

Jaarstukken 2024

gemeente
Weststellingwerf

gemeente

Weststellingwerf

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Voorwoord	6
Leeswijzer	7
Jaarrekening op hoofdlijnen	8
Jaarrekening 2024 in één oogopslag	13
Kerngegevens.....	14
Programma 0 Bestuur en Ondersteuning.....	15
Programma 1 Veiligheid	26
Programma 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	30
Programma 3 Economie	33
Programma 4 Onderwijs	36
Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie	40
Programma 6 Sociaal domein	45
Programma 7 Volksgezondheid en Milieu	58
Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing	66
Overzicht algemene dekkingsmiddelen.....	70
Overhead, Vennootschapsbelasting en Overige baten en lasten	72
Overzicht kosten overhead.....	73
Vennootschapsbelasting	74
Overige baten en lasten	75
Paragrafen	76
Paragraaf Lokale heffingen	77
Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.....	84
Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen	92
Paragraaf Financiering	96
Paragraaf Bedrijfsvoering	101
Paragraaf OWO-samenwerking	106
Paragraaf Verbonden Partijen	109
Paragraaf Grondbeleid	119
Paragraaf Regiodeal Zuidoost Friesland	122
Paragraaf Dynamisch investeringsprogramma	126
Paragraaf Wet open overheid (Woo).....	130
Jaarrekening - Balans per 31 december 2024	131
Grondslagen voor waardering en resultaat bepaling	134
Toelichting op de activa.....	139
Toelichting op de passiva	144
Toelichting op reserves	145

Toelichting op vooruit ontvangen doeluitkeringen	150
Jaarrekening - Overzicht van baten en lasten	153
Overzicht baten en lasten	154
Programma 0 Bestuur en Ondersteuning	155
Programma 1 Veiligheid	156
Programma 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	157
Programma 3 Economie	159
Programma 4 Onderwijs	160
Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie	162
Programma 6 Sociaal domein	164
Programma 7 Volksgezondheid en Milieu	167
Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing	170
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	172
Overzicht kosten overhead	174
Vennootschapsbelasting	177
Overige baten en lasten	178
Jaarrekening - overig	179
Rechtmatigheidsverantwoording	180
Overzicht incidentele budgetten	182
Incidentele middelen van 2024 naar 2025	184
Wet WNT	186
Schatkistbankieren	189
Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SISA)	191
Taakvelden overzicht	213
Controle verklaring	216
Bijlagen	217
Bijlage 1: Beleidsindicatoren	218
Bijlage 2: Verstrekte subsidies	221
Bijlage 3: Lijst met afkortingen	222
Bijlage 4: Lijst met financiële begrippen	226

Voorwoord

Voorwoord

Beste leden van de gemeenteraad van Weststellingwerf

Met trots presenteren wij u de jaarstukken van het derde jaar van onze bestuursperiode 2022-2026. In het collegeprogramma 'Samen blijven bouwen aan een sterk Weststellingwerf' hebben we onze doelstellingen voor de komende jaren uiteengezet. Het afgelopen jaar hebben we met een positief resultaat kunnen afsluiten.

Bij de najaarsnota werd een positief rekeningresultaat verwacht van € 0,74 miljoen. Daarna hebben we nog een aantal financiële meevallers gehad. Een belangrijke reden is dat er via de septembercirculaire en de decembercirculaire van het gemeentefonds nog middelen in 2024 beschikbaar werden gesteld door het Rijk. Daarnaast hebben we, na twee bijstellingen in het huidige jaar, een incidentele meevaller voor de jeugdzorg. Ook hebben we een restant op de middelen voor opvang ontheemden Oekraïne. Deze hebben we ontvangen en nog niet volledig uit kunnen geven aan het huisvesten van spoedzoekers. Verder zijn niet alle zaken uitgevoerd in 2024, hierdoor houden we in 2024 geld over. Van het positieve saldo hebben we daarom in 2025 een deel weer nodig om deze werkzaamheden verder uit te voeren. Het restant, € 2,2 miljoen, storten we in de algemene reserve.

Organisatie breed zien we dat de nieuwe, extra taken zorgen voor capaciteitsvraagstukken die we niet binnen bestaande formatieruimte kunnen opvangen. Deze capaciteitsvraag in combinatie met krapte op de arbeidsmarkt heeft ons voor extra (financiële) uitdagingen en keuzes gesteld. Desondanks zijn we erin geslaagd om veel van onze doelen te behalen.

Een aantal van de ontwikkelingen en resultaten van 2024:

- Was de open dag op 25 mei 2024 een groot succes;
- Is Jachtseizoen georganiseerd en het lesprogramma Hackshield in het onderwijs beschikbaar gesteld;
- Is samen met inwoners en ondernemers een definitief ontwerp centrumontwikkeling Noordwolde opgesteld;
- Is er gewerkt aan de centrumontwikkeling van Wolvega: de herinrichting van de winkelstraat, het groene hart en de gebiedsontwikkeling achtpilarenplein;
- Zijn er een aantal verkeerskundige knelpunten opgelost;
- Is er 3,2 hectare grond verkocht op de bedrijventerreinen De Plantage en Uitbreiding Schipsloot;
- Zijn er meer statushouders gehuisvest en is er een locatie voor Oekraïense ontheemden geopend;
- Is bij de Driewegsluis fase 1 afgerond en gestart met de uitvoering van fase 2;
- Heeft er een horeca pilot gedraaid in zwembad De Dobbe;
- Is OWO Energiebureau light gerealiseerd, voeren we de witgoedwissel uit en voeren we met vrijwillige energiecoaches adviesgesprekken;
- Is er uitvoering gegeven aan het (Friese) Integraal Zorg Akkoord en Opgroeien Kansrijke Omgeving;
- Is de eerste mobiele ontmoetingsplek in Wolvega geopend;
- Is er extra ingezet op Welzijn op Recept, wat zorgt voor het hoogste aantal aanmeldingen in provincie Friesland;
- Is de dienstverleningsovereenkomst met Sociale Werkvoorziening Caparis verlengd tot en met 2029;
- Is beleidsplan Arbeidsdeelname en Participatie 'Iedereen kan meedoen in Weststellingwerf' vastgesteld;
- Is begonnen met de bouw van betaalbare koop- en huurwoningen in de Lindewijk;
- Is er subsidie beschikbaar gesteld voor verduurzamen dorpshuizen en sportaccommodaties en woningbouw in de dorpen.

Tot slot willen wij iedereen bedanken voor hun inzet en betrokkenheid bij het realiseren van deze resultaten. **Samen blijven we bouwen aan een sterk Weststellingwerf!**

Leeswijzer

Leeswijzer

De leeswijzer vertelt hoe de jaarstukken 2024 zijn opgebouwd.

Jaarverslag

Het jaarverslag bevat voornamelijk de programmaverantwoording en de voorgeschreven paragrafen. Het begint met de jaarrekening op hoofdlijnen en de jaarrekening in één oogopslag. Direct na de kerngegevens komen de programma's en paragrafen. Elk programma en elke paragraaf is de verantwoording van het beleid van de programma's en paragrafen zoals die in de begroting 2024 aan u zijn gepresenteerd.

De cijfers worden per programma toegelicht bij het onderdeel jaarrekening.

De paragrafen bieden een dwarsdoorsnede van onderwerpen die van belang zijn voor het inzicht van de raad. Daarnaast geven de paragrafen extra informatie ter beoordeling van de financiële positie en risico's.

Jaarrekening

De jaarrekening begint met de balans en deze wordt vervolgens per balanspost toegelicht. Hierna volgt het overzicht van baten en lasten. Per programma wordt een financiële analyse gegeven op de cijfers van de jaarrekening 2024 ten opzichte van de actuele begroting 2024. Ook de stand van de investeringen wordt hier toegelicht.

Met de in de tabellen genoemde kolom actuele begroting wordt bedoeld de begroting ná wijzigingen en met de kolom primitieve begroting wordt bedoeld de begroting zoals die oorspronkelijk is vastgesteld door de raad in november 2023.

De incidentele baten en lasten 2024 staan apart in een overzicht. Er zijn ook incidentele budgetten die doorlopen naar 2025 en 2026. In de nota financieel beleid staat dat deze budgetten via een begrotingswijziging naar het volgende jaar overgeboekt worden. Deze begrotingswijziging wordt tegelijk met de jaarrekening aangeboden aan de raad.

Dan volgt het onderdeel Rechtmatigheidsverantwoording en de informatie over de Wet Normering Topinkomens (WNT); het schatkistbankieren en de informatie over besteding van specifieke uitkeringen (SISA).

Controle verklaring

Verklaring van de accountant met het oordeel bij de jaarstukken.

Bijlagen

Er zijn 4 bijlagen:

- Beleidsindicatoren
- Verstrekte subsidies
- Lijst met afkortingen
- Lijst met financiële begrippen

Jaarrekening op hoofdlijnen

Inleiding

In dit onderdeel treft u in het kort het financiële beeld over 2024 aan. De leidraad voor de af te leggen verantwoording is de door de raad vastgestelde programmabegroting 2024. In het jaarverslag leggen wij de inhoudelijke verantwoording af. In de jaarrekening geven we inzicht in de financiële positie en de besteding van de middelen over 2024.

Resultaat jaarrekening

De jaarrekening 2024 sluit met een positief saldo van € 4,7 miljoen. Bij de najaarsnota gingen we nog uit van een voordeel van € 0,7 miljoen. Het verschil wordt verderop in dit hoofdstuk op onderdelen verklaard. In de tabel overzicht baten en lasten staat het totaalbeeld van 2024 en de afwijkingen ten opzichte van de actuele begroting.

Schuldpositie

Een kengetal om de schuldpositie te bepalen, is de schuldratio. De schuldratio geeft aan welk deel van het gemeentelijk vermogen is gefinancierd door derden. De solvabiliteitsratio is een kengetal dat weergeeft welk deel van het gemeentelijk vermogen is gefinancierd met eigen vermogen. Beide ratio's zijn met elkaar verbonden doordat ze samen altijd 100% zijn. In tegenstelling tot de schuldratio is de solvabiliteitsratio één van de verplichte kengetallen die wordt toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Het college streeft naar een minimale solvabiliteitsratio van 20%. Eind 2024 hebben we een solvabiliteit gerealiseerd van 48,54%. Daarmee voldoen we ruim aan de norm.

Weerstandsvermogen en financiële kengetallen

In onze nota financieel beleid, die de raad in 2024 heeft vastgesteld, hebben we een norm opgenomen ten aanzien van de minimale en maximale omvang van de financiële kengetallen. We sluiten daarbij aan bij de signaleringswaarden uit de stresstest voor gemeenten. De kengetallen hebben een signalerende functie, geven inzicht in de financiële positie en in de weerbaarheid en wendbaarheid van een gemeente. Alle kengetallen voldoen eind 2024 aan onze streefnorm.

In het financieel beleid staat dat we een minimale weerstandsratio van 1,0 nastreven. Dat houdt in dat onze beschikbare weerstandscapaciteit minimaal gelijk moet zijn aan de benodigde weerstandscapaciteit. In ons collegeprogramma gaven we aan dat we een weerstandsratio van 2,0 hanteren. Op dit moment is onze weerstandsratio 1,70. Daarmee voldoen we aan ons financieel beleid. Het uitgangspunt van ons collegeprogramma halen we niet. We blijven dit uiteraard monitoren en nastreven.

Woonlasten

In 2024 is de gemiddelde woonlastendruk iets hoger geworden dan in 2023, maar als we kijken naar de andere Friese gemeenten dan behoren wij tot de 3 gemeenten met de laagste woonlasten.

Zowel voor eenpersoons- als meerpersoonshuishoudens is de totale woonlastendruk ten opzichte van 2023 gestegen. Zo ging de totale woonlast voor meerpersoonshuishoudens in onze gemeente van € 807 in 2023 naar € 819 in 2024. De gemeentelijke woonlasten in Weststellingwerf liggen echter nog wel ruim onder het landelijk gemiddelde van € 994 over 2024.

Bestemmingsvoorstel

Het resultaat van de jaarrekening 2024 is € 4,7 miljoen positief.

Wij stellen voor, conform werkwijze van voorgaand jaar, om hiervan € 1,12 miljoen te storten in de reserve voor spoedzoekers. Dit betreft het restant van de werkelijke ontvangen middelen voor opvang ontheemden uit Oekraïne. Hiermee reserveren we middelen voor het huisvesten van spoedzoekers.

Het overige deel van het resultaat, te weten € 3,6 miljoen, voegen we toe aan de Algemene reserve.

Een deel van het saldo betreft incidentele middelen die in 2025 opnieuw beschikbaar moeten worden gesteld. Gelijktijdig met de vaststelling van de jaarrekening krijgt u dan ook een begrotingswijziging 2025 om ter dekking van deze incidentele uitgaven in 2025 € 1,38 miljoen uit de Algemene reserve te onttrekken.

Na de resultaatbestemming is de Algemene reserve met € 2,2 miljoen toegenomen.

Overzicht Baten en Lasten

x €1.000

Overzicht van baten en lasten	Rekening 2023	Rekening 2024	Actuele begroting	Primitieve begroting	Vershil begroot - werkelijk
Baten					
0 Bestuur en Ondersteuning	2.124	833	625	454	208 V
1 Veiligheid	19	11	16	51	-6 N
2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	355	310	260	140	50 V
3 Economie	313	647	358	358	289 V
4 Onderwijs	1.239	2.332	2.037	993	295 V
5 Sport, Cultuur en Recreatie	1.317	837	871	843	-33 N
6 Sociaal Domein	12.278	13.348	12.824	12.289	524 V
7 Volksgezondheid en Milieu	6.375	7.338	9.514	6.872	-2.176 N
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening	1.840	2.529	4.836	4.726	-2.307 N
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	67.133	72.820	71.481	69.348	1.339 V
Overzicht kosten overhead	8.387	9.362	8.610	8.455	752 V
Totaal Baten	101.380	110.367	111.431	104.529	-1.065 N
0 Bestuur en Ondersteuning	-4.992	-4.787	-3.907	-3.897	-880 N
1 Veiligheid	-1.924	-2.135	-2.216	-2.126	80 V
2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	-8.203	-8.423	-8.686	-8.251	263 V
3 Economie	-561	-615	-689	-664	74 V
4 Onderwijs	-4.624	-4.291	-4.073	-3.870	-218 N
5 Sport, Cultuur en Recreatie	-4.185	-5.066	-4.977	-4.273	-88 N
6 Sociaal Domein	-38.505	-40.691	-43.468	-40.178	2.777 V
7 Volksgezondheid en Milieu	-8.337	-10.258	-12.864	-9.607	2.606 V
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening	-3.199	-4.092	-7.510	-6.814	3.418 V
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	-752	-828	-857	-862	29 V
Overzicht kosten overhead	-20.550	-23.970	-21.672	-21.181	-2.298 N
Overzicht onvoorziene uitgaven	0	0	-70	-1.495	70 V
Totaal Lasten	-95.830	-105.157	-110.990	-103.218	5.833 V
Saldo van baten en lasten	5.550	5.210	442	1.311	4.768 V
Onttrekkingen	18.872	5.579	6.414	208	-834 N
Toevoegingen	-17.909	-6.066	-6.112	-25	46 V
Mutaties reserves	963	487	301	183	788
Resultaat	6.513	4.723	743	1.494	3.980 V

Structureel en incidenteel saldo

Onderstaande tabel laat het resultaat zien in relatie tot de incidentele baten en lasten. We gebruiken daarbij de definitie van incidentele baten en lasten volgens het BBV. Dat betekent bijvoorbeeld dat alle personeelslasten als structureel worden gezien, maar ook de middelen van de algemene uitkering. De reservemutaties zijn bijna allemaal incidenteel. Deze definitie van incidentele baten en lasten is geen beoordeling of het resultaat éénmalig afwijkt of dat er sprake is van een structurele afwijking. Het structureel resultaat in deze tabel wil dus niet zeggen dat we dit rekeningsaldo de komende jaren ook mogen verwachten. Voor die beoordeling verwijzen we naar het kopje 'toelichting op het resultaat'.

x €1.000

Saldo jaarrekening	Rekening 2023	Rekening 2024	Actuele begroting	Primitieve begroting	Vershil begroot - werkelijk
Saldo van baten en lasten					
Lasten	-95.830	-105.157	-110.990	-103.218	5.833 V
Baten	101.380	110.367	111.431	104.529	-1.065 N
Saldo van baten en lasten	5.550	5.210	442	1.311	4.768 V
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	18.872	5.579	6.414	208	-834 N
Toevoegingen	-17.909	-6.066	-6.112	-25	46 V
Mutaties reserves	963	-487	301	183	-788 N
Resultaat	6.513	4.723	743	1.494	3.980 V
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	1.226	813	2.713	485	-1.900 N
Structureel resultaat	7.739	5.536	3.456	1.979	2.080 V

Toelichting resultaat

Resultaat jaarrekening vergeleken met de actuele begroting

De programmabegroting 2024 is in november 2023 door de raad vastgesteld met een positief saldo € 1.494.000. Gedurende het jaar 2024 zijn er begrotingswijzigingen geweest die invloed hadden op dit saldo. Hierdoor komt het actuele saldo van de begroting nu uit op € 742.850. De uitkomst van de jaarrekening 2024 is € 4.722.935.

Het verschil tussen de actuele begroting en de jaarrekening wordt hieronder op hoofdlijnen toegelicht. Meer details staan in de financiële toelichtingen per programma.

Hieronder benoemen we verschillende afwijkingen die tot het resultaat hebben geleid. Op dit moment zien we de aard van deze afwijkingen als incidenteel. We zijn ons er van bewust dat hier mogelijk ook structurele componenten in kunnen zitten. Daarom nemen we deze mee in het traject van de ombuigingen waar we momenteel mee bezig zijn. Daarin beoordelen we of er structurele ruimte in de begroting zit die kan worden aangepast.

x € 1.000

Grootste afwijkingen - = nadelig	Verschil met actuele begroting	Inc/struct	Waarvan over te hevelen
Eindstand najaarsnota 2024	743		
0 Bestuur en ondersteuning			
Voorzieningen wethouders	-695	inc.	
2 Verkeer, vervoer en waterstaat			
Verkeerskundige knelpunten	175	inc.	175
Brug Steenwijkerland	105	inc.	105
3 Economie			
Grondexploitatie	352	inc.	
4 Onderwijs			
Peuterspeelzalen	127	inc.	
5 Sport, Cultuur en recreatie			
Terugbetaling energiecompensatie	-158	inc.	
6 Sociaal Domein			
Oekraïne	1.118	inc.	
Participatie	441	inc.	
Jeugdzorg	1.167	inc.	
WMO	225	inc.	
7 Volksgezondheid en Milieu			
Riolering	-152	inc.	
Ondersteunend afvalbeleid	100	inc.	100
FUMO	144	inc.	
Klimaat & Duurzaamheid	145	inc.	
Uitvoering energietransitie	70	inc.	70
Uitvoeren OWO-Transitievisie Warmte	153	inc.	153
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing			
Implementatie Omgevingswet	567	inc.	567
Grondexploitatie	73	inc.	
Meer leges vergunningen	104	inc.	
Overzicht algemene dekkingsmiddelen			
Ontvangen rente	195	inc.	
Algemene uitkering	1.174	inc.	
Algemeen			
Overhead facilitair	-149	inc.	
Overhead personeelskosten	-1.267	inc.	
Diverse kleine afwijkingen	-34	inc.	
Overige overhevelingen		inc.	211
Totaal afwijkingen ten opzichte van het saldo najaarsnota 2024	3.980		1.381
Eindstand Jaarrekening 2024	4.723		

Investeringskredieten (exclusief grondexploitatie)

Er is in 2024 € 40,6 miljoen beschikbaar voor investeringen. Er is hierop tot en met 2024 € 15,7 miljoen uitgegeven. De uitgaven betreffen voornamelijk ICT kosten, investeringen in de openbare ruimte, Centrumontwikkeling Wol Vega en riolering. Het restant van de investeringsbudgetten wordt voor € 25,2 miljoen doorgeschoven naar 2025 zodat uitvoering van de geplande investeringen dan kan plaatsvinden.

Gemeentefondsuitkering

Het gemeentefonds is onze grootste inkomstenpost. In 2024 hebben we € 66,4 miljoen aan algemene uitkering ontvangen, zo'n € 1,2 miljoen meer dan we hadden begroot bij de najaarsnota. Belangrijke reden hiervoor is dat er via de septembercirculaire en de decembercirculaire van het gemeentefonds nog middelen in 2024 beschikbaar werden gesteld door het Rijk. De gemeenteraad is over de financiële gevolgen van de septembercirculaire en de decembercirculaire geïnformeerd. Ook hebben we afrekeningen van voorgaande jaren ontvangen.

x € 1.000

Gemeentefonds - Algemene uitkering	Werkelijk	Begroot	Verschil begroot - werkelijk
Algemene uitkering			
2024	66.187	65.062	1.125
2023	138	150	-12
2022	33	0	33
2021	28	0	28
Totaal Algemene uitkering	66.386	65.212	1.174

Lokale heffingen

De lokale heffingen (totaal € 12,5 miljoen) worden onderverdeeld in belastingen en rechten.

Belastingen (€ 5,5 miljoen)

De opbrengsten van belastingen vallen onder de algemene middelen en kunnen vrij besteed worden. In onze gemeente geldt dit voor de onroerendezaakbelastingen (OZB), forensenbelasting, (water-)toeristenbelasting en reclamebelasting. De totale opbrengst van deze belastingen over 2024 bedraagt € 5,5 miljoen. De OZB (afgerond € 5,2 miljoen) is hierin veruit de omvangrijkste belastingopbrengst.

Rechten (€ 7,0 miljoen)

Dit zijn vergoedingen voor concrete prestaties die door de gemeente worden geleverd. Deze opbrengsten zijn niet vrij besteedbaar. In onze gemeente geldt dit voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing en de leges voor burgerzaken en omgevingsvergunningen. De totale opbrengst van de heffingen en leges bedraagt € 7,0 miljoen. Hiervan heeft € 3,1 miljoen betrekking op de afvalstoffenheffing, € 2,3 miljoen op de rioolheffing en € 1,6 miljoen op de overige leges.

Reserves

We zijn het jaar begonnen met een algemene reserve van € 13,8 miljoen (incl. resultaatbestemming 2023) en de eindstand over 2024 is € 14,3 miljoen. Dit is exclusief het resultaat van deze jaarrekening. Bij de voorjaarsnota 2024 is een storting in de algemene reserve gedaan van € 1,5 miljoen. De algemene reserve is in 2024 voor € 1,0 miljoen aangesproken voor de overheveling van de eenmalige budgetten van 2023 naar 2024.

Naast onze algemene reserve hebben we zeven bestemmingsreserves. In de toelichting op de passiva wordt het verloop van deze reserves nader toegelicht.

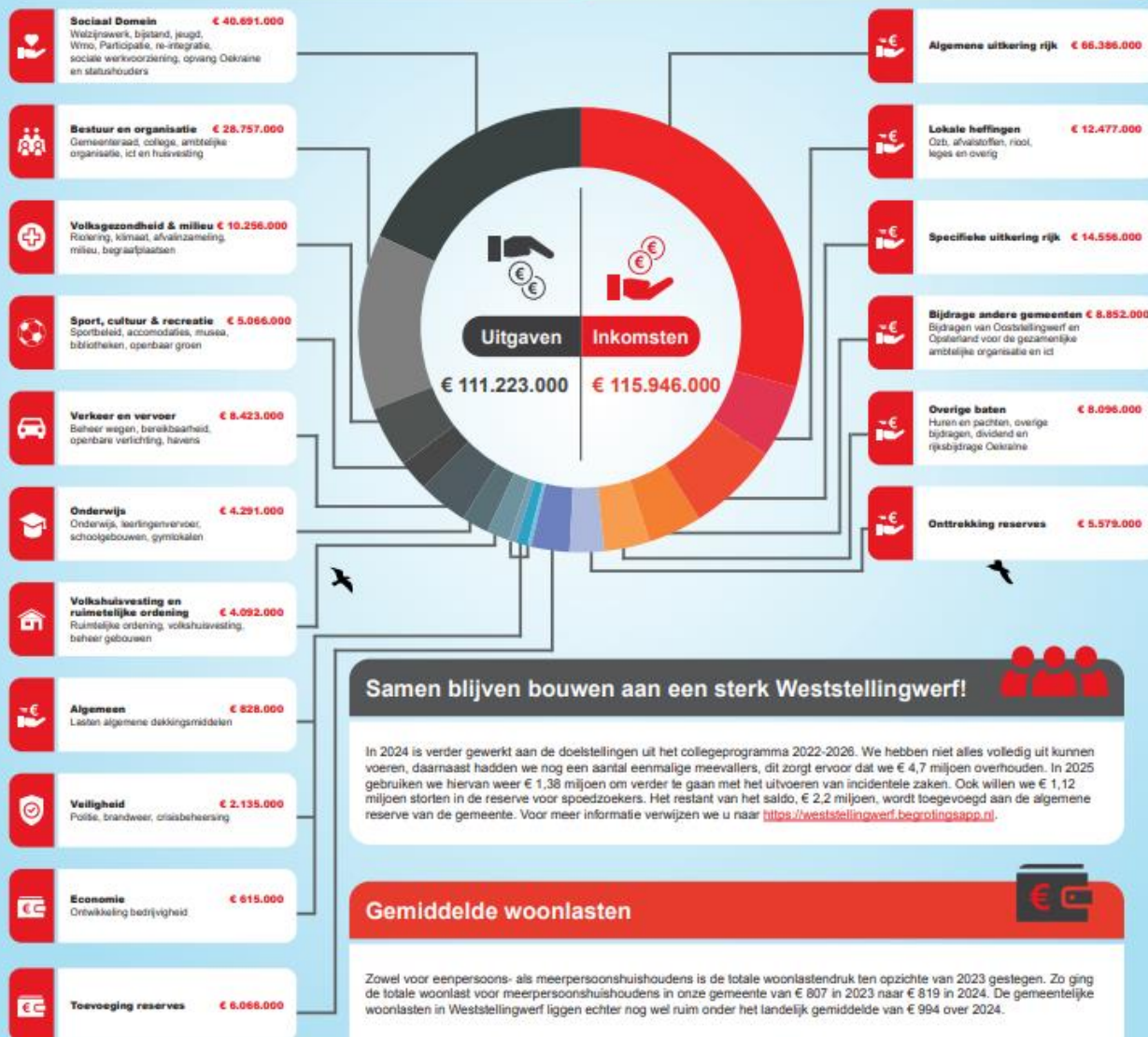
Jaarrekening 2024 in één oogopslag

Jaarrekening 2024

Totale uitgaven € 111.223.000

Totale inkomsten € 115.946.000

Samen blijven bouwen aan een sterk Weststellingwerf!

In 2024 is verder gewerkt aan de doelstellingen uit het collegeprogramma 2022-2026. We hebben niet alles volledig uit kunnen voeren, daarnaast hadden we nog een aantal eenmalige meevallers, dit zorgt ervoor dat we € 4,7 miljoen overhouden. In 2025 gebruiken we hiervan weer € 1,38 miljoen om verder te gaan met het uitvoeren van incidentele zaken. Ook willen we € 1,12 miljoen storten in de reserve voor spoedzoekers. Het restant van het saldo, € 2,2 miljoen, wordt toegevoegd aan de algemene reserve van de gemeente. Voor meer informatie verwijzen we u naar <https://weststellingwerf.begrotingsapp.nl>.

Gemiddelde woonlasten

Zowel voor eenpersoons- als meerpersoonshuishoudens is de totale woonlastendruk ten opzichte van 2023 gestegen. Zo ging de totale woonlast voor meerpersoonshuishoudens in onze gemeente van € 807 in 2023 naar € 819 in 2024. De gemeentelijke woonlasten in Weststellingwerf liggen echter nog wel ruim onder het landelijk gemiddelde van € 994 over 2024.

Met dit overzicht geven wij in één oogopslag inzicht in de inkomsten en uitgaven van de gemeente.

De jaarrekening vind je op:
www.weststellingwerf.nl/jaarrekening
of scan de QR-code.

Kerngegevens

Kerngegevens

Kerngegevens	Rekening 2024	Begroting 2024	Rekening 2023
Sociale structuur	31-12-2024	1-1-2024	31-12-2023
Inwoners			
van 0-4 jaar	1.221	1.170	990
van 5-19 jaar	4.088	4.106	4.091
van 20-64 jaar	14.394	14.429	14.267
vanaf 65 jaar	6.904	6.802	7.142
Totaal inwoners	26.607	26.507	26.490
Uitkeringsgerechtigden	455	435	419
Fysieke structuur			
Oppervlakte gemeente in km²			
binnenwater	8,15	8,15	8,15
overig	220,30	220,30	220,30
Totaal oppervlakte	228,45	228,45	228,45
Woonruimten			
Koopwoningen (exclusief recreatie)	8.186	8.074	8.074
Huurwoningen	3.294	3.329	3.329
Recreatiewoningen	209	186	186
Totaal woonruimten	11.689	11.589	11.589
Woonwagens	16	16	16
Woonschepen	1	1	1
Lengte van de wegen in meters			
Binnen de bebouwde kom	123.995	123.995	123.995
Buiten de bebouwde kom	284.815	284.415	284.815
Totaal lengte van de wegen	408.810	408.410	408.810
Lengte van de fietspaden in meters	87.490	87.490	87.490
Aantal m2 openbaar groen	1.135.331	1.133.901	1.136.968

Programma 0 | Bestuur en Ondersteuning

Programma 0 | Bestuur en Ondersteuning

Portefeuillehouder(s)	Van de Nadort & Hartog
Organisatie	Advies & Ondersteuning en Publiek & Communicatie

Taakvelden

- Bestuur
- Burgerzaken

Beleidsnota's

- 2017 Communicatievisie 2017-2020
- 2018 Verordening privacybeleid
- 2020 Notitie OWO-visie
- 2021 OWO-iVisie 2021-2024
- 2021 Dienstverlening Gemeente Weststellingwerf
- 2023 Verordening op de rekenkamer Weststellingwerf
- 2024 Subsidieregeling Dorpenfonds gemeente Weststellingwerf

Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid

Dienstverlening

In 2021 is de dienstverleningsvisie met daarin leidende principes en thema's vastgesteld. Om verschillende redenen, waaronder de coronapandemie, is de visie onvoldoende in het "DNA" van de organisatie terechtgekomen. Inmiddels ligt de pandemie achter ons en zijn de tijden veranderd. De behoefte is ontstaan om de huidige dienstverleningsvisie te vernieuwen. Daarom zijn we in 2024 gestart met de herijking op de visie op dienstverlening door onder andere onderzoek onder inwoners en ondernemers uit te voeren, en workshops te houden met management, directie, het college en een klankbordgroep van de gemeenteraad. Deze herijkte visie wordt in 2025 vastgesteld.

Verschiedende applicaties zijn in 2024 vernieuwd, zoals het kassasysteem en het afsprakenprogramma. Die gaan in 2025 live. Dit biedt meer mogelijkheden voor dienstverlening en is hierdoor toekomstbestendig qua wet- en regelgeving. De veranderingen zijn vooral 'achter de schermen' zichtbaar, maar essentieel voor de verdere professionalisering van onze dienstverlening.

Open Dag

Op zaterdag 25 mei openden we tijdens de Open Dag de deuren van het gemeentehuis voor alle inwoners. Van 13.00 tot 17.00 uur waren er in en voor het gemeentehuis allerlei activiteiten voor jong en oud. Van trouwen voor kinderen tot een rondleiding door het gemeentearchief. Op een informatieve en interactieve manier konden inwoners zien wat de gemeente allemaal doet. Dit zorgde voor laagdrempelig contact tussen inwoners, gemeenteambtenaren en het gemeentebestuur.

De open dag werd door ruim 2.000 inwoners en belangstellenden bezocht en was een groot succes. We hebben veel positieve reacties ontvangen en kijken terug op een zeer geslaagde dag, die we elke collegeperiode eenmaal gaan organiseren.

De bevordering van de participatie van inwoners binnen de besluitvorming van de gemeenteraad

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

In 2024 is verdere vooruitgang geboekt in het verkleinen van de afstand tussen gemeenteraad, bestuurders en inwoners. Dit heeft geleid tot:

- Meer inspraak en participatie: Meer inwoners hebben actief deelgenomen aan raadsvergaderingen en initiatieven zoals Gast van de Raad.
- Vergroten van betrokkenheid: Raadsleden zijn zichtbaar aanwezig geweest bij lokale initiatieven en bijeenkomsten van Plaatselijke Belangen. Vanuit de werkgroep bestuurlijke vernieuwing zijn er verschillende presentaties over het raadswerk georganiseerd voor plaatselijke belangen en verenigingen.
- Verbeterde communicatie en toegankelijkheid: De animatievideo's over hoe inwoners de raadsleden kunnen bereiken, is succesvol afgerond en ingezet. Daarnaast is de digitale toegankelijkheid van de raadswebsite verbeterd.
- Investing in deskundigheid: Raadsleden en medewerkers hebben trainingen gevolgd om zodoende in te spelen op initiatieven vanuit de samenleving.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Actief promoten van inspraakmogelijkheden

Inwoners zijn via diverse kanalen geïnformeerd en betrokken bij gemeentelijke besluitvorming. De animatievideo over inspraakmogelijkheden is afgerond en ingezet.

Contacten met scholen

Basisschoolleerlingen hebben deelgenomen aan een interactieve raadsvergadering. Het middelbare scholenprogramma is niet doorgegaan vanwege onvoldoende interesse.

Gast van de raad

Raadsleden hebben inwoners actief uitgenodigd voor het programma Gast van de Raad. In 2024 heeft de gemeenteraad 67 inwoners mogen verwelkomen tijdens voorgenoemd programma.

Presentatie aan Plaatselijke Belangen

Raadsleden hebben lokale belangenorganisaties en verenigingen bezocht en toegelicht hoe inwoners invloed kunnen uitoefenen.

Gemeenteraad op pad

Er zijn bijeenkomsten met verenigingen georganiseerd en geëvalueerd.

De verbetering van de kwaliteit van de democratische besluitvorming van de gemeenteraad

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

De kwaliteit van de democratische besluitvorming van de gemeenteraad is verbeterd. De zichtbaarheid en bekendheid van de gemeenteraad is vergroot en de drempel voor inwoners om raadsleden te benaderen is verlaagd. Voorgaande blijkt uit de feedbackformulieren die inwoners ingevuld hebben en het aantal contactmomenten tussen de gemeenteraad en inwoners.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Registreren en actualiseren

De openbare vergaderingen van de gemeenteraad en de algemene commissie zijn live te volgen via de website van de gemeenteraad. De vergaderingen zijn ook achteraf terug te kijken en zijn (na het aanklikken van de cc-knop) voorzien van ondertiteling voor doven en slechthorenden. Het onderdeel 'Vraagbaak' op de website is verder ontwikkeld en aangevuld met actuele informatie. Het onderdeel 'Overzichten' is structureel geactualiseerd door de griffie.

Publiceren via website

De toegankelijkheid van de raadswebsite is verder verbeterd en Woo-regels zijn geïmplementeerd. De website van de gemeenteraad van Weststellingwerf is dagelijks bijgewerkt. Conform de Wet Open Overheid werden ook het afgelopen jaar ingekomen stukken aan de raad terstond gepubliceerd, mits deze stukken conform de AVG geanonimiseerd waren. Inwoners kunnen deze stukken via het dashboard op de website inzien.

Opleidingen en thema-avonden

Er zijn diverse opleidings- en informatiebijeenkomsten georganiseerd voor raadsleden en duo-commissieleden waaronder de bijeenkomst inzake inwonersparticipatie.

Professionalisering communicatie

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

In 2024 zijn we aan de slag gegaan met het herijken van de visie op dienstverlening. Dienstverlening en communicatie hangen nauw met elkaar samen. We hebben er daarom voor gekozen eerst de dienstverleningsvisie te vernieuwen, waarna we aan de slag gaan met de communicatievisie. Hierdoor worden beide visies op dezelfde principes gebaseerd en kunnen ze elkaar versterken.

Rond de zomer hebben we een grote enquête onder onze inwoners uitgezet. Deze bevatte naast dienstverleningsvragen ook gerichte vragen over communicatie en participatie. Ook hebben we workshops georganiseerd met MT, directie, college en een klankbordgroep van de raad. In 2025 werken we alle informatie uit tot een nieuwe visie op dienstverlening en daaropvolgend een nieuwe communicatievisie.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Actieve en crossmediale communicatie

Een actief communicatiebeleid

In 2024 hebben we de volgende communicatielijnen doorgezet:

- De communicatie van Weststellingwerf heeft een goede kwaliteit en is doelgroepgericht. We gebruiken begrijpelijke taal en herkenbare middelen. Verder is onze informatie snel en gemakkelijk te vinden.
- Een professionele inzet van online en offline communicatiemiddelen.
- Een zichtbaar college en een helder proces voor het nemen van besluiten.
- Een goede relatie met de pers.
- Meedenken en meepraten voor medewerkers en inwoners leuker en gemakkelijker maken.
- Het intranet helpt medewerkers om elkaar te vinden en samen te werken.

Een crossmediale inzet van communicatiemiddelen

Ook in 2024 hebben we steeds gekozen voor een crossmediale communicatieaanpak. Dit betekent dat we meerdere communicatiemiddelen inzetten en online en offline met elkaar combineren. De inzet van verschillende middelen zorgt voor een groter bereik. Daarnaast kunnen we de communicatie beter afstemmen op de doelgroep. We hebben vooral de volgende online en offline communicatiemiddelen ingezet: website, social media, Westwijzer (wekelijkse gemeentepagina in de huis-aan-huis Stellingwerf), persberichten, nieuwsbrieven, posters, folders en flyers, brieven en digitale ledborden in Wolvega. In 2024 hebben we ook veel gebruik gemaakt van betaalde advertenties op social media. Hiermee konden we nog gericht de doelgroep aanspreken.

Projectcommunicatie

In 2024 zijn we voortvarend aan de slag gegaan met het project Diftar+. Het invoeren van een nieuw afvalinzamelsysteem vraagt goede, tijdige en uitgebreide communicatie. Ook het beter scheiden van het afval, om zo de hoeveelheid restafval te verminderen, is een belangrijk onderwerp in onze communicatie.

In de gemeente zijn 7 opvanglocaties voor Oekraïense vluchtelingen gecreëerd en op een locatie noodhuisvesting voor statushouders gerealiseerd. Voor direct omwonenden heeft dit impact op hun leefomgeving. Maatwerk in de communicatie is van groot belang. Een heldere boodschap en een juiste timing is hierin cruciaal. Daarom maken we al in de inventarisatiefase voor elke locatie een communicatieplan. Hierdoor zorgen we dat inwoners, plaatselijke belangen, ondernemers en andere belanghebbenden zo goed mogelijk geïnformeerd en betrokken worden als het besluit genomen wordt die locatie in te zetten.

In 2024 hebben we ook uitgebreid ingezet op de communicatie rond het thema klimaat en duurzaamheid. Daarnaast lopen er een aantal grote projecten, waaronder de Centrumontwikkeling Wolvega en Noordwolde, waar communicatie een belangrijke rol heeft. Maar ook armoede, woningbouw, welzijn en veiligheid waren dit jaar belangrijke thema's in onze communicatie. Zo hebben we dit jaar samen met de politie jachtseizoen georganiseerd voor de jongeren in onze gemeente en aandacht besteedt aan cyberveiligheid met het programma Hackshield.

Begrijpelijk en toegankelijk

Het gebruik van Heldere Taal

We willen dat onze communicatie voor iedereen begrijpelijk is. Daarom schrijven we zoveel mogelijk in heldere taal, bij voorkeur op taalniveau b1. We stimuleren de medewerkers om dit doen door middel van trainingen, een schrijfwijzer op intranet en praktische hulpmiddelen. In 2025 geven we Heldere Taal een frisse boost. Daarvoor hebben we in 2024 Hanne Helder ontwikkeld en werkten we aan een plan van aanpak.

Een begrijpelijke en toegankelijke website

Weststellingwerf.nl heeft in 2024 een A-status voor toegankelijkheid. Dat betekent dat de website toegankelijk is voor alle doelgroepen, ook voor mensen met een beperking. We werken er hard aan om deze status te behouden en uit te breiden naar de rest van de website en onze subsites.

De website is een belangrijk middel om met onze inwoners en ondernemers te communiceren. In 2024 plaatsten we 174 nieuwsberichten.

Het gebruik van de website is in 2024 gestegen ten opzichte van 2023:

- Er waren 276.929 bezoeken aan de website (in 2023: 259.808)
- Hiervan waren er 197.361 unieke bezoekers (in 2023: 183.208)
- Samen bekeken ze 1.009.808 pagina's (in 2023: 919.567)
- 62,3% van de websitebezoeken was via de mobiele telefoon (in 2023: 59%). Het gebruik van de computer daalde naar 33,5% (in 2023: 35,4%). 4,2% bezocht de website via een ander device, waaronder de tablet.

Inwoners en ondernemers maakten dit jaar veel gebruik van de digitale mogelijkheden. In totaal zijn, naast de dienstverlening van iBurgerzaken, 6712 digitale formulieren ingevuld. Dit zijn 1080 meer ingevulde formulieren dan in 2023. Er kwamen 1001 digitale meldingen openbare ruimte binnen, waarvan 74% is gemeld met DigiD.

Naast de homepage bezocht men vooral de volgende webpagina's: zwembad De Steense, contact en openingstijden, afvalbrengstation, zwembad De Dobbe en vacatures.

De meest gebruikte zoekwoorden op de website waren: vacature(s), wmo, subsidie en gebiedsteam.

Digitale nieuwsbrieven

Via verschillende digitale nieuwsbrieven houden we onze inwoners, ondernemers en dorpen op de hoogte van nieuws en ontwikkelingen:

- Inwonersnieuwsbrief: 950 inwoners zijn lid van deze nieuwsbrief (83 meer dan in 2023). In 2024 hebben we 25 inwonersniewsbrieven verstuurd.
- Ondernemersnieuwsbrief: we hebben 5 keer een ondernemersnieuwsbrief verstuurd. 182 ondernemers hebben zich aangemeld voor deze nieuwsbrief.
- Dorpennieuwsbrief: de nieuwsbrief van de dorpencoördinator is 10 keer verstuurd. Deze nieuwsbrief is bedoeld voor bestuurders en leden van dorp- en wijkverenigingen.
- Daarnaast hebben een aantal projecten een eigen digitale nieuwsbrief: herinrichting De Blesse, herinrichting Driewegsluis, centrumontwikkeling Wolvega, centrumontwikkeling Noordwolde en Bestemming Wolvega. Hiermee kunnen we de betrokkenen en geïnteresseerden snel en rechtstreeks informeren over ontwikkelingen.

Een professionele en actieve inzet van sociale media

Social media zijn een belangrijk communicatiekanaal om onze doelgroepen op een laagdrempelige manier te bereiken. Met de komst van een contentspecialist in 2025 willen we de social media meer doelgericht en planmatig in gaan zetten, om zo het bereik en de effectiviteit verder te vergroten.

Social media kanaal	Aantal geplaatste berichten in 2024	Aantal volgers in 2024	Totaal bereik	Type content
Facebook	243	3.891 (227 meer dan 2023)	111.380	Nieuws, informerende berichten en campagnes
Instagram	260	1.514 (343 meer dan 2023)	9.549	Nieuws, vooral 'positief'
LinkedIn	63	4.861 (485 meer dan 2022)	108.675	Vacatures, nieuws voor ondernemers en nieuws over de organisatie
X (voorheen Twitter)	-			

Naast de gemeentelijke social media kanalen, zijn er aparte social media accounts voor: zwembaden Weststellingwerf, Vrijwilligerspunt, Lindewijk, JOGG Weststellingwerf en de jongerenwerkers.

Omdat het gebruik en het bereik van X (twitter) steeds verder terug liep, hebben wij hier in 2024 geen gebruik meer van gemaakt.

Verbeteren dienstverlening

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Een visie geeft de gemeente richting en een doel. Beleid en beslissingen worden genomen in lijn met de gewenste toekomst van de gemeente. De huidige visie is onvoldoende geland in de organisatie. Vooral de coronaperiode heeft hier veel invloed op gehad. De coronaperiode leidde tot veranderingen binnen en buiten de organisatie, zoals thuiswerken en meer digitale dienstverlening. Daarom is besloten om de visie te toetsen: voldoet deze nog? Dit is gedaan door een onderzoek onder inwoners en ondernemers te houden. Daarnaast zijn er interviews gehouden en workshops georganiseerd met management, directie, het college en een klankbordgroep van de gemeenteraad. Dit heeft geleid tot de herijking van de visie die in 2025 wordt vastgesteld.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Doorontwikkelen dienstverlening

Applicaties

In 2024 zijn er veel verbeteringen en veranderingen geweest. Inwoners merkten dit niet altijd meteen, maar het had veel invloed op de organisatie. De organisatie moest anders gaan werken. Vooral de invoering van Microsoft 365 had veel impact. Ook een nieuwe telefooncentrale en applicaties naar de cloud hadden invloed. Hierdoor kunnen we nu en in de toekomst beter en veiliger werken.

Kunstmatige intelligentie

AI werd in 2024 meer beschikbaar en toepasbaar. AI biedt kansen voor gemeentes, maar brengt ook risico's mee. Daarom hebben we richtlijnen gemaakt voor veiligheid en een werkgroep ingesteld. Dankzij ontwikkelingen in AI was het mogelijk een eerste versie van een kennisbank te maken. Hierin is informatie uit algemene bronnen makkelijker te vinden. Zo kunnen we inwoners beter helpen.

Reisdocumenten

De paspoortpiek heeft veel impact op de dienstverlening. Die loopt van 2024 tot 2029 en zorgt voor meer aanvragen dan in eerdere jaren. Het aantal aanvragen voor paspoorten en identiteitskaarten is in 2024 ten opzichte van 2023 bijna verdubbeld en stijgt in 2025 verder.

Naast de paspoortpiek zorgt de nieuwe Paspoortuitvoeringsregeling Nederland ervoor dat het uitgeven voor reisdocumenten complexer werd. Deze wetgeving vereist strikte functiescheiding. Zo wordt identiteitsfraude voorkomen. Een onderdeel hiervan is dat minimaal drie verschillende medewerkers controles uitvoeren. Dit gebeurt bij de aanvraag, het versturen naar de producent en tijdens de uitgifte. We hebben dit deels in 2024 toegepast en vanaf 1 januari 2025 volledig ingevoerd, toen het verplicht werd.

Extra balies

Door de toename van het aantal aanvragen hebben we extra balies geopend. Dit deden we zodra er geen ruimte meer was voor nieuwe afspraken. Zo konden inwoners binnen maximaal vijf werkdagen geholpen worden. Wanneer er veel mensen een document kwamen afhalen bij de receptie, openden we de flexibele balie. Zo voorkwamen we lange wachtrijen. Door de functiescheiding is het soms niet mogelijk om inwoners direct te helpen. In die gevallen biedt de backoffice ondersteuning. Extra balies waren in 2024 vooral nodig voor de vakantieperiodes.

Balie Team Toegang

In de publiekshal zit Team Toegang, het eerste aanspreekpunt voor inwoners die hulp nodig hebben. Inwoners kunnen nu voor hulpvragen naar de balie naast de receptie. Dit is logischer voor inwoners en geeft beter overzicht of de bezoekers geholpen worden.

Het faciliteren van initiatieven vanuit de samenleving (wijken en kernen)

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

In 2024 hebben dorpsorganisaties en actieve inwoners van de gemeente Weststellingwerf zich opnieuw enorm ingezet om de leefbaarheid in hun dorpen te verbeteren. Vaak op eigen initiatief en zonder betrokkenheid van de gemeente. Onze inwoners pakten hun eigen verantwoordelijkheid. Daar waar nodig wisten zij ons ook te vinden voor advies en het verder brengen van hun goede ideeën door middel van een subsidie.

Het dorpenfonds werd ingezet voor werk-, proces- en projectenbudget voor lokale initiatieven. We zagen dat het onderdeel "procesbudget" tegemoet kwam aan de vraag voor extra professionele ondersteuning van vrijwilligers. Wij zijn één van de weinige gemeenten die op deze wijze vrijwilligers helpt en daardoor ontlast.

Gebiedswethouders fungeerden als aanspreekpunt voor plaatselijke belangen en waren aanwezig bij vergaderingen en activiteiten. De dorpencoördinator speelde een verbindende rol tussen de dorpsorganisaties, gemeente en andere belanghebbenden en ondersteunde dorpsorganisaties door te adviseren over de (gemeentelijke) mogelijkheden en het maken van samenwerkingsafspraken.

Vanwege de actualiteit hebben wij extra ingezet op het stimuleren van en ondersteuning bij woningbouwinitiatieven en de dorpsontwikkelingsmaatschappij De Groote Veenpolder, Samen Vooruit".

Communicatie met de dorpen verliep via nieuwsbrieven, mail en tijdens keukentafelgesprekken. Omdat het betrekken van inwoners bij activiteiten een uitdaging blijft voor plaatselijke belangen, is het gebruik van een dorpsapp gestimuleerd. De Vereniging Kleine Dorpen Weststellingwerf (VKD) was een belangrijke samenwerkingspartner en vierde tevens haar 40-jarig jubileum. Met de VKD was er nauw contact over de sociale impact van de wolf in de dorpen en is gezamenlijk opgetrokken om dit onderwerp onder de aandacht te brengen.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Ondersteunen van initiatieven

De inzet van het budget Voeding Dorpenfonds in de vorm van projectenbudget, werkbudget en procesbudget, hielp onze dorpsorganisaties en actieve inwoners om de volgende stap te zetten in zowel de planvorming als bij de realisatie van ideeën. Daarnaast konden wij het werkbudget van de dorpencoördinator inzetten als "Haarlemmer-olie"

Inzet dorpenfonds en werkbudget dorpencoördinator 2024		Verstrekte subsidie per onderdeel	Totale investering initiatiefnemers (incl. subsidie)
Onderdelen	Doel		
Werkbudget PB	Subsidie ter versterking eigen vereniging en/of aanjagen kleinschalige initiatieven	€ 43.750	€ 43.750
Projectenbudget	Subsidie voor incidentele projecten van verenigingen en stichtingen	€ 60.016	€ 246.120
Procesbudget PB	Opstellen en uitwerken dorpsvisies door plaatselijke belangen	€ 22.000	€ 29.652
Procesbudget	Subsidie voor PB voor de uitvoering van een haalbaarheidsonderzoek naar woningbouw	€ 30.000	€ 30.000

Niet-geoormerkt	Budget t.b.v. actuele leefbaarheidsvraagstukken	€ 17.726	€ 17.726
Werkbudget dorpencoördinator (€22.000)	"Haarlemmer-olie": oplossen knelpunten voorbereidingskosten, onvoorziene plannen, organisatiekosten	€ 18.007	€ 25.507
	Resultaat	€191.500	€ 392.755
	Beschikbaar	€ 222.000	
	Restant	€ 30.500	

- 25 plaatselijke belangen, wijkverenigingen en de Vereniging Kleine Dorpen ontvingen een werkbudget;
- Het procesbudget is ingezet voor o.a. het proces rond de dorpsvisies van Boijl en Noordwolde. Ook konden wij woningbehoefte onderzoeken in De Groote Veenpolder en Noordwolde ondersteunen. Met het procesbudget konden de dorpshuizen van Ter Idzard, Nijeholtpade en Oosterstreek onderzoek doen naar de verbreding van hun mogelijkheden;
- We ondersteunden 9 initiatieven met een subsidie uit het projectenbudget: aansprekend is het project kerkheuvel in Blesdijke, maar ook het opnieuw leven in blazen van Polderfeest in de Westhoek. Daarnaast ontvingen wij o.a. aanvragen voor de realisatie van speeltuinen in Noordwolde-Zuid en Sonnega-Oldetrijne;
- De subsidie voor woningbouwinitiatieven stelden wij beschikbaar aan De Groote Veenpolder (samenwerkende Plaatselijke belangen) en Sonnega-Oldetrijne voor een haalbaarheidsonderzoek naar woningbouw in hun dorpen;
- Een deel van het budget Voeding Dorpenfonds hadden wij gereserveerd voor actuele leefbaarheidsvraagstukken. In 2024 financierden we hiermee het onderzoek naar een toekomstbestendig dorps huis-sportaccommodatie in de Groote Veenpolder. Het gezamenlijk onderzoek van gemeente en lokale organisaties is een belangrijk vervolg op het afgeronde project Dorpsontwikkelingsmaatschappij "De Groote Veenpolder, Samen Vooruit";
- Het werkbudget van de dorpencoördinator is ingezet als "Haarlemmer-olie": hiermee konden we snel en zonder omwegen kleine en grotere knelpunten oplossen, onderzoek doen en op andere manieren de samenwerking tussen dorpen en gemeente op koers houden of versnellen.

Netwerk dorps- en wijkorganisaties vormt basis voor beleid

Belangrijke samenwerkingspartners

Ook in 2024 waren de Plaatselijke belangen (PB), wijkverenigingen en de Vereniging Kleine Dorpen Weststellingwerf belangrijke samenwerkingspartners. Zij vormden een waardevolle bron van informatie, hadden de voelsprietten uit in de eigen gemeenschap en voorzagen ons van gevraagd en ongevraagd advies. Dit samenspel en de rol van de PB daarin, hebben wij ondersteund met een werkbudget waarover zij zelf konden beslissen. Zo konden zij goede kleinschalige ideeën belonen zonder tussenkomst van de gemeente. In Slijkenburg werd een nieuw Plaatselijk Belang opgericht.

Vereniging Kleine Dorpen Weststellingwerf

De Vereniging Kleine Dorpen Weststellingwerf was erg actief. Op het thema woningbouw is de samenwerking voortgezet. Daarnaast was en is er nauw contact over de sociale impact van de aanwezigheid van de wolf in de dorpen. In het najaar is gesproken met diverse dorpsorganisaties over dit onderwerp. De informatie van die bijeenkomst en de contacten die daaruit voortkwamen, vormden belangrijke input voor onze actie met betrekking tot de wolf. We zagen dat de aandacht die wij voor dit aspect vroegen, aankwam en het thema steeds meer ging leven bij zowel de buurgemeenten als de provincie. Daarnaast feliciteerden wij de VKD met het 40-jarig jubileum en benadrukten wij de waardevolle samenwerking.

Communicatie binnen en met de dorpen

Het tijdig informeren en betrekken van inwoners bij activiteiten in het dorp kwam ook in 2024 meerdere keren terug als uitdaging voor de plaatselijke belangen en andere lokale verenigingen. Dorpen oriënteerden zich op nieuwe digitale oplossingen hiervoor. De gemeente zag en ziet het belang van een herkenbaar en eenvoudig communicatiemiddel in de dorpen en heeft de ingebruikname van een dorpsapp gestimuleerd met behulp van een subsidie. Op de jubileumbijeenkomst van de VKD kondigden wij dit financiële duwtje in de rug aan.

Dichtbij besturen

Gebiedswethouders

Ook in 2024 hadden wij gebiedswethouders als bestuurlijk aanspreekpunt voor plaatselijke belangen. Zij schoven op verzoek aan bij bestuursvergaderingen en waren zij mogelijk aanwezig bij ledenvergaderingen en bijzondere activiteiten van deze dorpsorganisaties. Die aanwezigheid en zichtbaarheid werd gewaardeerd.

Nieuwsbrief

Via de 10 nieuwsbrieven, email en vele overleggen informeerde de dorpencoördinator de plaatselijke belangen over actuele ontwikkelingen en mogelijkheden van de gemeente. We konden daarmee ook regionale en provinciale subsidiemogelijkheden onder de aandacht brengen, zoals het lepen Mienskipsfûns, de subsidieregeling Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed en Leader. Ook bijeenkomsten, cursussen en interessante initiatieven in de buurdorpen kregen regelmatig aandacht.

Verbindende rol dorpencoördinator

Voor de honderden vragen en ideeën van de plaatselijke belangen, werkgroepen en commissies, hadden wij een duidelijk aanspreekpunt in de vorm van de dorpencoördinator. Niet alle vragen en ideeën lagen binnen de verantwoordelijkheid van de gemeente, vaak had de dorpencoördinator de rol als verbinder tussen initiatiefnemer en het netwerk van overheden, belangenorganisaties, fondsen of deskundige mede inwoners.

Inzet deskundigheid

Bij veel leefbaarheidsprojecten namen onze inwoners het voortouw. Onze medewerkers ondersteunden het daar waar mogelijk door op locatie af te spreken en deel te nemen aan avondvergaderingen. Digitaal overleg bleek minder populair; inwoners gaven de voorkeur aan persoonlijke gesprekken rond de bestuurstafel. Vaak konden wij hier aan tegemoet komen, wat zeer werd gewaardeerd.

Indicatoren

Bezoekers

Aantal geregistreerde baliebezoeken in 2024: 11.913 bezoeken.

Bezoeken burgerzaken	2022	2023	2024
Aantal	10.479	8.089	11.913

Wat opvalt is de toename van het aantal bezoekers afgelopen jaar. Dit komt door de zogenaamde paspoortpiek die in 2024 is gestart. Het aantal aangevraagde paspoorten en identiteitskaarten is met bijna 2700 aanvragen toegenomen. Dat is bijna een verdubbeling ten opzichte van 2023. Deze piek duurt tot in 2029.

De gemiddelde wachttijd in 2024 was 37 seconden per afspraak. Deze wachttijd is van de begintijd van de geplande afspraak tot aan het oproepen van de bezoeker. Meer dan 60% van de bezoekers hoeft niet te wachten en bijna 90% van de bezoekers wordt binnen 5 minuten geholpen. In sommige gevallen was er ruimte om mensen te helpen die geen afspraak hadden. Bijna driekwart van de bezoekers zonder afspraak kon binnen 5 minuten geholpen worden. Er zijn geen klachten over wachttijden geweest.

Telefonie

Er zijn 24.098 telefoongesprekken direct bij het KCC aangeboden.

Ontvangen telefoongesprekken	2022	2023	2024
Aantal	27.120	24.374	24.098

De daling in telefoongesprekken liep tot 2023 en is in 2024 gestopt. Het aantal telefoontjes is nu bijna gelijk aan 2023. Dit is opvallend omdat meer bezoekers in andere jaren leidde tot meer telefoontjes, bijvoorbeeld voor het maken van een afspraak. Inwoners vinden nu beter antwoorden op hun vragen via de website en digitale kanalen. Dit is ook te zien in de cijfers van de website.

Eind februari en begin maart, als de aanslagen van de gemeentelijke belastingen worden verstuurd, is het de drukste periode voor het KCC. December is traditioneel de rustigste maand.

Huwelijken en geregistreerd partnerschappen

In 2024 zijn 107 stellen gehuwd of een geregistreerd partnerschap aangegaan door een (bijzonder) ambtenaar van de burgerlijke stand.

Huwelijken en partnerschappen	2022	2023	2024
Huwelijk	64	51	50
Geregistreerd partnerschap	50	50	57
Omzetting huwelijk/partnerschap	3	4	4
Totaal	117	105	111
Waarvan kosteloos	66	51	66

Er zijn geen bijzonderheden ten opzichte van voorgaande jaren. Ook in dit proces zie je dat digitalisering zijn intrede heeft gedaan. Meer dan 85% van de huwelijken en partnerschappen regelt de inwoner digitaal met de gemeente.

Meldingen openbare ruimte

In 2024 zijn er in totaal 2.663 meldingen openbare ruimte geregistreerd. Dit is een lichte toename ten opzichte van 2023. Inwoners lijken meer bereid om melding te maken of weten beter hoe ze dit kunnen doen.

Meldingen openbare ruimte	2022	2023	2024
Aantal	2.512	2.524	2.663

De top drie soorten meldingen in 2024 zijn hetzelfde als de afgelopen jaren:

1. Net als in voorgaande jaren worden in de categorie afval de meeste meldingen gemaakt. Dit gaat om 31% van de meldingen. Meestal gaat het over het vervangen van kapotte vuilcontainers.
2. Openbaar groen en sportvelden zorgen voor 16% van de meldingen. Denk daarbij aan vragen of meldingen over snoeien of onkruid.
3. Meldingen over wegen vormen bijna 16% van de meldingen. Bijvoorbeeld over gaten in wegen of voetpaden of onveilige situaties.

Bronnen: Bezoekers: JCC-klantgeleiding; Telefonische contacten: Mitel; Meldingen openbare ruimte: iZaakafhandeling, geraadpleegd op 11 februari 2025

Beleidsindicatoren

De effecten van beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set beleidsindicatoren.

Beleidsindicatoren vanuit het rijk	Eenheid	2021	2022	2023	2024
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	11,9	12,0	12,2	12,5
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	11,2	11,3	11,7	12,7
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 994,90	€ 828,54	€ 969,66	€ 1.003,71
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	26,0%	23,8%	21,3%	19,5%
Overhead	% van totale lasten	9,2%	10,5%	10,6%	13,1%

Bron: eigen gegevens

De berekening van deze indicatoren is gebaseerd op het document van de VNG 'Definities beleidsindicatoren 'bestuur en organisatie'.

Hoeveel heeft het gekost?

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 0.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2024	Primitieve begroting 2024	Vershil begroot - werkelijk
Lasten	4.787	3.907	3.897	-880
Baten	-833	-625	-454	208
Saldo van lasten en baten	3.954	3.282	3.444	-672
Onttrekkingen	0	0	0	0
Resultaat	3.954	3.282	3.444	-672

Programma 1 | Veiligheid

Programma 1 Veiligheid

Portefeuillehouder(s)	Van de Nadort
Organisatie	Advies & Ondersteuning

Taakvelden

- Crisisbeheersing en brandweer
- Openbare orde en veiligheid

Beleidsnota's

- 2022 Regionaal risicoprofiel 2022-2025 Veiligheidsregio Fryslân
- 2023 Meerjarenkoers 2023-2026
- 2023 Convenant Natuurbrandbeheersing 2023
- 2024 Integraal veiligheidsbeleid 2024 - 2027
- 2024 Regionaal beleidsplan veiligheid Noord Nederland 2024-2027

Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid

In 2024 is het Integraal Veiligheidsbeleid 2024 - 2027 van start gegaan. Het nieuwe veiligheidsbeleid bevat, naast nieuwe fenomenen, vervolgcacties vanuit het vorig veiligheidsbeleid. In 2024 werd gewerkt aan de doorontwikkeling van de Friese Norm. Eén van de behaalde doelstelling uit de Friese Norm is dat alle bestuurlijke overheidsinstanties in Friesland dezelfde beleidsregels en -doelen op elkaar hebben afgestemd en geïmplementeerd. Ook stond 2024 in het teken van het vervolg op de Friese Norm.

In 2024 is het onderzoek naar de 'smart solutions' voortgezet. Dit heeft geleidt tot een pilot die een positief resultaat heeft opgeleverd, daarover meer in 2025. Net als voorgaande jaren hebben we ook in 2024 te maken gehad met onvoorziene incidenten waar werkzaamheden uit voortvloeiden, denk aan de crisisbeheersing (branden, zware ongevallen) en overlast van een jeugdgroep in Wolvega.

Om kinderen bewuster te laten worden op het gebied van digitale gevaren, hebben we in 2024 de cybersecurity game Hackshield gelanceerd.

Uitvoeren van beleidsplan integrale veiligheid

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

In 2024 hebben we onze inspanningen op de geprioriteerde thema's uit het Integraal Veiligheidsbeleid 2024 - 2027 voortgezet. Aan de hand van uitvoeringsplannen worden concrete doelen en ambities beschreven.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

De aanpak van ondermijnende criminaliteit

Gedurende het jaar 2024 hebben er meer dan 20 integrale controles plaatsgevonden om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan. De aandachtsgebieden zijn risicobranches en variëren van de bedrijventerreinen tot het buitengebied. De controles waren zowel preventief als repressief van aard. Een goed voorbeeld hiervan zijn de bezoeken aan de agrariërs waarbij we letterlijk en figuurlijk 'De Boer Op' gaan.

De weerbaarheid tegen digitale criminaliteit vergroten

Met verschillende initiatieven is gewerkt aan de bewustwording van ondernemers en inwoners in onze gemeente. Daarbij is ingezet op gerichte communicatie op specifiek gekozen doelgroepen, locaties of jaargetijden. In 2024 zijn we onder andere gestart met het lesprogramma HackShield in het primair onderwijs, waarin kinderen bewust worden gemaakt van de digitale gevaren.

Het verbinden van zorg en veiligheid voor een veilige woon- en leefomgeving.

In nauwe samenwerking met interne en externe ketenpartners (Stichting Scala Welzijn, Woningstichting, onderwijs) werken we aan het voorkomen van sociale problematiek in de wijk. Ook in 2024 is doorlopend geprobeerd een balans te vinden in het tegengaan van (ernstige) overlast en onveiligheid enerzijds, en het tijdig bieden van goede, passende hulp anderzijds. Daarvoor zetten we preventieve middelen in die hiervoor geschikt werden geacht, zoals buurtbemiddeling. Verder wordt de aanpak om escalaties te voorkomen geborgd met het AVE-model.

Op bestuurlijk niveau is de samenwerking op het gebied van zorg & veiligheid versterkt. In 2024 is de taak van procesregie bij (gewelds)incidenten met (kans op) maatschappelijke onrust bij het Zorg- & Veiligheidshuis verder ingericht en geborgd. In overleg met alle gemeenten worden de beleidsgebieden prostitutie en mensenhandel integraal vastgelegd.

Lokale verbinding en betrokkenheid bij brandveiligheid en crisisbeheersing

Als gemeente zijn we het jaar 2024 met name een verbindende factor geweest tussen de lokale brandweerposten, inwoners en ondernemers. Op verschillende momenten en samenstellingen, zoals ondernemersavonden en een aantal bijeenkomsten van Plaatselijke belangen, heeft de brandweer voorlichting kunnen geven op brandpreventie. De brandweer voert in opdracht van de gemeente controles uit op brandveiligheid bij onder andere zorginstellingen en scholen. Ook heeft de gemeente, door middel van een incidentele subsidie, de open-dag van de lokale brandweer mogelijk kunnen maken.

Naar aanleiding van een paar grote incidenten in Wolvega heeft de brandweer haar bijdrage tijdens informatieavonden geleverd.

Beleidsindicatoren

De gemeenteraad krijgt jaarlijks via de begrotingscyclus inzicht in de activiteiten die worden gepland en uitgevoerd. De verantwoording over de uitvoering van de prioriteiten is kwantitatief van aard, namelijk welke acties zijn uitgevoerd, welke doelgroep is bereikt en wat het bereik is geweest. Criminaliteitscijfers worden waar mogelijk ondersteunend gebruikt.

De gemeente is een veilige samenleving op het gebied van de sociale kwaliteit woon- en leefomgeving

aantal x1

Lokale beleidsindicator	2021	2022	2023	2024
Burenruzies voorgelegd aan mediator*	0	0	0	0
Geregistreerde meldingen over burengerucht**	103	98	228	253
Meldingen van overspannen/verwarde personen**	144	110	138	135
Nazorg ex-gedetineerden trajecten***	4	3	6	11
Waarvan begeleiding vanuit zorg mbt ex- gedetineerden****	3	0	0	0
Incidenten vernieling en zaakbeschadiging**	77	95	83	92
Incidenten overlast**	522	332	321	407

*Bron: Interne registratie veiligheid

**Bron: 12 maand rapportage politie

***Bron: Justid

****Bron: Interne registratie procesregisseur Sociaal domein

De gemeente is een veilige samenleving op het gebied van de objectieve veiligheid en de criminaliteit

aantal
x1

Lokale beleidsindicator	2021	2022	2023	2024
Aangiftes woninginbraken*	12	20	27	32
Aangiftes inbraken in schuren/bijgebouwen*	10	6	6	6
Aangiftes mishandelingen*	38	28	49	28
Aangiftes bedreigingen*	26	29	26	25
Opgelegde huisverboden**	5	7	4	0
Registraties huiselijk geweld*	59	62	21	13

*Bron: 12 maand rapportage politie

**Bron: Online registratie huisverboden Khonraad

De gemeente is een veilige samenleving op het gebied van verkeersveiligheid

aantal
x1

Lokale beleidsindicator	2021	2022	2023	2024
VVN vrijwilligers acties op scholen in samenwerking met scholen en plaatselijke belangen/verkeerswerkgroepen politie	5	15	24	20

Bron: Atlas Verkeerseducatie - Provincie Fryslân

De gemeente is een veilige samenleving op het gebied van de brandveiligheid

aantal
x1

Lokale beleidsindicator	2021	2022	2023	2024
Controles op brandveiligheid bedrijven*	38	55	63	68
Voorlichtingen op scholen**	1	14	5	27
Oefeningen in de wijk**	0	0	2	5
Voorlichtingen na brand**	0	1	1	2

*Bron: Jaarrapportage VTH

**Bron: Jaarrapportage brandweer

Bij de geregistreerde meldingen over burengeruchten zien we een forse stijging. Dit heeft te maken met dat in de jaren 2021 en 2022 door de Corona pandemie de meldingen gedaald zijn. In de jaren (2018 = 227 en 2019 = 230) voor Corona is te zien dat de cijfers overeenkomen met 2023 en 2024.

Ook zien we een stijging van de overlast incidenten. In 2024 was een jeugdgroep negatief in beeld die veelvuldig overlast veroorzaakten.

Bij de beleidsindicator 'registraties huiselijk geweld' zien we een dalende trend. Welke reden hieraan ter grondslag ligt, is niet bekend. Dat geldt ook voor de opgelegde huisverboden. In 2024 is éénmaal een waarschuwing afgegeven, maar geen enkele keer een daadwerkelijk huisverbod.

Hoeveel heeft het gekost?

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 1.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2024	Primitieve begroting 2024	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	2.135	2.216	2.126	80
Baten	-11	-16	-51	-6
Saldo van lasten en baten	2.125	2.200	2.074	75
Resultaat	2.125	2.200	2.074	75

Programma 2 | Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Programma 2 | Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Portefeuillehouder(s)	Hartog, Hoen en Zonderland
Organisatie	Beleid en Vastgoed, Grondzaken & Facilitair

Taakvelden

- Openbaar vervoer
- Economische havens en waterwegen
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie (in de openbare ruimte)
- Verkeer en vervoer
- Recreatieve havens
- Parkeren (geen lasten en baten)

Beleidsnota's

- 2000 Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan (GVVP 2000) inclusief de uitgevoerde evaluatie (2007)
- 2010 Nota Openbare verlichting
- 2012 Beleidsplan Kwaliteitsambitie openbare ruimte 2012-2016
- 2017 Bomenbeleidsplan 2017 - 2027
- 2018 Landschapsvisie Zuidoost Friesland 2018 - 2028
- 2019 Omgevingsvisie Weststellingwerf 2019
- 2021 Centrumvisie Wolvega 2021

Actuele ontwikkelingen en nieuw beleid

Oevers

Op 1 januari 2024 heeft de provincie Friesland het beheer van de oevers langs de Friese vaarwegen toebedeeld. In 2024 hebben wij de oevers die wij toebedeeld hebben gekregen geïnspecteerd.

Baggeren vijvers en watergangen binnen de bebouwde kommen

In 2024 hebben wij een start gemaakt met het opstellen van een baggerplan.

Kwaliteitsniveau Openbare Ruimte

In 2024 zijn wij gestart met van het in beeld brengen van het kwaliteitsniveau openbare ruimte (IBOR).

Veenweideprogramma 2021-2030

Het Veenweideprogramma 2021-2030 is in 2024 voor het eerst herijkt. Belangrijke ontwikkeling is het stopzetten van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Daarmee ontbreekt één integraal kader voor de opgaven die er zijn voor de natuur, stikstof, landbouw, water, bodem en klimaat. Ook het provinciale programma (FPLG) is stopgezet.

Het Veenweideprogramma valt dus niet onder het FPLG, maar vindt wellicht een plek onder de Provinciale Omgevingsvisie (POVI). De Friese gemeenten hebben in 2024 herhaaldelijk bij de provincie het belang benadrukt van een integrale visie op het landelijk gebied. Het Fries Klimaatplan (FK2050+) kan zorgen voor een integrale visie. Waarbij maatschappelijke kosten en baten en het effect op de Brede Welvaart nadrukkelijker meegewogen worden.

Het transitiefonds landelijk gebied is ingetrokken door de minister. Voor het Veenweideprogramma is nog wel reeds geormerkt geld beschikbaar.

De Friese overheden blijven achter de veenweidedoelen en de gebiedsprocessen in het Veenweideprogramma staan. De door het Rijk beschikbaar gestelde gelden zijn onvoldoende voor alle doelen en gebiedsprocessen. Dat heeft effect op het vervolg van de nu lopende gebiedsprocessen. Dit kan leiden tot prioritering en versobering van projecten, een stimulans om naar andere bronnen te zoeken.

In Weststellingwerf loopt in de Groote Veenpolder één van de gebiedsprocessen van het Veenweideprogramma. Rond het gebiedsplan is onrust ontstaan. Dit heeft geleid tot vertraging. In het Veenweideprogramma is de Groote Veenpolder nu (nog) geen ontwikkelingsgebied met toegang tot geld. De Groote Veenpolder heeft de titel kansrijk gebied.

In 2025 wordt toegewerkt naar een vervolgaanpak. De lokale gebiedscommissie heeft aan het Bestuurlijk Overleg Feangreide gepresenteerd wat gedaan wordt om daar te komen. De inzet betreft:

- Voortzetten proeftuin bodemmaatregelen, zoals bijvoorbeeld profielkeren en klei in veen inbrengen.
- Het inzichtelijk maken van de complexe hydrologische situatie.
- Het voorbereiden van een integrale gebiedsanalyse.
- Dialoog gericht op creëren van draagvlak.

In 2024 is er landelijke erkenning gekomen waarop we in Fryslân samen de funderingsproblematiek aan pakken. De Friese partners hebben samenwerkingsafspraken geaccordeerd, het funderingsloket is geopend en de regeling Funderingsonderzoek is opengesteld. De Funderingsaanpak wordt nu stap voor stap verder uitgewerkt. Er wordt gewerkt op drie sporen:

- Bewustwording: de betrokken Friese overheden informeren inwoners via een gezamenlijk funderingsloket. Dit loket houdt zitting in de gebieden waar funderingsschade speelt. Het thema funderingsschade leeft nog onvoldoende onder huizenbezitters. Weststellingwerf springt hier positief uit. In de Westhoek is wel brede interesse gebleken tijdens twee inloopavonden van het loket. Op die avonden zijn verscheidene vervolgafspraken gemaakt voor aanvullend onderzoek naar funderingsschade.
- Lobby: de Veenweidegemeenten hebben zich collectief aangesloten bij het Platform Slappe Bodem (PSB). Fryslân is daarin voorloper met de reeds ingezette aanpak. Het Rijk werkt aan een nationale aanpak funderingsschade.
- Data: een database waarin bestaande en nieuwe gegevens van de fundering van woningen geregistreerd worden om een gerichte en effectieve aanpak van de funderingsproblematiek te faciliteren. Met betrokken stakeholders is gekeken hoe de database te vullen en de data te ontsluiten.

Code Rood

In 2024 hebben Provincie en Wetterskip de subsidieregeling voor de Code Rood-gevallen verder uitgewerkt en, eind 2024, opengesteld. De gemeente heeft gezorgd voor het zo vlot mogelijk doorlopen van de ruimtelijke procedures voor het funderingsherstel en, waar nodig, sloop en nieuwbouw. Om het geheel in goede banen te leiden was er regelmatig bestuurlijk en ambtelijk overleg tussen Provincie, Wetterskip en de gemeente.

Plaatsingsbeleid infrastructuur elektrische voertuigen

Er is beleid ontwikkeld om beter te kunnen inspelen op de veranderende laadbehoefte van inwoners en andere gebruikers. Hierdoor komt meer regie op het aanleggen van laadpalen en op het meegroeien in de toenemende vraag naar laadpalen. De vaststelling van dit beleid door de gemeenteraad is voorzien in het eerste kwartaal 2025.

Biodiversiteit

In 2024 voeren wij 100% ecologisch bermbeheer buiten de bebouwde kom uit.

Eikenprocessierups

We hebben onder andere circa 8.000 bomen preventief behandeld tegen de eikenprocessierups. Hierdoor is de overlast beperkt.

Centrumontwikkeling Wolvega

Het doel van de centrumontwikkeling Wolvega is een vitaal, toekomstbestendig en onderscheidend centrum met een aantrekkelijk verblijfsklimaat, een goede bereikbaarheid en duidelijke routing. Voor meer toelichting zie programma 3.

Centrumontwikkeling Noordwolde

In 2024 hebben wij in samenspraak met inwoners en ondernemers het definitief ontwerp opgesteld. Daarnaast hebben wij de contractvoorbereiding en het inkoopproces gedaan om een geschikte aannemer vast te leggen. Voor meer toelichting zie programma 3.

Van beleid naar uitvoering

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Het opstellen van een Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan (GVVP)

In 2024 is verder gewerkt aan het opstellen van gemeentelijk beleid op het gebied van verkeer en vervoer. Het betreft het opstellen van een Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP) dat de volledige breedte van het (beleids-)veld verkeer- en vervoer bestrijkt. Een ontwerp van het GVVP is in oktober 2024 voor inspraak vrijgegeven door de gemeenteraad. Vervolgens heeft het plan gedurende zes weken voor een ieder ter inzage gelegen. Het GVVP wordt in april 2025 ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad.

Het oplossen van verkeerskundige knelpunten

De aanpak van verkeerskundige knelpunten die door middel van kleinschalige maatregelen (zoals het aanleggen van parkeerplaatsen, het plaatsen van verkeersdrempels, verkeersborden, kleinschalige herinrichting, etcetera) kunnen worden opgelost heeft onverminderd de aandacht. Doel hiervan is om de verkeersveiligheid te vergroten en overlast voor inwoners te beperken. Ook was er aandacht voor knelpunten die wat complexer zijn en waarvoor daarom eerst nader onderzoek nodig is. De zogenaamde knelpuntenlijst is dynamisch, er worden knelpunten opgelost maar er komen ook nieuwe knelpunten bij.

Hoeveel heeft het gekost?

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 2.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2024	Primitieve begroting 2024	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	8.423	8.686	8.251	263
Baten	-310	-260	-140	50
Saldo van lasten en baten	8.113	8.426	8.110	313
Onttrekkingen	-371	-577	-193	-207
Stortingen	1.054	1.054	0	0
Saldo mutatie reserves	683	476	-193	-207
Resultaat	8.796	8.902	7.918	106

Programma 3 | Economie

Programma 3 | Economie

Portefeuillehouder(s)	Van de Nadort en Hoen
Organisatie	Beleid en Vastgoed, Grondzaken & Facilities

Taakvelden

- Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- Economische ontwikkeling
- Economische promotie
- Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Beleidsnota's

- 2011 Ontwikkelagenda Versterking economische structuur
- 2008 Notitie Herziening verfijning verblijfsrecreatie (kampeerbeleid)
- 2015 Nota Recreatie en Toerisme
- 2017 Nota Grondbeleid
- 2019 Omgevingsvisie Weststellingwerf juni 2019
- 2020 Subsidieregeling Ondernemersfonds Weststellingwerf 2020
- 2021 Detailhandelsvisie gemeente Weststellingwerf
- 2021 Centrumvisie Wolvega
- 2021 Uitvoeringsprogramma Centrumvisie Wolvega
- 2022 Notitie kleinschalige recreatie
- 2022 Beleid uitgifte bedrijfskavels in de gemeente Weststellingwerf
- 2022 Afspraken bedrijventerrein regio zuidoost 2022-2035
- 2024 Verordening op reclamebelasting 2024
- 2024 Grondprijzenbrief

Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid

Bedrijventerreinen

In 2024 is er 3,2 hectare verkocht op de bedrijventerreinen De Plantage (2 hectare) en Uitbreiding Schipsloot (1,2 hectare). De beschikbare en in optie zijnde bedrijfskavels staan op onze website www.bedrijventerreinwolvega.nl. Zie ook Paragraaf Grondbeleid.

Netcongestie

Zoals bekend hebben de regionale netbeheerders en landelijk netbeheerder TenneT aangegeven dat de elektriciteitsnetten in Nederland tegen hun maximale capaciteit aanlopen. Dat geldt ook voor het elektriciteitsnet in onze gemeente. Dit betekent dat er sprake is van netcongestie. Daardoor kunnen bijvoorbeeld bedrijven geen nieuwe grootverbruikersaansluiting krijgen. Wanneer een bedrijf zo'n aansluiting heeft aangevraagd, komt deze op een wachtlijst. Ook ontstaat er druk op de kleinverbruikersaansluitingen dat van invloed kan zijn op nieuwe bedrijfsvestigingen op onze bestaande bedrijventerreinen De Plantage en Uitbreiding Schipsloot.

Bij de verkoop van bedrijventerreinen worden de kopers/belangstellenden geattendeerd over de beperkingen van de elektra-aansluiting(en). Kopers worden geadviseerd om zo spoedig mogelijk een aanvraag voor de nutsvoorzieningen in te dienen.

Er is vier keer per jaar bestuurlijk overleg met Liander. De netcongestie en oplossingen is een vast agendapunt bij dit overleg. Meer informatie hierover is te vinden op de website van Liander.

Ondernemend Weststellingwerf

In 2024 is de overkoepelende organisatie voor ondernemersverenigingen opgericht genaamd 'Ondernemend Weststellingwerf'. Deze oprichting is het resultaat van de samenwerking tussen de verschillende ondernemersverenigingen* in de afgelopen jaren. Ondernemend Weststellingwerf heeft de volgende vier werkgroepen: netwerken, belangenbehartiging, regiomarketing en economisch aanjagen. Ondernemend Weststellingwerf is voor ons een belangrijke gesprekspartner ter versterking van het economisch klimaat.

* Commerciële Club Weststellingwerf (CCW), Winkeliers- en Ondernemersvereniging Wolvega (WOW), Ondernemersvereniging Noordwolde (OVN), Stichting Parkmanagement Bedrijventerreinen (SPBW) en Stichting Stiekm! Trots.

Aanpak versterken lokale economie

Hebben we bereikt wat we willen bereiken?

Er is samen met de ondernemers gewerkt aan het creëren van een positief ondernemersklimaat. Dit hebben we gedaan door ondernemers en winkeliers te faciliteren en te verbinden. Zie ook de toelichting op intensiveren bedrijfscontacten.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Intensiveren bedrijfscontacten

Er wordt regelmatig contact onderhouden met ondernemers. Dit doen we onder andere door bedrijfsbezoeken, overleggen met ondernemersverenigingen en netwerkmomenten. Daarnaast organiseren wij in samenwerking met ondernemersverenigingen bijeenkomsten zoals de Dag van de Ondernemer en thema avond brandveiligheid. Ook versturen we regelmatig Ondernemersnieuwsbrieven.

Het centrum van Wolvega en Noordwolde aantrekkelijk en toekomstbestendig maken

Centrumontwikkeling Wolvega

Het doel van de centrumontwikkeling Wolvega is een vitaal, toekomstbestendig en onderscheidend centrum met een aantrekkelijk verblijfsklimaat, een goede bereikbaarheid en duidelijke routing. De centrumontwikkeling Wolvega bestaat uit de drie afzonderlijke deelplannen: de herinrichting van de winkelstraat, Het Groene Hart van Wolvega en de gebiedsontwikkeling Achtpilarenplein.

- Het Groene Hart van Wolvega wordt mede ingevuld door private partijen. Dit is een intensief traject (geweest) en heeft geleid tot een anterieure overeenkomst. Als zelfstandig maar integraal onderdeel is de transitie van Huize Lindenoord van kantoor naar een hoogwaardige horeca een ontwikkeling die inmiddels is gerealiseerd. Er is een 3e en 4e tranche aanvraag Subsidie Impulsaanpak Winkelgebieden (IW) gedaan. Deze beide aanvragen zijn afgewezen.
- De gebiedsontwikkeling in het Groene Hart is met het vaststellen van het bestemmingsplan en een beeldkwaliteitsplan medio 2024 planologisch mogelijk gemaakt.

Centrumontwikkeling Noordwolde

In 2024 hebben wij in samenspraak met inwoners en ondernemers het definitief ontwerp opgesteld. Daarnaast hebben wij de contractvoorbereiding en het inkoopproces gedaan om een geschikte aannemer vast te leggen. Uitvoering van de werkzaamheden vindt plaats in het eerste en tweede kwartaal 2025.

Een economische beleidsnotitie opstellen

In samenwerking met een extern bureau, ondernemers en een begeleidingscommissie van 'Ondernemend Weststellingwerf' is het concept Beleidsnotitie Economie "Het Werkt! in Weststellingwerf" opgesteld. De begeleidingscommissie is een afvaardiging van het economisch netwerk waarin ondernemers uit verschillende branches zijn vertegenwoordigd.

Om de belangrijkste uitdagingen om de economie te versterken inzichtelijk te maken, is eerst de actuele economische situatie van Weststellingwerf in kaart gebracht. Daarnaast is een ondernemersavond georganiseerd waar aan de ondernemers is gevraagd naar hun visie over een aantal onderwerpen. Met deze verkregen informatie en de inbreng van de leden van de begeleidingscommissie, hebben we de belangrijkste doelen en acties vastgesteld.

Er is een actieprogramma opgesteld wat zich richt op drie actielijnen: Verbinden, Versterken en Doen. De nieuwe economische beleidsnotitie wordt nog door de gemeenteraad vastgesteld.

Hoeveel heeft het gekost?

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 3.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2024	Primitieve begroting 2024	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	615	689	664	74
Baten	-647	-358	-358	289
Saldo van lasten en baten	-32	331	306	363
Onttrekkingen	-30	-30	0	0
Resultaat	-62	301	306	363

Programma 4 | Onderwijs

Programma 4 | Onderwijs

Portefeuillehouder(s)	Hoen en Hartog
Organisatie	Beleid en Gebiedsteams

Taakvelden

- Onderwijsbeleid en leerlingzaken
- Onderwijshuisvesting
- Openbaar basisonderwijs

Beleidsnota's

- 2013 Nota Visie toekomst basisonderwijs Weststellingwerf
- 2012 Integraal Huisvesting Plan 2012-2015 (IHP)
- 2014 Verordening Leerlingenvervoer
- 2015 Beleidsregel Bekostiging lokalen bewegingsonderwijs
- 2015 Verordening Voorziening huisvesting onderwijs en beleidsregel bekostiging lokalen bewegingsonderwijs
- 2018 Kadernotitie Peuteropvang Weststellingwerf
- 2021 Nationaal Plan Onderwijs (corona)
- 2021 Samenhangende visie op onderwijs 'Het onderwijs als schatkamer'
- 2021 Beleidskader OAB 'Spelonderwijs'

Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid

Onderwijs (taalaanbod) nieuwkomers en ontheemden Oekraïne

In 2024 heeft de gemeente meer statushouders gehuisvest dan in voorgaande jaren. Ook is er een locatie voor Oekraïense ontheemden geopend. Met de schoolbesturen zijn afspraken gemaakt over het onderwijsaanbod voor deze doelgroepen. Hierbij is het uitgangspunt dat onderwijs zo dichtbij mogelijk wordt aangeboden. Mocht dit niet toereikend zijn wordt er gekozen voor de schakelklas van OSG Singelland in Heerenveen of de nieuwkomersschool de Vlinderboom in Heerenveen.

Een goed doorgaande schoolloopbaan voor iedereen

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Lokaal en regionaal hebben we ons dagelijks ingezet voor het recht op onderwijs en de ontwikkeling van alle jeugdigen en jongeren van 5 tot 23 jaar. Jeugdigen en jongeren zijn gestimuleerd en begeleid om de schoolopleiding af te ronden. Hiermee voorkomen we schoolverzuim, zodat zoveel mogelijk jongeren de best passende en duurzame plek binnen de maatschappij en op de arbeidsmarkt vinden.

We hebben ingezet op een taalrijke omgeving zowel thuis, in de voorschoolse opvang als in het onderwijs. Dit draagt bij aan de ontwikkelingskansen van een kind. Ook hebben we ingezet op een kwalitatief pedagogisch aanbod (taalaanbod) in voorschoolse voorzieningen en het onderwijs.

Door te verbinden en samen te werken hebben we gewerkt aan sterke onderwijsvoorzieningen, zodat alle leerlingen een passend en thuisnabij onderwijs traject kunnen krijgen en ieder kind het onderwijs kan vinden dat het beste aansluit bij zijn of haar mogelijkheden en talenten. We werkten samen met de kinderopvang en het onderwijs aan een goede doorgaande leerlijn/schoolloopbaan. Een goede doorgaande lijn komt ten goede aan een optimale ontwikkelingslijn.

Er zijn leerlingen die extra zorg en ondersteuning nodig hebben om zich optimaal te ontwikkelen. We hebben daarom ingezet op het versterken van de samenwerking tussen onderwijs, jeugdhulp (gebiedsteam), opvoedondersteuning (GGD) en dagbesteding of arbeidstraining. Door te werken vanuit een gezamenlijke visie vanuit de inhoud. Hierbij staat het kind centraal en wordt een impuls aan preventie en vroegsignalering bij jeugd gegeven.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Leerplicht

Vanuit de Leerplichtwet werken onderwijsinstellingen en gemeente samen. Zij werken samen aan het toerusten van leerlingen in hun schoolloopbaan en ontwikkelen van hun talenten in en om de school zodat zij een startkwalificatie halen. Er is vanuit het regionaal programma onder andere gewerkt aan het voorkomen en terugdringen van voortijdig schoolverlaten en het begeleiden van jongeren in een kwetsbare positie bij een vervolgstap vanuit het onderwijs. Ook is er gerealiseerd dat nu gewerkt wordt met 4 regionale BOA's die uniform en efficiënt uitvoering geven aan handhavende taken binnen alle regiogemeenten. Daarnaast hebben leerplichtambtenaren en doorstroomcoaches samen met collega's uit de provincie een Fries verzuimprotocol opgesteld. De leerplichtambtenaar van Weststellingwerf is vanuit preventief handelen betrokken bij zorgvraagstukken en dreigend schooluitval.

Passend onderwijs

We brengen de lokale partners samen en zetten in op een goede samenwerking tussen de kinderopvang, het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en de gebiedsteams. We hebben hierbij extra aandacht voor het ontwikkelen van- en toeleiden naar onderwijsondersteuning, gecombineerd met jeugdhulp (programma 6 van deze begroting). De Peuterplus voorziening bestaat één jaar en biedt intensieve ontwikkelingsstimulering aan kinderen in de leeftijd van 2 tot 5 jaar. Dit is voor peuters die meer ondersteuning nodig hebben dan in de kinderopvang of voorschoolse educatie geboden kan worden, maar waarbij specialistische jeugdhulp te zwaar is. We werken hierin samen tussen de beleidsvelden jeugd en onderwijs.

Kinderopvang en Peuteropvang

In 2024 waren er voldoende peuterplaatsen beschikbaar en waren er geen wachtlijsten. Naast peuteropvang is er in Weststellingwerf een gevarieerd aanbod kinderopvang. Vanuit de toezichthoudende taak op de kwaliteit van de kinderopvangvoorzieningen heeft Weststellingwerf afspraken gemaakt met de GGD over uit te voeren inspecties in 2024. De kinderopvang is in 2024 actief betrokken bij de uitvoering van een aantal actiepunten die voortvloeien uit de visie onderwijs, onderwijsachterstandenbeleid en Nationaal Programma Onderwijs.

Gelijke kansen

Samen met lokale aanbieders is gewerkt aan een gevarieerd aanbod cultuur en sport voor scholen en kinderopvang. Het doel is om kinderen voor school, op school en na school kennis te laten maken met verschillende onderdelen van cultuur en sport. We brengen de verschillende partners samen, waardoor er verbinding is tussen het onderwijs/de kinderopvang en de lokale culturele organisaties, sportverenigingen, buurtsportcoaches en jongerenwerkers van de gebiedsteams.

Toekomstbestendige onderwijshuisvesting

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Het Integraal Strategisch Huisvestingsplan (ISHP) is een bundel van lokale afspraken, ambities en plannen rondom de onderwijshuisvesting. Hierover zijn dit jaar meerdere gesprekken geweest met de onderwijspartners. Onderwerpen zoals spreiding van de scholen en de keuzevrijheid voor ouders zijn belangrijke onderdelen. Door middel van het ISHP wordt er een gezamenlijke ambitie uitgedragen om de kwaliteit en betaalbaarheid van de onderwijshuisvesting te borgen.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Integraal Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs

Het Integraal Strategisch Huisvestingsplan (ISHP) is in ontwikkeling. In dit jaar zijn er verschillende gesprekken geweest met de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties om tot een gedragen plan te komen. Daarnaast zijn er vooruitlopend voorbereidingen getroffen voor de uitbreiding van de Sint Franciscusschool. Ook de renovatie van Matthijsje is grotendeels uitgevoerd.

Het doel was om 2024 het ISHP door de raad te laten vaststellen. Dit is niet gelukt vanwege het feit dat de strategische keuzes in met name Wollega een verdere verkenning nodig hadden. In 2025 zal het ter vaststelling worden aangeboden.

Openbaar onderwijs

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Er is voldoende aanbod openbaar onderwijs.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Samenwerking met schoolbestuur Comprix

Vanuit de Wet Primair Onderwijs heeft de gemeente een zorgplicht als het gaat om voldoende scholen voor openbaar basisonderwijs. Stichting Comprix is verantwoordelijk voor het openbaar basisonderwijs in Weststellingwerf. Zij hebben binnen de gemeente 13 scholen met dit aanbod. De gemeenteraad heeft een extern toezichthoudende rol en ontvangt jaarlijks de begroting en jaarstukken van Stichting Comprix. Momenteel werkt Stichting Comprix aan het jaarverslag van 2024.

Beleidsindicatoren

Goede schoolloopbaan voor iedereen: zoveel mogelijk leerlingen en cursisten hebben een doorlopende schoolloopbaan

aantal x 1

Omschrijving	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024
Kindplaatsen Voor-en Vroegschoolse Educatie	42	42	50	60	66
Deelnemers kinderopvang (peuteropvang en kinderopvang)	525	510	515	500	520
Leerlingen basisonderwijs	2.005	1.912	1.912	1.925	2.080
Leerlingen voortgezet onderwijs	1.447	1.448	1.448	1.400	1.371
Deelnemers educatietrajecten	50	50	50	50	61
Locaties Kinderopvang/Peuteropvang	19	19	19	19	20
Scholen primair onderwijs	21	21	21	21	20
Scholen voortgezet onderwijs	2	2	2	2	2

Deelnemers leerlingenvervoer

aantal x 1

Omschrijving	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024
Leerlingen	140	139	145	145	137

Hoeveel heeft het gekost?

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 4.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2024	Primitieve begroting 2024	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	4.291	4.073	3.870	-218
Baten	-2.332	-2.037	-993	295
Saldo van lasten en baten	1.959	2.036	2.877	77
Resultaat	1.959	2.036	2.877	77

Programma 5 | Sport, Cultuur en Recreatie

Programma 5 | Sport, Cultuur en Recreatie

Portefeuillehouder(s)	Hoer
Organisatie	Beleid en Sport & Leefstijl

Taakvelden

- Openbaar groen en (openlucht) recreatie
- Cultureel erfgoed
- Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- Media
- Musea
- Sportaccommodaties
- Sportbeleid en activering

Beleidsnota's

- 2009 Nota Kunst en Cultuur
- 2015 Nota Recreatie en toerisme, perspectief Weststellingwerf
- 2017 Visienota Sport en bewegen in Zuidoost Friesland 2017-2022
- 2022 Notitie Kleinschalige Recreatie
- 2023 Lokaal Sportakkoord 2.0 Weststellingwerf | Gemeente Weststellingwerf

Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid

Sportbeleid

In 2024 hebben we gewerkt aan het ontwikkelen van het nieuwe sportbeleid. We hebben met verenigingen, commerciële sportaanbieders, onderwijs, inwoners, sportbonden en collega's van het ruimtelijk en sociaal domein gesproken om informatie op te halen over kansen en knelpunten op het gebied van sport en bewegen.

Daarnaast hebben we de volgende drie onderzoeken laten uitvoeren:

1. Onderzoek laten doen naar de capaciteit van de sportaccommodaties;
2. Onderzoek laten doen naar de staat van de sportvelden;
3. Een start gemaakt met het vernieuwen van subsidies voor sport en bewegen.

Ook zijn we op werkbezoek geweest naar multifunctionele sportaccommodaties in Londen en Den Bosch. Het sportbeleid wordt in 2025 aangeboden aan de raad.

Cultuurbeleid

- Het onderzoek naar een 'Heemkunderoute' is gestart en wordt vervolgd in 2025.
- Er is een begin gemaakt met het inventariseren van de beeldende kunstcollectie van de gemeente, met oog op goede toegankelijkheid voor publiek.

- Er is eveneens een start gemaakt met een onderhoudsplan van onze kunstwerken in de openbare ruimte die voor alle inwoners toegankelijk zijn.
- In samenwerking met het gemeentearchief is onze deelname aan het provinciale herdenkingsjaar (2025) van de watersnoodramp 1825 voorbereid met onder andere publieksevenementen.

Recreatie & Toerisme

De huidige nota Recreatie & Toerisme is opgesteld in 2015. De uitwerking van de Regionale visie heeft op gemeentelijk niveau voor onze gemeente niet genoeg diepgang gegeven. Daarom is besloten om op een gemeentelijk niveau een nieuwe visie te ontwikkelen. Ook vanuit de gemeenteraad is de wens uitgesproken om een meer op de gemeente toegespitst beleid te ontwikkelen. Er is in 2024 onderzoek gedaan naar de wijze waarop nieuw beleid tot stand kan komen. In 2025 zal een en ander verder worden uitgewerkt.

Gebiedsontwikkeling Driewegsluis

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

De werkzaamheden van de herinrichting op het oostelijke eiland zijn klaar. Het sanitairgebouw moet nog worden geplaatst. De voorbereidende werkzaamheden hiervoor zijn in volle gang. Op het westelijke eiland (fase 2) is gestart met het aantrekkelijker maken voor recreanten en toeristen.

Sport en bewegen

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Het belang van sport en bewegen voor participatie en gezondheid wordt erkend binnen het sociaal en ruimtelijk domein. Voor de ontwikkeling van het sportbeleid is uitvoerig gesproken over de samenwerking hierin met collega's. Daarnaast hebben we een lokaal coördinator sport en preventie aangesteld die de doelen binnen het GALA verbindt met sport.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Beweegeteam Weststellingwerf

Vanaf schooljaar 2024/2025 zijn wij gestopt met de financiële bijdrage voor de organisatie van het bewegingsonderwijs. In plaats daarvan is een programma gestart om de scholen en verenigingen meer bij de beweegtuinen zoals de Haenepolle te betrekken.

In 2024 zijn verder de volgende activiteiten georganiseerd door de buurtsportcoaches:

- 0 tot 4 jaar: beweeghummeltjes
- 4 tot 12 jaar: binnen schoolse projecten, binnen schoolse evenementen, naschoolse activiteiten, MRT, buddyrun/ survivalrun, simmerjump
- jongeren: e-sports toernooi en simmerjump
- volwassenen: nationale diabetes challenge, fietsles nieuwkomers, GLI, volwassenfonds
- aangepast sporten: rondje lindenwijk, e-sports toernooi
- senioren: doortrappen, beweeggroepen, fittesten, overzicht beweegaanbod, volwassenenfonds
- clubondersteuning: inclusie en diversiteit bij sportaanbod, sociaal veilig sporten, vitale sportaanbieders, vaardig in beweging, aanjagen lokaal sport akkoord.
- Openbare beweegruimte: nationale buitenspeeldag, vooronderzoek beweegactiviteiten Haenepolle.

Lokaal akkoord sport en bewegen

We hebben beleid ontwikkeld voor 2025 met duidelijke kaders voor nieuwe projecten. Daarnaast hebben we met het sportakkoord diverse projecten ondersteund in 2024:

- Zaalvoetbal de Blesse.
- Flyers voor de Forel.
- Activiteit voor NDSC Plus van wandelvereniging de Blaren.
- Bijdrage voor walking Football bij FC Wolvega.
- Opleiding van trainen en coachen 6 tot 12 jarigen.
- Bijdrage pupillencursus.
- Bijdrage schoolvoetbal en korfbaltoernooi.
- Summergames Wolvega.
- Onderzoek naar staat van de velden.
- Walking tafeltennis en masterclass GLI.

Sport in verbinding met Sociaal domein

We hebben een aanjager sport en preventie aangenomen die de verbinding maakt tussen het GALA en sport. De focus ligt op het betrekken van jongeren bij voetbalclub de Blesse en het Lokaal Sport Akkoord.

Zwemgelegenheden

Upgrade zwemgelegenheden

In het collegeprogramma staat dat er onderzoek naar mogelijkheden en kosten van een opwaardering van bestaande zwemgelegenheden wordt gedaan. In 2023 is gestart met een onderzoek naar wensen en behoeften van bezoekers van de zwembaden. In 2024 is er een aanvullend onderzoek gedaan, door een extern onderzoeksbureau omtrent de programmering en het toekomstperspectief van zwembad De Steense. In 2025 doen wij een voorstel voor een opwaardering voor de zwembaden.

Openstelling zwembad De Steense in de zomerperiode

In 2024 is zwembad De Steense opengebleven in de periode juli en augustus. In 2025 worden de uitkomsten van deze openstelling gedeeld en wordt er advies gegeven voor de openstelling vanaf de zomer van 2026. Zwembad De Steense is de zomerperiode van 2025 gesloten in verband met de derde en laatste renovatie.

Renovatie fase 3, zwembad De Steense

In 2024 zijn de voorbereidingen getroffen voor de derde en laatste renovatiefase van zwembad De Steense, die in de zomer van 2025 van start gaat. Tijdens deze fase worden de luchtbehandelingssystemen vervangen door een duurzame variant, het plafond vernieuwd en de verlichting omgezet naar energiezuinige ledverlichting. Deze vernieuwingen dragen bij aan een duurzamer zwembad en zorgen voor een daling van het gasverbruik.

Zie ook onderstaand persbericht

> Renovatie zwembad De Steense: laatste fase start in mei 2025 | Gemeente Weststellingwerf

Pilot kiosk (horeca) De Dobbe

In 2024 heeft er een pilot gedraaid voor het eigen beheer van de kiosk (horeca) in zwembad De Dobbe. In 2025 doen wij hier een advies over gericht op de toekomst.

Versterken van het kunst- en cultuuraanbod in Weststellingwerf

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

- Na de coronacrisis heeft het publiek geleidelijk de weg teruggevonden naar de uitvoeringen, voorstellingen en exposities. We hebben het kunst- en cultuuraanbod en publieksbereik gestimuleerd, onder meer door ondersteuning van voorstellingen.
- Het Stellingwerfs is gestimuleerd, bijvoorbeeld doordat verschillende projecten zijn uitgevoerd onder regie van de Stellingwarver Schrieversronte en door het programma Heemkunde/De Veerkieker in het onderwijs. Dit past goed bij de uitvoering van het convenant 'Nederlandse Erkenning van het Nedersaksisch'.
- Ook in 2024 heeft het ministerie van BZK weer middelen beschikbaar gesteld aan onze gemeente voor de specifieke uitkering (SPUK) Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) dat gevestigd is in onze bibliotheek. Hier kunnen mensen terecht met vragen over bijvoorbeeld toeslagen, belastingen, DigiD, werk, uitkering en zorg.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Muziekonderwijs

Ook in 2024 hebben we de uitvoering van het convenant 'Meer muziek in de klas' voortgezet. Festival/ muziekprogramma Popwerf heeft in 2024 geen doorgang kunnen vinden.

Gesubsidieerde partijen/partners

In 2024 zijn (nieuwe) prestatieafspraken gemaakt met een groot aantal instellingen in de gemeente, onder andere met Bibliotheken Zuidoost Fryslân, Nationaal Vlechtmuseum Noordwolde, Oudheidkamer Weststellingwerf, Cultuurcluster Vlechtwerk. Het kunst- en cultuuraanbod en publieksbereik is versterkt, voorbeelden zijn:

- In OWO-verband is bevorderd dat de Bibliotheek Zuidoost Fryslân diverse producten verzorgt waarvan onze inwoners gebruik kunnen maken, zoals stimuleren van geletterdheid, digitalisering, participatie en leren.
- Het Nationaal Vlechtmuseum heeft verschillende doelgroepen bereikt met interessante exposities, workshops en andere programma's.
- In samenwerking met het Nationaal Vlechtmuseum is het jaar van de tweede Arcadia triënnale 2025 voorbereid (de legacy van LF Culturele Hoofdstad 2018).
- De oude gerestaureerde tram is geplaatst bij het tramhalteplein in Noordwolde. Deze tram is bedoeld als monument voor de tram die vorige eeuw vooral op de lijn Steenwijk - Frederiksoord - Noordwolde - Hijkersmilde reed. Dit sluit goed aan op het cultureel erfgoed van het Vlechtmuseum en de geschiedenis van Noordwolde.
- In het kader van Bestemming Wolvega is gestart met onderzoek naar mogelijkheden om diverse culturele instellingen, waaronder de Oudheidkamer, toegankelijk te maken voor publiek en samen te brengen onder één dak.
- Opera Spanga heeft met onze ondersteuning de voorstelling Otello gespeeld.
- Opera Nijetrijne heeft het laatste stuk geproduceerd in 2024; na 25 jaar en 24 producties gaan ze stoppen.

Bevorderen recreatie en toerisme Weststellingwerf

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Het Toeristisch Investeringsfonds, gevuld door opbrengsten vanuit de toeristenbelasting, heeft bijgedragen aan projecten ter verbetering van recreatieve voorzieningen. Daarnaast hebben onder andere het Platform Recreatie en Toerisme en Toerisme Regiomarketingorganisatie Zuidoost Friesland, zich in samenwerking met de gemeente, actief ingezet om Weststellingwerf als toeristische bestemming verder op de kaart te zetten.

In samenwerking met Marketing Drenthe is voor de Koloniën van Weldadigheid gewerkt aan gerichte marketing en productontwikkeling. Hiermee is ingezet op het vergroten van het aantal bezoekers in het Koloniegebied, met als doel een langer verblijf van toeristen.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Toeristische recreatieve voorzieningen

- Stichting Toerisme Regiomarketing Zuidoost Friesland (TRZF) (marketing Het Andere Friesland) heeft zich actief ingezet voor het 'vermarkten' en promoten van de regio.
- Samen met Recreatieschap Marrekrite is de ontwikkeling van de Toeristische Overstapplaats bij Driewegsluis ontwikkeld, deze wordt in het voorjaar van 2025 geplaatst.
- Samen met Recreatieschap Marrekrite is een start gemaakt met de ontwikkeling van een Toeristische Overstapplaats bij Wolvega en Noordwolde.
- In het afgelopen jaar is de samenwerking op ambtelijk en bestuurlijk niveau met het Platform Recreatie en Toerisme verder versterkt. Het Platform is door de gemeente (financieel) ondersteund. In een eerder stadium heeft het platform ondernemers (toerisme, horeca) gevraagd of er behoefte is aan extra/betere bewegwijzering naar hun onderneming. Dit heeft veel reacties opgeleverd. Een en ander is verder onderzocht en uitgewerkt en wordt in 2025 gerealiseerd.

Koloniën van Weldadigheid

Na het verkrijgen van de Werelderfgoedstatus is er gewerkt aan marketing van de Koloniën en productontwikkeling. Denk daarbij aan het ontwikkelen van routes (routekaarten) en arrangementen. Er is in samenwerking met Marketing Drenthe gewerkt aan een meerjaren Marketingplan.

Hoeveel heeft het gekost?

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 5.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2024	Primitieve begroting 2024	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	5.066	4.977	4.273	-88
Baten	-837	-871	-843	-33
Saldo van lasten en baten	4.228	4.107	3.430	-121
Onttrekkingen	-605	-605	0	0
Stortingen	1.433	1.433	0	0
Saldo mutatie reserves	828	828	0	0
Resultaat	5.056	4.935	3.430	-122

Programma 6 | Sociaal domein

Programma 6 | Sociaal domein

Portefeuillehouder(s)	Hoen, Hartog, den Hartigh en Zonderland
Organisatie	Beleid, Projecten, Schakelteam en Gebiedsteams

Taakvelden

- Samenkracht en burgerparticipatie
- Toegang en eerstelijnsvoorziening
- Inkomensregelingen
- WSW en beschut werk
- Arbeidsparticipatie
- Maatwerkvoorzieningen (Wmo)
- Maatwerkdienstverlening 18+
- Hulp bij het huishouden (Wmo)
- Begeleiding (Wmo)
- Dagbesteding (Wmo)
- Overige maatwerkarrangementen (Wmo)
- Maatwerkdienstverlening 18-
- Jeugdhulp begeleiding
- Jeugdhulp behandeling
- Jeugdhulp dagbesteding
- Jeugdhulp zonder verblijf overig
- Pleegzorg
- Gezinsgericht
- Jeugdhulp met verblijf overig
- Jeugdhulp behandeling GGZ zondervverblijf
- Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf
- Gesloten plaatsing
- Geëscaleerde zorg 18+
- Beschermd wonen (Wmo)
- Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)
- Geëscaleerde zorg 18-
- Jeugdbescherming
- Jeugdreclassering

Beleidsnota's

- 2014 Handhavingsverordening Participatiewet
- 2014 Beleidsplan Nieuwe Wmo
- 2014 Beleidsplan Hart voor de jeugd
- 2017 Maatregelverordening Weststellingwerf 2017
- 2018 Kadernota Armoedebelief en Schuldhulpverlening 2018 - 2021
- 2022-2025 Beleidsnota voor de nieuwe Wet inburgering OWO-gemeenten
- 2022 Verordening Maatschappelijke ondersteuning Weststellingwerf
- 2023 Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Weststellingwerf 2023
- 2024 Verordening Hart voor de Jeugd
- 2024 Beleidsplan Arbeidsdeelname en Participatie 'Iedereen kan meedoen in Weststellingwerf!' 2024-2028
- 2024 Verordening Individuele inkomensvoet

Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid

Wet aanpak meervoudige problematiek

Het wetsvoorstel is controversieel verklaard. GGD Fryslân houdt de stand van zaken voor de Friese gemeenten in de gaten.

Jeugd

In 2024 zijn de nieuwe regionale contracten voor jeugdhulp ingegaan. We werken aan goede uitvoering van de contracten door te monitoren, de vlechtwerkers begeleiding te bieden bij het doen van verwijzingen en snel te reageren op signalen of bijzonderheden. Ook in SDF-verband wordt er gemonitord op goede uitvoering van deze contracten.

De Hervormingsagenda is in juni 2023 vastgesteld door VNG. Het doel van deze Hervormingsagenda is om een goed en financieel beheersbaar jeugdhulpsysteem te realiseren. Ook in 2024 waren we op lokaal niveau alert op de uitgaven.

In SDF-verband zijn we in 2024 naast de implementatie van de nieuwe contracten voor specialistische jeugdhulp ook bezig geweest met de volgende inhoudelijke programma's:

- kaders voor samenwerking onderwijs- jeugdhulp
- monitor en doorontwikkeling toegang jeugdhulp
- ombouw hoog specialistische jeugdhulp zoals gesloten jeugdhulp
- toekomstscenario (doorontwikkeling jeugdbescherming)

Lokaal zijn we gestart met de preventieve aanpak Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO). Hiervoor is een goede samenwerking met onderwijs, sport en gezondheid opgebouwd (zie ook programma 7).

Opvang Oekraïense ontheemden

De noodzaak voor het organiseren van opvang is in 2024 onverminderd blijven bestaan. In 2024 heeft de gemeente een nieuwe opvanglocatie geopend in Oldetrijne. Hiermee heeft de gemeente de inspanningsverplichting behaald voor het realiseren van opvang voor Oekraïense ontheemden.

In 2024 is er meer aandacht gegaan naar taalontwikkeling van de ontheemden zodat zij beter kunnen participeren in de maatschappij. Hiervoor zijn taallessen ingekocht bij Firda en hebben vrijwilligers taalondersteuning gegeven. Ruim zestig procent van de 15- tot 65-jarige Oekraïners in de gemeente is aan het werk en meer leerlingen zijn doorgestroomd naar het reguliere voortgezet onderwijs op het Linde College.

Daarnaast hebben we in 2024 in samenwerking met de andere OWO-gemeenten voorbereidingen getroffen op het innen van de eigen bijdrage voor ontheemden. Vanaf januari 2025 wordt deze eigen bijdrage geïnd.

Hersteloperatie toeslagenaffaire

Ook in 2024 hebben we uitvoering gegeven aan de brede ondersteuning van gedupeerden in de toeslagenaffaire. Tijdens gesprekken met betrokkenen hebben we besproken wat nodig is om een nieuwe start te kunnen maken. Er is ondersteuning geboden op 5 gebieden: (inzicht krijgen in) financiën, wonen, zorg, gezin en werk. Hiervoor hebben we ook in 2024 een aantal plannen van aanpak opgesteld of aangevuld en in uitvoering gebracht. In totaal zijn er nu 11 plannen van aanpak opgesteld. Incidenteel komen er nog nieuwe meldingen binnen.

Aan de slag met de Sociale Basis

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

In 2024 heeft de vakgroep Sociale Basis gewerkt vanuit de volgende visie:

We werken samen met inwoners in buurten en dorpen om de verbinding tussen inwoners te versterken en de leefbaarheid te vergroten. Hierdoor kan iedereen meedoen aan de samenleving.

Met inwoners en organisaties werken we samen aan eigen kracht, samenredzaamheid en helpen we inwonersinitiatieven te laten groeien, waardoor wij bijdragen aan het welbevinden op alle leefgebieden. We maken hierbij gebruik van formele en informele netwerken om te komen tot de meest duurzame oplossing.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Welzijn op recept

Welzijn op Recept is in 2024 zeer succesvol geweest. In 2024 zijn er 91 nieuwe meldingen binnengekomen. Hiervan zijn er ongeveer 35 trajecten afgerond.

In augustus 2024 is er een tweede welzijnscoach gestart. Uit landelijk onderzoek is gekomen dat de inzet van Welzijn op Recept nu al 20% minder werkdruk bij de huisartsenpraktijken oplevert. In onze gemeente werken alle vijf huisartsenpraktijken mee. Dit is terug te zien in het aantal meldingen in het jaar 2024. Hiermee scoort de gemeente Weststellingwerf binnen de provincie Friesland het hoogst.

Naast het opstarten van trajecten om het welzijn van de inwoners te vergroten hebben wij aandacht gehad voor andere activiteiten. Deze bestaan vooral uit het verbeteren van het contact met de huisartspraktijken, thuiszorgorganisaties en het Gebiedsteam en onderhouden van het bestaande netwerk. Daarnaast ligt een stuk van onze kracht in het verbinden tussen eenzame mensen die nu samen activiteiten ondernemen.

Het vrijwilligerspunt

Het vrijwilligerspunt heeft zich ingezet om de contacten met organisaties te versterken. Dit hebben we gedaan door een inspiratieavond, netwerkbijeenkomsten, de vrijwilligersmarkt te organiseren en de organisaties te bezoeken. Het aantal organisaties dat zich heeft aangemeld op de website van het Vrijwilligerspunt om vacatures te plaatsen is toegenomen naar 82.

Het aantal matches dat is gemaakt tussen inwoners en organisaties die met vrijwilligers werken staat voor dit jaar op: 90. Door het versturen van nieuwsbrieven en berichten op sociale media waarin gelinkt wordt naar onze website is het bezoekersaantal op onze website flink toegenomen. De website van het Vrijwilligerspunt is zo'n 16.632 keer bezocht.

Mantelzorg

In 2024 stonden er 253 mantelzorgers geregistreerd. We hebben ons dit jaar gericht op ontmoeten en lotgenotencontact. Ontmoeten hebben we gerealiseerd door het organiseren van mantelzorgcafe's. Om mantelzorgers op de hoogte houden van relevante informatie hebben we nieuwsbrieven verstuurd en bieden we webinars aan waar mantelzorgers uit de hele provincie aan mee kunnen doen. Het tijdschrift Mantelkracht wordt 2 x per jaar aangeboden.

De Dag van de Mantelzorg hebben we dit jaar is OWO verband georganiseerd. De mantelzorgers konden deze dag naar een speciale theatervoorstelling. Aan het eind van het jaar hebben de mantelzorgers een kerstcadeau ontvangen.

Naast de 253 volwassen mantelzorgers zijn er ook 18 jonge mantelzorgers geregistreerd. De jongerenwerkers onderhouden de contacten met de jonge mantelzorgers en organiseren regelmatig activiteiten voor deze groep. Ook de jonge mantelzorgers hebben een kerstcadeau ontvangen.

Opbouwwerk

In Wolvega en Noordwolde heeft het opbouwwerk zich vooral gericht op het thema Ontmoeting. Een belangrijk uitgangspunt bij het versterken van de sociale basis.

In Wolvega hebben we ons gericht op ontmoeting vanuit het project Bestemming Wolvega. Zo is er gestart met drie decentrale en één centrale ontmoetingsplek, zijn er buurtverbinders gezocht en hebben de wijkverenigingen een samenwerking opgebouwd.

In Noordwolde is in 2023 het project bestemming Noordwolde afgesloten. In 2024 hebben we ons gericht op een aantal elementen uit dit project en de borging daarvan. Daarnaast hebben we ons gericht op de beweegtuin, de Haenepolle en de leefbaarheid in de Krommestede en omliggende wijk.

Er zijn diverse initiatieven ondersteund, zoals de kledingbanken, papierwinkels, jeu de boules groep, Dorpsarchief Noordwolde, Stichting Breuningslaan, De Buurthap, en de Speel-o-theek.

Het opbouwwerk heeft zich voornamelijk gericht op het versterken van de sociale basis. Zo zorgen we dat inwoners hun eigen kracht en die van hun omgeving optimaal kunnen inzetten en elkaar samen versterken.

Jongerenwerk

Het Jongerenwerk heeft zich in 2024 gericht op zichtbaarheid op straat, ontmoeten en samenwerken met de VMBO-scholen. Met het thema ontmoeten sluiten we aan bij de uitkomsten vanuit het project Bestemming Wolvega; de behoefte van jongeren om een eigen plek te hebben.

De mobiele Ontmoetingsplek (MOP) heeft een 1e locatie gekregen bij de Steense, jongeren en buurtbewoners zijn enthousiast over de inzet van de MOP.

Verder heeft het jongerenwerk zich ingezet op de samenwerking met formele en informele samenwerkingspartners om zo de basis van jongeren te versterken.

Maatschappelijke DienstTijd (MDT)

MDT-talentenplek is een onderdeel van het jongerenwerk, een methodiek gericht op de talentontwikkeling van jongeren. In Weststellingwerf zijn er 2 locaties; FC Wolvega en To-B in Noordwolde.

MDT werkt samen met het jongerenwerk en vele andere formele en informele samenwerkingspartners. Deze samenwerking heeft geleid tot 114 jongeren die in 2024 een traject bij MDT hebben doorlopen.

De gemeente Weststellingwerf scoort binnen de provincie Friesland qua aantal trajecten behoorlijk goed.

To-B

To-B heeft in 2024 een complete make-over gehad zodat het jongerencentrum beter aansluit bij de behoefte van de jongeren in Noordwolde. Dit heeft geresulteerd in zichtbaar meer bezoekers. Voor het jongerenwerk is To-B een belangrijke vindplek voor jongeren.

To-B is naast een jongerenplek ook de locatie waar de voedselbank, kledingbank en kidsclub is gehuisvest.

Toegang Sociaal domein

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Inwoners konden op verschillende manieren contact opnemen met het gebiedsteam. Dit kon zowel telefonisch, per mail, schriftelijk of fysiek. De toegang in Wolvega is eind 2024 ingericht bij balie 1 in de Publiekshal. Deze toegang is op werkdagen van 9.00 - 13.00 uur bereikbaar. In Noordwolde is het gebiedsteam op Mandehof 15 bereikbaar op maandag-, woensdag- en vrijdagochtend van 09.00 – 13.00. In het 4^e kwartaal van 2024 zijn er wat problemen geweest met de telefonische bereikbaarheid. Dit had te maken met een wisseling van het systeem.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Cliënttevredenheidsonderzoek

In 2024 hebben wij het Cliëntervaringsonderzoek (CEO) over 2023 uitgevoerd. In dit onderzoek werden inwoners gevraagd om hun ervaring te delen over de Wmo en Jeugdwet.

De resultaten van het CEO Wmo laten het volgende zien:

- Voor 80% was het duidelijk welke onderwerpen tijdens het gesprek besproken zouden worden. Ook is voor 78% in het gesprek duidelijk geworden waar zij gebruik van kan maken, heeft de consultant bij 76% duidelijke informatie gegeven en heeft de consultant bij 75% goed geluisterd. Gemiddeld wordt het gesprek beoordeeld met een 7,6.
- Het merendeel van de respondenten is het (helemaal) eens met de twee stellingen over de kwaliteit van de hulp. Zo vindt 91% dat de hulp die zij krijgt past bij de hulpvraag en is de kwaliteit van de hulp bij 86% goed.
- Over het effect van de hulp zijn respondenten over het algemeen tevreden. 88% kan zich door de hulp beter redden, 78% heeft een betere kwaliteit van leven en 74% kan beter de dingen doen die zij wil.
- 20% van de respondenten heeft het aanvragen van de hulp veel moeite gekost.
- 73% van de respondenten wist niet dat zij gebruik kon maken van een onafhankelijke cliëntondersteuner, waarvan 27% hier wel behoefte aan had gehad.
- Bij 23% van de respondenten heeft het starten van de hulp (na ontvangst beschikking) langer dan drie maanden geduurd.

Helaas is de respons onder de doelgroep jeugd minimaal (2,3%), zodat er geen representatieve uitkomst was. We gebruiken de uitkomsten van het onderzoek om onze dienstverlening te versterken.

Op basis van de ervaringen met het cliëntervaringsonderzoek over 2023 hebben we in 2024 voorbereidingen getroffen voor een continu-meting. Daarbij wordt ook vooraf om toestemming voor deelname gevraagd. De inrichting in het systeem van deze werkwijze is weerbarstig gebleken en wordt nog niet goed ondersteund. Dit heeft invloed op de uitvoering van het onderzoek over 2024.

Versterken van de uitvoering

In 2024 hebben we ingezet op een zo goed mogelijke bezetting van het gebiedsteam. Diverse vacatures zijn ingevuld. De structurele invulling van de formatie levert een bijdrage aan het versterken van de dienstverlening en stabiliteit in het gebiedsteam.

Onafhankelijke cliëntondersteuning

In 2024 hebben we meer bekendheid gegeven aan de onafhankelijke cliëntondersteuning, zowel extern als intern. Hiervoor maken we gebruik van de website www.ocodenktmee.nl. Ook is er extra aandacht in de Westwijzer gegeven. In 2024 is het gebruik van cliëntondersteuning bijna verdubbeld.

Opdracht versterken uitvoering

In 2024 hebben we met ondersteuning van een externe partij teruggekeken op de ontwikkeling van het gebiedsteam sinds de start in 2015. Hiervoor is zowel intern als extern input opgehaald. Dit heeft ons zicht gegeven op belangrijke aandachtspunten voor de versterking, gezien vanuit de uitvoering en dienstverlening. Een vaste koers en eenduidig taalgebruik zijn van belang om een goede basis neer te leggen en op verwachtingen te sturen. Een van de kansen in ons gebiedsteam is het in eigen beheer hebben van ons welzijnswerk (het cluster sociale basis). Dit past goed bij de opdracht uit het GALA en IZA om in te zetten op preventie en het voorliggend veld (zie ook programma 7). Eind 2024 is het rapport aan het management opgeleverd. Hier wordt in 2025 uitvoering aan gegeven.

Monitoring

In 2024 hebben we 2x de monitor Sociaal Domein uitgebracht. Hierin rapporteren we over het gebruik van voorzieningen, de kosten en de ontwikkeling die we daarin zien. Deze monitor is verder uitgebreid met gegevens over armoede en participatie. De klankbordgroep van raad heeft hierin meegedacht.

Inrichting kernapplicaties

In OWO-verband hebben we gewerkt aan het opnieuw inrichten van onze kernapplicaties sociaal domein. Daarbij uniformeren we onze werkprocessen in OWO, waarbij we ook inzetten op dienstverlening. Dit proces is vertraagd, kwaliteit ging voor snelheid. De afronding staat nu gepland in het laatste kwartaal van 2025. Ook dit levert een bijdrage aan het versterken van onze uitvoering. Zo worden in dit project ook alle uitgaande brieven en documenten omgezet naar taalniveau B1.

Aan de slag met Inburgering

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Alle inburgeraars krijgen een inburgeringstraject aangeboden waarbij de taal leren en participatie centraal staan. Hiervoor zetten wij diverse instrumenten in als onderdeel van onze wettelijke taken als gemeente. Vanuit een brede intake in combinatie met een leerbaarheidstoets wordt samen met de inburgeraar gekeken naar de optimale weg naar inburgering. Op basis van de uitkomsten van de leerbaarheidstoets wordt ingezet op drie leerroutes te weten de Z route, de B1 route en de onderwijsroute. Via de B1 en onderwijsroute verkrijgt de inburgeraar de maximale taalvaardigheid op B1/B2 niveau. Dit niveau geeft de inburgeraar een goede uitgangspositie om optimaal te participeren. In de B1 en Z route wordt de taalcomponent gekoppeld aan participatie in de samenleving door middel van (vrijwilligers)werk. In de onderwijsroute wordt fulltime de Nederlandse taal geleerd om van daaruit de doorstroom naar regulier onderwijs mogelijk te maken en zo de aansluiting op de arbeidsmarkt te realiseren.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Het aanbieden van leerroutes

De leerroutes worden uitgevoerd door twee partijen te weten Firda voor de onderwijsroute en Stavoor voor de B1 en Z route. De contracten met deze partijen zijn in 2024 verlengd tot maart 2026. Zowel in OWO verband als op regionaal niveau vindt afstemming en monitoring plaats ten aanzien van de uitvoering van de leerroutes. Door gebrek aan voldoende lesruimte en lerarentekort is er een wachtlijst ontstaan bij de instroom in de leerroutes B1 en Z. In afstemming met de uitvoerder Stavoor zijn er maatregelen genomen om de wachtlijst in 2025 weg te werken.

Integratie van statushouders

Met het hebben van woonruimte en het verplichte inburgeringstraject voor statushouders, gericht op taal en participatie, worden belangrijke voorwaarden geschapen voor integratie. We zien dat veel statushouders nog niet (voldoende) in hun eigen inkomen kunnen voorzien en daardoor afhankelijk zijn van (gemeentelijke) regelingen en dienstverlening op gebied van zorg, welzijn, jeugd, armoede etc. Door cultuurverschillen en (traumatische) ervaringen van inburgeraars worden door onze vlechtwerkers en maatschappelijke begeleiders gezocht naar passende oplossingen die de integratie van statushouder bevorderen. Hierin wordt samengewerkt met diverse maatschappelijke organisaties en met gemeentelijke teams binnen het sociale domein.

Participatie naar vermogen

Afhankelijk van de leerroute van de inburgeraar wordt ook de mate van participatie enigszins bepaald. De B1 en onderwijsroute bieden een grotere kans op aansluiting op de arbeidsmarkt dan de Z route. Binnen de B1 en Z routes wordt zoveel mogelijk ingezet op een duaal traject waarbij de taal gecombineerd wordt met de praktijk door o.a. maatschappelijke activiteiten en (vrijwilligers)werk. Verplicht onderdeel van het inburgeringstraject is de Module Arbeidsmarktparticipatie (MAP). Deze voeren we in eigen beheer uit waarbij de inburgeraars voorbereid worden op deelname aan de Nederlandse arbeidsmarkt. Inburgeraars van het eerste uur en waarvan het einde van hun inburgeringstraject in zicht is krijgen de MAP klassikaal aangeboden en daar waar nodig wordt maatwerk geleverd om optimale deelname aan onze samenleving te realiseren.

Aan de slag met Participatie

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Inkomensregelingen

Het aantal inwoners met een uitkering is toegenomen. Statushouders die in de gemeente komen wonen ontvangen een bijstandsuitkering. In het aantal uitkeringsgerechtigden is zichtbaar dat halverwege het jaar het aantal is toegenomen.

Fryslân Werkt

De arbeidsmarktregio Fryslân is vormgegeven op de geografische schaal van de provincie Fryslân. In Fryslân is de brede samenwerking vormgegeven in de netwerkorganisatie Fryslân Werkt en vastgelegd in een getekend convenant. Fryslân Werkt wil zich graag goed voorbereiden op de aanstaande landelijke wetgeving en kaders voor de inrichting van het nieuw te vormen Werkcentrum Fryslân (hervorming van de arbeidsmarktdienstverlening).

Het Dagelijks Bestuur van Fryslân Werkt heeft om die reden in 2024 KplusV de opdracht verstrekt voor het uitvoeren van een bestuurlijke verkenning naar de vorming van het Werkcentrum Fryslân. De eindnotitie is eind 2024 opgeleverd aan het Algemeen Bestuur van Fryslân Werkt en geeft advies en input voor het vervolgproces. In 2025 wordt hiervoor de Meerjarenagenda vastgesteld door het Algemeen Bestuur van Fryslân Werkt en geeft hiermee richting en invulling voor landelijke wetgeving en het te vormen Werkcentrum.

Europees Sociaal Fonds: Samen aan de slag

Samen met andere Friese gemeenten ontvangt Weststellingwerf al jaren subsidie uit het Europees Sociaal Fonds voor de uitvoering van ons participatiebeleid. Het college is in december 2023 een overeenkomst aangegaan met de centrumgemeente Leeuwarden voor het project 'ESF+ Samen aan de slag', tranche II. Per 1 januari 2024 is deze tranche gestart.

Afwikkeling tranche I: het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft op 5 november 2024 de controle op de einddeclaratie van tranche I van de arbeidsmarktregio Fryslân, periode oktober 2022 tot en met december 2023, afgerond. De subsidie aan de arbeidsmarktregio Fryslân van totaal € 1.941.200 is volledig gerealiseerd. Eind 2024 heeft de gemeente Weststellingwerf op basis van deze realisatie een bedrag ter hoogte van € 50.384 ontvangen.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Iedereen kan meedoen in Weststellingwerf

Op 21 oktober 2024 heeft de gemeenteraad het beleidsplan Arbeidsdeelname en Participatie 'Iedereen kan meedoen in Weststellingwerf' vastgesteld. Met dit beleidsplan werken we aan een drietal concrete doelstellingen:

1. Iedereen is in beweging
2. We ondersteunen inwoners bij het vinden en behouden van werk
3. We werken samen met werkgevers aan passende betaalde en onbetaalde werkplekken

Eind 2024 is een start gemaakt met het opstellen van het uitvoeringsplan. In dit uitvoeringsplan beschrijven hoe we aan de slag gaan met de (sub)doelen.

Inkoop van re-integratietrajecten

Voor de re-integratie maken we gebruik van de inzet van onze eigen medewerkers in het gebiedsteam maar we maken ook gebruik van externe partijen. In 2019 is de gemeente Weststellingwerf gestart met de inkoop re-integratiediensten vanuit een Open House systematiek. In 2024 is een werkgroep gestart en medio 2024 is dit in projectvorm gegoten met als doel gezamenlijke inkoop in OWO voor de inkoop van re-integratie en participatie te realiseren per 1 januari 2026. Hiermee realiseren we verdere uniformering, waardoor onze inwoners, ongeacht in welke OWO-gemeente ze wonen, gebruik kunnen maken van dezelfde aanbieders en instrumenten.

Sociale werkvoorziening (SW)

Gemeenten zijn in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) verplicht om aan mensen met een SW-indicatie passende arbeid te bieden onder aangepaste omstandigheden. De uitvoering van de Sociale Werkvoorziening (SW) is belegd bij Caparis. In 2024 hebben we besloten de dienstverleningsovereenkomst te verlengen tot en met 2029. Eind 2024 is het addendum op deze dienstverleningsovereenkomst door alle partijen ondertekend.

Aan de slag met aanpak armoede en schulden

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

We hebben inwoners met een laag inkomen meer financiële armslag geboden door de regelingen en voorzieningen die we vanuit onze aanpak armoede aanbieden. Kinderen konden meedoen door een vergoeding vanuit Stichting Leergeld. Het Volwassenenfonds Sport en Cultuur verstrekt vergoedingen om deel te nemen aan sport of culturele activiteiten. Waar mogelijk zijn regelingen verruimd, zo is de individuele inkomenstoelag opgehoogd van € 250 naar € 400 voor een alleenstaande en € 450 voor een alleenstaand ouder of gezin. Daarnaast konden inwoners voor bijzondere kosten gebruik maken van bijzondere bijstand en konden inwoners die nog geen energietoelag automatisch hadden ontvangen deze van 1 januari tot 1 juli 2024 aanvragen. We boden inwoners met een laag inkomen en een hoge zorgvraag een passende zorgverzekering (Gemeentepolis bij de Friesland Zorgverzekeraar).

De uitgiftepunten voor menstruatieproducten zijn verder uitgebreid. We zijn aangesloten bij Stichting Babyspullen zodat een pakket ontvangen kan worden als ouders niet voldoende middelen hebben.

We hebben gebruik gemaakt van De VoorzieningenWijzer (datgeldtvoormij.nl) zodat inwoners onze regelingen wisten te vinden. Inwoners konden samen met een opgeleide adviseur bekijken van welke regelingen ze gebruik kunnen maken. Ook via andere communicatie en de gids Geldwijzer hebben we de regelingen onder de aandacht van inwoners gebracht.

Inwoners met beginnende geldzorgen en schulden boden we vanuit de Vroegsignalering van schulden hulp en ondersteuning. Hiervoor hebben we signalen van betaalachterstanden van huur, water, elektra, gas en zorgverzekering ontvangen. Inwoners met schulden doorlopen een passend traject zodat er een oplossing komt voor de schulden.

We hebben samengewerkt met partijen die zich in de gemeente inzetten voor inwoners met een laag inkomen, zoals met Humanitas Thuisadministratie en de Voedselbank om gezonde voeding aan de voedselpakketten toe te voegen. Ook kwamen partijen samen bij de Thematafel Armoede en is gezamenlijk ingezet om de doelgroep te bereiken en het aanbod aan regelingen en voorzieningen bekend te maken, zodat inwoners die ondersteuning konden gebruiken hier een beroep op konden doen.

De rekenkamer Weststellingwerf heeft in 2024 de armoederegelingen van de OWO-gemeenten nader bekeken. Veel van onze regelingen worden ook in de andere gemeenten aangeboden. Ook kwam in september het onderzoek van het Planbureau Fryslân uit naar de Minimaregelingen in de achttien Friese gemeenten. Bij dit laatste onderzoek waren niet al onze regelingen en voorzieningen meegenomen, waardoor er geen volledige beeld werd geschetst voor onze gemeente.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Integrale aanpak

Samen met alle partijen die in de gemeente actief zijn voor de doelgroep hebben we ons ingezet om inwoners te ondersteunen. Deze partijen kwamen samen bij de Thematafel Armoede.

We werkten samen zodat de regelingen waar inwoners gebruik van konden maken aangevraagd zijn, de Papierwinkel hielp inwoners met het aanvragen van regelingen en ook kwamen vrijwilligers van Humanitas Thuisadministratie bij inwoners thuis om hulp te bieden. Vanuit het gebiedsteam is er ondersteuning geboden op alle leefgebieden. Inwoners met (beginnende) betaalachterstanden en schulden hebben we hulp geboden om hun geldzorgen op te lossen.

We zijn aangesloten bij Geldfit, op www.geldfit.nl staan de mogelijkheden van hulp beschreven. Zo wisten inwoners makkelijker te achterhalen waar ze voor hulp terecht konden.

Ondersteunen en bereiken doelgroep

Met behulp van communicatie, tijdens gesprekken door het gebiedsteam met inwoners en vanuit partijen die actief zijn rond het thema armoede zijn inwoners gewezen op de regelingen en voorzieningen die we bieden.

Meer inwoners hebben gebruik gemaakt van het Volwassenenfonds voor vergoedingen voor sport en cultuur. Inwoners gingen zwemmen, fitnessen, naar de bibliotheek met behulp van een lidmaatschap of namen deel aan andere sport of cultuuractiviteiten. Ook wisten veel gezinnen met kinderen Stichting Leergeld te vinden en konden kinderen net als hun leeftijdgenoten meedoen aan sport en culturele activiteiten en hebben ze schoolspullen of een passende fiets ontvangen. Daarnaast hebben de gezinnen kledingbonnen ontvangen. Waar dat mogelijk was zijn de voorzieningen verruimd, zo ontvingen kinderen ook zwemkaartjes als ze hun zwemdiploma hadden behaald.

De gids Geldwijzer is al 2.000 keer verstrekt aan inwoners en het netwerk van partijen die actief zijn in de gemeente. Ook inwoners weten De VoorzieningenWijzer (datgeldtvoormij.nl) al goed te vinden, 343 keer is de website voor onze gemeente bezocht. Inwoners hebben samen met een opgeleide adviseur van ons gebiedsteam, Humanitas Thuisadministratie, de Papierwinkel of het spreekuur voor statushouders bekeken van welke voorzieningen ze gebruik konden maken of welke zorgverzekering het beste bij hun past. Er zijn 77 adviesgesprekken gevoerd waarin De VoorzieningenWijzer is doorlopen.

Waar dat mogelijk was hebben we regelingen vereenvoudigd, zodat inwoners niet altijd meer een aanvraag hoeven in te dienen. Inwoners hoeven de individuele inkomenstoelage niet meer elk jaar aan te vragen als ze een bijstandsuitkering ontvangen en de toeslag al eerder ontvangen hebben. Ook voor de bijzondere bijstand voor bewindvoeringskosten is in 2024 voorbereid dat deze per 2025 eenvoudiger aangevraagd kan worden. Inwoners met een vast inkomen kunnen deze vorm van bijzondere bijstand voor meerdere jaren ontvangen, zonder elk jaar opnieuw aan te hoeven vragen.

De punten voor menstruatieproducten (MUP) werden goed bezocht. We werkten samen met onder andere 't Buurthuis Noordwolde, de bibliotheek, Kledingbank De Stellingwerven, scholen en de GGD (consultatiesbureau's) zodat de punten laagdrempelig bezocht konden worden. Ook is in de Steense een nieuw uitgiftepunt ingericht. Het openen van meer nieuwe punten is in voorbereiding zodat op meer scholen en ook vanuit Buurtkastjes gratis producten meegenomen kunnen worden.

Vroegsignalering en nazorg bij schulden

Door inwoners eerder te helpen met beginnende betaalachterstanden zijn schulden van inwoners minder ver opgelopen. We zochten contact met inwoners als we een signaal ontvingen van een betaalachterstand. Dit deden we per brief, telefoon, Whatsapp of door een huisbezoek.

Inwoners met schulden boden we een passend schuldhelpverleningstraject. Hiervoor werkten we samen met partijen die schuldhelp aanbieden en bewindvoerders. We hebben ingezet op het bieden van passende hulp zodat inwoners als dat mogelijk was weer zelfstandig hun geldzaken konden regelen. Waar nodig hielpen we inwoners hierbij of coachten we inwoners om dit weer zelf te kunnen. Zo konden we voorkomen dat inwoners opnieuw in geldproblemen kwamen.

Aan de slag met jeugdhulp

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

- Via inkoop en contractmanagement hebben we het aanbieden van goede kwaliteit jeugdhulp geborgd;
- Via het Toekomstscenario hebben we ingezet op de organisatie en doorontwikkeling van de jeugdbeschermingsketen;
- Aandachtsfunctionarissen Huiselijk Geweld en Kindermishandeling hebben een mini-symposium georganiseerd om partijen in het veld te informeren over de meldcode;
- Doordat we aangesloten zijn bij OKO is de samenwerking tussen onderwijs en politie versterkt.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Sterke basis en preventie

We hebben de bestaande samenwerking tussen jongerenwerkers, schoolmaatschappelijk werk, de scholen voor voortgezet onderwijs, jeugdgezondheidszorg, politie en Verslavingszorg Noord Nederland (VNN) verder verstevigd. Met een sterke (pedagogische) basis hebben we jongeren de mogelijkheid geboden waardevolle sociale relaties op te bouwen met hun ouders, buurt, school en vrijetijdsverenigingen. Het gaat dan om lichamelijke en mentale gezondheid van de jongeren en de mate van grip van jongeren op hun eigen leven en toekomst (weerbaarheid). Hiervoor zijn we aangesloten bij het programma OKO (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving) (zie ook programma 7).

Toegang naar jeugdhulp

In de nieuwe inkoop is er door SDF voor gekozen om een deel van de voormalig ingekochte jeugdhulp niet opnieuw te contracteren. We hebben ervoor gekozen om dit aanbod lokaal te contracteren (vaktherapie). Dit biedt ons de kans om met deze partijen het aanbod in het voorliggend veld vorm te geven en te verstevigen. Daarnaast hebben we geïnvesteerd in de relatie en samenwerking met scholen en huisartsen door de inzet van schoolmaatschappelijk werk en praktijkondersteuners. Als vervolg op ons hulpvraagbeleid zijn we ook doorgegaan met het verstevigen van de gemeentelijke toegang.

Onze focus voor 2024 was wederom ervoor zorgen dat onze jeugd veilig en gezond opgroeit en zich ontwikkelt op een manier die past bij hun mogelijkheden.

Dit bestaat uit aandacht hebben voor:

- positief opgroeien;
- een sterke basis, door samenwerkingen zoals integrale vroeghulp;
- sterke preventie, met groepsaanbod gericht op versterken van assertiviteit en weerbaarheid;
- duurzaam effectieve hulp, die samen met het gezin wordt gekozen en ingezet;
- integraal werken dichtbij de jeugdige en het gezin, door inzet van casusregie waar dat nodig is.

Aan de slag met Wmo

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

We hebben waar nodig onze inwoners maatwerk geboden. De zorg en ondersteuning is daarbij zo licht en 'gewoon' mogelijk ingezet. Waar nodig hebben we zwaardere en specialistische zorg geboden. Hierbij was de kijk van de inwoner leidend en hebben wij contact en een goede samenwerking met de betrokken professionals.

In 2024 hebben we gericht op het specifieke thema "vervoer" andere vormen van Wmo-vervoer onderzocht.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Aan de slag met Wmo

Beschermd wonen

Als gemeente sluiten wij aan bij de landelijke decentralisatie en provinciale afspraken over beschermd wonen. Deze decentralisatie is opnieuw uitgesteld, op dit moment wordt gefocust op 1 januari 2026. Dit betekent dat het woonplaatsbeginsel en het nieuwe verdeelmodel niet per 1 januari 2024 van kracht is gegaan. Vanuit het Rijk bleek er onvoldoende voorbereidingstijd. De bedoeling is dat de zorg vaker ambulantlye bij de inwoners thuis plaatsvindt, in plaats van in een instelling die niet per se in de buurt is van de eigen leefomgeving. Deze verandering noemen we Beschermd Thuis. Bij de inkoop van Beschermd Wonen is hier al op voorgesorteerd door de producten anders in te richten, deze ingezette koers blijven we ondanks het landelijke uitstel wel gewoon volgen.

Ontwikkelingen eigen bijdrage Wmo

We volgen de landelijke richtlijnen voor de wetswijziging in de Wmo, die het vanaf 2027 mogelijk moet maken de inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor de maatwerkvoorzieningen weer in te voeren. De verwachting is dat dit zorgt voor een minder grote instroom van nieuwe cliënten dan in de afgelopen jaren het geval was. Dit doordat inwoners een financiële drempel ervaren en eerst zelf een oplossing te zoeken voor hun hulpvraag. Ook is vanaf 1 januari 2024 de eigen bijdrage geïndexeerd. Hiermee worden de gemeenten tegemoet gekomen met de huidige prijsstijgingen en inflaties.

Inzetten op preventie en voorliggende voorzieningen

De ketensamenwerking rondom valpreventie is ontwikkeld. Dit is een onderdeel van de brede SPUK-regeling (zie ook programma 7). De eerste inwoners hebben deelgenomen aan de cursus valpreventie.

We hebben ingezet op het versterken van bestaande ontmoetingsplekken en ingezet op het ontwikkelen van vier nieuwe ontmoetingsplekken. Zie hiervoor Bestemming Wolvega.

We hebben ingezet op Powerful Ageing. Aan de ene kant in het kader van grip op de Wmo, aan de andere kant om inwoners langer zelfstandig in hun eigen vertrouwde omgeving te laten wonen.

Inkoop Wmo

In 2024 zijn we gestart met de nieuwe inkoop van de Wmo-voorzieningen (huishoudelijke hulp, begeleiding, dagbesteding, kortdurend verblijf) per 2026.

Versterken ketensamenwerking ouderen

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

In het kader van de samenwerking tussen het zorgdomein (ziekenhuis, huisarts en thuiszorgorganisaties) en het sociaal domein is Regioplan Heerenveen opgezet. In deze samenwerking is een programma met meerdere projecten vastgesteld. De projecten Wijkgericht werken en Welzijn op Recept zijn in onze gemeente uitgezet en worden beleidsmatig ondersteund door medewerkers van Ros Friesland en Dokterszorg.

We hebben een start gemaakt met de dialoogtafel vitaal ouder worden. De dialoogtafel is een samenwerkingsverband tussen formele en informele partijen die gericht is op het versterken van de sociale basis van de ouder wordende inwoners.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Aan de slag met het versterken van de ketensamenwerking ouderen

We hebben deelgenomen aan het regionale netwerk Regioplan Integrale Zorg Heerenveen e.o. om de komende jaren gezamenlijk vooruit te zien op verschillende veranderingen op het gebied van de ouderenzorg. Vanuit deze samenwerking wordt aangesloten bij het landelijk Integraal Zorgakkoord (IZA), dit gebeurt door in te zetten op innovatie. Doelen hiervan zijn de houdbaarheid, betaalbaarheid en bereikbaarheid van de zorg richting de toekomst. Deze samenwerking is tevens een goed voorbeeld van een ketensamenwerking zoals die bedoeld is vanuit de specifieke uitkering gezonde generatie (Brede SPUK).

We hebben ons ingezet op het versterken van laagdrempelige voorzieningen en het ontwikkelen van vier nieuwe ontmoetingsplekken. De samenwerking met onze ouderenverenigingen sluit hier goed op aan. Hierdoor is de samenwerking met de ouderenverenigingen enorm versterkt en hebben we ze ingezet bij het helpen en ondersteunen van onze oudere inwoners.

Door inzet van Wijkgericht-werken-teams is samenwerking tussen organisaties en de gemeente die betrokken zijn bij het welzijn, de zorg en ondersteuning van ouderen vergroot.

Bestemming Wolvega

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Bestemming Wolvega heeft in 2024 twee deelprojecten ondergebracht bij de vakgroep Sociale Basis, waaronder de Mobiele Ontmoetingsplek voor jongeren (MOP) en de decentrale ontmoetingsplekken. Informatie over Bestemming Wolvega is te vinden in de paragraaf RegioDeal Zuidoost Friesland.

Bestemming Noordwolde

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Op 31 december 2023 stopte het provinciale programma de Aandachtsgebieden Stellingwerven en daarmee ook het project Bestemming Noordwolde. Noordwolde sloot op 20 april 2024 het project af met het slotevenement 'Dit is Noordwolde'. Het was een feest van, voor en door de inwoners van het dorp.

Vaststelling subsidie fase 6, 2021-2023

Eind april hebben wij de verantwoording voor Bestemming Noordwolde fase 6 aan de provincie opgeleverd, met het verzoek de subsidie vast te stellen. Eind december 2024 ontvingen wij een voornemen tot vaststelling van de subsidie. Wij verwachten begin 2025 het vaststellingsbesluit van de provincie en de laatste subsidie uitbetaling.

Rapportages

In opdracht van de provincie Fryslân zijn in 2024 twee rapportages gepubliceerd. In de eerste plaats de 'Evaluatie Aandachtsgebieden Stellingwerven: Leren van 14 jaar projecten' van de KWINK Groep. Ten tweede de 'Aandachtsgebieden Stellingwerven Voortgangsrapportage 2024' van Domenie Doelgericht Onderzoek met daarin de monitoring van fase 6 van Bestemming Noordwolde, 2021-2023. Onze gemeente was betrokken bij de realisatie van de stukken en heeft ook een bestuurlijke reactie opgesteld. Beide rapporten worden in 2025 in bestuurlijk overleg met de provincie Fryslân vastgesteld.

Toelichting - Wat mag het kosten

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 6.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2024	Primitieve begroting 2024	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	40.691	43.468	40.178	2.777
Baten	-13.348	-12.824	-12.289	524
Saldo van lasten en baten	27.343	30.644	27.889	3.301
Onttrekkingen	-517	-548	-15	-31
Resultaat	26.825	30.096	27.874	3.270

Programma 7 | Volksgezondheid en Milieu

Programma 7 | Volksgezondheid en Milieu

Portefeuillehouder(s)	Den Hartigh, Hartog en Zonderland
Organisatie	Beleid en Sport & Leefstijl

Taakvelden

- Riolering
- Volksgezondheid
- Milieubeheer
- Afval
- Begraafplaatsen en crematoria

Beleidsnota's

- 2007 Notitie Mestvergisting
- 2008 Notitie Beleidskaders nieuwe Wet geluidshinder
- 2010 Notitie Geurbeleid
- 2011 Gebiedsvisie Wet geurhinder en veehouderij
- 2012 Geurverordening Weststellingwerf
- 2017 Evenementenbeleid
- 2018 Watergangen waarop via een riooloverstort wordt geloosd
- 2019 Plan van aanpak Jongeren Op Gezond Gewicht 2019-2021
- 2020 Bodembeheerplan (geactualiseerde bodemkwaliteitskaart)
- 2021 Transitievisie Warmte OWO
- 2021 Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP 2021-2025)
- 2021 Grondstoffenbeleidsplan
- 2022 Lokaal gezondheidsbeleid gemeente Weststellingwerf 2022-2025
- 2023 Plan van aanpak van GALA Brede Spuk 2023-2026
- 2023 Uitvoeringsprogramma 2024 en Jaarverslag 2023 Fysieke leefomgeving
- 2023 Beleidsbrief Klimaat & Duurzaamheid
- 2024 Uitvoeringsprogramma Alcoholwet Weststellingwerf 2024-2025

Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid

Gezondheidsbeleid : Integraal Zorg Akkoord (IZA)

Het Integraal Zorgakkoord (IZA) heeft als doel de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Om dit te bereiken zijn er afspraken gemaakt tussen het ministerie van VWS en een groot aantal partijen in de zorg en ondersteuning. Eén van deze afspraken is het opstellen van het Regioplan voor elke regio. Eind 2023 is er vanuit de regio Fries Integraal Zorgakkoord (FrIZA) het regioplan 'Friesland' vastgesteld door de Bestuurscommissie Gezondheid.

Het regioplan heeft als centrale ambitie 'van zorg naar gezondheid en welbevinden door het versterken van de Mienskip'. Om deze ambitie te behalen zijn er vier prioritaire opgaven gesteld:

1. Kansrijk opgroeien en gezond leven
2. Gezond ouder worden
3. Mentale gezondheid en veerkracht
4. Toekomstbestendige medische specialistische zorg (MSZ)

Aan de vier gestelde opgaven wordt actief samengewerkt binnen het FrIZA. Alle achttien Friese gemeenten zijn aangesloten en ondersteunen actief de provinciale en lokale uitrol van de verschillende interventies die voortkomen uit de plannen. Elke gemeente heeft vanuit de SPUK IZA uitvoeringsbudgetten ontvangen. Voor de gemeente Weststellingwerf is dit budget ondersteunend voor de lokale implementatie van Opgroeien Kansrijke Omgeving (OKO).

Grondstoffenbeleid - Diftar+

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

De raad heeft op 29 januari 2024 besloten om, met het oog op toekomstbestendigheid van de afvalinzameling en de invoering van het nieuwe beleid van diftar+ per 1-1-2026, de inzameling van het huishoudelijk restafval en GFT onder te brengen bij Omrin.

In het afgelopen jaar is daartoe een implementatieplan opgesteld met verschillende interne projectgroepen om deze overgang goed te borgen, te begeleiden en de communicatie hierover richting inwoners in te regelen. Hiervoor is onder andere een uitgebreid communicatieplan opgesteld en zijn inwoners op verscheidene manieren geïnformeerd over de ontwikkelingen.

Specifiek kijkend naar de verdere voorbereidingen voor de invoering van diftar+, startend op 1-1-2026, is gewerkt aan het flankerend beleid en compensatiemaatregelen. Hiervoor zijn meerdere bijeenkomsten met de klankbordgroep (bestaande uit raadsleden) gearrangeerd om te komen tot een passend pakket van maatregelen.

Uiteindelijk resulteerde dit in het voorstel dat in de raad van december 2024 vastgesteld is en waar in 2025 verdere invulling aan wordt gegeven. Met beide trajecten geeft de gemeente verdere invulling in de overgang naar diftar+ en een robuuste afvalinzameling voor de komende jaren.

Klimaat en duurzaamheid

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

In 2024 hebben we verder uitvoering gegeven aan het gemeentelijk klimaat- en duurzaamheidsbeleid. We hielpen inwoners met het verduurzamen van hun woning. Via energieverkenner, energiecoaches en de Lokale Aanpak Isolatie. Wij hebben aanzienlijke stappen gezet om onze eigen CO₂-uitstoot te verminderen. We hebben hiervoor een CO₂-prestatieladdercertificaat ontvangen.

In 2024 is verdere uitvoering gegeven aan het Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Pijler Energietransitie

- Vanuit het Friese Energie Tafel werken we met diverse stakeholders structureel samen aan een integrale aanpak op het gebied van duurzame energie, de warmtetransitie en de energie-infrastructuur.
- Op 10 december 2024 is de Friese Energievisie vastgesteld. Deze visie is door alle samenwerkende partijen opgesteld. Hierin is te lezen hoe we het Friese energiesysteem duurzaam willen gaan inrichten. Fryslân wil in 2050 de benodigde duurzame energie zelf produceren en binnen Fryslân gebruiken.
- In het najaar van 2024 is de regio analyse met de raad gedeeld. Deze geeft inzicht in vraag en aanbod van energie en wat dit betekent voor de benodigde energie-infrastructuur in Weststellingwerf en Ooststellingwerf. We weten hiermee welke ontwikkelingen er op ons afkomen; welke infrastructuur er nu is en welke aanpassingen er nodig zijn. De raad heeft met een amendement het college opdracht gegeven om de resultaten van de systeemstudie om te laten zetten in een kaderstellend adaptief programmaplan. Samen met bureau Berenschot wordt dit opgepakt. Tegelijkertijd heeft het voltallige college intensief overleg met Liander. Het is een strategisch en tactisch overleg, waarbij we zoveel mogelijk focussen op de lange termijn doelstellingen van de gemeente.
- Wij werken de door de raad vastgestelde warmtevisie (2021) uit in een OWO warmteprogramma. Hier hebben wij in 2024 een start mee gemaakt. Wij verwachten dat we deze begin 2026 te kunnen afronden en vaststellen. Beide documenten richten zich op het op termijn beëindigen van het gebruik van fossiele brandstoffen voor verwarmen.
- Het OWO Energiebureau light is gerealiseerd. Drie energieverkenners en 8 energiecoaches in Weststellingwerf helpen inwoners bij het verduurzamen van woningen en het aanvragen van subsidie Lokale aanpak isolatie. In 2024 zijn 5 nieuwe vrijwillige energiecoaches opgeleid. De vrijwillige energiecoaches hebben in 2024 circa 50 adviesgesprekken gevoerd. Inwoners krijgen van de energiecoach advies over kleine (niet bouwkundige) maatregelen, waarmee zij hun woning kunnen verduurzamen.
- We zijn in mei 2024 gestart met de uitvoering van de subsidieregeling Lokale Aanpak Isolatie. Deze regeling is bedoeld om slecht geïsoleerde woningen te verduurzamen en energiearmoede tegen te gaan.
- In 2024 besloot het college te onderzoeken of een warmtenet in Wolvega haalbaar is. Deze verkenning voeren we in 2025 uit.
- Samen met de andere Friese gemeenten, provincie Fryslân, Wetterskip Fryslân, netbeheerder Liander, de Friese Energie Alliantie (FEA) en overige stakeholders werken we binnen de Friese Energie Tafel aan de energietransitie. Binnen deze samenwerking wordt de strategie voor duurzame energieopwekking in samenhang gezien met de warmtetransitie en energie-infrastructuur.
- We ondersteunen twee initiatieven om te komen tot een dorp- of wijkuitvoeringsplan. We zijn hierover in gesprek met Oldeholtade en de energiecoöperatie Westhoek. De gebiedscoördinator heeft hierbij een belangrijke ondersteunende rol.
- We hebben SPUK-gelden energiearmoede ingezet voor de witgoedwissel. Op advies van de 'energiecoach witgoedwissel' kunnen inwoners bij een plaatselijke winkel één witgoedapparaat met een hoog energieverbruik (bijvoorbeeld een oude koelkast of wasmachine) omruilen voor een energiezuinig exemplaar. Zo wordt het energieverbruik verminderd en de energierekening blijvend verlaagd. In 2024 zijn er 576 coachgesprekken gevoerd waarin deze regeling bij de doelgroep is aangeboden. Dit heeft geresulteerd in het inruilen van maar liefst 518 apparaten door energiezuinige exemplaren. Hiermee levert de witgoedwissel een mooie bijdrage aan het bestrijden van energie-armoede en energiebesparing.

- We hebben SPUK-gelden (vanuit de CDOKE-regeling) gebruikt voor het op orde brengen van de capaciteit op klimaat en duurzaamheid.
- In 2024 zijn we gestart met het Soorten Management Plan (SMP). In het kader van het pre-SMP zijn 21 vleermuizenkasten in de gemeente geplaatst voor de eerste compensatieronde. Hiermee is in december 2024 ontheffing verkregen van de provincie Fryslân voor het verduurzamen van 10% van de woningvoorraad in Weststellingwerf. Daarnaast zijn de onderzoeken gestart voor het opstellen van het Soorten Management Plan. Deze wordt naar verwachting eind 2025 opgeleverd.
- In 2024 hebben we het certificaat van de CO2-prestatieladder op niveau drie behaald. Op basis van het verbruik van aardgas, elektriciteit en brandstoffen van onze eigen organisaties is de CO2-uitstoot in kaart gebracht, de CO2-footprint. Er zijn reductiedoelstellingen en –maatregelen opgesteld en de CO2-footprint wordt elk half jaar geüpdatet.
- In 2024 sloten we weer aan bij 'junior energiecoach'. In totaal deden vier schoolklassen, 48 leerlingen en 6 docenten mee. De leerlingen hebben enthousiast meegedaan en alles geleerd over energie besparen. Per deelnemer zijn er meer dan 10 energiebesparende acties uitgevoerd in dit programma.

Pijler Circulaire Economie

- In het najaar van 2024 zijn we het manifest Maatschappelijk Verantwoord opdrachtgeverschap gaan volgen en is er een werkgroep opgesteld voor de verdere uitrol van MVOI. Iedereen in de werkgroep in 2024 heeft een training reeks MVOI gevolgd. De eerste prioriteit van de werkgroep is het verbeteren van het OWO-actieplan zodat deze beter aansluit bij de organisaties.
- Duurzaamheid en circulariteit passen we in diverse gemeentelijke projecten toe. Daarbij volgen we interne trainingen om bewustzijn over deze thema's te vergroten.

Pijler Klimaat-Robuust

- Om wateroverlast zoveel mogelijk te beperken, werkten wij verder aan klimaatmaatregelen die voortkomen uit het Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025;
- In 2024 is er een regentonactie geweest. Tijdens de actie zijn er 168 regentonnen verkocht.

Pijler Communicatie & Samenwerken

- Met de geactualiseerde beleidsbrief 2024 hebben wij u inzicht gegeven in de actuele acties/projecten binnen programma Klimaat & Duurzaamheid.
- Via de gemeentepagina in de Westwijzer en social media posts communiceerden wij over Klimaat & Duurzaamheid.
- Er is een communicatieplan en jaarlijkse communicatieagenda Klimaat & Duurzaamheid ontwikkeld en vanuit deze lijn wordt gewerkt.
- De vindbaarheid, herkenbaarheid en toegankelijkheid van onze website is vergroot, door een doorontwikkeling van de websitepagina's Klimaat en Duurzaamheid. De landingspagina Klimaat en Duurzaamheid heeft hierdoor in 2024 een groei in paginabezoeken van 61,2% doorgemaakt ten opzichte van 2023.

Aan de slag met gezondheidsbeleid

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

In 2024 is er blijvend ingezet op de drie gestelde ambities binnen het lokaal Gezondheidsbeleid 2022-2025. Door actief uitvoering te geven aan het vastgestelde beleid zetten we in op het verkleinen van sociaal economische gezondheidsverschillen, het verbeteren van een gezonde leefomgeving en het bieden van gezondheidsbevorende en beschermende programma's. Dit is gebeurd vanuit de verschillende programma's die zich inzetten op een gezonde leefstijl en een gezonde fysieke sociale leefomgeving. Er wordt binnen deze programma's domein overstijgend en integraal gewerkt. Er zijn vanuit het GALA/Brede SPUK 2023 - 2026 actieve ketenaanpakken ontstaan waardoor in gezamenlijkheid met samenwerkingspartijen aan de gestelde doelstellingen wordt gewerkt.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Een gezonde leefomgeving

OKO-aanpak:

- In 2024 heeft de gemeenteraad positief besloten om te starten met de OKO-aanpak. De aanpak Opgroeien Kansrijke Omgeving (OKO) draagt positief bij aan een leefomgeving waarin jongeren gelukkig, gezond en zonder middelengebruik opgroeien. De aanpak richt zich op de leefomgeving om de jongeren heen. Als de leefomgeving positief verandert beweegt de jongere hierin mee.
- In 2024 heeft er een startbijeenkomst en dialoogsessie plaatsgevonden waarbij alle betrokken ketenpartners aanwezig waren. Deze sessies zijn visueel vormgegeven door een zakelijk tekenaar en verzonden naar alle aanwezigen.
- Na de dialoogsessie is zichtbaar geworden aan welke beschermende en risicofactoren we gaan werken binnen de gemeente Weststellingwerf. Dit zijn ouderbetrokkenheid en vrije tijd. Er zijn in 2024 twee werkgroepen gestart: de werkgroep 'Ouderbetrokkenheid' en 'Vrije tijd'. De werkgroepen bestaan uit verschillende ketenpartners. Binnen de werkgroepen wordt er besproken en beoordeeld welke interventies passend zijn. In 2025 gaan de werkgroepen verder met elkaar in gesprek en worden de interventies uitgezet.
- De projectleider OKO is in 2024 gestart en coördineert het project OKO. De projectleider wordt ondersteund door het kernteam, dat bestaat uit de verschillende aangehaakte beleidsterreinen.

Gezonde leefomgeving:

- In 2024 was het gezondheidsbeleid gericht op zowel het sociaal domein als op de leefomgeving. Sinds 1 januari is de Omgevingswet ingegaan. Gezondheid is daarin een van de maatschappelijke doelen. In de leefomgeving willen we de gezondheid niet alleen beschermen, maar ook bevorderen.
- In 2024 is het gezondheidsbeleid actief betrokken bij omgevingsvraagstukken rondom de invloed van gezondheid van inwoners. Dit komt ook terug in het Plan van Aanpak GALA/Brede SPUK 2023/2026. Daarin staan doelen voor een omgeving die uitnodigt om te bewegen, gezonder te eten en elkaar te ontmoeten.
- In 2024 is een speel- en beweegtuin in de Haenepolle in Noordwolde geopend. Het park is ingericht naar de wens van inwoners uit de omgeving. Verschillende teams binnen de gemeente werkten samen om een plek te maken waar mensen van alle leeftijden kunnen bewegen en spelen in de buitenlucht.

- Ook in 2024 hebben wij naar aanleiding van een inwonersinitiatief in samenwerking met het plaatselijke dorpsbelang in co-financiering de verouderde speeltuin aan de Ringweg-Oost in Noordwolde opgeknapt en iets uitgebreid. Hiermee willen we kinderen in de omgeving stimuleren om te bewegen en samen te spelen en zo helpen om gezondheidsachterstanden terug te dringen. Daarbij hebben we gekeken naar duurzame materialen. Ook is er een nestschommel geplaatst waar kinderen samen op kunnen en waar ook iemand met een beperking gebruik van kan maken. Daarnaast zijn de schelpenpaden breder gemaakt voor een betere toegankelijkheid.

Een gezonde leefstijl

NIX18:

- In 2024 is er vanuit het programma NIX18 op het Linde College, een van de scholen in het voortgezet onderwijs in Weststellingwerf, het programma 'Helder op School' in combinatie met Theater Smoar gegeven.
- Bureau Objectief heeft de actie NIXzonderID binnen de gemeente uitgevoerd. Dit is gebeurd met Mystery Shoppers die langs supermarkten, evenementen en horecagelegenheden gaan om te polsen of er gevraagd wordt naar een ID. Deze actie had als doel de ID-vraag op een positieve manier onder de aandacht te brengen. Door positieve leerervaringen te creëren en feedback te geven in het proces helpen we de ID-vraag naar een hoger niveau te brengen. Aan de hand van de resultaten gaan we in gesprek met de betreffende locaties. Een aantal gesprekken zijn al gevoerd, de rest volgt in 2025.
- Het uitvoerplan van NIX18 is vastgesteld. NIX18 is zichtbaar bij activiteiten voor jongeren. De bar met 'Happy Drinks' (alcoholvrije cocktails met stellingvragen over alcohol) is hier een voorbeeld van.

JOGG-aanpak:

- In 2024 is het plan van aanpak JOGG- Weststellingwerf geschreven en het wordt in 2025 vastgesteld. De JOGG aanpak is integraal binnen het sociaal en fysiek domein ingezet.
- Het convenant 'Gezonde sportevenementen' is ondertekend. Hiermee stimuleren we organisatoren van sportevenementen om meer gezondere keuzes aan te bieden, maar ook om te zorgen dat sponsoring van het evenement gezond is. Organisatoren krijgen hier ondersteuning bij van een JOGG-TeamFit coach. We zijn aanwezig geweest bij het schoolvoetbal en een schoolkorfbaltoernooi en grotere activiteiten van TeamFRL. Om te laten zien aan organisatoren hoe laagdrempelig je gezonde tussendoortjes en water aan kan bieden. Daarnaast hebben we deelnemers kennis meegegeven over gezondheid en laten ervaren dat gezond eten en drinken ook lekker kan zijn.
- We zijn gestart met het opzetten van de pilot 'Gezondere Box'. Hiermee kunnen we verenigingen laagdrempelig laten ervaren hoe ze een gezonder aanbod in de kantine kunnen neerzetten, aan een rookvrije sportomgeving kunnen werken en verantwoord alcoholbeleid kunnen opstellen. Hierbij worden ze ondersteund door een JOGG-TeamFit coach.
- De JOGG-aanpak wordt door jongerenwerkers en de buurtsportcoaches ingezet door het aanbieden van fruitwater en gezonde tussendoortjes op de georganiseerde evenementen.
- Omdat we als gemeente het goede voorbeeld moeten en willen laten zien aan onze inwoners hebben we ingezet op de ondertekening van het convenant 'Gezonder voedingsaanbod in gemeentehuizen'. Medewerkers van de gemeente hebben dagelijks toegang tot een gezonde lunch, water en gratis fruit. Daarnaast maken we onze collega's bewust van het belang van gezonde voeding en bewegen, juist tijdens een werkdag.

- In 2024 zijn de 'Beweeghummeltjes boxen' aangeschaft. Hiermee kunnen pedagogisch medewerkers peuters een dagelijks beweegmoment aanbieden. Dit stimuleert de ontwikkeling van de peuters op motorisch, sociaal en cognitief niveau. Ook oefenen de peuters met kleuren, tellen en begrippen. Elke kinderopvang in Weststellingwerf ontvangt in 2025 de Beweeghummeltjes box en de daarbij behorende scholing.
- Er is gestart met de interventie Trommel zonder Rommel. Alle materialen zijn aangeschaft. In maart 2025 starten consultatiebureaus met het uitdelen van de Trommel zonder Rommel. Alle kinderen die bij het consultatiebureau komen voor het 3,9 jaar consult krijgen een tasje met daarin een broodbakje, appelbakje, waterfles en een boekje met informatie over hoe je op een gezonde, makkelijke en budgetbewuste manier de broodtrommel van kinderen kan vullen als ze naar school gaan. Komend jaar betrekken we hier ook de scholen en lokale supermarkten bij.

Ketenaanpak Kind naar Gezonder Gewicht (KNGG) en Terugdringen overgewicht en obesitas bij volwassenen:

- In 2024 zijn de ketenaanpakken Kind naar Gezonder Gewicht (KNGG) en Terugdringen overgewicht en obesitas bij volwassenen gestart. In november 2024 vond de kick-off plaats met alle samenwerkingspartijen.
- De ketenaanpak KNGG is in 2024 actief gekoppeld aan het programma JOGG.
- In 2024 is door alle Friese gemeenten overeengekomen dat GGD Fryslân de centrale zorgverleners opleidt en beschikbaar stelt. De centrale zorgverlener is onderdeel van de ketenaanpak KNGG.

Kansrijke Start:

- In 2024 hebben wij een OWO-symposium Kansrijke Start georganiseerd. Hiermee is de lokale coalitie gestart en hebben wij o.a. professionals geïnspireerd om samen te werken aan de 1e 1000 dagen (-9m tot 2 jaar) van een kind.
- De verloskundigenpraktijk werkt ook in 2024 met de verlengde intake aan de hand van de Alpha-NL lijst. Deze vragenlijst gaat langs alle leefgebieden van de zwangere. Als er hulpvragen zijn, kan de verloskundige op tijd extra ondersteuning aanbieden of doorverwijzen naar de GGD.
- Wij zijn in 2024 aangesloten bij het programma Nu Niet Zwanger. Hiervoor zijn er twee aandachtsfunctionarissen aangemeld.
- In het najaar van 2024 is de verloskundigenpraktijk, in samenwerking met de GGD en ISIS Kraamzorg, gestart met een zwangerschapscursus. Deze bieden wij gratis aan voor elke zwangere in onze gemeente.

Ketenaanpak Valpreventie:

- In 2024 is de ketenaanpak Valpreventie door middel van een kick-off met formele, informele en interne collega's gestart. Door actief te communiceren met een wervingscampagne zijn inwoners met een leeftijd van 65+ uitgenodigd om deel te nemen aan de cursussen die worden aangeboden door de vier gecontracteerde fysiotherapeuten binnen de gemeente. In 2024 zijn er vier cursussen gestart waaraan in totaal veertig inwoners hebben deelgenomen.

Mentale gezondheid

Mentale gezondheid jeugd:

- In 2024 zijn vier Rots en Water (weerbaarheidstrainingen) groepen gestart. Dit draagt bij aan de mentale weerbaarheid van de basisschoolkinderen.
- Binnen de programma's JOGG en OKO is er actief aandacht voor de mentale gezondheid van de jongeren.

Mentale gezondheid volwassenen:

- In 2024 is Welzijn op Recept (WOR) uitgebreid (programma 6 versterken sociale basis).
- In 2025 vindt de brede uitrol van het versterken mentale weerbaarheid en mentale gezondheid plaats.

Suïcidepreventie:

- In 2024 is de nieuwe Wet integrale suïcidepreventie aangenomen. Suïcidepreventie is een wettelijke taak binnen de Wet Publieke Gezondheid (WPG). Afgelopen jaar zijn er gesprekken geweest met ProRail. De suïcidcijfers van de jaren 2022, 2023 en 2024 zijn opgevraagd en geanalyseerd. In 2025 zal er een plan van aanpak 'Suïcidepreventie Weststellingwerf' geschreven en vastgesteld worden.

Toelichting - Wat mag het kosten

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 7.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2024	Primitieve begroting 2024	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	10.258	12.864	9.607	2.606
Baten	-7.338	-9.514	-6.872	-2.176
Saldo van lasten en baten	2.920	3.351	2.735	431
Onttrekkingen	-720	-835	0	-115
Stortingen	462	508	25	46
Saldo mutatie reserves	-258	-327	25	-68
Resultaat	2.662	3.024	2.760	362

Programma 8 | Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Programma 8 | Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Portefeuillehouder(s)	Zonderland, Hartog en Hoen
Organisatie	Beleid

Taakvelden

- Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
- Ruimtelijke ordening
- Wonen en bouwen
- Beheer overige gebouwen en gronden

Beleidsnota's

- 2004 Welstandsnota Weststellingwerf
- 2011 Handleiding schaalvergroting agrarische sector
- 2012 Facetbestemmingsplan Kernen Weststellingwerf
- 2013 Beheersverordening agrarische percelen bestemmingsplan buitengebied
- 2014 Bestemmingsplan Buitengebied
- 2014 Nadere regels Algemene Plaatselijke Verordening (APV) voor terrassen en uitstallingen (2014)
- 2016 Bestemmingsplan Buitengebied (versie VA03) aangepast naar aanleiding van uitspraak Raad van State
- 2017 Uitvoeringsregels evenementen gemeente Weststellingwerf 2017
- 2017 Bestemmingsplan Buitengebied intensieve veehouderijen
- 2017 Notitie strategisch omgaan met gemeentelijk vastgoed
- 2019 Omgevingsvisie Weststellingwerf
- 2020 Plan van aanpak Verduurzamen gemeentelijke vastgoedportefeuille
- 2021 Algemeen plaatselijke verordening Weststellingwerf 2021
- 2022 Facetbestemmingsplan Geitenhouderijen
- 2022 Facetbestemmingsplan kleine windturbines Weststellingwerf
- 2022 Beleidsnotitie kleinschalige recreatie
- 2023 Woonzorgvisie
- 2023 Woonvisie

Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid

Betaalbaar bouwen Lindewijk

De gemeente Weststellingwerf bouwt meer sociale huurwoningen en betaalbare koop- en huurwoningen in de Lindewijk. In 2024 is begonnen met de eerste woningen. Dit sluit aan bij het collegeprogramma 2022-2026 en de door de gemeenteraad vastgestelde Woonvisie. De toename is mede mogelijk gemaakt door een subsidie van € 1.070.000 van het Rijk uit de zogeheten Woningbouwimpuls-regeling (WBI).

Omgevingsvisie

Wij hebben in onze gemeente sinds 2019 een Omgevingsvisie. In de raadsvergadering van 1 juli 2024 is een motie aangenomen waarin het college is gevraagd om te komen tot een breed gedragen nieuwe omgevingsvisie. Dit vanuit de constatering dat de huidige visie onvoldoende handvatten bevat voor actuele uitdagingen zoals op het gebied van wonen, landbouw, bodem, waterbeheer, klimaat en duurzaamheid. Conform deze motie heeft het college aan de raad een procesvoorstel gedaan om te komen tot deze nieuwe visie. Dit is vastgesteld in de raadsvergadering van 2 december 2024.

Welstandsnota

In 2024 zijn de nieuwe sneltoetscriteria vastgesteld door de gemeenteraad van Weststellingwerf. De wens voor nieuwe sneltoetscriteria komt voort uit de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De sneltoets-methode houdt in dat de vergunningverleners aan de hand van de sneltoetscriteria de meest voorkomende initiatieven zelf kunnen beoordelen. Mocht de vergunningverlener bij de beoordeling twijfel hebben, kan het initiatief alsnog worden voorgelegd aan de adviescommissie omgevingskwaliteit (voorheen welstandscommissie). De sneltoetscriteria maken na vaststelling onderdeel uit van de regels ten aanzien van de omgevingskwaliteit (welstandsnota). Hiermee zijn ze onderdeel geworden van het tijdelijk omgevingsplan.

Woningbouw in de dorpen

Aan de hand van de toolkit kunnen dorpen zelf aan de slag met woningbouwplannen. Om de dorpen hierin ook financieel te ondersteunen is in 2024 een subsidie beschikbaar gesteld voor woningbouw in de dorpen. Met de subsidie kunnen de dorpen een projectplan opstellen waarna er een externe partij ingehuurd kan worden die het dorp begeleidt in het proces om te komen tot een concreet initiatief. Een aantal dorpen hebben gebruik gemaakt van de subsidie en zijn aan de slag gegaan met een woningbouwplan in hun dorp. Onder andere de dorpen De Blesse, Nijeholtpade en Oldeholtpade zijn in 2024 begonnen met het uitwerken van een woningbouwplan. Hier wordt in 2025 een vervolg aangegeven. Daarnaast zijn er ook een aantal dorpen in 2024 begonnen met een woningbehoefte onderzoek. Verder is afgelopen jaar het bestemmingsplan voor het woningbouwplan in het dorp Boijl onherroepelijk geworden.

Dwarsvaartweg 6 Noordwolde

Betreft een nieuwbouwplan voor 35 woningen op het voormalig paardencentrum aan de Dwarsvaartweg 6 in Noordwolde. Het plan voorziet in het realiseren van 12 rijwoningen in het betaalbare segment, 10 levensloopbestendige woningen, 8 twee-onder-een-kap woningen en 5 vrijstaande woningen. Op 13 mei 2024 is het bestemmingsplan vastgesteld door de gemeenteraad en het plan is vervolgens op 9 september 2024 geheel onherroepelijk in werking getreden. Eind 2024 hebben de eerste overleggen plaatsgevonden tussen de projectontwikkelaar en de gemeente als voorbereiding op de uit te voeren bouwwerkzaamheden en het beheer van de openbare ruimte.

Regionale woonzorgvisie

In 2024 zijn we begonnen met het vormgeven van een regionale woonzorgvisie. Dit doen we in regionaal verband, samen met de gemeenten Heerenveen, Smallingerland, Ooststellingwerf en Opsterland. Naast de domeinen Wonen en Sociaal zijn ook de corporaties en regionale zorg- en welzijnspartijen betrokken bij de totstandkoming. De kosten voor inhuur van Compagnen voor de begeleiding van dit traject wordt verdeeld over de vijf gemeenten op basis van regie.

De uitwerking van deze visie geven we vorm in de bijbehorende uitvoeringsagenda. We streven ernaar om de gezamenlijke visie op wonen welzijn en zorg vast te stellen in het eerste half jaar van 2025.

Wet regie op de volkshuisvesting en het volkshuisvestelijk programma

De invoering van de wet regie op de volkshuisvesting stond gepland voor 2024. Door vertraging staat dit nu op de politieke agenda voor 2025. Een aantal onderdelen van deze wet worden met de invoering verplicht. Een daarvan is het volkshuisvestelijk programma.

Urgentie verordening

Een ander verplicht onderdeel van de wet versterking regie volkshuisvesting is de urgentie verordening. Met deze verordening geven we voorrang op een woning aan de doelgroepen zoals benoemd in de wet. De Urgentieverordening wordt provinciaal vormgegeven. In 2024 zijn we begonnen met de voorbereidingen. Er zijn diverse werkgroepen bezig geweest met onder andere de financiële kant maar ook de inrichting van het proces.

Huisvesten statushouders

In het voorjaar van 2024 is de tijdelijke woonruimte voor statushouders aan de Hoofdweg in Wolvega gerealiseerd. Sinds juni 2024 wordt deze noodhuisvesting bewoond. Het beheer is in handen van CareX.

In 2024 heeft de gemeente de taakstelling voor het huisvesten van statushouders behaald en is de achterstand uit voorgaande jaren teruggebracht. In 2024 is samen met WoonFriesland en Woningstichting Weststellingwerf gewerkt aan het terugbrengen van de achterstand. Hiervoor is onder andere samen met Woningstichting Weststellingwerf een woning geschikt gemaakt voor een groot gezin.

Verduurzamen gemeentelijk vastgoed

Bij het beheren van ons gemeentelijk vastgoed maken wij duurzame keuzes. Dit is ook vastgelegd in het plan van aanpak verduurzamen gemeentelijke vastgoedportefeuille. In 2024 zijn duurzame onderhoudsprogramma's op gesteld.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Het opstellen van duurzame meerjaren onderhoudsplannen

Voor alle gebouwen in de maatschappelijke vastgoedportefeuille zijn nieuwe Meerjaren Onderhoudsplannen (MJOP's) opgesteld. Deze dienen als basis om voor alle gebouwen een Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan (DMJOP) op te stellen. Begin 2025 worden de laatste rapporten opgeleverd.

De aanbevelingen voor de kernportefeuille uit het ontzorgingsprogramma voor de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed (KlimOp) van de provincie Fryslân zijn waar mogelijk al geïntegreerd in deze plannen. In 2025 wordt gestart met het omvormen van alle MJOP's naar Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplannen (DMJOP's). Hierdoor moeten de gebouwen in de toekomst blijven voldoen aan de wettelijk gestelde duurzaamheidseisen. Deze stappen dragen bij aan een duurzame en kostenefficiënte aanpak van het gemeentelijk vastgoedbeheer.

Werken met de omgevingswet

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Het jaar 2024 was het eerste jaar dat we hebben gewerkt met de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging bouw. De Omgevingswet bundelt wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Onze gemeente bereidde zich al enkele jaren voor op de invoering van de wetgeving. De overgang is dan ook soepel verlopen. De komende jaren moet de wetgeving verder geïmplementeerd worden.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Functioneren binnen de Omgevingswet

Per 1 januari 2024 konden onze gemeente en OWO-VTH handelen conform de wet en vragen van inwoners beantwoorden. Nieuwe software is in gebruik genomen, verordeningen zijn aangepast en met ketenpartners zijn afspraken gemaakt. Ook is de intaketafel geïntroduceerd. Daar bespreken we de verschillende ruimtelijke initiatieven die zijn binnengekomen en beslissen we ook of een omgevingstafel met externe partijen nodig is.

Sinds de invoering hebben we een tijdelijk omgevingsplan. Dit tijdelijke omgevingsplan moet voor 2032 worden omgezet in een definitief omgevingsplan. Dit betekent dat diverse onderdelen in het omgevingsplan opgenomen moeten worden. Dit is bestaand beleid, nieuw beleid, maar daarnaast is het ook het moment om de nut en noodzaak van regelgeving tegen het licht te houden. Er wordt momenteel gewerkt aan een plan van aanpak met planning.

Ruimtelijke kwaliteit onder de Omgevingswet

Hûs en Hiem verzorgt de welstandsadviesering voor de gemeenten in Fryslân. Met de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 is het mogelijk om de welstandstoetsing een andere invulling te geven. Voorlopig is besloten om de huidige werkwijze voort te zetten onder de Omgevingswet. Wel is Hûs en Hiem aan de voorkant meer adviserend betrokken in het proces in plaats van alleen bij een volledig uitgewerkt plan (niet alleen maar toetsen).

Toelichting wat mag het kosten

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 8.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2024	Primitieve begroting 2024	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	4.092	7.510	6.814	3.418
Baten	-2.529	-4.836	-4.726	-2.307
Saldo van lasten en baten	1.563	2.674	2.088	1.111
Onttrekkingen	-680	-1.163	0	-482
Stortingen	1.618	1.618	0	0
Saldo mutatie reserves	937	455	0	-482
Resultaat	2.500	3.129	2.088	629

Overzicht | algemene dekkingsmiddelen

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen

Portefeuillehouder(s)	Hoen
Organisatie	Advies & Ondersteuning

Taakvelden

- OZB woningen
- OZB niet-woningen
- Belastingen overig
- Economische promotie
- Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
- Treasury

Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten die een gemeente vrij kan besteden. Dit in tegenstelling tot de specifieke dekkingsmiddelen zoals de opbrengst afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De specifieke dekkingsmiddelen staan opgenomen in de betreffende programma's onder de baten.

Woonlasten

Jaarlijks voert het Coelo een benchmark woonlasten uit. Voor de uitkomsten van de benchmark 2024 verwijzen wij u naar de paragraaf lokale heffingen.

Gemeentefonds

We ontvingen ook afgelopen jaar geld van het Rijk uit het gemeentefonds. In 2024 was dat € 66,4 miljoen (€ 66,2 voor het jaar 2024 en € 0,2 van voorgaande jaren). Hiervan hebben we een groot deel van onze uitgaven betaald.

Jaarlijks ontvangen we, volgens een vastgesteld verdeelsysteem, een uitkering uit het gemeentefonds. In het verdeelsysteem wordt rekening gehouden met de onderlinge verschillen in de kosten waar een gemeente voor staat en de draagkracht van gemeenten (de belastingcapaciteit). Dit jaar hebben we op drie momenten informatie over de gemeentefondsuitkering ontvangen. Wij informeerden de raad via diverse afzonderlijke memo's over uitkering van het gemeentefonds.

Afgelopen jaar was er, net als in 2023, veel te doen over het ravijn vanaf 2026. De terugval in inkomsten vanuit het gemeentefonds is ook in 2024 nog niet opgelost. Om die reden zijn we eind 2024 het project 'Ombuigingen 2026 en verder' gestart. Doel van dit project is om een maatregelenpakket aan te leveren met een omvang van € 3 miljoen. Het project loopt verder in 2025.

Specifieke uitkeringen

Naast de algemene uitkering bestaan er specifieke uitkeringen (spuk). Deze uitkeringen mogen we niet vrij besteden. Ze zijn voor een specifiek doel. Omdat deze uitkeringen voor een specifiek doel zijn, verantwoorden we ze bij het desbetreffende programma. Ook verantwoorden we ze in de Sisa-verantwoording verderop in deze jaarrekening. Het nieuwe kabinet had het voornemen om het aantal spuks drastisch te verminderen. Aan dit voornemen heeft men in 2024 nog geen invulling kunnen geven. We hadden in 2024 nog 24 spuks. Naar verwachting daalt dit aantal vanaf 2025.

Doelstellingen

Balans tussen gemeentelijke inkomsten en uitgaven

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

We hebben voldaan aan de voorwaarden van onze toezichthouder voor een structureel sluitende begroting. Daarmee is het genoemde resultaat behaald.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Sturen via de reguliere P&C cyclus

De P&C cyclus bestond in 2024 uit een begroting, een voorjaarnota gecombineerd met een kadernota met een meerjarenperspectief, een najaarsnota en nu de jaarrekening. Wij hebben via de P&C cyclus sturing gegeven aan de doelen. De balans in gemeentelijke inkomsten en uitgaven vormde daarin een continu kader.

Toelichting

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, algemene dekkingsmiddelen.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2024	Primitieve begroting 2024	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	828	857	862	29
Baten	-72.820	-71.481	-69.348	1.339
Saldo van lasten en baten	-71.991	-70.623	-68.486	1.368
Onttrekkingen	-2.528	-2.528	0	0
Stortingen	1.500	1.500	0	0
Saldo mutatie reserves	-1.028	-1.028	0	0
Resultaat	-73.020	-71.652	-68.486	1.368

Overhead, Vennootschapsbelasting en Overige baten en lasten

Overzicht kosten overhead

Overhead kosten

De definitie van overhead uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) luidt: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten die gericht zijn op de externe klant vallen hier dus niet onder maar zijn in de betreffende taakvelden opgenomen.

De bedrijfskosten die dus gerekend worden tot de overhead zijn:

- Personele kosten (alleen leidinggevenden en interne teams)
- Huisvesting
- OWO (incl. ICT)
- Communicatie
- Overige bedrijfsvoeringskosten.

De toelichting op de cijfers staat in het onderdeel jaarrekening, toelichting op de cijfers per programma

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2024	Primitieve begroting 2024	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	23.970	21.672	21.181	-2.298
Baten	-9.362	-8.610	-8.455	752
Saldo van lasten en baten	14.608	13.062	12.725	-1.546
Onttrekkingen	-128	-128	0	0
Resultaat	14.480	12.934	12.725	-1.546

Vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 is er de Wet belastingplicht overheidsondernemingen. Dit houdt in dat gemeenten Vennootschapsbelasting (Vpb) moeten betalen op het moment dat ze activiteiten uitvoeren waarvoor ze aangemerkt worden als ondernemer. Zie ook het onderdeel toelichting op de baten en lasten, onderdeel Vennootschapsbelasting.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2024	Primitieve begroting 2024	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	0	0	0	0
Resultaat	0	0	0	0

Overige baten en lasten

Onvoorziene uitgaven

Het taakveld 'Overige baten en lasten' is hier verantwoord. De post onvoorziene uitgaven maakt deel uit van dit taakveld.

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, overige baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2024	Primitieve begroting 2024	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	0	70	1.495	70
Resultaat	0	70	1.495	70

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

Paragraaf Lokale heffingen

Portefeuillehouder	Hoen
Organisatie	Advies & Ondersteuning

Inleiding

De lokale heffingen worden onderverdeeld in belastingen en rechten.

Belastingen

De opbrengsten van belastingen vallen onder de algemene middelen en kunnen vrij besteed worden. In onze gemeente geldt dit voor de onroerendezaakbelastingen (OZB), forensenbelasting, (water-)toeristenbelasting en reclamebelasting.

Rechten

Dit zijn vergoedingen voor concrete prestaties, die door de gemeente worden geleverd. Deze opbrengsten zijn niet vrij besteedbaar. In onze gemeente geldt dit voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing en de leges burgerzaken. Bij de afvalstoffen- en rioolheffing is het uitgangspunt dat de tarieven kostendekkend zijn.

De tarieven zijn opgenomen in verordeningen, die de gemeenteraad vaststelt. De tarieven in 2024 zijn vastgesteld in de raadsvergadering van 18 december 2023. Voor de heffing van de OZB en de forensenbelasting is jaarlijks een waardering van de onroerende zaken (WOZ waarden) nodig.

Tarievenbeleid 2024

Voor 2024 zijn de belangrijkste heffingen met 3,1% inflatiecorrectie verhoogd, met uitzondering van de riool- en afvalstoffenheffing. De afvalstoffenheffing is in 2024 verhoogd door met name hogere verwerkingskosten van Omrin. De rioolheffing is niet gestegen in 2024 conform het Gemeente RioleringsPlan 2021-2025. Daarnaast is er vanaf 2023 opgenomen dat de eigenaar van een unit of garagebox, waarvan de waarde in het economische verkeer lager is dan € 50.000, vrijstelling wordt verleend voor het eigenarendeel rioolheffing afvalwater. Voor huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater bedroeg het tarief € 134,59 en voor hemel- en grondwater € 54,60.

Zowel voor eenpersoons- als meerpersoonshuishoudens is de totale woonlastendruk ten opzichte van 2023 gestegen. Zo ging de totale woonlast voor meerpersoonshuishoudens in onze gemeente van € 807 in 2023 naar € 819 in 2024. De gemeentelijke woonlasten in Weststellingwerf liggen echter nog wel ruim onder het landelijk gemiddelde van € 994 over 2024. Ook wanneer we de woonlasten in onze gemeente vergelijken met de andere 17 gemeenten in onze provincie dan zien we dat we met een derde plek in de ranking laag scoren qua woonlasten.

Tabel opbrengst belangrijkste heffingen

x € 1.000

Lokale heffingen	Rekening 2023	Rekening 2024	Actuele begroting	Primitieve begroting	Verschil begroot - werkelijk
Onroerendezaakbelastingen	4.906	5.153	5.134	5.084	19
Forensenbelasting	44	46	53	53	-7
Toeristenbelasting	188	184	165	165	19
Reclamebelasting	103	102	102	102	0
Afvalstoffenheffing	3.009	3.105	3.148	3.148	-43
Rioolheffing	2.301	2.313	2.277	2.277	35
Marktgelden	16	17	21	21	-4
Leges burgerzaken	288	538	400	400	139
Leges omgevingsvergunningen (WABO)	1.074	898	779	529	119
Begraafplaatsen	119	122	145	145	-23
Eindtotaal	12.048	12.477	12.224	11.924	253

Totaalopbrengst van de belangrijkste heffingen

Onroerendezaakbelastingen OZB

Wet waardering onroerende zaken (WOZ)

Ieder jaar taxeert de gemeente alle onroerende zaken binnen de gemeente. De WOZ-waarden van woningen zijn in onze gemeente gemiddeld met 3,34% gestegen in 2024 (bron Allecijfers.nl). De WOZ-waarde is niet alleen de grondslag voor de OZB en de forensenbelasting, het wordt ook gebruikt voor belastingen van het rijk en het waterschap. De aanslagen in 2024 zijn gebaseerd op de waardepeildatum 1 januari 2023. Bij het opstellen van de begroting, bepalen we met het op dat moment bekende bedrag van de WOZ-waarden, het OZB-tarief. Daarna zijn er nog tal van gebeurtenissen die van invloed zijn op de definitieve WOZ-waarden per peildatum, daardoor kan de opbrengst afwijken van de begroting.

Bezwaar en beroep

Over het belastingjaar 2024 zijn in totaal 266 bezwaarschriften ontvangen op basis van de Wet waardering onroerende zaken (wet WOZ). Dat is ongeveer 2,2% van het aantal opgelegde aanslagen onroerendezaakbelasting. De voornaamste redenen van bezwaar zijn de stijging van de waarde ten opzichte van de vorige peildatum en de no-cure-no-pay bureaus hanteren voor meerdere woningen dezelfde motivatie, namelijk gedateerde keuken en sanitair. Van het aantal ontvangen bezwaarschriften hebben we afgerond 23,6% gegrond verklaard. Over het belastingjaar 2024 zijn tot nu toe 5 beroepszaken ingediend (peildatum: 1 maart 2025).

De opbrengst

De verwachte opbrengst OZB over 2024 was afgerond € 5,1 miljoen. De werkelijke opbrengst is afgerond ook € 5,1 miljoen.

Forensenbelasting

Voor deze belasting wordt, net als bij de OZB, als grondslag de WOZ-waarde gehanteerd. De werkelijke opbrengst van € 46.000 valt lager uit dan onze raming van € 53.000.

Toeristenbelasting

De heffingsmaatstaf van deze belasting is de vergoeding die is verschuldigd voor de overnachting. Voor 2024 is het tarief net als de afgelopen jaren 4% van de logiesomzet. In de begroting 2024 hadden we een opbrengst geraamd van € 165.000. Over het belastingjaar 2024 hebben we een meeropbrengst van € 19.000. De definitieve logiesomzet over 2024 is dus hoger dan we in eerste instantie verwachtten. De definitieve afrekening volgt zoals gebruikelijk een jaar later (de afrekening van 2024 volgt in 2025).

Reclamebelasting

Reclamebelasting wordt geheven voor openbare aankondigingen, zichtbaar vanaf de openbare weg. We kennen deze belasting sinds 2016, waarvan de opbrengst ten goede komt aan het ondernemersfonds. Uit dit fonds worden activiteiten voor en door ondernemers en haar bezoekers in Wolvega betaald. De daadwerkelijke opbrengsten liggen in 2024 gelijk aan de uitgaven.

Afvalstoffenheffing

Het uitgangspunt is dat de kosten van afvalinzameling en -verwerking voor 100% worden opgevangen uit de opbrengst afvalstoffenheffing. Aan het begin van 2024 gingen we er vanuit dat de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing 100% zou zijn.

De werkelijke kostendekkendheid (99%) is lager dan de begrootte kostendekkendheid (100%). Voor een nadere toelichting op de cijfers wordt verwezen naar de financiële toelichting op programma 7 van de jaarrekening. Het bedrag dat wordt onttrokken aan de reserve is € 45.000. Deze reserve is beschikbaar voor het opvangen van onverwachte tegenvallers. De reserve maakt het mogelijk om noodzakelijke financiële aanpassingen niet schoksgewijs te laten verlopen.

x € 1.000

Kostendekkendheid taakveld afval	Rekening 2024	Begroting 2024
Kosten taakveld	2.573	2.620
Inkomsten taakveld (exclusief heffingen)	460	524
Netto kosten taakveld	2.113	2.096
<u>Toe te rekenen kosten:</u>		
straatvegen	11	23
minimabeleid	86	113
Overhead	609	609
Compensabele btw	330	307
Toe te rekenen kosten	1.036	1.052
Totale kosten	3.149	3.148
Opbrengst heffingen	3.105	3.148
Dekkingspercentage	99%	100%

Rioolheffing

De kosten voor het beheren en in stand houden van het rioolstelsel worden door een heffing op de gebruiker verhaald. Hierbij heeft de gemeente naast de zorgplicht voor afvalwater en hemelwater ook de zorgplicht voor grondwater. Net als bij de afvalstoffenheffing is het uitgangspunt 100% kostendekkendheid. De tarieven voor 2024 zijn ten opzichte van 2023 gelijk gebleven.

De werkelijke kostendekkendheid (94%) van het taakveld riolering is lager dan vooraf begroot (100%). Voor een nadere toelichting op de cijfers wordt verwezen naar de financiële toelichting op programma 7 van de jaarrekening.

x € 1.000

Kostendekkendheid taakveld riolering	Rekening 2024	Begroting 2024
Kosten taakveld	1.895	1.722
Inkomsten taakveld (exclusief heffingen)		
Netto kosten taakveld	1.895	1.722
<u>Toe te rekenen kosten:</u>		
Overhead	323	323
Straatreiniging	11	21
Compensabele btw	223	211
Toe te rekenen kosten	557	555
Totale kosten	2.452	2.277
Opbrengst heffingen	2.313	2.277
Dekkingspercentage	94%	100%

Markt- en staangelden

Marktgeld wordt geheven voor het innemen van een standplaats voor het uitstallen, aanbieden of verkopen van goederen op locaties die zijn aangewezen voor het houden van de (wekelijke) warenmarkt, de voorjaarsmarkt en de najaarsmarkt. Staangeld wordt geheven voor het innemen van een (vaste) standplaats op voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond.

Leges

Leges zijn vergoedingen die worden betaald voor een door de gemeente geleverde (meestal administratieve) dienst, waar mensen zelf om vragen. Zo worden bijvoorbeeld leges betaald voor het voltrekken van een huwelijk, de afgifte van een uittreksel uit een bepaald register, reisdocumenten, rijbewijzen of voor vergunningen zoals een omgevingsvergunning.

Kostendekkendheid Leges

Binnen de leges zijn er een drietal titels. Titel 1 gaat over diverse burgerzaken (zoals rijbewijzen, reisdocumenten, gezondheidsverklaringen en documenten rondom naturalisatie), Titel 2 richt zich op de leges rondom omgevingsvergunningen en Titel 3 benoemt diensten die vallen onder de Europese dienstenrichtlijn (zoals de APV, drank & horeca wet en de winkeltijdenwet). In onze legesverordening 2024 staan de titels nader toegelicht.

x € 1.000

Algemene legesverordening totaal	Rekening 2024	Begroting 2024
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	1.251	988
Inkomsten taakvelden(en), excl. heffingen		
Netto kosten taakveld	1.251	988
Toe te rekenen kosten		
Overhead incl. (omslag)rente	1.051	591
BTW		
Totale kosten	2.302	1.579
Opbrengst heffingen	-1.435	-996
Dekkingspercentage	62%	63%

Algemene legesverordening titel 1		x € 1.000	
Algemene dienstverlening		Rekening 2024	Begroting 2024
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente		831	550
Inkomsten taakvelden(en), excl. heffingen			
Netto kosten taakveld		831	550
Toe te rekenen kosten			
Overhead incl. (omslag)rente		801	346
BTW			
Totale kosten		1.632	896
Opbrengst heffingen		-539	-406
Dekkingspercentage		33%	45%

Algemene legesverordening titel 2		x € 1.000	
Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning		Rekening 2024	Begroting 2024
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente		399	389
Inkomsten taakvelden(en), excl. heffingen			
Netto kosten taakveld		399	389
Toe te rekenen kosten			
Overhead incl. (omslag)rente		234	229
BTW			
Totale kosten		633	618
Opbrengst heffingen		-869	-529
Dekkingspercentage		137%	86%

Algemene legesverordening titel 3		x € 1.000	
Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn		Rekening 2024	Begroting 2024
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente		21	49
Inkomsten taakvelden(en), excl. heffingen			
Netto kosten taakveld		21	49
Toe te rekenen kosten			
Overhead incl. (omslag)rente		16	16
BTW			
Totale kosten		37	65
Opbrengst heffingen		-27	-61
Dekkingspercentage		73%	94%

Begraafplaatsen

Graf- en begraafrechten

Er worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het verlenen van diensten door de gemeente in verband met de begraafplaats.

De gerealiseerde kostendekkendheid (22%) van het taakveld begraafplaatsen is lager dan begroot (27%).

x € 1.000

Kostendekkendheid begraafplaatsen	Rekening 2024	Begroting 2024
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	324	310
Inkomsten taakvelden(en), excl. heffingen	0	0
Netto kosten taakveld	324	310
Toe te rekenen kosten		
Overhead incl. (omslag)rente	228	228
BTW	8	9
Totale kosten	560	547
Opbrengst heffingen	-122	-145
Dekking	22%	27%

Kwijtschelding

We hanteren een kwijtscheldingsbeleid voor inwoners zonder vermogen, die een laag inkomen hebben. Kwijtschelding is mogelijk voor afvalstoffenheffing en OZB. De kwijtscheldingsregeling is gebaseerd op landelijke normen, welke met ingang van 2023 zijn verruimd en vastgestelde in de nieuwe "Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Weststellingwerf 2023". Op basis van de betaalcapaciteit wordt berekend of inwoners in aanmerking komen voor kwijtschelding. Bij de aanvragen voor 2024 is net als vorig jaar gebruik gemaakt van het Inlichtingenbureau omdat wij als gemeente geen toegang hebben tot alle gegevens zoals inkomen, banktegoed, voertuigenbezit. Hierdoor vindt er een correcte toetsing plaats en worden de juiste toewijzingen voor kwijtschelding gedaan.

In het belastingjaar 2024 was er voor 251 inwoners (2023: 272) sprake van een automatische kwijtschelding na toetsing door het Inlichtingenbureau. Van de 256 beoordeelde aanvragen tot kwijtschelding zijn er 137 toegewezen. Het toewijzingspercentage van 54% in 2024 is hoger dan het percentage in 2023 (51%).

Kwijtscheldingen	2024	2023	Vershil
Automatische kwijtschelding na toets Inlichtingenbureau	251	272	-21
Aantal aanvragen tot kwijtschelding	256	313	-57
Aantal toegewezen kwijtscheldingen na aanvraag	137	160	-23
Totaal aantal kwijtscheldingen (automatisch en na aanvraag)	388	432	-44
Percentage toegewezen kwijtscheldingen na aanvraag	54%	51%	2%

Kwijtschelding in euro's

Het totale bedrag aan verleende kwijtschelding is afgerond € 86.000. Dit is grotendeels voor de afvalstoffenheffing.

	Rekening 2023	Rekening 2024	Actuele begroting	Primitieve begroting	Vershil begroot - werkelijk
Kwijtschelding Afval	98.222	86.263	113.000	113.000	26.737
Kwijtschelding OZB	0	171	2.000	2.000	1.829
	98.222	86.434	115.000	125.000	28.566

Gemeentelijke woonlasten

Onderstaande tabel geeft een overzicht over 2024 van de woonlasten van de 18 Friese gemeenten. In 2024 staan we op plek 3. Dit waar het gaat om de laagste woonlasten in onze provincie.

Woonlastendruk 2024	OZB (gem)	Afvalstoffenheffing		Rioolheffing		Totaal woonlasten	
		Eph	Mph	Eph	Mph	Eph	Mph
1 Ameland	275	178	234	150	177	603	686
2 Harlingen	286	217	323	191	191	694	800
3 Weststellingwerf	329	199	299	191	191	719	819
4 Opsterland	309	199	241	211	277	719	826
5 Ooststellingwerf	268	219	279	171	296	657	844
6 Leeuwarden	359	210	324	137	169	705	851
7 De Fryske Marren	343	236	300	125	214	704	857
8 Noardeast-Fryslân	385	167	237	240	240	793	863
9 Terschelling	440	242	242	191	191	873	873
10 Súdwest Fryslân	383	240	287	203	203	826	873
11 Vlieland	353	266	355	116	174	735	882
12 Tytsjerksteradiel	504	197	282	145	161	847	948
13 Smallingerland	368	251	295	296	296	915	959
14 Heerenveen	430	220	285	190	253	840	968
15 Dantumadiel	530	205	256	188	188	923	974
16 Schiermonnikoog	454	258	337	130	188	842	979
17 Waadhoeke	343	250	313	263	329	857	985
18 Achtkarspelen	421	245	350	220	220	886	991

Toelichting bij de tabellen:

Eph= eenpersoonshuishouden

Mph= meerpersoonshuishouden

Bron: Coelo (Atlas van de lokale lasten 2024)

Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Portefeuillehouder	Hoen
Organisatie	Advies & Ondersteuning

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om niet begrote kosten te dekken. Dat wil zeggen: welke capaciteit is nodig om de risico's op te vangen, en wel zodanig dat een tegenvaller in de uitvoering niet direct tot een bezuiniging hoeft te leiden.

De wet geeft aan welke onderwerpen in deze paragraaf aan bod moeten komen:

- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's uitgedrukt in weerstandsvermogen;
- een vijftal voorgeschreven financiële kengetallen;
- een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's

De doelstellingen zijn:

1. voldoen aan wet- en regelgeving;
2. inzicht krijgen in de risico's die onze gemeente loopt en daarmee het risicobewustzijn aanmoedigen;
3. een onderbouwing van het berekende weerstandsvermogen;
4. de omvang van het weerstandsvermogen is voldoende.

In de nota financieel beleid zijn over de norm voor de omvang van de incidentele weerstandscapaciteit de volgende uitgangspunten vastgelegd:

- De beschikbare incidentele weerstandscapaciteit moet minimaal gelijk zijn aan de benodigde weerstandscapaciteit, oftewel een minimale ratio weerstandsvermogen van 1,0;
- Voor de voorgeschreven financiële kengetallen sluiten we aan bij de signaleringswaarden uit de stresstest voor gemeenten. Het streven van de gemeente is minimaal te voldoen aan categorie B (normaal risico). Dit betekent dat we streven naar een solvabiliteitspercentage van 20%. De hoogte van de reserves (inclusief de vrije algemene reserve) moet dan minimaal 20% zijn van het totale vermogen (het balanstotaal).

Het college heeft in het collegeprogramma opgenomen dat zij een ratio weerstandsvermogen willen hanteren van 2.0 en een minimale solvabiliteitsratio van 20%.

In deze jaarrekening voldoen we aan de uitgangspunten van het financieel beleid. Het uitgangspunt van een weerstandsratio van 2.0 zoals aangegeven in het collegeprogramma wordt nog niet gehaald. Deze is namelijk 1,70.

Inventarisatie weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om eventuele tegenvallers op te vangen. Dit zonder dat de begroting en het beleid aangepast moet worden.

De begrotingsruimte

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bestaat de verplichting om jaarlijks in de begroting een bedrag voor onvoorziene uitgaven op te nemen. Daarbij is geen wettelijk minimum of maximum aangegeven. Hiermee kunnen elk jaar onverwachte incidentele tegenvallers worden opgevangen. Wij hebben gekozen voor een bedrag van € 30.000. Daarnaast is in de begroting een stelpost risicobeheersing opgenomen om specifieke risico's op voorhand af te dekken. Het gaat om een bedrag van € 500.000 per jaar.

De algemene reserve

Het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve kan worden ingezet ter dekking van onverwachte incidentele tegenvallers. De algemene reserve bedroeg op 31 december 2024 € 14,3 miljoen (voor resultaatbestemming).

De bestemmingsreserves

Voor de middelen van een bestemmingsreserve heeft de raad een specifiek doel vastgelegd. Eventueel kan de bestemming door de raad worden gewijzigd. Wanneer op een bestemmingsreserve geen verplichting rust voegen we deze reserve toe aan de algemene reserve. Op dat moment vormt het onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit. Voor het vaststellen van onze weerstandscapaciteit worden de bestemmingsreserves op dit moment niet meegenomen.

De stille reserves

Stille reserves betreffen activa die tegen nul zijn gewaardeerd. Ook kan de boekwaarde lager zijn dan de verkoopwaarde. De mogelijke overwaarde die bij verkoop ontstaat, kan dan worden ingezet voor de opvang van onverwachte tegenvallers. Op dit moment verwachten we dat de invloed van deze stille reserves op de weerstandscapaciteit nihil is.

De niet-benutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit geeft een indicatie van de mogelijkheden die een gemeente heeft om haar inkomsten via extra belastingopbrengsten te verhogen. Daarbij gaat het om de eigen inkomsten uit:

- a. de OZB;
- b. de rioolheffing;
- c. de afvalstoffenheffing en reinigingsrechten.

Vanaf 2020 heeft het Rijk een benchmark woonlasten ingevoerd om jaarlijks de ontwikkeling van de lokale lasten inzichtelijk te maken. Hierin wordt naast de OZB ook de riool- en afvalstoffenheffing vergeleken. De niet-benutte belastingcapaciteit hebben wij tegen nul gewaardeerd. Bij de onderdelen riolering en reiniging geldt een norm van 100% kostendekkendheid.

Samenvatting

De structurele weerstandscapaciteit in de exploitatie 2024 was € 500.000. De incidentele weerstandscapaciteit bedroeg ongeveer € 14,3 miljoen.

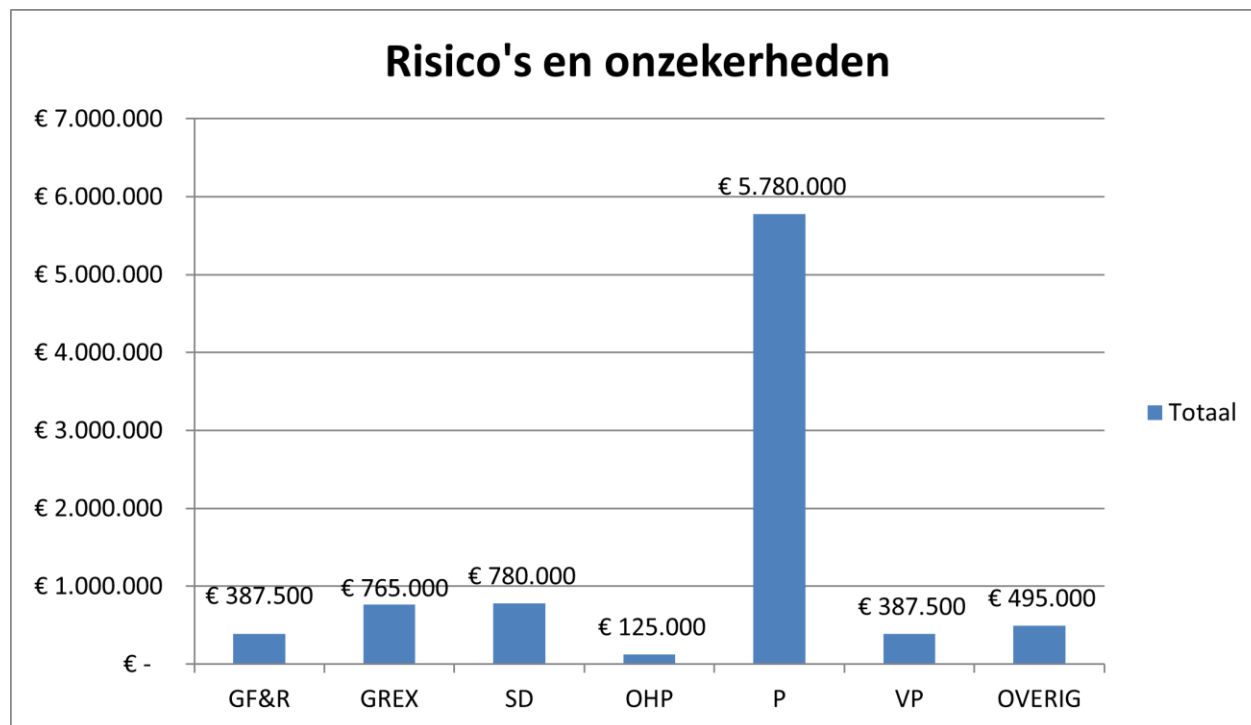
		x € 1.000
Weerstandscapaciteit		31-12-2024
a.	De structurele begrotingsruimte	500
	De incidentele begrotingsruimte	30
b.	Algemene reserve (stand 31/12 voor resultaatbestemming)	14.277
c.	Bestemmingsreserves	
d.	De stille reserves	
		14.807

Inventarisatie van de risico's en getroffen beheersmaatregelen

De belangrijkste risico's voor de gemeente zijn in beeld gebracht, voor zover op dit moment bekend. Van belang is te beseffen dat risico's zowel positieve als negatieve effecten kunnen hebben. Wij hebben bij deze inventarisatie vooral gekeken naar mogelijke negatieve risico's en de gevolgen daarvan. Het inschatten van risico's is een momentopname en is geen absolute wetenschap. De inventarisatie is gemaakt in een tweetal domeinen: (relatief) beïnvloedbare risico's en onzekerheden op lokaal en regionaal niveau en landelijke ontwikkelingen en (lastig beïnvloedbare) risico's en/of onzekerheden die daar uit voortvloeien. Vervolgens zijn de risico's en genomen beheersmaatregelen beoordeeld. Op basis hiervan is een inschatting gemaakt van de mogelijke financiële impact van deze risico's. Uiteraard met de kanttekening dat elke inschatting met de nodige onzekerheden is omgeven. De huidige werkwijze bestaat uit vier stappen:

1. per risico wordt een financiële inschatting gemaakt van de initiële klasse waarin het risico valt;
2. daarna wordt beoordeeld, wat de initiële kans is dat het risico zich voordoet en wordt deze vertaald in een wegingsfactor. Op basis hiervan wordt de initiële financiële inschatting verlaagd;
3. vervolgens worden beheersmaatregelen benoemd en waar mogelijk geïmplementeerd;
4. deze beheersmaatregelen zorgen voor een aangepaste inschaling van risicoklasse en risicokans, waartegen 'de onzekere gebeurtenis' (= het risico) wordt gescoord. Op basis hiervan kan de financiële inschatting nogmaals worden verlaagd.

Op basis van deze vier stappen is de verwachte financiële impact (geschatte initiële financiële inschatting x geschatte kans, rekening houdend met beheersingsmaatregelen) van de risico's gemaakt. Het geschatte bedrag aan mogelijke risico's wordt jaarlijks herijkt en is hierbij bepaald op € 8,7 miljoen. De belangrijkste risico's die onze gemeente loopt, worden hierna behandeld.

Onzekerheden gemeentefonds en rente € 387.500 (GF&R)

Gemeentefonds

De inkomsten vanuit het gemeentefonds staan onder druk. Hier is landelijk veel aandacht voor. Zoals bekend komt er vanaf 2026 een ravijn op de Nederlandse gemeenten af. Vanuit de Vereniging Nederlandse gemeenten (VNG) vindt er al een lange tijd een lobby plaats richting het Rijk. Inmiddels is er ook een mediacampagne gestart om aandacht te vragen voor de problemen bij de gemeenten. Af en toe komen er een paar positieve geluiden (voor gemeenten) naar buiten, zoals het rapport van de commissie van Ark over de hervormingsagenda Jeugd. Daaruit blijkt nog maar weer eens dat gemeenten te weinig middelen voor jeugd hebben gekregen. Ook lijkt de minister het ingroeipad dat naar aanleiding van de herijking van het gemeentefonds is ingesteld opnieuw op te pakken vanaf 2027. Heel concreet is het kabinet echter nog niet over extra middelen. De tijd begint te dringen. In het voorjaar van 2025 starten wij als gemeente de voorbereidingen voor de begroting 2026. Als het kabinet in de voorjaarsnota van het Rijk niet over de brug komt, dan zijn bezuinigingen onvermijdelijk. Het risico stijgt doordat de termijn van het ravijn dichterbij komt. Omdat wij vaak als 'voordeel' gemeente uit de onderzoeksresultaten komen van alle onderzoeken die op dit moment openbaar worden, is het risico nu gelijk gebleven.

Rente

Rentestijging is een risico waar wij mee te maken kunnen krijgen bij het opnieuw afsluiten van een geldlening. Is de rente hoger dan de rente die wij betaalden, dan heeft dit een nadelig effect op onze begroting. We houden de toekomstige noodzakelijke financieringen nauwlettend in de gaten om zo het renterisico te minimaliseren (vaste schuld en kasgeld). De rentes stijgen op dit moment wel, maar op korte termijn is het afsluiten van een nieuwe geldlening niet nodig en is het renterisico beperkt.

Pensioenopbouw (gewezen) wethouders

Jaarlijks wordt bij de jaarrekening de voorziening voor de pensioenen van onze (gewezen) wethouders herijkt. Dit doen wij op basis van de actuariële waardeberekeningen van onze externe adviseur. Zij berekenen op basis van diverse parameters welk bedrag er in de voorziening aanwezig moest zijn op de peildatum 31-12-2024. Een van de belangrijkste parameters is de rekenrente. Deze wordt jaarlijks vastgesteld door De Nederlandse Bank. Dit percentage kan jaarlijks verschillen, waardoor op basis van de wet- en regelgeving een storting of een onttrekking aan de voorziening plaatsvindt. De rekenrente is in 2024 iets gedaald waardoor we een storting hebben moeten doen in de voorziening. Omdat de voorziening nu weer op peil is en we niet direct een grotere daling van de rekenrente verwachten, blijft het risico beperkt.

Onzekerheden grondexploitaties € 765.000 (GREX)

Hoewel de ramingen van de grondexploitaties, zoals te doen gebruikelijk jaarlijks, zijn geactualiseerd, blijft het moeilijk te voorspellen of de geraamde verkopen ook daadwerkelijk zullen plaatsvinden. Doordat de boekwaarde daalt, door de gerealiseerde verkopen, nemen de onzekerheden en risico's geleidelijk af. De risico inschatting neemt hierdoor ook af. De winst- en verliesnemingen worden jaarlijks geactualiseerd per grondexploitatie. De verliesvoorzieningen worden berekend op basis van de netto contante waarde (2%). De winstnemingen worden berekend met de Percentage of Completion Methode (POC). Ten opzichte van 2023 is de boekwaarde lager en de looptijd 1 jaar korter.

Risico's binnen het Sociaal Domein € 780.000 (SD)

De risico's binnen het Sociaal Domein liggen met name in de open einderegelingen. Dit zijn regelingen die weliswaar een budgettair plafond kennen in de begroting, maar in feite financieel niet zijn begrensd. Als er meer aanspraak op dergelijke regelingen wordt gedaan, zal de gemeente vanuit haar wettelijke taak aanvullend (financiële) middelen beschikbaar moeten stellen. De gemeente kan deze middelen veelal niet verhalen op derden. Wij hebben zoveel mogelijk beheersmaatregelen genomen om te voorkomen dat de beschikbare budgetten worden overschreden, door bijvoorbeeld een zo goed mogelijke inschatting te maken op basis van historische kosten en actuele (beleids)ontwikkelingen.

Wmo

Toenemende vergrijzing, complexer wordende samenleving en de landelijke invoering van het abonnementstarief laten in Weststellingwerf een toename zien van het aantal Wmo-cliënten. Voor de komende jaren is nog een aantal decentraliserende rijksmaatregelen te verwachten die de gemeente raken. Zo wordt gesproken over de decentralisatie van Beschermd Wonen per 2026 en ook Maatschappelijke Opvang. De invoeringsdatum is tot dusver steeds uitgesteld. De nieuwe streefdatum is 1 januari 2026. De gemeente wordt dan verantwoordelijk voor deze taken. Het blijft daarbij de vraag of het Rijk voldoende middelen beschikbaar gaat stellen. Per 1 januari 2026 worden nieuwe contracten voor Wmo-voorzieningen afgesloten (HH, begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf). Er bestaat een reëel risico dat de tarieven harder zullen stijgen dan de indexatie die we ontvangen in het gemeentefonds. Door monitoring hebben we goed zicht op de ontwikkeling en de voorspelbaarheid van de lasten.

Jeugdwet

De financiering van de Jeugdwet is een zeer complex stelsel. Het onderdeel 'resultaat gestuurde inkoop' is opnieuw aanbesteed. De nieuwe aanbesteding is ingegaan per 1 januari 2024. De financiële effecten van de aanbesteding zijn nog onvoldoende bekend. Wel zien we een aantal kostenverhogende effecten van de inkoop op casusniveau. Hoe zich dat in de volle breedte ontwikkelt is nu nog niet in beeld. Het onderdeel hoog specialistische Jeugdhulp kenmerkt zich door een laag aantal cliënten en hoge kosten per cliënt. Lasten kunnen snel fluctueren bij relatief kleine wijzigingen in omvang van het aantal cliënten. Vertraging in afgegeven toewijzingen (berichtenverkeer) in combinatie met grillig declaratiegedrag van zorgaanbieders maakt monitoring complex en lastig. We hebben daarom beperkt zicht op de ontwikkeling en de voorspelbaarheid van de lasten. In 2024 is een start gemaakt met het ontwikkelen van een dashboard Jeugd. We verwachten hier in de loop van 2025 gebruik van te kunnen maken.

Hervormingsagenda

De Hervormingsagenda Jeugd bevat een groot pakket afspraken om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. Een deel van de maatregelen uit de hervormingsagenda zijn al geïmplementeerd. Ondanks de reeds genomen maatregelen blijven de kosten Jeugd jaarlijks toenemen en is de besparing vanuit de hervormingsagenda hoogstwaarschijnlijk niet te realiseren. Begin 2025 is het rapport Advies Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd gepubliceerd. Dit rapport concludeert dat het niet wenselijk en niet haalbaar is om de beoogde besparingen vanaf 2026, zoals opgenomen in het meerjarig financieel kader in de Hervormingsagenda Jeugd, te handhaven. Het is onduidelijk of er vanuit het Rijk enige vorm van compensatie komt.

Statushouders

De gemeente is bezig met de taakstelling voor de huisvesting van statushouders. Dit begint steeds meer vorm te krijgen waardoor de aantallen toenemen. De huisvesting van statushouders kan op korte termijn leiden tot een toename van het aantal uitkeringen.

Onzekerheden en risico's bij onderhoud kapitaalgoederen € 125.000 (OHP)

Voor uitvoering van onderhoudsplannen zijn extra middelen beschikbaar gesteld, zowel incidenteel als ook structureel. Strategisch beleid hoe om te gaan met vastgoed specifiek en gemeentelijke bezittingen in brede zin, is een maatregel die wordt getroffen om mogelijke risico's op dit onderwerp te beheersen. Het areaal is uitgebreid met de aankoop van de PKN panden in het centrum van Wolvega. Ingaande 2025 worden de meerjaren-onderhoudsplannen aangevuld met de duurzaamheidscomponent.

Projecten € 5,8 miljoen (P)

De gemeente voert op dit moment diverse projecten uit en bereidt nieuwe projecten voor, waardoor de projectenportefeuille groeit. Ook in de komende jaren starten of worden grote projecten aanbesteed. Voor een aantal projecten hebben we middelen gereserveerd in de Reserve Investeringsambities, maar deze ramingen zijn niet altijd toereikend. Daarom beoordelen we per project de haalbaarheid, betaalbaarheid en schaalbaarheid. Daarnaast kunnen kosten op het moment van aanbesteding mee- of tegenvallen. In tijden van stijgende kosten is uitstel echter vaak geen verstandige optie.

Projecten brengen verschillende risico's met zich mee die de voortgang of realisatie kunnen beïnvloeden. Denk hierbij aan onverwachte kosten, lagere inkomsten, technische of juridische knelpunten en de complexiteit van samenwerking met meerdere stakeholders.

Op dit moment signaleren we met name aanbestedingsrisico's. Dit betreft risico's in de voorbereiding, de kwaliteit en de volledigheid van de aanbesteding, evenals tegenvallende investeringskosten om diverse redenen. De belangrijkste maatregel om deze risico's te beheersen, is het gefaseerd beschikbaar stellen van het investeringskrediet.

Risico's en beheersingsmaatregelen met betrekking tot verbonden partijen en gerelateerde projecten € 387.500 (VP)

De paragraaf verbonden partijen vraagt bijzondere aandacht vanuit risicobeheersing, omdat onze invloed op deze partijen indirect verloopt via besturen van gemeenschappelijke regelingen, stichtingen, aandeelhouders en toezichthoudende organen. Dit betekent dat we beperkte directe invloed hebben op hun begrotingen, terwijl deze wel doorwerken in onze eigen begroting.

Voor de uitvoeringsorganisatie FUMO en de Veiligheidsregio VRF verdienen extra aandacht. Deze samenwerkingsverbanden zijn door het Rijk verplicht gesteld en gelden voor alle 18 Friese gemeenten. De invloed per individuele gemeente is zeer beperkt. De OWO-samenwerking heeft echter een positief effect, omdat gemeenten hier gezamenlijk optrekken. Ook binnen andere samenwerkingsverbanden zien we dat gemeenten steeds beter samenwerken.

Overige onzekerheden en risico's: € 495.000 (OVERIG)

Overige risico's in de bedrijfsvoering zijn: frictiekosten personeel, veiligheids- en aansprakelijkheidsrisico's en urenramingen op exploitatie ontlastende onderdelen van de begroting, zoals de grondexploitaties, afval en riolering. Tijdig beheersmaatregelen treffen, door bijvoorbeeld een juiste verhouding vast en flexibel personeel in dienst te hebben, voorkomt structurele risico's in de exploitatie. Ook het treffen van technische beheersmaatregelen en het optimaliseren van bedrijfsprocessen zorgen voor een lager risico.

Loon- en prijsontwikkelingen

Het risico dat we bij de loon- en prijsontwikkelingen lopen is dat we via de inkomsten (gemeentefonds) niet volledig gecompenseerd worden voor stijgingen. Dit risico wordt groter nu de normeringssystematiek aangepast is en gebaseerd is op het bbp. Op het gebied van loon- en prijsontwikkelingen zijn er weinig beheersmaatregelen mogelijk. Alleen op het gebied van onze eigen gemeentelijke heffingen kunnen we sturen op indexatie.

Toekomstige ontwikkelingen

We zien dat de omvang van onze begroting toeneemt. Dit is inherent aan de activiteiten waar wij als gemeente voor aan de lat staan. We zien meer taken en daarmee ook meer risico's op ons afkomen. We noemen hier als voorbeeld het klimaatakkoord, duurzaamheid, funderingsaanpak, maar ook de taakstelling statushouders. Ook kunnen ontwikkelingen zoals vertraging bij netwerkbeheerders van energie (NuLelie) gevolgen voor ons hebben. Tot slot leven we in onzekere tijden. Er is veel 'rumoer' in de wereld. Uiteraard houden wij de ontwikkelingen, de gevolgen en de risico's nauwlettend in de gaten. Via onze reguliere planning en controlcyclus sturen wij waar nodig bij.

Weerstandsvermogen

De relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's wordt uitgedrukt in weerstandsvermogen. De hoogte van het weerstandsvermogen is in onderstaande tabel weergegeven.

	x € 1.000
Weerstandsvermogen	31-12-2024
Weerstandscapaciteit (A)	14.807
Risico's (B)	8.720
Weerstandsvermogen	6.087
Ratio Weerstandsvermogen (A/B)	1,70

Toelichting weerstandsvermogen

Uit bovenstaande tabel blijkt dat ons weerstandsvermogen voldoet aan het uitgangspunt dat de beschikbare incidentele weerstandscapaciteit (A) minimaal gelijk moet zijn aan de benodigde weerstandscapaciteit (B). De ratio weerstandsvermogen is 1,70 en dus groter dan 1,0. De weerstandsratio is echter nog wel lager dan de door het college gewenste minimale weerstandsratio van 2,0.

Kengetallen

Met ingang van 2016 worden een vijftal financiële kengetallen voorgeschreven. Dit onder andere om de financiële positie van de gemeente voor de raad inzichtelijker en beter vergelijkbaar te maken. Het gaat om de netto schuldquote, de solvabiliteitsratio en indicatoren met betrekking tot de grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit.

Kengetallen hebben een signalerende functie, geven inzicht in de financiële positie en over de weerbaarheid en wendbaarheid van een gemeente. Zoals opgenomen in de nota Financieel beleid sluiten we voor de verplichte kengetallen aan bij de signaleringswaarden uit de stresstest voor gemeenten. Ons streven is minimaal te voldoen aan categorie B. Over het algemeen kan worden gesteld dat categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest.

Kengetal		Categorie A	Categorie B	Categorie C
1. Netto schuldquote	a. zonder correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130%	> 130%
	b. met correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio		> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Grondexploitatie ruimte		< 20%	20 - 35%	> 35%
4. Structurele exploitatie ruimte		> 0%	0%	< 0%
5. Belastingcapaciteit		< 95%	95 - 105%	> 105%

Als de uitkomst van één van de kengetallen uit de pas schiet, wil dat niet zeggen dat we financieel niet (langer) gezond zijn. Het is een mogelijke indicatie dat er (aanvullende) beheersmaatregelen moeten worden getroffen of herijkt. In onderstaand overzicht wordt het verloop van onze kengetallen weergegeven:

Kengetallen	Rekening 2024	Begroot 2024	Rekening 2023	Categorie peiljaar 2024
1 Netto schuldquote	19,50%	22,37%	32,10%	A
Netto schuldquote (gecorrigeerd)	19,48%	22,35%	32,08%	A
2 Solvabiliteitsratio	48,54%	46,24%	45,86%	B
3 Grondexploitatie	10,51%	12,04%	14,32%	A
4 Structurele exploitatieruimte	5,02%	6,66%	1,88%	A
5 Belastingcapaciteit	82,39%	85,49%	87,41%	A

Toelichting tabel kengetallen

1. Netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossing op de exploitatie. Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden.

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt voldoen we in deze jaarrekening bij dit kengetal ruimschoots aan ons streven en vallen we in categorie A.

2. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is een kengetal dat weergeeft welk deel van het gemeentelijk vermogen is gefinancierd met eigen vermogen. Ook bij dit kengetal komen we uit boven ons streefpercentage van minimaal 20% en binnen de marges van categorie B.

3. Kengetal grondexploitatie

Het kengetal geeft in een percentage aan hoe groot het geïnvesteerde bedrag is ten opzichte van de totale baten.

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Door onder andere de verkopen is de balanswaarde van de grondexploitaties gedaald. Dat maakt dat het risico minder groot wordt en we in categorie A uit komen.

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Voorbeelden van structurele lasten zijn de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen, bij structurele baten gaat het onder andere om de Algemene uitkering van het gemeentefonds en eigen belastinginkomsten. Het kengetal 'structurele exploitatieruimte' geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de jaarrekening is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. In 2024 hadden we een positief structureel exploitatiesaldo waardoor we in categorie A vallen.

5. Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Deze woonlasten zijn de optelsom van de OZB, de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het jaar t-1 en uit te drukken in een percentage. Zoals uit de tabel van de kengetallen blijkt, zijn de woonlasten in onze gemeente lager dan het landelijk gemiddelde voor een gezin. Als basis hebben we het landelijk gemiddelde van 2024 (= 100%) genomen. Dat staat op € 994. Met een bedrag van € 819 vallen we hiermee onder categorie A.

Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen

Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen

Portefeuillehouder	Hartog
Organisatie	Beleid en Vastgoed, Grondzaken & Facilitair

Beleidsnota's

- 2010 Nota Openbare Verlichting
- 2012 Beleidsplan Kwaliteitsambitie Openbare Ruimte
- 2017 Bomenbeleidsplan 2017 - 2027
- 2017 Notitie Strategisch omgaan met gemeentelijk vastgoed
- 2018 Landschapsvisie Zuidoost Friesland 2018 - 2028
- 2021 Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025
- 2020 Plan van aanpak verduurzamen gemeentelijke vastgoedportefeuille
- Scenario's uitbreiding ecologisch bermbeheer gemeente Weststellingwerf

Inleiding

Onze gemeente heeft een flink aantal vierkante kilometers aan openbare ruimte in beheer. Er wordt gewoond, gewerkt en gerecreëerd. Om dat mogelijk te maken wordt geïnvesteerd in kapitaalgoederen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningsniveau en uiteraard voor de (jaarlijkse) lasten.

Wij merken dat we steeds meer last krijgen van extremen in het weer. In de zomer zagen we droge periodes die het veen onder de wegen aantast. In de herfst hadden we zoveel neerslag dat de bermen met veel meer dan de gebruikelijke schades te maken kregen. Naast de wegen en bermen hebben de extremen ook een negatieve invloed op de kwaliteit van beplantingen, speelgazons en bomen.

Om meer grip te krijgen op toekomstige investeringen zijn we gestart met een traject van projectmatig werken. Om meer grip te krijgen op de lopende onderhoudsprogramma's zijn we begonnen met het vastleggen van onze kwaliteit van de openbare ruimte in het informatie model openbare ruimte (IMBOR).

Kwaliteitsambitie Openbare Ruimte

In 2024 zijn wij gestart met het in beeld brengen van het kwaliteitsniveau openbare ruimte (IBOR).

Wegen

De jaarlijkse onderhoudsprogramma's voor asfalt en elementenonderhoud (klinkerwegen) zijn uitgevoerd. Te noemen locaties van (groot) onderhoud zijn onder andere:

- Onderhoud asfaltwegen: Elsweg Noordwolde, Hellingstraat Noordwolde, Jokweg de Hoeve/Noordwolde, Hoofdstraat-West Wolvega, Vinkegavaartweg De Hoeve, Boekelterweg Zandhuizen, Heiweg Steggerda, Steenwijkerweg De Blesse.
- Onderhoud klinkerwegen: Oppers/Keiweg (trottoir) Wolvega, Ingenieur Lelylaan Wolvega, IJkenweg Zandhuizen, Fuchsiastraat Wolvega, Sonnegaweg Sonnega, Langelilleweg Langelille, Hoofdstraat-Oost Noordwolde, Dokter Mulderstraat Noordwolde, Hoofdweg (kantstrook) Oldelamer.

- Ook zijn er diverse kleine herstelwerkzaamheden geweest aan asfalt- en klinkerwegen.
- De bermverharding (grasbetonkeien) op de Veen wegen ten westen van de A32 gaven meer onderhoud dan oorspronkelijk voorzien.
- Er hebben ten behoeve van de aanleg van kabels en leidingen voor glasvezel en de energietransitie extra werkzaamheden plaatsgevonden aan trottoirs en bermen.

Groen

Openbaar groen:

We hebben 248 bomen aangeplant. Na reguliere inspectie (jaarlijks een derde van het bomenbestand) was gebleken dat 151 bomen gekapt moest worden om aan de zorgplicht (veiligheid) te voldoen. Weststellingwerf heeft circa 30.000 bomen in beheer.

Tijdens de storm van eind augustus is er schade ontstaan aan bomen en er is een aantal bomen omgewaaid. Deze bomen worden waar mogelijk vervangen.

Wij hebben langs een aantal paden en erfgrenzen wortelschermen geplaatst om overlast en wortelopdruk te voorkomen. Om droogteschade te beperken hebben we bij het planten van de bomen standaard een watergeefrand geplaatst en hierin is een mulchlaag aangebracht om water langer vast te houden.

Op diverse plekken zijn beplantingsvakken, die aan het eind van hun levensfase waren, gerooid.

Vergroten biodiversiteit

Wij hebben op meerdere locaties bloembollen aangebracht die bijdragen aan het vergroten van biodiversiteit. Waar mogelijk brengen wij gevallen blad terug in de beplantingsvakken. Dit draagt bij aan een betere vochtthuishouding en een beter bodemleven.

We hebben ecologisch berm- en slootonderhoud buiten de bebouwde kommen uitgevoerd. Binnen de bebouwde kommen worden meer gazonstroken ecologisch beheerd.

Zie ook programma 2.

Bruggen, waterwegen en kades

In 2024 is er een vervolgonderzoek uitgevoerd aan de betonnen verkeersbrug in de Steenwijkerweg over de Linde. Uit dat onderzoek is gebleken dat deze brug groot onderhoud nodig heeft. Het jaarlijks onderhoudsprogramma voor de bruggen en duikers is uitgevoerd.

Kades (oevers)

Op 1 januari 2024 heeft de provincie Friesland het beheer van de oevers langs de Friese vaarwegen toebedeeld. In 2024 hebben wij de oevers die wij toebedeeld hebben gekregen geïnspecteerd.

Zie ook programma 2.

Openbare verlichting

Weststellingwerf heeft per eind 2024 in totaal 4.502 lichtmasten in eigendom en beheer. Het onderhoud en beheer van de openbare verlichting is via de Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân aanbesteed. Zie ook paragraaf verbonden partijen.

Het prestatiegerichte contract dat de coöperatie met de aannemer heeft afgesloten geldt vanaf 1 april 2019 en is in 2023 verlengd tot 1 april 2025. Onder onderhoud verstaan wij het oplossen van storingen aan de openbare verlichting. Ook het reinigen en schilderen van masten/armaturen en vervangen van lampen, masten en armaturen valt onder deze aanbesteding.

Resultaten 2024:

- In de zomer 2024 zijn 769 lichtmasten gereinigd in Noordwolde.
- In 2024 zijn 76 armaturen vervangen door led-armaturen. Hiermee is het aantal lichtmasten met ledverlichting toegenomen tot 94%.

Riolering

In 2024 hebben we de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

Reguliere werkzaamheden

Regulier onderhoud aan:

- 415 vuilwatergemalen;
- 9 randvoorzieningen (dit zijn tijdelijke opvangbakken of leidingen voor vuilwater);
- 10 regenwatergemalen;
- Er is 10 kilometer vrij verval riool gereinigd en geïnspecteerd;
- Reinigen van 11.842 kolken;
- Onderhoudswerkzaamheden als gevolg van uitgestelde renovaties.

Projectmatige werkzaamheden_

Rioolvervanging en renovatie

Er is gewerkt aan de voorbereiding voor het vervangen van de riolering in de prinsessenbuurt (Marijkestraat, Margrietstraat, Irenestraat, Bernhardlaan en Beatrixstraat) in Wolvega.

Klimaatmaatregelen

Er is gewerkt aan de voorbereiding van de klimaatmaatregel Julianaweg en Oranje Nassaulaan in Wolvega. Daarnaast is gestart met de uitvoering van de klimaatmaatregel Houtstraat in Wolvega. Beide vallen onder de negen klimaatmaatregelen die staan aangegeven in het Gemeentelijk rioleringsplan 2021-2025.

Herstellen kolken

Tijdens de jaarlijkse reinigingsronde van de kolken in de gemeente zijn gebreken geconstateerd. In 2023 is er een pilot uitgevoerd om te kijken hoe wij zo efficiënt mogelijk deze gebreken op kunnen lossen en herstellen. Naar aanleiding van die pilot zijn in 2024 van een groot aantal kolken gebreken opgelost en hersteld.

Tractiemiddelen

De gemeente Weststellingwerf beschikt over een uiteenlopend wagenpark dat ingezet wordt bij het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Uit het oogpunt van continuïteit moet regelmatig materieel worden vervangen. Hiervoor is een meerjarig overzicht opgesteld.

In 2024 zijn er 4 grote zoutstrooiers en 3 kleine zoutstrooiers aangeschaft en geleverd. De nieuwe strooiers mengen tijdens het strooiproces droogzout met pekewater. Het natte zout hecht zich gelijk aan het wegdek. Het natte zout kan niet wegwaaien of verstuiven in tegenstelling tot droogzout. De natzoutstrooiers zijn voorzien van een strooicomputer. Afhankelijk van de wegdeksituatie kan de chauffeur vanuit de cabine het aantal grammen per vierkante meter instellen. Zo houden we met preventief strooien de regie én dus grip op de weg.

Gebouwen

Afgelopen jaar is het onderhoud van de vastgoedportefeuille volgens planning uitgevoerd.

De gebouwen zijn op het vastgestelde niveau 'sober en doelmatig' onderhouden zoals beschreven in de notitie 'Strategisch omgaan met gemeentelijk vastgoed'.

Meerjaren Onderhoudsplannen (MJOP's)

Voor alle gebouwen in de maatschappelijke vastgoedportefeuille zijn nieuwe Meerjaren Onderhoudsplannen (MJOP's) opgesteld. Deze dienen als basis voor het opstellen van Duurzame Meerjaren Onderhoudsplannen (DMJOP's) voor alle gebouwen.

Zie ook programma 8.

Sportcomplex de Steense

- Renovatie van de kleedruimten voor scheidsrechters.
- Vernieuwing van vloer en plafond in het sportcafé.
- Voorbereidende werkzaamheden voor de renovatie van de zwemhal, waaronder plafonds, duurzame luchtbehandeling en ledverlichting.
- Plaatsing bicarbonaatdosering voor het verbeteren van de pH-regeling en waterkwaliteit van het zwembad.

Zwembad de Dobbe

- Het vernieuwen van de zonnecollectoren die bijdragen aan de duurzame verwarming van het zwembad.
- Schilderwerk binnenzijde.
- Renovatie kleedruimten.
- Oude verlichting vervangen door ledverlichting.
- Plaatsing bicarbonaatdosering voor het verbeteren van de pH-regeling en waterkwaliteit van het zwembad.

Paragraaf Financiering

Paragraaf Financiering

Portefeuillehouder	Hoen
Organisatie	Advies & Ondersteuning

Inleiding

Het doel van deze paragraaf is om informatie te verstrekken over het treasurybeleid en de beheersing van de financiële risico's. Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Wettelijke kaders voor gemeentelijk treasurybeleid vinden we terug in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof), de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en in de Gemeentewet met de daaruit afgeleide financiële verordening.

Vanwege de publieke taak van de gemeente gaan we bedachtzaam om met publieke middelen en zijn we transparant over de besteding hiervan. Risicobeheersing is daarbij van groot belang. Mogelijke renterisico's beheersen we via de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Verder stellen we strikte eisen aan het uitzetten van liquide middelen: leningen en garanties mogen in principe alleen worden verstrekt voor de uitoefening van de publieke taak. Voor het overige houden we eventuele overtollige middelen aan in 's rijks schatkist (als gevolg van het verplicht schatkistbankieren, zie jaarrekening onderdeel schatkistbankieren) zodat deze beschikbaar blijven voor de uitoefening van de publieke taak.

De uitgangspunten

Sinds de invoering van het schatkistbankieren zijn uitzettingen door gemeenten alleen nog toegestaan aan medeoverheden. Door een goede (korte en lange termijn) liquiditeitsprognose te hebben, kunnen gemeenten in het aantrekken van geld sturen op het (tijdig) beschikbaar hebben van lang of kort geld. Met de huidige rentestand zijn de renterisico's die gemeenten daarbij lopen overzichtelijk. We hebben momenteel nog drie geldleningen.

Risicobeheer

De overheid hanteert twee instrumenten, binnen de wet Fido, voor het toetsen van het renterisico: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Het doel van deze normen is het krijgen van een stabiele rentelast over de jaren.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet vormt de bovengrens waarmee een tijdelijk liquiditeitstekort gefinancierd kan en mag worden met een kortlopende geldlening (korter dan 1 jaar). Als het liquiditeitstekort structureel dreigt te worden, moet er een langlopende geldlening worden aangetrokken. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal. Het doel van de limiet is de vlottende schuld (kortlopende leningen) te beperken. De ontwikkeling van de kasgeldlimiet over 2024 is hieronder weergegeven. Het schema laat zien dat er voldoende ruimte onder de kasgeldlimiet aanwezig was.

x € 1.000

Kasgeldlimiet	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (-)
1e kwartaal 2024	111	15.867	-15.756
2e kwartaal 2024	0	20.216	-20.216
3e kwartaal 2024	0	26.808	-26.808
4e kwartaal 2024	0	23.045	-23.045
(4) gemiddelde	28	21.484	-21.456
(5) Begrotingstotaal (primaire begroting)			104.736
(6) Percentage regeling			8,5%
(7) = (5 x 6)	Kasgeldlimiet		8.903
(8a) = (7>4)	ruimte onder de kasgeldlimiet		30.359
(8b) = (4>7)	overschrijding van de kasgeldlimiet		

Toelichting kasgeldlimiet

Kasgeldlimiet

Op dit moment hebben wij voldoende liquide middelen beschikbaar. Deze staan bij de Staat (schatkist). We verwachten dat we de geplande uitgaven voor investeringen voor het komende jaar op kunnen vangen met de huidige middelen. We blijven binnen de ruimte van de kasgeldlimiet. We houden het komende jaar de uitgaven van onze investeringen in de gaten om zo te bepalen of en wanneer wij een nieuwe langlopende lening nodig hebben.

Renterisicobeheer

De renterisiconorm stelt een grens aan het te lopen renterisico op de vaste schuld. De risiconorm houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen niet hoger mogen zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Op basis van het werkelijke volume is onze gemeente in 2024 binnen de renterisiconorm gebleven.

x € 1.000

Renterisiconorm en renterisico		Werkelijk 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Renterisico op vaste schuld						
1a.	Renteherziening op vaste schuld o/g					
1b.	Renteherziening op vaste schuld u/g					
2.	Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)	0	0	0	0	0
3.	Aflossingen	3.345	3.345	3.345	3.345	3.345
4.	Renterisico (2 + 3)	3.345	3.345	3.345	3.345	3.345
Renterisiconorm						
5.	Volume totale lasten in begroting en rekening (excl. bestemming reserves)	105.157	104.859	98.010	97.891	98.605
6.	Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%	20%
7.	Renterisiconorm (5 x 6)	21.031	20.972	19.602	19.578	19.721
Toets renterisiconorm						
8.	Ruimte (+) / Overschrijding (-) (7 - 4)	17.686	17.627	16.257	16.233	16.376

Kredietrisico op verstrekte gelden en gegarandeerde leningen

De rentedragende leningen bestaan voornamelijk uit aan (voormalig) ambtenaren verstrekte hypothecaire geldleningen. De portefeuille krimpt omdat gemeenten geen hypothecaire geldleningen meer mogen verstrekken aan hun personeel. Jaarlijks wordt hier op afgelost. Hierdoor stijgen onze geldmiddelen. Het risico op de portefeuille is relatief klein, vanwege de hypothecaire zekerheden die tegenover de geleende gelden staan. Er is wel sprake van een (beperkt) renterisico omdat geldnemers hun rentevooraarden (kosteloos) kunnen aanpassen gedurende de looptijd. Echter, de meeste geldnemers hebben inmiddels hun rechten om de rentevooraarden aan te passen verbruikt.

Daarnaast hebben we verschillende (indirecte) garanties afgegeven. Op deze garantstellingen wordt in de regel regulier afgelost door de geldnemers. Met betrekking tot de gegarandeerde leningen betreft het veelal geldnemers in de zorg, sociale woningbouw of (sport)verenigingen. Omdat voor de leningen aan de woningcorporaties het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) garant staat, kan het kredietrisico voor de gemeente als minimaal worden beschouwd.

x € 1.000

Kredietrisicobeheer op verstrekte gelden	Restant schuld ultimo 2024
Rentedragende leningen overig	579
Gegarandeerde geldleningen (100%)	2.034
Indirect gegarandeerde geldleningen (WSW-achtervang 50% van € 45.835)	22.918
Totaal	25.531

Gemeentefinanciering

De gemeente hanteert een integrale financieringssysteem. Dat wil zeggen dat we steeds kijken naar de totale financieringsbehoefte van de gemeente op enig moment. Bij de huidige verwachtingen over de renteontwikkeling wordt goed gekeken naar de liquiditeitsbehoefte en wordt deze afgezet tegen de opgave om de schuldpositie te verbeteren in absolute zin. Uitgangspunt daarbij is een beheersbare schuld waarop op reguliere basis aflossingen plaatsvinden.

x € 1.000

Vaste schuld	Werkelijk	Begroot
Stand 1-1-2024	41.852	41.852
Reguliere aflossing en herfinanciering		
Te herfinancieren op begrotingsbasis		
Reguliere aflossing	3.345	3.345
Stand 31-12-2024	38.507	38.507

Leningenportefeuille

Het verloop van onze leningenportefeuille is hieronder weergegeven.

x € 1.000

Leningenportefeuille	1-1-2024	Aflossing	31-12-2024	Rentepercentage
Leningnummer 201601 (BNG 347)	34.852	2.845	32.007	3,440%
Leningnummer 201602 (BNG 348)	4.000		4.000	1,940%
Leningnummer 200901 (ASN 291)	3.000	500	2.500	4,165%
Totaal	41.852	3.345	38.507	

Financieringsbehoefte

De financieringsbehoefte (financieringstekort of -overschot) geeft een indicatie of het aangaan van vaste geldleningen al dan niet noodzakelijk is. In het onderstaande overzicht is onder de vaste activa een bedrag opgenomen van € 21 miljoen aan Schatkistbankieren. Dit bedrag is beschikbaar voor financiering en daarmee hebben wij geen financieringsbehoefte.

x € 1.000

Financieringsbehoefte	Stand per 31-12-2024 incl. rekening resultaat 2024	31-12-2024	31-12-2023
Reserves	57.750	53.027	46.028
Voorzieningen	6.568	6.568	6.204
Vaste geldleningen	38.507	38.507	41.852
Totaal	102.825	98.102	94.084
Vaste activa	95.633	95.633	91.052
Voorraden	11.600	11.600	12.207
Totaal	107.233	107.233	103.259
Financieringstekort (-) cq. overschot (+)	-4.408	-9.131	-9.175

Rentekosten en renteopbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie

In het volgende renteschema is uiteengezet hoe voor 2024 de rente is toegerekend. Het saldo tussen de rente die is doorberekend aan de taakvelden en de werkelijk te betalen rente is verantwoord op het taakveld treasury. Het taakveld treasury is opgenomen in het overzicht van algemene dekkingsmiddelen.

x € 1.000

Renteschema	Werkelijk 2024	Begroet 2024
a. De externe rentelasten over de korte en lange termijn	1341	1.369
b. De externe rentebaten	798	654
Totaal door te berekenen rente	543	715
c. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	336	292
Saldo door te berekenen rente	207	423
d. Rente over eigen financieringsmiddelen		
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	922	922
f. Renteresultaat op het taakveld treasury	-715	-499

EMU saldo

Omschrijving (toelichting)

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven met derden van de gemeente op transactiebasis in een bepaalde periode. Eenvoudig gezegd geeft het EMU-saldo aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld uitgegeven is dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld overgehouden is. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeente.

Het EMU-saldo van één jaar zegt relatief weinig. Een structureel negatief EMU-saldo is echter wel reden tot zorg; dit geeft aan dat de gemeente jaar-op-jaar meer geld uitgeeft dan de gemeente ontvangt. Andersom kan het ook onwenselijk zijn dat het EMU-saldo enkele jaren op rij een flink positief saldo vertoont. Dit geeft immers aan dat de gemeente mogelijk overhoudt, terwijl het geld besteed kan worden aan voorzieningen in de gemeente.

Het EMU-saldo vervult een rol bij de afspraken die in Europees verband zijn gemaakt over het toegestane maximale tekort ervan op nationaal niveau om de overheidsfinanciën in de Eurozone robuust te houden. In Nederland geldt een macro EMU-tekort voor de decentrale overheden van 0,27 procent van het bruto binnenlands product per jaar.

Vier scenario's uitgelegd

Bij de gemeente kunnen zich vier scenario's voordoen. Hierbij wordt benadrukt dat het bij het beoordelen van de scenario's vooral gaat om de meerjarige ontwikkeling van het EMU-saldo.

Het EMU-saldo is positief:

De gemeente krijgt via reële transacties meer geld binnen dan dat ze uitgeeft. Dit schept ruimte om schulden af te lossen, te sparen en de reservepositie te verhogen. Daarmee draagt de gemeente positief bij aan het EMU-saldo van Nederland.

Het EMU-saldo grenst aan 0:

De gemeente krijgt via reële transacties ongeveer evenveel geld binnen als dat er wordt uitgegeven.

Het EMU-saldo is negatief:

De gemeente geeft via reële transacties meer geld uit dan dat er binnen komt. De gemeente zal schulden moeten maken, leningen moeten aantrekken, of het gespaarde geld moeten aanspreken. Ook kan het zijn dat het eigen vermogen (reserves) afneemt. Hierdoor draagt de gemeente negatief bij aan het EMU-saldo van Nederland.

Maar blijft onder de referentiewaarde: aangezien het EMU-saldo onder de referentiewaarde valt, is de bijdrage van de gemeente aan het EMU-saldo geen aandachtspunt mits de andere overheden zich ook aan hun referentiewaarden houden.

Het EMU saldo overschrijdt de referentiewaarde:

Als het EMU-saldo boven de referentiewaarde uitstijgt, is de bijdrage van de gemeente aan het landelijke EMU-saldo een aandachtspunt.

Gemeente Weststellingwerf heeft een positief EMU-saldo

Het EMU-saldo voor onze gemeente is positief: € 1.364.000

Excel-tabel

EMU-saldo		x € 1.000
		Rekening 2024
1.	(+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	4.723
2.	(-) Mutatie (im)materiële vaste activa	4.331
3.	(+) Mutatie voorzieningen	365
4.	(-) Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-607
5.	(-) Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0
Berekend EMU-saldo		1.364

Paragraaf Bedrijfsvoering

Paragraaf Bedrijfsvoering

Portefeuillehouder(s)	Van de Nadort en Hoen
Organisatie	Advies & Ondersteuning

De onderdelen inkoop & aanbesteding en informatisering & automatisering worden toegelicht in de paragraaf OWO-samenwerking.

Privacy en informatieveiligheid

Een betrouwbare informatievoorziening is noodzakelijk voor het goed functioneren van de gemeente en de basis voor het beschermen van rechten van personen en bedrijven. Zonder actuele, betrouwbare en beschikbare informatie kunnen wij onze taken niet naar behoren vervullen. Een goede bescherming van (persoons)gegevens en privacy kan alleen als de informatiebeveiliging op orde is. Mensen moeten erop kunnen vertrouwen dat de gemeente hun privacy waarborgt en de persoonlijke levenssfeer respecteert. De gemeente zoekt daarbij naar een goede balans tussen de te treffen maatregelen en het behouden van een goede en efficiënte dienstverlening, een transparant proces en acceptabele kosten. Dit vereist een integrale aanpak, goed opdrachtgeverschap en eigenaarschap, en risicobewustzijn van iedereen binnen de organisatie. Ieder organisatieonderdeel is betrokken bij het zorgvuldig en veilig omgaan met (persoons)gegevens en informatie. Verantwoord en bewust gedrag van medewerkers is essentieel.

In het jaar 2024 zijn we gestart met de verdiepende beleidsstukken op het gebied van informatiebeveiliging en privacy door te vertalen naar de praktijk. Er is op managementniveau overleg gevoerd over de kijk op het inbedden van informatiebeveiliging en privacy binnen de gemeente. Ook is er gestart met het geven van een basistraining voor nieuwe medewerkers. Hierdoor krijgt elke nieuwe medewerker een basis mee op het gebied van informatiebeveiliging en privacy en maken zij persoonlijk kennis met de medewerkers van het cluster privacy en informatiebeveiliging.

Terugkomend is het onderdeel vergroten van de bewustwording onder de medewerkers. Hiervoor is onder andere nano-learning ingezet, zijn phishing testen uitgevoerd en er is een ethisch hacker uitgenodigd voor een lezing. Daarnaast zijn we gestart met de harmonisatie van informatiebeveiligingsbeleid in OWO-verband.

Tenslotte hebben we de jaarlijkse verantwoording via de zelfevaluatie ENSIA, de zelfevaluatie BRP en de zelfevaluatie Reisdocumenten afgelegd.

Rechtmatigheid

Rechtmatig handelen is voor een overheidsorganisatie een belangrijk uitgangspunt. De gemeentelijke processen zijn ingericht om onder meer de rechtmatigheid te waarborgen en de risico's te beheersen. De verbijzonderde interne controle is er onder meer op gericht om de rechtmatigheid te onderzoeken en daarmee bij te dragen aan de kwaliteit van onze organisatie.

Interne controle

In 2024 zijn de (verbijzonderde) interne controles uitgevoerd op basis van het door de raad vastgestelde controleprotocol inclusief normenkader en het jaarplan verbijzonderde interne controle 2024. De controles zijn in het jaarplan opgenomen op basis van de financiële omvang, risicoanalyses en relevante wet- en regelgeving en zijn afgestemd met de accountant. De controles in het jaarplan vormen naast overige controlewerkzaamheden de onderbouwing voor de rechtmatigheidsverantwoording over 2024. De aanbevelingen voortkomend uit de verbijzonderde interne controles over 2024 worden gemonitord en worden twee keer per jaar via het actieregister aangeboden aan de controlecommissie.

Uit de (verbijzonderde) interne controles komt naar voren dat we hebben gehandeld conform de wet Fido. Voor een toelichting volstaan wij met een verwijzing naar de paragraaf financiering. Uit de (verbijzonderde) interne controles komen geen concrete aanwijzingen naar voren van het veelvuldig niet naleven of onjuist documenteren en/of motiveren van de normen gids proportionaliteit.

Accountantscontrole

De accountant heeft in het najaar de interim-controle 2024 uitgevoerd. Naar aanleiding van de bevindingen uit de interim-controle heeft de accountant enkele aanbevelingen meegegeven. De aanbevelingen worden gemonitord en twee keer per jaar via het actieregister aangeboden aan de controlecommissie. In januari 2025 is de controlecommissie geïnformeerd over de uitkomsten van de interim-controle en de hieruit voortgekomen aanbevelingen. De accountant geeft bij de jaarstukken van de gemeente een verklaring over de getrouwheid van de jaarrekening.

Rechtmatigheidsverantwoording

Met ingang van 2023 is de invulling van de accountantsverklaring gewijzigd en legt het college verantwoording af over de rechtmatigheid in de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening. De rechtmatigheidsverantwoording valt, als onderdeel van de jaarrekening, onder het getrouwheidsoordeel van de accountant.

In de rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen dat de omvang van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor vastgestelde verantwoordingsgrens van € 3.336.686. Conform de Kadernota rechtmatigheid en op basis van de afspraken met de raad worden de afwijkingen boven de rapportagegrens van € 167.000 hieronder toegelicht:

- In de beoordeling van het begrotingscriterium is een aantal begrotingsonrechtmatigheden geconstateerd voor in totaal € 3.877.000.

Er zijn in vier programma's lastenoverschrijdingen vastgesteld voor in totaal € 3.485.000. Het totaal aan lastenoverschrijdingen dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee als acceptabel is getoetst bedraagt 2.036.000. Er is daarnaast in het programma overzicht kosten overhead een lastenoverschrijding van € 971.000 vastgesteld welke niet past binnen het vooraf vastgestelde beleid van de raad en is daarmee niet-acceptabel. Voor een toelichting verwijzen we naar de financiële analyse in het programma overzicht kosten overhead in de jaarrekening. Het resterende saldo aan lastenoverschrijdingen bestaat voor € 476.000 uit individuele lastenoverschrijdingen onder de rapportagegrens.

In de beoordeling van het begrotingscriterium zijn er acht overschrijdingen van de investeringskredieten vastgesteld voor in totaal € 239.000. De individuele overschrijdingen van de investeringskredieten zijn kleiner dan de rapportagegrens.

In de beoordeling van de reservemutaties zijn er vier ongeautoriseerde reservemutaties vastgesteld voor in totaal € 153.000. Hiervan past € 109.000 aan reservemutaties binnen het vooraf vastgestelde beleid en is daarmee als acceptabel aangeduid. De overige individuele ongeautoriseerde reservemutaties zijn kleiner dan de rapportagegrens.

- In de uitgevoerde verbijzonderde interne controles is een aantal afwijkingen (onrechtmatigheden) geconstateerd in het proces van inkoop- en aanbestedingen. De onrechtmatigheden bedragen in totaal € 957.000 en zijn veroorzaakt doordat inkopen ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed. Het gaat hierbij om € 408.000 aan onrechtmatigheden die in 2023 zijn geconstateerd en (deels) doorwerken naar 2024. Hiervoor is in 2024 (de voorbereiding voor) een Europese aanbesteding gestart. De overige onrechtmatigheden zijn in 2024 ontstaan en hiervoor zijn in 2024 ook acties in gang gezet om conform de wet- en regelgeving te handelen. Daarnaast is een onrechtmatigheid geconstateerd bij een gemeenschappelijke regeling waarvan ca € 60.000 doorwerkt naar onze gemeente.

Onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid bestuur

Op basis van de verordening artikel 213A van de Gemeentewet voeren wij intern onderzoek uit naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid. In 2024 hebben wij intern één onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid uitgevoerd. De uitkomsten van het interne onderzoek hebben wij gedeeld met de controlecommissie. De opvolging van de aanbevelingen die daarin zijn gedaan monitoren we intern. Hierover rapporteren wij de controlecommissie tweemaal per jaar.

Continuïteit

Personeel

Op de Nederlandse arbeidsmarkt is veel vraag naar gekwalificeerd personeel. Ook in onze regio merken we dat. Mensen die actief zoeken naar een nieuwe baan, hebben vaak keuze uit meerdere nieuwe werkgevers. Hierdoor blijft het een uitdaging om de juiste mensen te vinden en aan ons te binden. Daarbij hebben we bij bepaalde vakgebieden te maken met:

- Blijvend hoog verloop:
Medewerkers veranderen vaker en sneller van baan, wat leidt tot een hoog verloop in organisaties.
- Gemeenten zijn elkaars concurrenten:
Gemeenten hebben te maken met dezelfde uitdagende arbeidsmarkt, waardoor ze voor veel functies elkaars concurrent zijn.
- Voorkomen 'schijnzelfstandigheid' zzp'ers:
Sinds 1 januari 2025 moeten we schijnzelfstandigheid van zzp'ers actief voorkomen. Sommige tijdelijke functies, zoals ter vervanging bij ziekte, zijn niet meer geschikt voor een zzp'er. Hierdoor is het soms nog lastiger passende tijdelijke krachten te vinden.

De organisatie blijft zich richten op het vinden, binden en boeien van gekwalificeerd personeel. Hiervoor zetten we steeds vaker sociale media in, zoals LinkedIn en onze eigen website voor vacatures.

Financiële positie

In de risicoparagraaf hebben wij de gemeentelijke risico's beschreven en gekwantificeerd. Daarbij hanteren we als norm voor het weerstandsvermogen dat wij minimaal tweemaal de omvang van de risico's in de Algemene Reserve hebben. Verder is de solvabiliteit goed en verwachten we voor 2025 een positief financieel perspectief. In 2026 krijgen we te maken met het ravijnjaar. Vanaf 2026 krijgen gemeenten onvoldoende geld van het rijk om hun taken uit te voeren. Dit heeft onze aandacht en we werken nu via een ombuigingsproces weer toe naar een sluitend meerjarenperspectief.

Continuïteit ICT

In 2024 hebben we verdere stappen gezet om de complexiteit en kwetsbaarheid van het ICT-landschap te verminderen. Door de migratie van meer applicaties naar de cloud en het uitfasen van een groot deel van de legacy-systemen, is de beheersbaarheid verbeterd en de afhankelijkheid van verouderde technologieën verkleind.

De ingezette lijn om de ICT-omgeving te moderniseren en te standaardiseren draagt bij aan een stabielere, veiligere en minder complexe infrastructuur. In 2024 zijn opnieuw geen grote veiligheidsrisico's of ernstige verstoringen in de infrastructuur geconstateerd. De continue aandacht voor security en bewustwording binnen de organisatie blijft een belangrijk aandachtspunt.

Fraude

Fraude is bij voorbaat niet uit te sluiten. Frauderisico's krijgen binnen onze organisatie op verschillende manieren aandacht. Er zijn in onze organisatie diverse maatregelen aanwezig in de processen om fraude zoveel mogelijk te beperken. De maatregelen worden door middel van (verbijzonderde) interne controles getoetst waarmee de kwaliteit van de interne beheersing op het gebied van fraude wordt gewaarborgd.

Over 2024 is de frauderisicoanalyse opgesteld (hard-controls) en hebben er frauderisicoanalyse besprekingen plaatsgevonden (soft-controls). Hieruit kan worden geconcludeerd dat er in 2024 op verschillende aspecten binnen de gemeente aandacht is geweest voor frauderisico's. Wij hebben geen concrete aanwijzingen of vermoedens dat zich fraudes hebben voorgedaan in boekjaar 2024.

Organisatieontwikkeling

4 van de 6 ontwikkellijnen van het organisatieplan zijn in 2023 afgerond. In 2024 is er verder invulling gegeven aan de 2 resterende ontwikkellijnen: Veranderende dienstverlening en Professionaliteit & Wendbaarheid.

Veranderende dienstverlening

Deze ontwikkellijn vraagt meerdere jaren van ontwikkeling. Er is een start gemaakt met het actualiseren van de visie op dienstverlening. De leidende principes vertalen we naar gewenste houding, gedrag en competenties. Deze stap vraagt van elk team iets in gedrag en acties, maar kan in het dagelijks werk verschillen per team en functie. We zijn dit organisatie-breed samen aan het ontdekken en ontwikkelen.

Wendbaarheid & Professionaliteit

Deze ontwikkeling sluit aan bij veranderende dienstverlening. We investeren in het vermogen in onze organisatie om te anticiperen op steeds veranderende vragen, kansen en ontwikkelingen uit de samenleving. Dit noemen we wendbaar werken. We investeren hierin om toegevoegde waarde te kunnen blijven leveren in onze dienstverlening.

We 'laden' deze ontwikkellijn met een leiderschapsprogramma en opleidingen gericht op de beschreven verwachtingen die horen bij de zelfstandige professional, teamleider en directie. Een belangrijk thema bij het leiderschapsprogramma is de teamontwikkeling van deze groep: aandacht voor horizontaal sparren, elkaar vinden en kennisdelen.

Uitvoering Human Resources Management (HRM)

Op het gebied van HR-dienstverlening is er in 2024 een aantal ontwikkelingen geweest.

We hebben een aantal HRM-processen gedigitaliseerd en verbeterd. Leidinggevend en medewerkers kunnen steeds meer zelf aanvragen via self service. Een aantal aanvragen kan zelfs heel eenvoudig via een app op de mobiel.

In OWO-verband hebben we meerdere regelingen en processen geharmoniseerd. Werkprocessen zijn hierdoor verder gestandaardiseerd.

In aanloop naar 2025 zijn er nieuwe afspraken gemaakt om het Individueel Keuzebudget in te zetten om de persoonlijke gezondheid te verbeteren. Vanaf 2025 zijn deze keuzes beschikbaar voor de medewerkers.

Verder hebben we stappen gezet in het opzetten van een wervings- en selectiebeleid. Hierin staat onder andere beschreven op welke manier de organisatie nieuw personeel kan aantrekken (vinden) en behouden (binden en boeien).

In de gesprekcycclus stonden de bedrijfsbrede thema's 'eigenaarschap' en 'integraal werken/samenwerken' centraal.

Kenmerken		Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
	Rekeningcijfers			
	Fte (inclusief griffie en excl. boventalligen)	309,77	331,8	337,85
	Personen	359	352	384
	loonsom (x € 1.000)	22.631	26.956	26.542
	Percentage man	51,1%		49,2%
	Percentage vrouw	48,9%		50,8%
	Gemiddelde leeftijd in jaren	47,03		46,96
	Dienstverband > 10 jaar	25,9%		22,7%
	Instroom	17,3%		16,9%
	Doorstroom	6,2%		3,2%
	Uitstroom	12,8%		8,9%
	Ziekteverzuimpercentage (excl WSW)	6,90%	6,00%	7,35%
	Meldingsfrequentie verzuim (excl WSW)	0,91	0,90	1,16

Ziekteverzuim

Het verzuimpercentage over 2024 is uitgekomen op 7,35 %.

Personeelsbudget

Op het beschikbare salarisbudget (eigen personeel en inhuur) en begrote personele budgetten (zoals opleidingsbudget) hebben we een overschrijding. Daarnaast heeft er een storting plaatsgevonden voorziening RVU en voorziening Verlofsparen. Ook hebben enkele werknemers de organisatie verlaten welke voor een extra last hebben gezorgd. Dit samen zorgt voor een resultaat van - € 1.267.000.

Paragraaf OWO-samenwerking

Paragraaf OWO-samenwerking

Portefeuillehouder(s)	Van de Nadort
Organisatie	OWO Bedrijfsvoering

Inleiding

Samen sterker, dat is de OWO-samenwerking. De samenwerking in de drie afdelingen, de samenwerking op het regionale of provinciale speelveld én de samenwerking op beleidsmatige terreinen waar dit vanzelfsprekend of kostenefficiënt is, werkt. En daar mogen we trots op zijn.

Algemene ontwikkelingen

In 2024 is de OWO-bestuursovereenkomst geactualiseerd zodat deze beter aansluit op de huidige OWO-samenwerking, minder gaat over het oprichten van de OWO-afdelingen en meer gericht is het continueren en optimaliseren van de samenwerking. De OWO-klankbordgroep is tweemaal bijeengekomen en er zijn twee themabijeenkomsten georganiseerd, over het Omgevingsplan en over ICT. De 3^e bijeenkomst is niet doorgegaan wegens te weinig aanmeldingen.

Actuele thema's binnen de OWO-samenwerking

Bodemplaatonderzoek OWO-VTH en OWO-B&R

Eerder hebben we onderzoek gedaan wat er nodig is om de OWO-afdeling Bedrijfsvoering toekomstbestendig te maken. In 2024 zijn we een soortgelijk onderzoek gestart voor OWO-afdelingen Beheer & Registratie (B&R) en Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving (VTH). De uitkomsten verwachten we in het 1^e kwartaal van 2025.

Digitale dienstverlening

Binnen de OWO werken we continue aan de verbetering van de dienstverlening. In 2024 hebben we daarom de volgende zaken opgepakt:

- Alle medewerkers zijn overgegaan naar Microsoft 365.
- De overstap naar een nieuwe kernapplicatie voor het Sociaal domein en Belastingen is nog niet geheel afgerond. Onder andere personele wisselingen intern én bij de aanbieder, zorgen voor vertraging. Naast de overstap naar nieuwe kernapplicaties betekent dit ook wat voor de medewerkers die ermee moeten werken. We onderzoeken hoe we het beheer van de nieuwe applicaties goed kunnen oppakken en leiden de medewerkers op te werken vanuit de nieuwe systemen. Afronding van beide applicaties volgt in 2025.
- We werkten hard aan verbetering van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Samen met de gemeente Leeuwarden hebben we een regelanalist aangetrokken die aan de slag is het DSO beter en begrijpelijker in te richten. Deze omvangrijke klus loopt nog door in 2025.
- We hebben grote stappen gemaakt in het wegwerken van de achterstanden bij het archief. We verwachten dit project in 2025 af te ronden.
- Wij zijn aangesloten op de MijnOverheid berichtenbox. We versturen de WOZ aanslagen via de berichtenbox. De komende periode gaan we het aantal producten die we via MijnOverheid versturen uitbreiden.

Datagedreven werken, Kunstmatige intelligentie en informatieveiligheid

Datagedreven werken, Kunstmatige intelligentie en informatieveiligheid worden steeds actuelere onderwerpen binnen de OWO-samenwerking. We werken aan een datastrategie voor de OWO-gemeenten en zetten in op bewustwording bij medewerkers. Daarnaast hebben we:

- De eerste data dashboards (monitors) opgesteld om zo teams efficiënter met behulp van inzichtelijke data te laten werken. Denk hierbij aan een monitor bij VTH en bij gebiedsteams.
- De werkgroep A.I. opgericht om de ontwikkeling van Kunstmatige intelligentie te volgen, vraagstukken op te pakken rondom A.I. en advies te geven op welke wijze we veilig gebruik kunnen maken van A.I.
- De invoering van de Woo (wet open overheid) en de Wmbev (Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer) opgepakt om zo te voldoen aan beide wetten.
- Besloten in OWO-verband te werken aan nieuw informatieveiligheidsbeleid. Daarnaast willen we voldoen aan de BIO II, het nieuwe kader voor de overheid voor informatiebeveiliging. In 2025 hopen we dit nieuwe beleid aan u voor te leggen voor vaststelling.

Inkoop, aanbesteden en verzekeren

We werken in OWO-verband samen aan zowel inkoop, aanbesteden en verzekeren. In het Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MOVI) actieplan hebben we afspraken gemaakt hoe we binnen de OWO verdere stappen kunnen zetten op het gebied van maatschappelijke inkoop. Daarnaast hebben we in 2024 binnen OWO gewerkt aan de volgende zaken.

- Bij zowel de gebiedsteams, de aanbieders én de backoffice Sociaal domein is veel werk verzet om de nieuwe Inkoop Jeugd vanaf 1 januari 2025 goed van start te laten gaan.
- Het contractbeheer is verder geprofessionaliseerd en het verzekeringsbeleid is in OWO opnieuw vastgesteld.

De omgevingswet, APV en omgevingsplannen

In 2024 is de nieuwe Omgevingswet ingevoerd. Om deze nieuwe wet goed binnen OWO te organiseren is er een aantal zaken opgepakt:

- Er zijn collega's vrijgemaakt die vragen van inwoners over de nieuwe wet konden beantwoorden.
- We hebben afgesproken in OWO-verband de omgevingsplannen op te stellen.
- We hebben in OWO-verband sneltoetscriteria afgesproken om zo sneller een vergunning te kunnen verlenen voor kleinere werkzaamheden.
- We stemmen regelmatig af met de Fumo over de nieuwe taakverdeling en hoe we hier gezamenlijk goed uitvoering aangeven.
- We werken aan de aanpassing van de APV zodat deze goed aansluit op de nieuwe omgevingswet. We hadden de hoop dit in 2024 af te ronden, maar dit is niet gelukt. Besluitvorming wordt verwacht in de eerste helft van 2025.

Het VTH beleidsplan, ondermijning en veiligheid

We zien bij VTH een verschuiving van onderwerpen die veel tijd vragen. Zo hebben we in 2024 veel tijd gestoken in leefbaarheid, burenruzies, statushouders en ondermijning. Ook zien we steeds meer soevereinen in onze regio. Dit kost VTH ook steeds meer tijd en inzet. De extra beschikbaar gestelde middelen voor toezicht en handhaving zijn zeer welkom gebleken.

We hebben het afgelopen jaar veel inzet gepleegd op:

- Het trainen van medewerkers zodat zij hun werk veilig kunnen doen. Denk hierbij aan de RTGB (Regeling toetsing geweldbeheersing buitengewoon opsporingsambtenaren) trainingen.
- De maandelijkse ondermijningsdag in één van de drie OWO-gemeenten. Dit zijn integrale acties met diverse professionals om ondermijning tegen te gaan.
- Het uitvoeren van controles op o.a. illegale bewoning, prostitutie en uitbuiting en huisvesting.
- De voorbereiding, vergunningverlening en toezicht rondom evenementen. We hebben afgesproken in OWO-verband te werken aan nieuw Evenementenbeleid.

Het VTH beleidsplan liep tot eind 2024. In het eerste kwartaal van 2025 ontvangt u daarom een voorstel het beleidsplan te verlengen tot 2026 om zo het vierjarige plan gelijk op te laten lopen met de collegeperiode.

Paragraaf Verbonden Partijen

Paragraaf Verbonden Partijen

Portefeuillehouder(s)	College
Organisatie	Advies & Ondersteuning

Inleiding

Wij hebben een aantal taken ondergebracht in samenwerkingsverbanden waarin meerdere gemeenten en/of andere instellingen participeren. Het gaat hier om deelnemingen in vennootschappen, gemeenschappelijke regelingen en stichtingen. De samenwerkingsvormen worden aangeduid met het begrip "verbonden partijen". Hieronder wordt verstaan een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan dat de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat ter beschikking is gesteld en dat niet verhaalbaar is of waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt.

Visie op verbonden partijen

Onze visie op verbonden partijen is gebaseerd op het uitgangspunt dat onze gemeente alleen participeert in verbonden partijen als daarmee de publieke taak is gediend. Er zijn diverse redenen om deel te nemen aan een verbonden partij. In de gemeenschappelijke regeling of in de statuten (van een stichting of vennootschap) staat telkens de doelstelling van de betreffende rechtspersoon geformuleerd. Hoewel dat niet bij elke samenwerkingsvorm expliciet wordt vermeld, gaat het veelal om:

- Efficiency voordeel door grotere schaal;
- Risicospreiding;
- Grotere machtspositie ten opzichte van andere partijen in de markt;
- Onvoldoende capaciteit (kwalitatief en kwantitatief) in eigen huis;
- Beter kunnen voldoen aan wet- en regelgeving.
- Wettelijke verplichting.

Zeggenschap in de praktijk

De invloed van de gemeenten verloopt via besturen van stichtingen, gemeenschappelijke regelingen, aandeelhouders en de raden van commissarissen en toezicht. In het bestuur van die stichtingen en ondernemingen zijn wij vertegenwoordigd. Via dat bestuur wordt onze invloed aangewend als het gaat om sturing op onder andere financiën, risico's en toekomstvisie. Het zijn vormen van verlengd lokaal bestuur en dat brengt met zich mee dat de directe invloed per definitie beperkt is. Als zich een meerderheid vormt voor of tegen een voorstel dan is de stem van de enkeling niet doorslaggevend en zal de minderheid zich ook moeten schikken. De democratische controle op de in dit overzicht genoemde 'partijen' waarmee de gemeente zich verbonden heeft, ligt bij de gemeenteraad. In de besturen zitten in de meeste gevallen leden van ons college en die verantwoorden zich tegenover de raad op de gebruikelijke wijze.

Financieel belang

Het financiële belang dat is gemoeid met de deelneming in verbonden partijen staat per instelling in de tabel onderaan deze paragraaf.

Beleidsontwikkelingen enkele samenwerkingsverbanden

Veiligheidsregio Fryslân

In 2024 heeft besluitvorming plaatsgevonden om de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in de gemeenschappelijke regeling te verwerken.

Gezondheid

Ontwikkelingen in 2024

Integraal Zorgakkoord: De GGD Fryslân is actief betrokken bij de uitvoering van de IZA-doelen en het regioplan. Dit heeft veel invloed op de capaciteit van de GGD. Ze nemen deel aan vergaderingen over onderwerpen zoals mentale gezondheid en samenwerking tussen zorg en sociaal domein. De GGD zorgt voor coördinatie, geeft advies en helpt bij het opstellen van het regioplan.

Samenwerking 3Noord: De samenwerking tussen de noordelijke GGD'en is het afgelopen jaar sterk verbeterd, vooral in de teams Forensische Geneeskunde, Infectieziektenbestrijding, Milieu en Gezondheid, Seksuele Gezondheidszorg en Tuberculosebestrijding. Deze samenwerking zorgt voor betere kwaliteit van dienstverlening, doordat teams kennis en expertise kunnen delen. Daarnaast wordt efficiënter gewerkt, wat leidt tot een betere inzet van middelen en budgetten. De samenwerking helpt ook om uitdagingen op de arbeidsmarkt aan te pakken, zoals het aantrekken en behouden van gekwalificeerd personeel.

Bestuurlijke opdracht: GGD Fryslân en de Friese gemeenten werken in een dynamische omgeving en moeten efficiënt omgaan met hun middelen door financiële druk. De Bestuurscommissie Gezondheid gaf GGD Fryslân de opdracht om integrale keuzes te maken voor de toekomst. In november 2024 werd een vervolgoopdracht vastgesteld, met focus op huisvesting en het al dan niet uitvoeren van bepaalde taken. De uitwerking hiervan komt in 2025.

Wat is er bereikt in 2024:

De GGD heeft opnieuw de wettelijke taken uitgevoerd die vallen onder de Wet publieke gezondheid. Zo heeft de GGD op het gebied van de jeugdgezondheidszorg het rijksvaccinatieprogramma uitgevoerd en voorlichting en advies gegeven rond de ontwikkeling en het welzijn van kinderen (van -9 tot 18 jaar). Daarbij is ingezet op het versterken van de veerkracht van ouders. Ook was er meer aandacht voor mentale gezondheid en verzuimpreventie in het voortgezet onderwijs. In 2024 was er een toename van soa's, zoals gonorroe en het gebruik en anticonceptie nam af, vooral onder jongeren. Daarom heeft de GGD een studentensprekuur opgezet op NHL Stenden, samen met het team Reizigersvaccinaties.

Het programma "Nu Niet Zwanger" heeft vooruitgang geboekt. Het anticonceptiebudget werd met 11% overschreden door de grotere vraag.

Voor volwassenen heeft de GGD ingezet op stoppen met roken met het programma "Rookvrije Generatie Fryslân" en de wijkaanpak "In Gesprek Over Roken". Veel Friezen zijn begeleid naar stopprogramma's.

Op het gebied van ouderengezondheidszorg is er verder gewerkt aan de visie die in 2023 is vastgesteld. Er is een toolkit ontwikkeld en er wordt gewerkt met het programma Fitaal Wiis. Ook heeft de GGD bijgedragen aan de Woon-Zorg- en Welzijnsvisie in de Friese woondealregio's.

Verder zijn in 2024 de vierjaarlijkse gezondheidsmonitors uitgevoerd onder jongvolwassenen (16-25), volwassenen (18-64) en ouderen (65+). Ook is de Gezondheidsatlas gelanceerd, die inzicht geeft met behulp van dashboards, kaarten en grafieken. Om de kwaliteit van dienstverlening te verbeteren en efficiënter te werken zijn de drie noordelijke GGD'en meer gaan samenwerken, met als werknaam 3Noord.

Samen met GGZ Friesland heeft de GGD een meerjarenplan opgesteld voor suïcidepreventie. Via social media werd er meer bekendheid gegeven aan initiatieven voor suïcidepreventie. Verder heeft de GGD gewerkt aan de versterking van infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid.

Het beschermen en bevorderen van gezondheid heeft met de ingang van de Omgevingswet een integrale plek gekregen in besluiten over inrichting van de leefomgeving. De GGD heeft in 2024 haar beleidsadviesrol hierin versterkt.

Crisisbeheersing

In 2024 heeft de Veiligheidsregio Fryslân te maken gehad met verschillende typen crises, waarvan sommige grootschalig of langdurig. Een voorbeeld hiervan is de coördinatie van de vogelgriep uitbraak in de provincie.

Voor het borgen en professionaliseren van de crisisbeheersing hebben alle 25 Veiligheidsregio's structureel extra BDUR-middelen (Brede Doel Uitkering Rampenbestrijding) ontvangen. Deze gelden zorgen voor het versterken van de afdeling crisisbeheersing en de crisisorganisatie in Fryslân.

De formatie van de afdeling crisisbeheersing is uitgebreid. De extra toegekende BDUR-middelen zijn ook bedoeld voor het versterken van de informatiepositie van Veiligheidsregio's. In 2024 is verder gewerkt aan de inrichting van een 24/7 Veiligheidsinformatieknooppunt Fryslân (VIK Fryslân) en is het gelukt om een volledig vakbekwaamheidsprogramma uit te voeren. Op het gebied van planvorming zijn de nieuwe deelplannen Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie vastgesteld, waarmee wordt beoogd de kwaliteit van de crisisorganisatie te verhogen.

Brandweer

De Brandweer Fryslân had in 2024 een vergelijkbaar druk jaar ten opzichte van 2023 wat betreft het aantal incidenten. Brandweer Fryslân wordt steeds vaker geconfronteerd met nieuwe vraagstukken vanwege de energietransitie. Het brengt andere, nieuwe veiligheidsrisico's met zich mee waar de brandweer zich zo goed mogelijk op voorbereidt.

De urgentie van het thema natuurbrandbeheersing is in 2023 erkend, zowel landelijk als regionaal. In Friesland is in 2023 een convenant 'Natuurbrandbeheersing Fryslân' opgemaakt en ondertekend. In 2024 heeft de brandweer, samen met betrokken partijen, de afgesproken inspanningen uitgewerkt en uitgevoerd.

Werving en selectie van vrijwilligers en repressieve beroepsmedewerkers op regionaal niveau verliep voorspoedig in 2024 en in het licht van de arbeidsmarkt is dat erg positief te noemen. Tot slot was Brandweer Fryslân ook in 2024 wederom goed in staat om te voldoen aan de vraag naar advisering in het kader van brandveiligheid, evenementen en omgevingsveiligheid.

Friese Uitvoeringsdienst Milieu en Omgeving (FUMO)

De FUMO (Fryske Utfieringstsjinst Milieu en Omjouwing) is de Friese organisatie voor de uitvoering van de vergunningverlening, toezicht en handhaving en specialistische advies op het gebied van milieu en omgeving. Het aantal taken dat aan de FUMO wordt toebedeeld, wordt deels door de rijksoverheid bepaald (de basistaken) en is deels een bevoegdheid van de gemeente (de plustaken). Het jaar 2024 was het eerste jaar dat er onder de Omgevingwet werd gewerkt. We hebben gezien dat er nog veel zaken onder de oude systematiek (Wabo) afgehandeld moesten worden. Aan de hand van de ervaringen van afgelopen jaar wordt er continu geëvalueerd en zullen de processen waar nodig aangescherpt worden.

In 2024 heeft besluitvorming plaatsgevonden om de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in de gemeenschappelijke regeling te verwerken.

Omrin

NV Afvalsturing Friesland, met handelsnaam Omrin, is de afvalverwerker van de gemeente Weststellingwerf. De aangesloten gemeenten hebben een leveringsplicht van huishoudelijk afval. Op Ecopark de Wierde staat een scheidings- en bewerkingsinstallatie waar ons huishoudelijk afval wordt verwerkt. Machines halen zoveel mogelijk herbruikbare afvaldeeltjes uit het huishoudelijk afval. Het doel is om in 2050 volledig circulair te zijn. Voor de komende jaren ligt de focus op het nog beter scheiden van restafval.

NV Fryslân Milieu is de entiteit binnen Omrin die zich bezighoudt met de inzameling van afval afkomstig uit huishoudens en gaat ingaande 2025 de inzameling verzorgen in de gemeente Weststellingwerf. De raad heeft in januari 2024 ingestemd met de verwerving van aandelen in de NV Fryslân Milieu. Deze aandelen hebben we in december 2024 daadwerkelijk verworven. Ingaande 2025 is NV Fryslân Milieu daarmee ook een verbonden partij voor ons.

De Marrekrite

Voor de aanleg en het onderhoud van recreatieve voorzieningen in de provincie Fryslân is de Gemeenschappelijke Regeling 'Recreatieschap Marrekrite' ingesteld. De belangrijkste taak van 'Recreatieschap Marrekrite' is het onderhoud en beheer van meer dan 3.800 gratis aanlegplaatsen voor boten, en het wandel- en fietsknooppuntennetwerk.

Ook het aanleggen, aanpassen en uitbreiden van het fiets- en wandelknooppuntennetwerk is onderdeel van de werkzaamheden van 'Recreatieschap Marrekrite'. Het gebruikelijke onderhoud van fiets- en wandelpaden blijft een taak van de provincie en de gemeenten.

In de regio Zuidoost Friesland wordt samengewerkt aan het ontwikkelen en verbeteren van specifieke routenetwerken, zoals rutterroutes en ATB-routes. De expertise van 'Recreatieschap Marrekrite' op het gebied van landrecreatie wordt hierbij ingeschakeld.

'Recreatieschap Marrekrite' heeft er eind 2024 met het Routebureau Fryslân een extra taak bijgekregen. Het routebureau komt voort uit de opgave 'Dagrecreatieve Netwerken' als onderdeel van het beleidsprogramma Gastvrij Fryslân van de Provincie Fryslân. Deze opgave was erop gericht om het dagrecreatief aanbod in Fryslân goed vindbaar en beleefbaar te maken voor inwoners, toeristen, ondernemers en organisaties.

Verder wordt door onze gemeente samen met 'Recreatieschap Marrekrite' gewerkt aan de realisatie van drie TOP's (Toeristische Overstappunten) in de gemeente. De realisatie één van deze TOP's bevindt zich in de afrondende fase. De ontwikkeling van de andere twee TOP's is inmiddels opgestart.

Welstandszorg Hûs en Hiem

De Gemeenten en Hûs en Hiem werken gezamenlijk aan een meer flexibele en klantgerichte werkwijze, zoals beoogd onder de Omgevingswet. Hiervoor is in 2024 een opdracht opgesteld voor de uitvoering van een onderzoek over de toekomstige borging omgevingskwaliteit Fryslân. Dit is een vervolg op het eerdere VFG traject. Dit onderzoek krijgt in 2025 een vervolg.

In 2024 zijn de nieuwe sneltoetscriteria vastgesteld door de drie gemeenteraden van de OWO-gemeenten. De nieuwe sneltoetscriteria zijn hierdoor een onderdeel van de huidige welstandsnota's geworden. De oude sneltoetscriteria werden al lang niet meer gebruikt, omdat ze verouderd waren. In 2025 gaan we ook beginnen met het aanpassen van de rest van de welstandsnota van de gemeente Weststellingwerf. Om dit te kunnen financieren, is in 2024 budget toegekend. Eind 2024 vond het startoverleg plaats voor het aanpassen van de welstandsnota. In het eerste kwartaal van 2025 wordt hiervoor een plan van aanpak opgesteld.

In 2024 heeft besluitvorming plaatsgevonden om de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in de gemeenschappelijke regeling te verwerken.

Gemeenschappelijke Regeling (GR) Sociale werkvoorziening Fryslân en Caparis NV

Voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) neemt de gemeente Weststellingwerf deel aan de GR Sociale werkvoorziening Fryslân. De GR is een samenwerkingsverband van de gemeenten Achtkarspelen, Heerenveen, Leeuwarden, Ooststellingwerf, Opsterland, Smallingerland, Tytsjerksteradiel en Weststellingwerf. Als uitkomst van de herstructurering SW bedrijf in 2019 is de GR SW Fryslân omgevormd tot een bedrijfsvoeringsorganisatie. De GR heeft jaarlijks minimale kosten voor bijvoorbeeld het opstellen van de jaarrekening en de facilitering van de bestuursvergaderingen.

Met ingang van 2020 is door de gemeente een dienstverleningsovereenkomst met Caparis aangegaan voor de duur van vijf jaar (tot en met 2024). In het kader van deze overeenkomst organiseert Caparis passende werkzaamheden voor inwoners met een Wsw-indicatie. Caparis rapporteert per kwartaal aan de gemeente over de uitvoering van de overeenkomst. In 2024 hebben we besloten de dienstverleningsovereenkomst te verlengen tot en met 2029. Eind 2024 is het addendum op deze dienstverleningsovereenkomst door alle partijen ondertekend.

Stichting Comprix is verantwoordelijk voor het openbaar basisonderwijs in de gemeenten Weststellingwerf, Ooststellingwerf en Opsterland. Zij bieden onderwijs aan ca. 4000 leerlingen verspreid over 35 scholen. Hieronder vallen ook twee scholen voor speciaal basisonderwijs en zes samenwerkings- of identiteitsrijke basisscholen. Stichting Comprix streeft naar toekomstbestendig onderwijs van hoge kwaliteit voor zoveel mogelijk kinderen in de landelijke regio Zuidoost Fryslân. Dit doen zij door algemeen toegankelijk, passend en thuisnabij onderwijs te bieden. Hiervoor werken zij jaarlijks aan de speerpunten die geformuleerd staan in het strategisch beleidsplan 2023-2026.

Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân U.A.

Weststellingwerf is lid van de Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân U.A. (OVEF). OVEF verzorgt het onderhoud en beheer van de openbare verlichting. Daarnaast ligt voor Weststellingwerf het contractmanagement en het onderhoud van het beheersysteem van de publieke laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen bij OVEF. Tenslotte heeft OVEF in 2024 het zelflevermodel voor energie opgericht. Hiermee is OVEF de energieleverancier geworden voor de gemeente Weststellingwerf en de overige Friese overheden, waarbij zoveel mogelijk lokaal opgewekte energie aan de leden en afnemers geleverd wordt.

Bank Nederlandse Gemeenten

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank) is een Nederlandse financiële instelling die zich richt op het verstrekken van krediet aan de publieke sector. De bank is eigendom van Nederlandse overheden, waaronder gemeenten, provincies en de staat. BNG Bank heeft als missie om bij te dragen aan een duurzamer Nederland door het financieren van projecten en activiteiten met een maatschappelijke impact.

In 2024 heeft BNG Bank verschillende belangrijke ontwikkelingen doorgemaakt:

- Financiële resultaten: De bank heeft in het halfjaarbericht een stijging in de nettowinst en groei van de lening portefeuille gerapporteerd.
- Duurzaamheidsvooruitgang: BNG Bank heeft haar impactscore verder verbeterd en blijft werken aan het Klimaatplan Going Green om de CO₂-uitstoot van haar kredietportefeuille en eigen organisatie te verminderen.
- BNG is door het Global Finance Magazine uitgeroepen tot de nummer 3 veiligste bank ter wereld.

Deze ontwikkelingen onderstrepen de voortdurende inzet van BNG Bank voor financiële stabiliteit en aandacht voor duurzaamheid.

Centrumregeling Sociaal Domein Friese Gemeenten (Uitvoeringsorganisatie Sociaal Domein Friesland) (SDF)

De Friese gemeenten streven naar maximale efficiëntie en effectiviteit in de uitvoering van de aan hen opgelegde wettelijke taken in het sociaal domein. Het algemene doel van SDF is specialistische zorg en ondersteuning leveren aan inwoners van alle Friese gemeenten. Alle 18 Friese gemeenten nemen deel aan deze GR. De inzet van SDF is opgebouwd uit een aantal onderdelen, waaraan de gemeenten naar verhouding bijdragen:

- dienstverlening voor derden (bedrijfsvoering: instandhouding SDF, Zorg voor Jeugd Friesland, Foar Fryske Bern)
- sociale integratie en achterstandsgroepen (maatschappelijke opvang en vrouwenopvang)
- maatschappelijke ondersteuning (beschermd wonen)
- zorg voor jeugd (regionale jeugdzorg)

De inhoudelijke ontwikkelingen zijn verwerkt in programma 6, sociaal domein. In 2024 heeft besluitvorming plaatsgevonden om de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in de centrumregeling te verwerken.

Overzicht verbonden partijen

Wij nemen deel in de volgende gemeenschappelijke regelingen, stichtingen, vennootschappen en centrumregeling:

1. Overzicht Gemeenschappelijke regelingen waarin de gemeente deelneemt

Veiligheidsregio Fryslân (VRF)		
Vestigingsplaats	Leeuwarden	
Doel deelname	Efficiencyvoordeel door schaalvergroting	
Deelnemers buiten Weststellingwerf	De Friese gemeenten	
Belang	Exploitatiebijdrage 2024 Veiligheid € 1.766.767 Gezondheid € 1.773.640	
Ontwikkelingen 2024	In 2024 heeft besluitvorming plaatsgevonden om de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in de gemeenschappelijke regeling te verwerken. De betrokkenheid van de GGD bij het Integraal Zorgakkoord, dat zich richt op het toekomstbestendig maken van de zorg. De Samenwerking 3Noord is aanzienlijk geïntensiveerd en verbeterd. De uitwerking van de bestuurlijke opdracht om balans te vinden tussen taken en middelen. De formatie van de afdeling crisisbeheersing is uitgebreid. De extra toegekende BDUR-middelen zijn ook bedoeld voor het versterken van de informatiepositie van Veiligheidsregio's. In 2024 is verder gewerkt aan de inrichting van een 24/7 Veiligheidsinformatieknooppunt Fryslân (VIK Fryslân) en is het gelukt om een volledig vakbekwaamheidsprogramma uit te voeren. Op het gebied van planvorming zijn de nieuwe deelplannen Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie vastgesteld, waarmee wordt beoogd de kwaliteit van de crisisorganisatie te verhogen.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2023	€ 9.527.000	€ 81.044.000
31-12-2023	€ 8.868.000	€ 82.448.000
Resultaat 2023	€ 562.000	
Portefeuillehouder	Portefeuillehouder veiligheid: Van de Nadort Portefeuillehouder gezondheid: Zonderland	
FUMO (Friese Uitvoeringsdienst Milieu en Omgeving)		
Vestigingsplaats	Grou	
Doel deelname	Regionale Uitvoerings Dienst (RUD), expertisebundeling door samenwerken	
Deelnemers buiten Weststellingwerf	De Friese gemeenten	
Belang	Exploitatiebijdrage 2024 € 516.114	
Ontwikkelingen 2024	Het jaar 2024 was het eerste jaar dat er onder de Omgevingwet werd gewerkt. We hebben gezien dat er nog veel zaken onder de oude systematiek (Wabo) afgehandeld moesten worden. Aan de hand van de ervaringen van afgelopen jaar wordt er continu geëvalueerd en zullen de processen waar nodig aangescherpt worden. In 2024 heeft besluitvorming plaatsgevonden om de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in de gemeenschappelijke regeling te verwerken.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2023	€ 1.206.775	€ 3.823.687
31-12-2023	€ 1.278.771	€ 5.326.624

Resultaat 2023	€ 71.996	
Portefeuillehouder	Den Hartigh	
GR Hus en Hiem		
Vestigingsplaats	Leeuwarden	
Doel deelname	Kennis, inwinnen van deskundige en onafhankelijke adviezen	
Deelnemers buiten Weststellingwerf	De Friese gemeenten, behalve Tytsjerksteradiel	
Belang	In principe budgettair neutraal. Kosten worden in rekening gebracht bij aanvrager vergunning.	
Ontwikkelingen 2024	In 2024 zijn de nieuwe sneltoetscriteria 's vastgesteld door de drie gemeenteraden van de OWO-gemeenten. De nieuwe sneltoetscriteria zijn hierdoor een onderdeel van de huidige welstandsnota's geworden. In 2024 heeft besluitvorming plaatsgevonden om de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in de gemeenschappelijke regeling te verwerken.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2023	€ 338.222	€ 483.299
31-12-2023	€ 256.743	€ 452.937
Resultaat 2023	€ -81.479	
Portefeuillehouder	Zonderland	
Recreatieschap voor het Friese Waterland 'De Marrekrite'		
Vestigingsplaats	Uitwellingerga	
Doel deelname	Efficiencyvoordeel, machtspositie en kennisconcentratie	
Deelnemers buiten Weststellingwerf	Provincie Fryslân en diverse Friese gemeenten	
Belang	Exploitatiebijdrage 2024 € 16.722 inclusief bijdrage baggerfonds. Het eigen vermogen is onderverdeeld in diverse fondsen: onderhouds-, bagger- en ontwikkelingsfondsen. Deze fondsen zijn bestemmingsreserves en worden aangewend voor de uitvoer van taken, bijvoorbeeld groot vervangingsonderhoud.	
Ontwikkelingen 2024	'Recreatieschap Marrekrite' heeft er eind 2024 met het Routebureau Fryslân een extra taak bijgekregen. Het routebureau komt voort uit de opgave 'Dagrecreatieve Netwerken' als onderdeel van het beleidsprogramma Gastvrij Fryslân van de Provincie Fryslân. Deze opgave was erop gericht om het dagrecreatief aanbod in Fryslân goed vindbaar en beleefbaar te maken voor inwoners, toeristen, ondernemers en organisaties.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2023	€ 4.704.090	€ 4.813.102
31-12-2023	€ 4.328.380	€ 3.866.667
Resultaat 2023	€ 90.522	
Portefeuillehouder	Hoen	
OLAF / OMRIN		
Vestigingsplaats	Leeuwarden	
Doel deelname	Efficiencyvoordeel, machtspositie en kennisconcentratie	

Deelnemers buiten Weststellingwerf	Provincie Fryslân en de Friese gemeenten	
Belang	Zie onder OMRIN	
Ontwikkelingen 2024	Zie onder OMRIN	
Vermogen	Zie onder OMRIN	
Resultaat 2023	Zie onder OMRIN	
Portefeuillehouder	Den Hartigh	
GR SW Fryslân		
Vestigingsplaats	Drachten	
Doel deelname	Uitvoering van de Wet sociale voorziening en de uit deze wet voortvloeiende wettelijke voorschriften	
Deelnemers buiten Weststellingwerf	Achtkarspelen, Heerenveen, Leeuwarden, Ooststellingwerf, Opsterland, Smallingerland en Tytsjerksteradiel	
Belang	Exploitatiebijdrage 2024 € 0	
Ontwikkelingen 2024	In 2024 hebben we besloten de dienstverleningsovereenkomst te verlengen tot en met 2029. Eind 2024 is het addendum op deze dienstverleningsovereenkomst door alle partijen ondertekend.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2023	€ 0	€ 3.719.000
31-12-2023	€ 0	€ 4.210.000
Resultaat 2023	€ 0	
Portefeuillehouder	Den Hartigh	

2. Lijst met stichtingen en coöperaties waarin de gemeente deelneemt

Stichting Kredietbank Nederland (KBNL)		
Vestigingsplaats	Leeuwarden	
Doel deelname	Op maatschappelijke en zakelijk verantwoorde wijze voorzien in de behoefte aan onder andere geldkrediet, schuldhulpverlening, budgetbeheer, bewindvoering, wettelijke schuldsanering van natuurlijke personen	
Belang	Deelname € 90.000	
Ontwikkelingen 2024	Geen specifieke ontwikkelingen.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2023	€ 2.728.000	€ 44.360.000
31-12-2023	€ 3.209.000	€ 47.553.000
Resultaat 2023	Niet bekend	
Portefeuillehouder	Den Hartigh	
Stichting Comprix (openbaar primair onderwijs)		

Vestigingsplaats	Wolvega	
Doel deelname	Voldoen aan wettelijke taak inzake instandhouding van kwalitatief goed openbaar primair onderwijs in een genoegzaam aantal scholen.	
Belang	Indirect in relatie tot onder doel genoemde wettelijke taak, alsmede financieel toezicht door goedkeuring van begroting en rekening van de stichting.	
Ontwikkelingen 2024	Geen specifieke ontwikkelingen.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2023	€ 5.455.317	€ 10.801.246
31-12-2023	€ 6.470.458	€ 11.358.717
Resultaat 2023	€ 1.015.140	
Portefuillehouder	Hartog	
Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân U.A.		
Vestigingsplaats	Sneek	
Doel deelname	Samenwerkingsverband op het gebied van beheer en onderhoud van openbare verlichting en gezamenlijke inkoop van duurzame energie.	
Belang	Exploitatiebijdrage 2024 € 36.545	
Ontwikkelingen 2024	In 2024 heeft OVEF het zelflevermodel voor energie opgericht. Hiermee is OVEF de energieleverancier geworden voor de gemeente Weststellingwerf en de overige Friese overheden, waarbij zoveel mogelijk lokaal opgewekte energie aan de leden en afnemers geleverd wordt.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2023	€ 426.347	€ 102.980
31-12-2023	€ 128.948	€ 2.575.442
Resultaat 2023	€ -297.399	
Portefuillehouder	Hartog	

3. Lijst deelnemingen in vennootschappen

NV Bank Nederlandse Gemeenten		
Vestigingsplaats	Den Haag	
Doel deelname	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.	
Belang	Deelname 58.071 aandelen à € 2,50 = € 145.178	
Ontwikkelingen 2024	Geen specifieke ontwikkelingen.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2023	€ 4.615.000.000	€ 107.459.000.000
31-12-2023	€ 4.721.000.000	€ 110.819.000.000
Resultaat 2023	€ 254.000.000	
Portefeuillehouder	Hoen	

OMRIN (Afvalsturing Friesland NV)		
Vestigingsplaats	Leeuwarden	
Doel deelname	Het afval van overheden en bedrijven op een professionele en milieuhygiënisch verantwoorde manier inzamelen, bewerken en verwerken.	
Belang	Deelname 120 aandelen à € 450 = € 54.000	
Ontwikkelingen 2024	Geen specifieke ontwikkelingen.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2023	€ 70.303.000	€ 119.141.000
31-12-2023	€ 78.528.000	€ 106.366.000
Resultaat 2023	€ 10.322.000	
Portefeuillehouder	Den Hartigh	

Paragraaf Grondbeleid

Paragraaf grondbeleid

Portefeuillehouder	Hoen en Zonderland
Organisatie	Vastgoed, Grondzaken & Facilities

Algemeen

Algemeen

In deze paragraaf wordt verantwoording afgelegd over de resultaten die zijn behaald in de ontwikkeling van de gemeentelijke gronden. Ook wordt de prognose weergegeven van de te verwachten resultaten op basis van kansen en risico's in de nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten van deze ontwikkelingen.

Beleid

Het te voeren grondbeleid is opgenomen in de Nota grondbeleid 2017. Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen en ambities, zoals bijvoorbeeld het realiseren van nieuwe woningen, mogelijk te maken. Met het grondbeleid geeft de gemeente richting aan de rol die de gemeente hierin wil nemen en welke instrumenten zij hiervoor kan gebruiken. Vanwege diverse ontwikkelingen, waaronder de grote woningbouwopgave en de invoering van de Omgevingswet, is het noodzakelijk het huidige grondbeleid te heroverwegen en te actualiseren. In 2024 is hiermee gestart met als doel het nieuwe grondbeleid in 2025 te laten vaststellen door de gemeenteraad. Het kritisch afwegen van de rol van de gemeente in ruimtelijke ontwikkelingen en het slim inzetten van het grondbeleidsinstrumentarium kan met name een bijdrage leveren aan de ambities op het gebied van (betaalbaar) wonen, duurzaamheid en economie.

Uitvoering

Een belangrijk deel van de ambities in het Coalitieakkoord 2022-2026 op het gebied van wonen vult de gemeente actief in door de ontwikkeling van de Lindewijk. Op het gebied van economie pakt de gemeente ook een actieve rol in het project Centrumontwikkeling Wolvega en de uitgifte van bedrijfskavels op de bedrijventerreinen De Plantage en Uitbreiding Schipsloot.

Parameters

De grondexploitatie is beoordeeld en geactualiseerd. De parameter kostenstijging is 2% en opbrengstenstijging is 1,5%. De rente in 2024 is 1,8%. Vanaf 2025 is het rentepercentage verlaagd van 1,8 naar 1,5. De disconteringsvoet voor de berekening van de toekomstige waarde van de grondexploitatie en daarmee de omvangbepaling van de te nemen winst of verlies, bedraagt 2%.

Marketing

Bij de verkoop van woningbouwkavels en de bedrijventerreinen is het belangrijk om ons aanbod bij een zo groot mogelijk publiek onder de aandacht te brengen.

Hiervoor zijn diverse communicatiemiddelen en promotie ingezet. Hieronder een samenvatting van de acties die we in 2024 hebben uitgevoerd:

- De marketingcampagne 'Klaar voor de stap?' heeft in 2024 een vervolg gekregen. In de uitingen hebben ondernemers centraal gestaan, die de volgende stap zetten. Het bouwproces van een ondernemer is gevolgd en gedeeld via diverse kanalen. Daarnaast hebben kopers van bedrijfskavels de inmiddels bekende rode laarzen ontvangen.
- Actueel houden van de informatie op de websites www.bedrijventerreinwolvega.nl, www.weststellingwerf.nl en www.lindewijk.nl;
- Diverse advertenties van de woningbouwkavels in verschillende kranten en gidsen;
- De website voor de Lindewijk is vernieuwd met een 3d-visualisatie, met ruime aandacht voor de groene en waterrijke elementen in de wijk;

- Diverse PR voor Lindewijk met bijvoorbeeld acties/advertenties facebook, nieuwsbrieven belangstellenden en inwoners, PR-doeken en PR-borden op locatie, free publicity – onder andere persberichten, faciliteren Rondje Lindewijk.

Vennootschapsbelasting

Jaarlijks wordt getoetst of er Vennootschapsbelasting (VPB) betaald moet worden over ondernemingsactiviteiten. Het verkopen van grond kan namelijk gezien worden als een ondernemingsactiviteit.

Bouwgrond in exploitatie (BIE)

Woningbouwlocaties

Lindewijk Deelgebied 1

De laatste particuliere kavel is verkocht. In 2024 is het grootste deel definitief ingericht. Voor de laatste reeds verkochte projectmatige kavel voor het appartementengebouw aan het Tijgerblauwtje is rekening gehouden met kosten voor woonrijp maken voor 2025 en 2026.

Lindewijk Deelgebied 2

Voor 2024 is, in lijn met de landelijke opgaven, stevig ingezet op de uitgifte van kavels voor betaalbaar wonen. Er zijn bouw kavels verkocht voor in totaal 50 betaalbare woningen, waarvan 44 in de sociale huursector door Woningstichting Weststellingwerf en Woningstichting WoonFriesland en 6 starterswoningen in de koopsector. Inmiddels zijn alle 50 woningen in aanbouw. Er zijn daarnaast 2 particuliere kavels verkocht.

De verwachting voor de verkoop van 51 kavels in 2024 is gehaald. De opbrengsten zijn echter enigszins achtergebleven doordat met name grond in het sociale huursegment is verkocht.

Het bouwrijp maken van fase 2 voor de ontwikkelkavels 33 t/m 37 is eind 2024 afgerond. Om hier meer betaalbare woningen mogelijk te maken is het programma aan woningen verhoogd van 228 woningen naar 247 woningen. Verder is realisatie van het geluidscherm aanbesteed en inmiddels vergund.

De bestaande verliesvoorziening wordt met circa € 93.000 verlaagd, als gevolg van een voordeel bij het bouwrijp maken en als gevolg van een verlaging van de rekenrente.

Locatie voormalige Renbaanschool te Noordwolde

In deze exploitatie was eind 2024 nog één vrijstaande kavel beschikbaar. De verwachting is dat de exploitatie in 2025 wordt afgesloten. Op basis van de stand van het gerealiseerde werk kan een winstneming plaatsvinden van circa € 41.000.

Bedrijventerreinen

Uitbreiding Schipsloot te Wolvega

Er zijn 2 wonen/werken kavels en 3 zichtlocaties verkocht. De geraamde verkopen zijn dit jaar bijna behaald en de gemaakte kosten waren minder dan verwacht. Met de verwachte resterende verkoopopbrengsten heeft deze exploitatie een financieel voordeel. De bestaande voorziening kan met circa € 211.000 worden verlaagd.

Om het aanbod op dit bedrijventerrein weer te kunnen vergroten, is het bestemmingsplan voor fase 2 begin 2025 vastgesteld. De geplande verkoop van fase 2 heeft hierdoor vertraging opgelopen. De start van de kaveluitgifte is daarnaast nu mede afhankelijk van de beschikbaarheid van stroomaansluitingen. Zie ook programma 3 Netcongestie.

De Plantage te Wolvega

Er zijn 4 zichtlocaties verkocht aan de Zandweegbree. Voor een aantal bedrijfsvestigingen is maatwerk toegepast. Bijvoorbeeld de vestiging van een lokaal bedrijf waar twee bedrijfskavels zijn samengevoegd en de openbare weg aan de openbaarheid is onttrokken voor een kaveluitbreiding. Er zijn meer zichtlocaties verkocht dan geraamd. Deze exploitatie heeft hierdoor een financieel voordeel, zodat de bestaande voorziening met circa € 138.000 wordt verlaagd.

Noord West III te Wolvega

Er dient nog één kavel te worden bebouwd. Voor het bedrijfsgebouw en de bedrijfsactiviteiten waren de aanvragen in 2024 in behandeling. De looptijd t/m 2025 van de exploitatie is ongewijzigd, omdat er nog niet duidelijk is wanneer de bouwactiviteiten zullen plaatsvinden. Deze exploitatie heeft hierdoor een klein financieel voordeel, zodat de bestaande voorziening met circa € 7.000 wordt verlaagd.

Boekwaarde bouwgronden

x €
1.000

Grondexploitaties per 31-12-2024	Resterende looptijd in jaren	Boekwaarde 31-12-2024	Nog te maken kosten	Nog te ontvangen opbrengsten	Eindwaarde nominaal (einde looptijd)	Eindwaarde NCW 2,00%	Verlies- voorziening totaal	Winst- uitname totaal
Woningbouwterreinen								
Wolvega Lindewijk	6	11.493	13.074	22.836	1.731	1.533	1.533	
Noordwolde Renbaanschool	1	-353	171	86	- 267	- 262	0	192
totaal		11.139	13.245	22.922	1.463	1.271	1.533	192
Bedrijventerreinen								
Wolvega Noord West III	1	397	193	-	590	578	578	
Wolvega Uitbreiding Schipstoot	6	2.154	869	2.706	317	282	282	
Wolvega De Plantage	5	3.526	1.382	1.134	3.774	3.418	3.418	
totaal		6.077	2.444	3.840	4.680	4.278	4.278	-
Totaal		17.216	15.689	26.762	6.144	5.549	5.810	192

Toelichting tabel

- De boekwaarde is het totaalbedrag van alle investeringen en opbrengsten uit het verleden.
- Balanswaarde is de gerealiseerde waarde inclusief de verliesvoorzieningen en winstnemingen.
- Verliesvoorzieningen worden jaarlijks geactualiseerd per grondexploitatie en berekend op basis van de netto contante waarde (NCW) van 2%.
- Winstnemingen worden jaarlijks berekend over de winstgevendende grondexploitaties met de Percentage of Completion Methode (POC).
- De POC-methode is de opbrengsten en kosten naar rato van de prestatie verwerken. Hierdoor ontstaat er inzicht in de financiële gevolgen tijdens een boekjaar en worden de opbrengsten en kosten in de winst- en verliesrekening verantwoord.

In de toelichting op de balans onder de vlottende activa worden de prognoses van kosten, opbrengsten, eindwaardes en resterende looptijd getoond.

Paragraaf Regiodeal Zuidoost Friesland

Paragraaf Regiodeal Zuidoost Friesland

Portefeuillehouder(s)	Van de Nadort
Organisatie	Opgaven en Projecten

Algemeen

In juli 2020 is de Regiodeal Zuidoost Friesland gesloten met het Rijk. Een samenwerking tussen 7 partners in Zuidoost Friesland (Opsterland, Weststellingwerf, Ooststellingwerf, Heerenveen, Smallingerland, Wetterskip en Provincie Friesland) en het Rijk.

Met het programma Vitaal en Veerkrachtig Zuidoost wordt gedurende 4 jaar € 30 miljoen geïnvesteerd vanuit Rijk en regio. De Regio Deal geeft een stevige impuls aan Zuidoost Friesland. Met de mienskip slaan we de handen ineen om hun dorpen en het landschap nog sterker te maken. Zo blijft dit unieke gebied een fijne plek om te leven, te werken, te ontmoeten én te bezoeken, nu en in de toekomst. Het Planbureau Fryslân monitort de uitvoering van de deal en combineert dit met een regionale vertaling van de monitor Brede Welvaart.

Einddatum 1 oktober 2024

In de zomer van 2023 heeft het Regiobestuur besloten om de einddatum van de lopende deal te verlengen van 31 december 2023 tot 1 oktober 2024. Het merendeel van de projecten in de Regio Deal Zuidoost Friesland is inderdaad voor 1 oktober afgerond. De meeste beoogde resultaten van de pijlers 'Vitale Kernen' en 'Veerkrachtig Landschap' zijn vóór de einddatum van 1 oktober 2024 behaald.

Verlenging tot 1 oktober 2025

Zes van de 25 projecten hebben, wegens legitieme redenen, vertraging opgelopen, waardoor 1 oktober 2024 niet volledig haalbaar was. Het gaat onder andere om de projecten Water voor natuur en landbouw, Samen doen geeft energie en Uitvoeringsprogramma recreatie en toerisme Zuidoost Friesland. Het Rijk-Regio overleg heeft omwille van deze projecten in oktober 2023 verlenging toegekend van de looptijd van de huidige Regio Deal tot 1 oktober 2025. Onze gemeente blijft zich ook gedurende verlenging nog inzetten in de coördinatie en afronding van de Regiodeal.

Op 29 februari 2024 heeft het Regiobestuur Bestemming Wolvega toegevoegd aan de projecten met einddatum 1 oktober 2025. Het project was afhankelijk van de ideeën van de inwoners. Daarom was een exacte planning vooraf niet vast te stellen. Bepaalde onderdelen van het plan vroegen om een grotere tijdsinvestering (bijv. het bouwen van een ontmoetingscentrum).

Voor Weststellingwerf worden de volgende projecten uitgevoerd:

Bestemming Wolvega

Begin 2024 is fase 3 van Bestemming Wolvega gestart. De verschillende deelprojecten die we in fase 2 hebben verkend, uitgetoetst, geëvalueerd en bijgesteld, leiden tot het werkplan voor fase 3. In deze fase is de structuur ongewijzigd overgenomen van fase 2.

In fase 3 is er gewerkt aan de verschillende deelprojecten:

- *Mobiele ontmoetingsplek voor jongeren (MOP):* Begin 2024 is het plan geschreven en zijn de 2 kleine units aangeschaft. In het najaar zijn er afspraken gemaakt met jongeren, omwonenden, handhaving en jongerenwerk en is er een pilot geweest bij de Steense. Jongerenwerk heeft de begeleiding gedaan. Deze pilot is inmiddels geëvalueerd en succesvol bevonden. Vanaf 1 januari is ons jongerenwerk verantwoordelijk voor de MOP.
- *Dialogotafel vitaal ouder worden in Wolvega:* Formele en informele partijen startten een dialoog met het thema "vitaal ouder worden in Wolvega". De dialoog verloopt moeizaam en heeft bijsturing nodig. Vanaf 1 januari 2025 organiseert team Beleid deze dialogotafel en wordt er een onderzoek gestart naar de behoefte op dit thema.

- **Decentrale ontmoetingsplekken:** Bestemming Wolvega heeft zich gericht op de volgende locaties:
 - Sportcomplex de Steense: er zijn fysieke aanpassingen gedaan aan de inrichting en we hebben ingezet op meer verbinding met de buurt.
 - FC Wolvega: er is ingezet op een upgrade van de kantine en verbindingen tussen FC Wolvega en buurtsportwerk, talentenplek MDT en OSW.
 - Terra College: we hebben ingezet op een samenwerking tussen de buurtvereniging de Senne en het Terra College. Op school is het vak Buurtzorg ontwikkeld.
 - Lindecollege: de contacten tussen OSW en het Lindecollege zijn versterkt.
 - Victoriapark: de contacten tussen het Victoriapark en de OSW en Muziekzolder zijn versterkt.
- **Buurtverbinders:** In 2024 heeft Bestemming Wolvega een subsidieregeling gemaakt waarmee buurtactiviteiten gesubsidieerd worden. Op deze manier is er ook zicht gekomen op de buurtverbinders. Van de subsidieregeling hebben 5 verenigingen en 16 straten gebruik gemaakt. Dit levert een netwerk op van personen die actief zijn in Wolvega. De subsidieregeling loopt nog door tot oktober 2025.
- **Centrale ontmoetingsplek:** In 2024 is er een enthousiaste groep inwoners (de initiatiefgroep) ontstaan die zich inzet voor het realiseren van een centrale ontmoetingsplek in Wolvega. In juni 2024 heeft de raad besloten om De Kerk op de Hoogte en de Ark voor deze doeleinden aan te schaffen. Voor de Kerk op de Hoogte is een herbestemmingsonderzoek gedaan waaruit de nodige aanpassingen, renovatie en onderhoud naar voren zijn gekomen. Met de initiatiefgroep is gewerkt aan het maken van een exploitatie- en organisatieplan van de Kerk op de Hoogte en de Ark. De rol van de initiatiefgroep verschuift van initiatief naar opbouw.

Communicatie

In 2024 zijn er 3 nieuwsbrieven verstuurd naar alle betrokkenen en in januari 2024 is een inwonersbijeenkomst geweest. Doel was om iedereen op de hoogte te brengen van de ontwikkelingen en om de betrokkenheid en draagvlak te houden. Op de website www.bestemmingwolvega.nl zijn de nieuwsbrieven en alle informatie over Bestemming Wolvega na te lezen. Ook is er een fotogalerij van de verschillende buurtactiviteiten van de buurtverbinders.

Bestemming Wolvega leverde in 2024 een voortgangsrapportage voor de Regiodeal Zuidoost Friesland en had een actieve rol in de Regiodag in oktober 2024. Daarnaast droeg Bestemming Wolvega bij aan het magazine Regiodeal Zuidoost Friesland en aan het verdiepende onderzoek "Van mensen naar mienskip", dat het Planbureau Fryslân voor de Regiodeal Zuidoost Friesland uitvoerde.

Zuidelijke Poort (gerealiseerd)

In 2022 zijn de activiteiten die gerelateerd zijn aan de Regiodeal afgerond.

Bestemming Noordwolde (cofinanciering)

Bestemming Noordwolde is op 31 december 2023 ten einde gekomen.

Projecten die (deels) plaatsvinden in Weststellingwerf:

- **Gebiedsontwikkeling beekdal Linde**, onder verantwoordelijkheid en in samenwerking met provincie Fryslân en het Wetterskip: In september 2024 is het project herinrichting van de polder IJkenverlaat afgerond. Doel van het project was om de polder onder boezempeil te brengen en de natuurwaarden uit te bereiden. Perioden van hoogwater kunnen nu beter opgevangen worden en door de wisselende waterstanden is er meer ruimte ontstaan voor verschillende dieren en planten en de biodiversiteit. Om de voormalige sluis heen zijn een nieuwe stuw en een vispassage gerealiseerd, hiermee is de Lende toegankelijk gemaakt voor vissen. Zo levert het project een belangrijke bijdrage aan de verbetering van de waterkwaliteit in De Lende.
- **Project Water voor natuur en landbouw in Oldelamer/Nijelamer**, onder verantwoordelijkheid van het Wetterskip: In 2024 zijn in overleg met betrokken partijen de maatregelen vastgesteld die getroffen moeten worden om de waterhuishouding in het gebied te verbeteren. De maatregelen zijn ook verwerkt in uitvoeringsplannen en concept-bestekken. De aangepaste waterhuishouding betekent een betere scheiding tussen landbouw- en natuurfuncties en de mogelijkheid om hogere peilen te hanteren in het N2000-gebied Brandemeer om verdroging te voorkomen.

Communicatie Regio Deal Zuidoost Friesland

Regio Deal 'Roadshow'

Begin 2024 heeft het Regio Bestuur een bezoek gebracht aan de raden, staten en algemeen bestuur van de partners in deze Regio Deal. Het doel van deze bezoeken was om de Regio Deal explicieter onder de aandacht te brengen bij de volksvertegenwoordigers. In duo's gaven de bestuurders een presentatie en beantwoordden ze vragen. In Weststellingwerf verzorgde het Planbureau Fryslân ook een presentatie over brede welvaart. De bezoeken zijn positief ontvangen.

Regiodag

Op 18 oktober 2024 vond de laatste Regiodag plaats, deze keer in het Biosintrum in Oosterwolde. De aanwezigen konden deelnemen aan twee excursies langs diverse projecten. Niet alleen de inhoud van de projecten maar ook de aard en aanpak ervan werden toegelicht.

Afrondende communicatie campagne: film en magazine

Ter gelegenheid van het einde van de Regio Deal Zuidoost Friesland is eind 2024 een communicatiecampagne gestart. Tijdens de Regiodag 2024 is de nieuwste én tevens laatste film van de Regio Deal getoond. De film is ook via de website en ons intranet te bekijken. De directe link naar de film: <https://www.regiodealzuidoostfriesland.nl/actueel/film-4-jaar-regio-deal/>

Tegelijk is op de Regiodag een magazine verschenen. Met alle projecten die nog eens voorbij komen, doelen die wel of niet zijn bereikt en de lessons learned. Het magazine is gemaakt aan de hand van de films. Projectleiders en anderen die in de films voorkwamen, zijn opnieuw geïnterviewd. Ook het magazine is te vinden op de website:

<https://www.regiodealzuidoostfriesland.nl/actueel/magazine-4-jaar-regio-deal-zuidoost-friesland/>

Ontwikkeling samenwerking Zuidoost Friesland (ZOF)

In het voorjaar van 2024 besloot het regiobestuur om geen regiodeal aan te vragen voor de 6^e tranche. In dezelfde periode werd bekend dat onze regio mee ging doen aan het Rijks-initiatief 'Elke regio telt!'.

'Elke regio telt!'

Dit initiatief kwam voort uit het adviesrapport 'Elke regio telt!' van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli), de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving (RVS) en de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB). In 2023 stelden de drie raden gezamenlijk dat er forse onwenselijke verschillen bestaan tussen regio's. Deze regionale achterstanden beperken de kansen van mensen op een gezond leven en op deelname aan de samenleving. De raden adviseerden om de wijze waarop het Rijk in de regio's investeert tegen het licht te houden, te investeren in langjarige en substantiële programma's voor regionale ontwikkeling en tot slot te investeren in de relatie met de regio.

Regiodialogen

Het Rijk heeft dit advies in 2024 vormgegeven door 11 regio's te kiezen die aandacht verdienen, waaronder Zuidoost Friesland. In de zomer vonden regiodialogen plaats om te achterhalen hoe de samenwerking tussen Rijk en regio tot dan toe verliep. Dit gebeurde eerst op ambtelijk, daarna op bestuurlijk niveau. In de dialoog met ZOF is onder andere besproken dat middelen als Regiodeals onvoldoende bijdragen aan de brede welvaart voor een gebied voor de lange termijn en dat financiering vanuit het Rijk te vaak niet terecht komt op de plek waar deze financiering het hardst nodig is. Deze activiteiten werden ondersteund vanuit de structuur van de regiodeal.

Nationaal Programma Vitale Regio's

Eind 2024 is besloten dat Zuidoost Friesland en 10 andere regio's aan de slag gaan in het nationaal programma vitale regio's (NPVR). Het programma heeft als doel het verbeteren van kwaliteit van leven, wonen en werken, met veilige en leefbare regio's, een duurzaam en bereikbaar voorzieningenniveau en een gezonde en kansrijke toekomst voor inwoners. Rijk en regio stellen samen een regioplan op om deze doelen over 20 jaar te bereiken. Uitvoeringsagenda's laten vervolgens zien welke activiteiten er per vier jaar opgepakt worden. Deze activiteiten werden vooralsnog ondersteund vanuit OWO.

Financieel

De Regiodeal omvat in totaal een bedrag van € 30 miljoen. Daarvan werd € 15 miljoen door het Rijk geïnvesteerd en de regio stond garant voor € 15 miljoen cofinanciering. In 2024 hebben wij uitgaven gedaan voor het project Bestemming Wolvega. Deze zijn ten laste van de Rijksbijdrage gebracht. De resterende middelen voor Bestemming Wolvega gaan mee naar 2025.

In de voorgaande jaren (2021, 2022 en 2023) hebben we voldoende middelen ingebracht als cofinanciering voor de Regiodeal. Om die reden hebben we in 2024 geen middelen ingebracht voor de cofinanciering.

De organisatiekosten voor de Regiodeal bedroegen in 2024 € 22.000.

Paragraaf Dynamisch investeringsprogramma

Dynamisch investeringsprogramma

Portefeuillehouder(s) Van de Nadort, Hoen, Zonderland, Den Hartigh en Hartog

Organisatie Team Projecten

Inleiding

Het dynamisch investeringsprogramma

Vijf jaar geleden, bij de kadernota 2020, stelden we een dynamisch investeringsprogramma in. Inmiddels zijn de nodige investeringen vanuit het dynamische investeringsprogramma gestart en hebben we onder andere bij het collegeprogramma 2022-2026 middelen voor nieuwe investeringen toegevoegd. In het overzicht hierna is het volledige programma opgenomen. Als zich nieuwe kansen voordoen, dan voegen we deze toe aan de dynamische investeringsprogramma. De financiële vertaling van de projecten wordt pas in de begroting opgenomen als de projecten gereed zijn voor uitvoering. De financiële projectvoorstellen worden afzonderlijk voorgelegd aan de gemeenteraad.

Dynamische investeringskalender

Overzicht ontwikkeling dynamisch investeringsprogramma			
Beschikbare middelen			
Algemeen budget investeringsambities*			
*De kapitaallasten zijn al in de begroting meegenomen			
	stand 1-1-2024	325.000	
Onttrekking voor centrumontw. Noordwolde		-325.000	
	stand 31-12-2024	-	
Algemeen budget investeringsambities	Eind stand		-
Reserve investeringsambities			
	stand 1-1-2024	15.161.734	
Organisatiekosten regiodeal 2024		-15.000	
Onttrekking voor centrumontw. Noordwolde		-208.700	
Onttrekking ontmoetingslocatie (aankoop vastgoed)		-119.500	
Onttrekking voorbereidingskrediet Lycklamaweg		-60.000	
Onttrekking overschrijding voorbereidingskrediet Lycklamaweg		-40.000	
Vrijval reservering onderwijshuisvesting		-2.200.000	
Storting reservering betaalbaar wonen		1.000.000	
Storting extra middelen Lycklamaweg		750.000	
	stand 31-12-2024	14.268.534	
Wat is al toegezegd om te dekken uit deze gelden			
Projectleiding/voorbereidingskosten		-50.000	
	Totaal toegezegd		-50.000
Waar moet nog een raadsbesluit over komen			
Infra Lycklamaweg		-2.150.000	
Fietspad fase 3		-580.000	
Motie Energiefonds		-500.000	
Ander gebruik gemeentehuis		-250.000	
Onderhoud wegen en fietspaden		-500.000	
Verbeteren verkeerscirculatie Wolvega		-1.000.000	
Gebiedsontwikkeling Spokedam		-500.000	
Verbetering van zwemgelegenheden		-600.000	
Centrum Wolvega project 2: ontwikkeling Groene Hart		-2.275.000	
Centrum Wolvega project 3: Acht-Pilarenplein		-2.000.000	
Betaalbaar wonen		-1.000.000	
Rentecomponent (voor dekking kap.1st uit reserve inv.ambities)		-2.863.534	
	Totaal nog over te beslissen		-14.218.534
Reserve investeringsambities	Verwachte stand		-
Verwacht saldo Reserve investeringsambities			

Toelichting op Dynamische investeringskalender

Via de Voorjaarsnota 2024/Kadernota 2025 hebben we diverse mutaties doorgevoerd in de dynamische investeringsagenda. Zo onttrokken we de middelen voor de ontmoetingslocatie Wolvega als dekking voor de aankoop van het vastgoed in het Centrum voor Wolvega. Ook onttrokken we de middelen voor de voorbereidingen van het project 'Lycklamaweg'. We hebben € 1 miljoen in de dynamische investeringsagenda gestort als reservering voor 'betaalbaar wonen' en we hebben extra middelen voor het project Lycklamaweg gestort. De reservering voor onderwijshuisvesting is via de voorjaarsnota/kadernota vrijgevallen.

Via een apart raadsvoorstel hebben we de middelen voor het project 'Centrumontwikkeling Noordwolde' onttrokken. Tot slot zijn de organisatiekosten 2024 van de Regiodeal zoals gepland ook onttrokken aan de reserve. In totaal zit er nu nog ruim € 14 miljoen in de dynamische investeringsagenda. Hieronder wordt elk project dat nog in de dynamische investeringsagenda is opgenomen, apart toegelicht.

Infra Lycklamaweg

De voorbereidingen voor de herinrichting van de Lycklamaweg zijn in 2024 opgestart, inclusief een participatietraject voor de omgeving. Bedoeling is om de Lycklamaweg als ontsluitingsweg verkeersveiliger te maken. Een informatieve raadsbijeenkomst hierover was op 26 november 2024.

Fietspad fase 3

Fase drie van het Fietspad langs de Linde omvat de ontbrekende schakel tussen de Kontermansbrug en Lolkema's Laene. De provincie probeert de desbetreffende percelen aan te kopen voor het fietspadtracé.

Motie energiefonds

Doel was om dit geld in te gaan zetten voor maatwerkadviezen voor particuliere woningeigenaren. Op dit moment is het voor veel woningeigenaren het ontbrekende puzzelstukje in de 'klant-reis' naar een aardgasvrije woning. Naast het budget van het energiefonds heeft het Rijk ook budgetten met hetzelfde doel beschikbaar gesteld. In 2024 moesten deze Rijksgelden (spuks) eerst uitgegeven worden, omdat deze spuks anders terugvloeien naar het Rijk.

Ander gebruik gemeentehuis

In afwachting op de vaststelling van onze visie op dienstverlening is hier in 2024 nog geen uitwerking aan gegeven.

Onderhoud wegen en fietspaden

In 2024 zijn de voorbereidingen gestart om te onderzoeken of de slechte wegen binnen de gemeente Weststellingwerf volgens het al jaren bestaande regime moeten worden onderhouden, of dat deze wegen beter volledig moeten worden vervangen met de nieuwste technieken.

Verbeteren verkeerscirculatie Wolvega

In 2024 zijn de voorbereidingen gestart om een doorbraak te realiseren tussen het Acht-Pilarenplein en de Heerenvense weg.

Gebiedsontwikkeling Spokedam

Conform de Lange Termijn Agenda (LTA) van de Raad pakken we dit in 2025 op.

Verbetering van zwemgelegenheden

In 2024 is door een extern bureau onderzoek gedaan naar het aanbod en behoefte van zwemwater in de gemeente Weststellingwerf. Ook is er een behoefteonderzoek gedaan naar de wensen van inwoners en gebruikers van de zwembaden. Conform LTA komen we in 2025 met een raadsvoorstel.

Centrum Wolvega project 2: ontwikkeling Groene Hart

De tweede project van het Centrumplan is de realisatie van het Groene Hart Wolvega. De voorbereiding van deze fase is in 2024 gestart en verloopt voorspoedig.

Deze fase omvat in grote lijnen:

- de voorbereiding voor aankoop en sloop van de 3 panden in het Middenblok;
- het nader uitwerken van scenario A met realisatie parkeerkelder Pastorieplein;
- de voorbereiding en realisatie van de herinrichting van een deel van de openbare ruimte (voorzijde) van Huize Lindenoord;
- de voorbereiding voor aanleg van een Roodbaardachtig park Pastorieplein, rondom Kerk op de Hoogte en rondom Huize Lindenoord;
- de voorbereiding door de projectontwikkelaar van realisatie van 60 betaalbare appartementen en een commerciële ruimte op de begane grond.

Zie verder ook programma 2 en 3.

Centrum Wolvega project 3: Acht-Pilarenplein

Conform LTA van de Raad zijn hier minimale voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd. Hiervoor is een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld.

Betaalbaar wonen

In 2024 zijn wij begonnen om meer betaalbare woningen toe te voegen. Betaalbaar wonen op kleinere ontwikkellocaties is, in verhouding, kostbaar. Daarom is in 2024 één miljoen toegevoegd aan deze reserve. Hiermee willen we het bouwen van meer betaalbare woningen mogelijk maken.

Paragraaf Wet open overheid (Woo)

Inleiding

De Wet open overheid (Woo) regelt het recht op informatie over alles wat de overheid doet. Het is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en wordt vanaf 2022 stapsgewijs ingevoerd.

De Woo kent drie doelstellingen:

1. Het actief openbaar maken van informatie.
2. Het tijdig openbaar maken van informatie dat opgevraagd wordt.
3. Het duurzaam toegankelijk maken van digitale documenten.

Wat hebben we gedaan?

Het actief openbaar maken van informatie

Door de Wet open overheid (Woo) moet de overheid steeds meer informatie actief openbaar maken via de Woo-index.

In 2024 hebben de OWO-gemeenten voldaan aan de eerste stap, namelijk het actief openbaar maken van 4 informatiecategorieën:

- wetten en andere algemeen verbindende voorschriften;
- overige besluiten van algemene strekking;
- informatie over organisatie en werkwijze;
- bereikbaarheidsgegevens.

De voorbereidingen hiervoor pakten we in OWO-verband op.

Het tijdig openbaar maken van informatie die opgevraagd wordt

Naast het actief openbaar maken van informatie, kan er vanuit de Woo specifieke overheidsinformatie opgevraagd worden. Uitgangspunt hierbij is: alles is openbaar, tenzij.

De gemeente heeft contactpersonen die inwoners en ondernemers behulpzaam kunnen zijn bij de beantwoording van verzoeken om openbaarmaking van publieke informatie.

In de gemeente Weststellingwerf zijn in 2024 in totaal 12 Woo- verzoeken binnengekomen.

Hiervan waren vier (4) verzoeken geen Woo-verzoeken, maar verzoeken om informatie.

Eén verzoek was gericht aan de verkeerde gemeente.

Twee verzoeken zijn ingetrokken na afstemming met betrokkenen.

In één geval werd gevraagd om documenten die de gemeente niet heeft.

In vier gevallen zijn de gevraagde documenten geheel of ten dele verstrekt. Daarvan zijn drie verzoeken afgehandeld buiten de beslistermijn en één binnen de beslistermijn.

Het duurzaam toegankelijk maken van digitale documenten

Een gemeente die haar informatiehuishouding op orde heeft, weet welke documenten ze heeft en kan die documenten vinden wanneer hier om gevraagd wordt. Er is daarnaast een gecontroleerd proces waarmee documenten na de voorgeschreven bewaartermijn vernietigd worden of gereed zijn om te worden overgedragen aan een archiefbewaarplaats.

In 2024 hebben de OWO-gemeenten zich voorbereid op aansluiting bij het e-depot. Met de aansluiting op het e-depot regelt de OWO de duurzame toegankelijkheid van digitale informatie zodat de te bewaren digitale informatie in de toekomst toegankelijk, vindbaar en raadpleegbaar blijft.

Jaarrekening - Balans per 31 december 2024

Balans per 31 december 2024

x € 1.000

Activa	31-12-2024	31-12-2023	Passiva	31-12-2024	31-12-2023
Vaste activa			Vaste passiva		
Immateriële Vaste Activa	865	1.065	Eigen vermogen	57.750	52.540
Materiële Vaste Activa	72.374	67.844	Voorzieningen	6.569	6.204
Financiële Vaste Activa	22.393	22.144	Vaste Schuld	38.507	41.852
Totaal Vaste activa	95.632	91.053		102.826	100.596
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Voorraden	11.599	12.207	Vlottende schuld	6.445	5.655
Uitzettingen	6.868	7.268	Overlopende passiva	9.693	7.366
Liquide middelen	371	336			
Overlopende activa	4.494	2.753			
Totaal Vlottende activa	23.332	22.564		16.138	13.021
Totaal Activa	118.964	113.617		118.964	113.617

Uitgebreide balans activa

x € 1.000

Activa	31-12-2024	31-12-2023
Vaste Activa		
Immateriële Vaste Activa		
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	301	380
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	564	685
Totaal Immateriële Vaste Activa	865	1.065
Materiële Vaste Activa		
Economisch nut	43.019	40.666
Economisch nut, dekking door heffing	16.699	16.666
Maatschappelijk nut	12.656	10.512
Totaal Materiële Vaste Activa	72.374	67.844
Financiële Vaste Activa		
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	981	321
Leningen aan deelnemingen	17	17
RC-verhouding met het Rijk	20.816	21.110
Overige langlopende leningen	579	696
Totaal Financiële Vaste Activa	22.393	22.144
Totaal Vaste Activa	95.632	91.053
Viottende Activa		
Voorraden		
Onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie woningen)	9.799	8.771
Onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie bedrijventerrein)	1.799	3.436
Gereed product en handelsgoederen	1	0
Totaal Voorraden	11.599	12.207
Uitzettingen		
Vorderingen op openbare lichamen	6.141	6.103
Overige vorderingen	727	1.165
Totaal Uitzettingen	6.868	7.268
Liquide Middelen		
Banken	371	336
Totaal Liquide Middelen	371	336
Overlopende Activa		
Overige overlopende activa	4.494	2.753
Totaal Overlopende Activa	4.494	2.753
Totaal Viottende Activa	23.332	22.564
Totaal Activa	118.964	113.617
Verschuldigde VPB	nihil	nihil

Uitgebreide balans passiva

x € 1.000

Passiva	31-12-2024	31-12-2023
Vaste Passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	14.277	8.342
Bestemmingsreserves	38.750	37.686
Saldo van rekening	4.723	6.512
Totaal Eigen vermogen	57.750	52.540
Voorzieningen		
Voorzieningen	6.569	6.204
Totaal Voorzieningen	6.569	6.204
Vaste Schuld		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	38.507	41.852
Totaal Vaste Schuld	38.507	41.852
Totaal Vaste Passiva	102.826	100.596
Viottende Passiva		
Viottende Schuld		
Overige viottende schulden	6.445	5.655
Totaal Viottende Schuld	6.445	5.655
Overlopende Passiva		
Overige overlopende passiva	9.693	7.366
Totaal Overlopende Passiva	9.693	7.366
Totaal Viottende Passiva	16.138	13.021
Totaal Passiva	118.964	113.617
Niet uit de balans blijkende verplichtingen:		
Gewaarborgde leningen en garantstellingen	24.952	26.827
Huur en leasecontracten	2.093	1.651
	27.045	28.478

Toelichting op de balans per 31 december 2024

De toelichting op de balans per 31 december 2024 is te vinden in de onderdelen toelichting op de activa en passiva.

Grondslagen voor waardering en resultaat bepaling

Grondslagen voor waardering en resultaat bepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), relevante wet- en regelgeving. Waaronder de gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door de raad op 2 december 2024 en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad ook op 2 december 2024 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

- De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij desbetreffende post anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.
- De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
- Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.
- Eventuele schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Dit betekent dat bij de waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat moet worden uitgegaan van de veronderstelling dat de activiteiten waarvoor deze dienen worden voortgezet.
- Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de septembercirculaire van het boekjaar.
- Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen dan wel schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.
- Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenbegroting, te weten 4 jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.
- Voor verlofsparen is een voorziening opgenomen. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, moet hier een voorziening voor gevormd te worden.

- Voor Regeling voor Vervroegde Uittreding (RVU) is een voorziening opgenomen. Bij de RVU nemen medewerkers ontslag en volgt er een (maandelijks) ontslagvergoeding die de medewerker in staat stelt om te overbruggen tot aan de AOW-leeftijd. Aangezien de medewerker in die periode geen activiteiten/prestaties voor de gemeente verricht, moet een voorziening worden getroffen voor de financiële verplichting die de gemeente heeft tegenover de medewerker en de fiscus.
- Wij waarderen de bedrijfscontinuïteit als essentieel voor het waarborgen van de continuïteit van onze dienstverlening aan de gemeenschap en het minimaliseren van de impact van noodsituaties op de gemeenschap.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Algemeen

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- dan wel de vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Bijdragen aan activa van derden worden, mits dit financieel haalbaar is, in één keer ten laste van de exploitatie gebracht en kunnen worden gedekt uit de algemene reserve, dan wel een daartoe bestemde reserve. Indien dit financieel niet haalbaar is, kunnen zij worden geactiveerd met een afschrijvingstermijn van 15 jaar. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met de afschrijvingen.

Materiële vaste activa

Algemeen

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	20 - 40 jaar
Bedrijfsgebouwen	20 - 40 jaar
Vervoermiddelen	8 - 10 jaar
Machines, apparaten en installaties	5 - 15 jaar
Riolering	15 - 50 jaar

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van artikel 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in deze categorie.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Speelvoorzieningen	15 jaar
Reconstructie/aanleg wegen, fietspaden en voetpaden	25 jaar
Beschoeiing, tunnels, duikers, steigers en bushaltes	25 jaar
Openbare verlichting	20/40 jaar
Bruggen	10 - 25 jaar

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn - tenzij hierna anders vermeld - opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of een BV.

Flottende activa

Voorraden

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de Percentage Of Completion (POC) methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat;
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht;
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daar geen sprake van is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gereed product

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De gehanteerde rekenrente is gebaseerd op de jaarlijks door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninklijke relaties (BZK) gepubliceerde circulaire.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Flottende passiva

Flottende passiva

De flottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Overzicht van baten en lasten

In alle gepresenteerde tabellen met de cijfers van de jaarrekening versus begroting staan kolommen met de namen actuele begroting en primitieve begroting.

Met actuele begroting wordt bedoeld de begroting ná wijzigingen en met primitieve begroting wordt bedoeld de begroting zoals die oorspronkelijk is vastgesteld door de raad in november 2023.

Gemeentefonds

De basis voor de hoogte van de gemeentefondsuitkering is de laatste circulaire over 2024 die we in december hebben ontvangen.

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet Vpb gewijzigd en zijn overheden belastingplichtig voor de Vpb. Deze wijziging betekent dat de gemeente vanaf 1 januari 2016 vennootschapsbelasting moet gaan betalen over de winst op bepaalde activiteiten. Deze winst moet bepaald worden op basis van fiscale waarderingsgrondslagen. Deze wijken op bepaalde punten af van de grondslagen uit het BBV. Fiscaal zullen resultaten dus afwijken van de resultaten in de jaarrekening. Dit betekent dat een afzonderlijke fiscale administratie gevoerd wordt om de waarde van de bezittingen, schulden en het resultaat te bepalen.

De koepelorganisaties en de Belastingdienst hebben zich verenigd in de Samenwerking Vennootschapsbelasting Lokale Overheden (SVLO) met als doel overeenstemming te bereiken met betrekking tot handreikingen voor de praktijk voor de fiscale waarderingsgrondslagen. Op basis van onze berekeningen hebben wij een bedrag Vpb opgenomen in de jaarrekening 2024, zie het betreffende onderdeel bij de jaarstukken.

Resultaatbestemming

Alle mutaties in reserves zijn gedekt door een vóór 31 december van het jaar genomen raadsbesluit dan wel principebesluit van de raad om bepaalde (toekomstige) baten en/of lasten te muteren in een bepaalde reserve.

Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld volgens de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en de financiële- en controleverordeningen van de gemeente. Daarnaast geldt het door de raad op 2 december 2024 vastgestelde normenkader van gemeente Weststellingwerf als toetsingskader voor de rechtmatigheidsverantwoording.

De uitgangspunten zoals opgenomen in de kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV van oktober 2024 zijn uitgewerkt in de door de raad op 2 december 2024 vastgestelde financiële verordening 2024. Dit betreft onder meer de volgende:

1. De verantwoordingsgrens bedraagt 3% van de lasten.
Voor 2024 is dat een bedrag van € 3.336.686
2. Afwijkingen zijn tijdig gerapporteerd indien sprake is van een nadere uitleg in de jaarstukken.
3. Onderschrijdingen van de lasten, over- en onderschrijdingen van de baten zijn alleen onrechtmatig indien deze niet tijdig zijn gemeld.

Toelichting op de activa

Vaste activa

De vaste activa bestaan uit immateriële vaste activa, materiële vaste activa en financiële vast activa. Per onderdeel wordt een nadere toelichting/specificatie gegeven.

x € 1.000

Vaste activa	Boekwaarde 31-12-2023	Investerings	Desinvestering	Subsidie	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2024
Immateriële vaste activa	1.065	-	-	-	200	865
Materiële vaste activa	67.844	9.025	99	-	4.396	72.374
Financiële vaste activa	22.144	691	325	-	117	22.393
Totaal	91.053	9.716	424	-	4.713	95.632

Immateriële vaste activa

x € 1.000

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2023	Investerings	Desinvestering	Herschikking	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2024
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	380				79	301
Activa in eigendom van derden	685				121	564
Totaal	1.065	-	-	-	200	865

Specificatie immateriële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2023	Investerings	Desinvestering	Herschikking	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2024
<u>Kosten van onderzoek en ontwikkeling</u>						
Vorbereidingskosten aanpak Lycklamaweg	66					66
Vorbereidingskosten centrumontwikkeling Wolvega	314				79	235
<u>Activa in eigendom van derden betreffen:</u>						
Een bijdrage voor nieuwbouw dorpsaccommodatie De Hoeve in 2012	40				10	30
Een bijdrage voor de onderdoorgang Om den Noort	490				61	429
Een bijdrage voor bouwkundige aanpassingen Griffioenpark 3	43				43	-
Drinkvoorziening voor vee	112				7	105
	1.065	0	0	0	200	865

Materiële vaste activa

De materiële activa worden onderverdeeld in economisch nut, economisch nut met dekking door heffing en maatschappelijk nut.

x € 1.000

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2023	Investerings	Desinvestering	Subsidie	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2024
Economisch nut						
Bedrijfsgebouwen	28.339	3.044	57	-	1.705	29.621
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.576	-	-	-	153	3.423
Overige machines	1.626	426	-	-	550	1.502
Overige materiele vaste activa	2.947	777	-	-	689	3.035
Vervoermiddelen	1.133	645	-	-	200	1.578
Gronden en terreinen	1.982	-	-	-	-	1.982
Woonruimten	1.063	917	-	-	102	1.878
Totaal Economisch nut	40.666	5.809	57	-	3.399	43.019
Economisch nut, dekking door heffing						
Gronden en terreinen	60	-	-	-	-	60
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	16.534	572	-	-	529	16.577
Vervoersmiddelen	72	-	-	-	10	62
Totaal Economisch nut, dekking door heffing	16.666	572	-	-	539	16.699
Maatschappelijk nut						
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	9.900	2.301	-	-	431	11.770
Overige materiele vaste activa	612	343	42	-	27	886
Totaal Maatschappelijk nut	10.512	2.644	42	-	458	12.656
Totaal	67.844	9.025	99	-	4.396	72.374

Investerings

Alle investeringen staan per programma toegelicht bij het onderdeel overzicht baten en lasten.

Financiële vaste activa

x € 1.000

Financiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2023	Investerings	Desinvesteringen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2024
Kapitaalverstrekingen aan deelnemingen	321	691	31	-	981
Leningen aan deelnemingen	17	-	-	-	17
uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.	21.110	-	294	-	20.816
Overige langlopende leningen	696	-	-	117	579
Totaal	22.144	691	325	117	22.393

Kapitaalverstrekingen

x € 1.000

Kapitaalverstreking aan deelnemingen	31-12-2024	31-12-2023
Deelneming Afvalsturing Friesland BV	54	55
Deelneming Fryslan Milieu BV	692	-
Deelneming BNG	145	145
Kap.verstrekingen Volkskredietbank	90	121
Totaal	981	321

Verstrekte leningen

x €
1.000

Verstrekte leningen	Oorspr. Bedrag	Begin looptijd	Einde looptijd	Boekwaarde 31-12-2023	Opname 2024	Aflossing 2024	Boekwaarde 31-12-2024	Aflossing totaal	Rente 2024
A. Leningen aan Woningbouwcorporaties									
Totaal leningen aan Woningbouwcorporaties									
B. Overige langlopende geldleningen									
Overgedr. hypotheke aan Comprix	1.532	2009		116			116	1.416	1
Hyp. geldleningen ambtenaren		div.	div.	580		117	463		17
Fiets-project ambtenaren		div.	div.	1		1			
Totaal overige langlopende geldleningen	2.122			697		118	579	1.416	18
C. Renteloze leningen									
Totaal renteloze leningen									
Totaal verstrekte geldleningen	2.122			697	-	118	579	1.416	18
Voorzieningen									
Totaal getroffen voorzieningen voor verstrekte geldleningen									
Totaal bedrag balans	2.122			697		118	579	1.416	18

Flottende activa

De flottende activa bestaan uit voorraden, uitzettingen, liquide middelen en overlopende activa. Per onderdeel wordt een nadere toelichting/specificatie gegeven.

x € 1.000

Flottende activa	31-12-2024	31-12-2023
Voorraden	11.599	12.207
Uitzettingen	6.868	7.268
Liquide Middelen	371	336
Overlopende Activa	4.494	2.753
Totaal	23.332	22.564

Voorraden

De voorraden worden nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid. Het verloop van de boekwaarden staat hieronder vermeld.

x € 1.000

Voorraden	31-12-2024	31-12-2023
Gereed product en handelsgoederen	1	0
Onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie bedrijventerrein)	1.799	3.436
Onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie woningen)	9.799	8.771
Totaal	11.599	12.207

Boekwaarden grondexploitaties

x € 1.000

Grondexploitatie boekwaarden (BW)	Boekwaarde 31-12-2023	Verliesvoorziening cumulatief	Winstuitname cumulatief	Balanswaarde 31-12-2023	Investeringen 2024	Opbrengsten 2024	Boekwaarde 31-12-2024	Verliesvoorziening 2024	Winstuitname 2024	Balanswaarde 31-12-2024
Woningbouwterreinen										
Wolvega Lindewijk totaal	10.599	1.626	0	8.973	2.274	1.380	11.493	-93	0	9.960
Noordwolde Locatie Renbaanschool	-352	6	157	-201		1	-353	-6	36	-161
Totaal	10.246	1.632	157	8.771	2.274	1.381	11.139	-99	36	9.799
Bedrijventerreinen										
Wolvega Noord West III	369	585	0	-216	27	0	397	-7	0	-181
Wolvega Uitbreiding Schipsloot	2.908	493	0	2.415	104	859	2.154	-211	0	1.872
Wolvega De Plantage	4.792	3.556	0	1.236	170	1.436	3.526	-138	0	108
Totaal	8.070	4.634	0	3.436	302	2.295	6.077	-357	0	1.799
Totaal	18.316	6.266	157	12.207	2.575	3.676	17.216	-455	36	11.598

Grondexploitaties prognose

x €
1.000

Grondexploitaties per 31-12-2024	Resterende looptijd in jaren	Boekwaarde 31-12-2024	Nog te maken kosten	Nog te ontvangen opbrengsten	Eindwaarde nominaal (einde looptijd)	Eindwaarde NCW 2,00%	Verlies- voorziening totaal	Winst- uitname totaal
Woningbouwterreinen								
Wolvega Lindewijk	6	11.493	13.074	22.836	1.731	1.533	1.533	
Noordwolde Renbaanschool	1	-353	171	86	-267	-262	0	192
totaal		11.139	13.245	22.922	1.463	1.271	1.533	192
Bedrijventerreinen								
Wolvega Noord West III	1	397	193	-	590	578	578	
Wolvega Uitbreiding Schipsloot	6	2.154	869	2.706	317	282	282	
Wolvega De Plantage	5	3.526	1.382	1.134	3.774	3.418	3.418	
totaal		6.077	2.444	3.840	4.680	4.278	4.278	-
Totaal		17.216	15.689	26.762	6.144	5.549	5.810	192

Uitzettingen < 1 jaar

x € 1.000

Uitzettingen < 1 jaar	31-12-2024	31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen	6.141	6.103
Overige vorderingen	727	1.165
Totaal	6.868	7.268

x € 1.000

Specificatie overige vorderingen	31-12-2024	31-12-2023
Debiteuren algemeen	314	798
Debiteuren belastingen	248	235
Voorziening dubieuze debiteuren	- 71	- 115
Debiteuren administratief	63	63
Debiteuren VS Bijstandszaken	- 27	- 54
Debiteuren WWB	638	691
Voorziening oninbaarheid WWB	- 447	- 483
Kapitaalsverstrekking BBZ	9	33
Overige	-	- 3
	727	1.165

Liquide middelen

De kasgeldlimiet wordt nader toegelicht in de Paragraaf Financiering.

x € 1.000

Liquide middelen	31-12-2024	31-12-2023
Banken	371	336
	371	336

Overlopende activa

x € 1.000

Overlopende activa	31-12-2024	31-12-2023
Nog te ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	149	151
Overige overlopende activa	4.345	2.602
Totaal	4.494	2.753

x € 1.000

Betreft:	31-12-2024	31-12-2023
Afrekening BZF Tozo (met het Rijk)	149	151
Nog te ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	149	151
Vooruitbetaalde kosten/voortuitontvangen facturen	2.643	1.199
Nog te ontvangen bedragen	1.588	1.276
Voorschotkassen AD	4	4
Overige overlopende activa	8	11
Tussenrekening AV Friso /SD	12	13
Nog te ontvangen doeluitkeringen	90	99
Overige overlopende activa	4.345	2.602

Nog te ontvangen doeluitkeringen

x € 1.000

Nog te ontvangen doeluitkeringen	Code SISA	31-12-2024	31-12-2023
SPUK VWS H4		90	90
SPUK Gedupeerden toeslagen affaire		0	9
		90	99

Toelichting op de passiva

Vaste passiva

De vaste passiva bestaan uit eigen vermogen, voorzieningen en vaste schuld. Per onderdeel wordt een nadere toelichting/specificatie gegeven.

x € 1.000

Vaste passiva	31-12-2024	31-12-2023
Eigen Vermogen	57.750	52.540
Voorzieningen	6.569	6.204
Vaste Schuld	38.507	41.852
Totaal	102.826	100.596

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit het saldo van de rekening en de reserves. Het saldo wordt nader toegelicht in onderdeel Jaarrekening op hoofdlijnen.

x € 1.000

Saldo van de rekening	31-12-2024	31-12-2023
Saldo van rekening	4.723	6.512
Totaal	4.723	6.512

Reserves

x € 1.000

Reserves	Saldo 31-12-2023	Resultaat 2023	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2024
Algemene Reserve	8.342	5.462	1.500	1.027	14.277
Totaal Algemene Reserve	8.342	5.462	1.500	1.027	14.277
Bestemmingsreserves					
Reserve afvalstoffenverwijdering	633			45	588
Reserve vervanging/onderhoud riolering	1.299			572	727
Reserve spoedzoekers	-	550		516	34
Reserve investeringsambities	15.162		1.750	2.643	14.268
Reserve energietransitie	355		29		384
Reserve Noodfonds energie	495			495	-
Dekkingsreserves kapitaallasten	19.743	500	2.787	282	22.748
Totaal Bestemmingsreserves	37.686	1.050	4.566	4.552	38.750
Totaal	46.028	6.512	6.066	5.579	53.027

+ = storting - = onttrekking

x 1.000

Structurele reservemutaties	Stortingen	Onttrekkingen
Bestemmingsreserves		
Reserve energietransitie	29	
Dekkingsreserves kapitaallasten		-103
Totaal structurele reservemutaties	29	-103

Toelichting op reserves

ALGEMENE RESERVE

Algemene reserve

Van het rekeningresultaat 2023 is € 5,5 miljoen toegevoegd aan de algemene reserve. Daarnaast is er bij de voorjaarsnota 2024 een storting van € 1,5 miljoen in de Algemene Reserve gedaan. De onttrekking in 2024 is ruim € 1,0 miljoen. Deze bestaat uit de onttrekking van incidentele uitgaven van de budgetten die bij de jaarrekening 2023 zijn overgegaan naar het begrotingsjaar 2024. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de middelen voor de implementatie omgevingswet, de economische beleidsnotitie en de energietoeslag.

BESTEMMINGSRESERVES

Reserve afvalstoffenverwijdering

Het uitgangspunt is dat de kosten van afvalinzameling en -verwerking voor 100% worden opgevangen uit de opbrengst afvalstoffenheffing. De werkelijke kostendeckendheid (99%) is iets lager dan de begroette kostendeckendheid (100%). Met name de opbrengsten waren lager dan verwacht. Het bedrag dat wordt onttrokken aan de reserve is € 45.000. De exploitatie afvalstoffenverwijdering wordt in programma 7 en de paragraaf lokale heffingen nader toegelicht.

Reserve vervanging/onderhoud riolering

Net als bij de afvalstoffenheffing geldt bij riolering het uitgangspunt van 100% kostendeckendheid. De werkelijke kostendeckendheid van het taakveld riolering is echter lager dan verwacht (94%). Om die reden is er een bedrag (€ 139.000) onttrokken uit de reserve. Daarnaast is er € 433.000 onttrokken aan deze reserve vanwege het project van de herinrichting van de winkelstraat Wolvega. In de analyse op de cijfers van programma 7 en de paragraaf lokale heffingen lichten we de exploitatie riolering nader toe.

Reserve spoedzoekers

Van het rekeningresultaat 2023 is € 550.000 gestort in de nieuwe reserve spoedzoekers. Dit betreft het restant van de middelen voor opvang ontheemden uit Oekraïne. Hiermee reserveren we middelen voor het huisvesten van spoedzoekers.

Reserve investeringsambities

In 2024 is een bedrag van € 1,75 miljoen toegevoegd aan de reserve investeringsambities. Hiervan is € 1 miljoen gereserveerd voor betaalbaar wonen en € 0,75 miljoen als extra reserve voor de herinrichting Lycklamaweg. We onttrokken aan deze reserve een bedrag van in totaal € 2,6 miljoen voor de centrumontwikkeling Noordwolde, de ontmoetingslocatie Wolvega (vastgoed Wolvega), het voorbereidingskrediet Lycklamaweg en de organisatiekosten 2024 van de Regiodeal Zuidoost Friesland.

Reserve energietransitie

Bij de Voorjaarsnota 2019 is de bestemmingsreserve energietransitie ingesteld, zodat we het klimaat- en duurzaamheidsbeleid in Weststellingwerf verder invulling kunnen geven. De structurele voeding van de reserve bestaat uit de jaarlijkse huuropbrengsten van de twee zonneparken in onze gemeente, voor 2024 € 29.000.

Reserve noodfonds energie

Bij de vaststelling van de begroting 2023 is door een amendement de reserve noodfonds energie in het leven geroepen. Hier is € 1,0 miljoen in gestort voor regelingen waar maatschappelijke organisaties, culturele verenigingen en sportverenigingen een beroep op konden doen. In 2023 is de eerste regeling opengesteld. In 2024 is een tweede regeling opengesteld. Hiervoor is € 495.000 onttrokken uit de reserve. Daarmee is deze bestemmingsreserve volledig benut en kan worden opgeheven.

Dekkingsreserve kapitaallasten

Deze reserves zijn ingesteld voor de dekking van de kapitaallasten van diverse projecten. Op het moment dat we een project afsluiten, gaan de kapitaallasten op de exploitatie drukken. Deze lasten worden gedekt door een onttrekking aan deze bestemmingsreserve. In 2024 is er voor het eerst een onttrekking geweest aan deze reserve van € 103.000 voor kapitaallasten. Daarnaast is er € 179.250 verschoven van het project het Groene Hart naar het project aankoop vastgoed Wolvega. Er zijn ook diverse stortingen gedaan voor de dekking van de kapitaallasten van het project herinrichting winkelstraat Wolvega (€ 433.000), huisvesting Oekraïense ontheemden (€ 516.000), project herinrichting De Blesse (€ 95.000), project centrumontwikkeling Noordwolde (€ 311.000) en project aankoop vastgoed Wolvega (€ 1,4 miljoen). Vanuit het rekeningresultaat 2023 is € 500.000 gestort voor de dekking van kapitaallasten huisvesting Oekraïense ontheemden.

Structurele mutaties

De voorschriften vragen om een overzicht van alle structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Dit om beter inzicht te krijgen in het structureel en reëel evenwicht. Alle mutaties binnen onze reserves zijn van incidentele aard, met uitzondering van de toevoeging van de huuropbrengsten zonneparken aan de bestemmingsreserve energietransitie en de onttrekking uit de dekkingreserve kapitaallasten.

Voorzieningen

x € 1.000

Voorzieningen	Saldo 31-12-2023	Stortingen	Aanwen- dingen	Vrijval	Saldo 31-12-2024
Voorziening Nalatenschap Dames Hofstee	151				151
Voorziening Verlofsparen	269	89			359
Voorziening RVU	161	121	130		152
Voorziening Uitkering Pensioenen Gewezen Wethouders	4.232	630	331		4.531
Voorziening Opbouw Pensioenen Gewezen Wethouders	596	249			846
Voorziening Ontslaguitkeringen Wethouders	257		36	208	13
Voorziening afkoopsom onderhoud graven	538	54	74		518
Totaal	6.204	1.143	571	208	6.569

Toelichting op voorzieningen

Voorziening nalatenschap dames Hofstee

Deze voorziening is gevormd uit een legaat met als verplichting dat de rente-opbrengsten ten gunste komen van de Triade. Jaarlijks bepalen we bij het opstellen van de begroting wat de rente is en dat rentebedrag wordt op verzoek uitbetaald aan Triade. De stand van de voorziening blijft € 150.655.

Voorziening verlofsparen

In de cao 2022 was de invoering van spaarverlof opgenomen. Medewerkers kunnen bovenwettelijke verlof, overwerkvergoeding, gekochte bovenwettelijke uren, verlofuren uit onregelmatig werken en beschikbaarheidsdienst omzetten in spaarverlof. Voor dit spaarverlof, zoals dit vanaf 2022 van toepassing is, moet voor de verplichting een voorziening worden opgenomen. In 2024 is een extra bedrag van € 89.000 in deze voorziening gestort. Daarmee groeit de voorziening gestaag.

Voorziening Regeling vervroegd uittreden (RVU)

In de cao is de RVU opgenomen. Bij de RVU nemen medewerkers ontslag en volgt er een (maandelijkse) ontslagvergoeding die de medewerker in staat stelt om te overbruggen tot aan de AOW-leeftijd. Aangezien de medewerker in die periode geen activiteiten/prestaties voor de gemeente verricht, moet volgens het BBV, een voorziening worden getroffen voor de financiële verplichting die de gemeente tegenover de medewerker en de fiscus heeft op basis van deze regeling. Deze voorziening is in 2023 in het leven geroepen. In 2024 zijn de eerste uitbetalingen in het kader van de RVU hieruit onttrokken en is er op basis van de verplichtingen een bedrag van € 121.000 in deze voorziening gestort.

Algemene informatie over pensioenen wethouders

Het pensioen voor wethouders is geregeld in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Ook bewindspersonen, leden van de Tweede Kamer, gedeputeerden en leden van het dagelijks bestuur van een waterschap (behalve de dijkgraaf) bouwen op grond van die wet pensioen op. De Appa-pensioenpremie wordt op het salaris van de wethouder ingehouden. Deze wordt gestort in de kas van de gemeente in plaats van bij een pensioenfonds. Gemeenten hebben op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) de taak om hiervoor een voorziening te vormen. Daarmee is zichtbaar voor welk bedrag oud- en zittende wethouders pensioen hebben opgebouwd. De gehanteerde rekenrente is gebaseerd op een jaarlijkse circulaire van het ministerie van BZK hierover.

Voorziening Uitkering Pensioenen Gewezen Wethouders

Oud-wethouders, die intussen met pensioen zijn, ontvangen uit deze voorziening hun pensioen. De hoogte van de voorziening wordt bepaald aan de hand van actuariële berekeningen. Ten opzichte van vorig jaar is de rekenrente gedaald van 3,160% naar 2,325%. In de circulaire van BZK is bepaald dat de ABP-pensioenen met ingang van 1 januari 2025 worden verhoogd met 1,84%. Dat betekent dat ook de Appa pensioenen met ingang van 1 januari 2025 worden verhoogd met 1,84%. De indexatie is opgenomen in de waardeberekeningen.

In 2024 is uit de voorziening € 331.000 aan pensioenen uitgekeerd. Door de aanpassing van de rekenrente en de indexatie van de pensioenen verandert het benodigde saldo in deze voorziening. Op basis van de actuariële berekeningen is er in totaal € 630.000 in de voorziening gestort. De voorziening komt hiermee eind 2024 uit op € 4.531.000.

Voorziening Opbouw Pensioenen Gewezen Wethouders

Voor onze huidige wethouders en oud-wethouders die op dit moment nog niet met pensioen zijn, moeten we een voorziening vormen die op termijn toereikend moet zijn om ieders pensioen te kunnen betalen. Voor de bepaling van de hoogte van deze voorziening moeten we gebruik maken van actuariële berekeningen. Hierbij is rekening gehouden met de actuele rekenrenten en indexering van de pensioenen. Ten opzichte van vorig jaar is de rekenrente verlaagd van 3,160% naar 2,325%. In de circulaire van BZK is bepaald dat de ABP-pensioenen met ingang van 1 januari 2025 worden verhoogd met 1,84%. Dat betekent dat ook de Appa pensioenen met ingang van 1 januari 2025 worden verhoogd met 1,84%. De indexatie is opgenomen in de waardeberekeningen. Op basis van de actuariële berekeningen is er in 2024 € 249.000 in de voorziening gestort. De voorziening komt hiermee eind 2024 uit op € 846.000.

Voorziening Ontslaguutkeringen Wethouders

Wethouders, die niet hun volledige termijn afmaken, hebben recht op een ontslaguitkering. Dit wordt ook wel wachtgeld genoemd. Een voormalig wethouder heeft recht op een volledige uitkering tot het moment dat hij of zij een nieuwe baan heeft gevonden of een aanvullende uitkering als het salaris in de nieuwe baan lager is. In 2024 is er € 244.000 van deze voorziening vrijgefallen omdat een voormalig wethouder een nieuwe baan heeft geaccepteerd. De voorziening komt hiermee eind 2024 uit op € 13.000.

Voorziening afkoopsom onderhoud graven

Deze voorziening is bedoeld om het onderhoud van graven te kunnen betalen. De storting is de afkoopsom, die nabestaanden hebben betaald voor het onderhoud van graven in toekomstige jaren. De aanwending betreft de bijdrage aan de exploitatie 2024 om dit onderhoud te kunnen betalen.

Vaste schuld

Onze vaste schuld met rentetypische looptijd groter dan 1 jaar bestaat uit drie geldleningen.

x € 1.000

Vaste schulden > 1 jaar	Oorspr. Bedrag	Rente % looptijd	Einde looptijd	Boekwaarde 31-12-2023	Opname 2024	Aflossing 2024	Boekwaarde 31-12-2024	Aflossing totaal	Rente 2024
Opgenomen leningen									
201601 (BNG 347)	56.901	3,440%	2036	34.852		2.845	32.007	24.894	1.142
201602 (BNG 348)	4.000	1,940%	2037	4.000			4.000	-	78
200901 (ASN 291)	10.000	4,165%	2029	3.000		500	2.500	7.500	122
Totaal	70.901			41.852	-	3.345	38.507	32.394	1.342

Flottende passiva

De flottende passiva bestaan uit netto-flottende schulden met een looptijd korter dan 1 jaar en overlopende passiva. De overlopende passiva zijn toegenomen. Dit heeft met name te maken met alle ontvangen doeluitkeringen (specifieke uitkeringen) die wij op dit moment ontvangen.

x € 1.000

Flottende passiva	31-12-2024	31-12-2023
Flottende schuld	6.445	5.655
Overlopende passiva	9.693	7.366
Totaal	16.138	13.021

x € 1.000

Specificatie flottende schuld	31-12-2024	31-12-2023
Crediteuren algemeen	3.188	2.962
Crediteuren belastingafdrachten	236	207
Crediteuren Werk en Inkomen	1.796	1.636
Crediteuren SD	303	317
Overig	922	533
	6.445	5.655

Overlopende passiva

x € 1.000

Overlopende passiva	31-12-2024	31-12-2023
Verplichtingen die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	3.500	3.178
Ontvangen voorschotten voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van volgende begrotingsjaren	6.193	4.188
Totaal	9.693	7.366

x € 1.000

Betreft:	31-12-2024	31-12-2023
Transitorische rente	261	284
Diverse afdrachten december salarissen	2.073	1.702
Omzetbelasting 4e kwartaal	243	-12
BTW voorgaande jaren	7	0
Nog te betalen kosten	914	886
Vooruit ontvangen bedragen	2	318
Ten onrechte betaald/ontvangen	0	0
Verplichtingen die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	3.500	3.178
Vooruitontvangen doeluitkeringen	6.193	4.186
Overige voorschotten	0	2
Ontvangen voorschotten	6.193	4.188

Vooruit ontvangen doelluitkeringen

x € 1.000

Vooruit ontvangen doelluitkeringen	Code SISA	31-12-2023	Toevoegingen	Uitgaven	Vrijval	31-12-2024
<u>Van het Rijk:</u>						
Onderwijsachterstandsbeleid (OAB)	OCW D8	111	533	614		30
Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	OCW D14	240	-	95		145
Hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	FIN B2	4	106	99		11
Sportakkoord	VWS H8	39		39		-
Preventieakkoord	VWS H12	40			17	23
Wet Inburgering	SWZ G10	317	465	171		611
Onderwijsroute	SWZ G13	21	6	25		2
Aanpak Energie armoede	J55	800		328		472
Capaciteit klimaat en Energiebeleid CDOKE	K28	463	620	664		419
Brede reg.Comb.funct. buurtsp	BR 0039 (H30)	-				-
Lok. sportakkoord vanaf 2023	BR 0039 (H30)	23	23	19		27
Leefomgeving	BR 0039 (H30)	17	18	18		17
Mantelzorg	BR 0039 (H30)					-
Een tegen Eenzaamheid	BR 0039 (H30)	-	18			18
Versterken sociale basis	BR 0039 (H30)	32	65	66		31
Welzijn op recept	BR 0039 (H30)	9	24	26		7
Terugdringen gezondh.achterst	BR 0039 (H30)	35	36	43		28
Kansrijke Start	BR 0039 (H30)	14	36	26		24
Verst. kennis en adviesfunctie GGD	BR 0039 (H30)					-
Coörd.kosten reg. aanpak prev	BR 0039 (H30)	17	13	16		15
Aanp. overgewicht en obesitas	BR 0039 (H30)	29	32	16		45
OKO vroegsignal. alcoholprobl	BR 0039 (H30)	4	5			9
Mentale gezondheid	BR 0039 (H30)	12	9			21
Valpreventie	BR 0039 (H30)	24	74	48		50
Lokale aanpak Isolatie	J94	1.198	2.373	15		3.556
Huisvesting grote gezinnen statushouders	J97	35		35		-
Oekraïne	M16	12		12		-
Terugbetaling energie compensatie			157			157
Regeling specifieke uitkering stimulering sport	H4	-	157	149		8
						-
<u>Van overige Nederlandse overheidslichamen:</u>						
Natuurvriendelijk isoleren	J117B	-	25	13		12
Regiodeal Zuidoost Friesland	J75B	694	-	239		455
Totaal		4.190	4.795	2.776	17	6.193

Toelichting op vooruit ontvangen doeluitkeringen

Onderwijsachterstandsbeleid (LOAB)

We krijgen een Rijksbijdrage voor de LOAB die wij voor meerdere jaren moeten inzetten. Het saldo van de baten en lasten van deze rijksbijdrage is toegevoegd aan deze post en als zodanig gereserveerd voor latere jaren omdat het geoormerkte gelden zijn.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) heeft als doel om leerlingen te helpen die vertraging hebben opgelopen in hun leerontwikkeling. Het restant van deze rijksbijdrage is toegevoegd aan de balans om in te kunnen zetten voor begin 2025.

Nationaal preventieakkoord

We hebben meegedaan aan het Nationaal Preventieakkoord. Dit betrof een jaarlijkse Rijksbijdrage van € 20.000 van 2021 tot en met 2023. Deze middelen zijn gebruikt door de gemeente om preventief in te zetten op het terugdringen van roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik in samenwerking met lokale partners. Het restant hiervan plaatsen we op de balans.

Wet inburgering

Per 1 januari is de nieuwe Wet inburgering van kracht. Voor de uitvoering hiervan hebben we in 2023 een SPUK uitkering van het Rijk gekregen.

Onderwijsroute

De onderwijsroute inburgering is een route vooral voor jongeren. Zij leren de Nederlandse taal op niveau B1 of hoger. Ook worden zij dan voorbereid op het volgen van een mbo-, hbo- of universitaire opleiding. Er is door het Rijk een specifieke uitkering verstrekt voor het realiseren van aanbod voor de onderwijsroute en voor voorzieningen die voor de doelgroep worden getroffen.

Aanpak energiearmoede

De gemeente heeft een specifieke uitkering ontvangen voor aanpak energiearmoede. Tot en met 31 december 2025 heeft de gemeente de tijd om deze middelen uit te geven. Met deze SPUK middelen kunnen gemeenten huishoudens ondersteunen met het nemen van kleine en grote energiebesparende maatregelen. Hierbij is het mogelijk aan te sluiten bij een bestaande aanpak. Deze aanpak kan variëren van kleine maatregelen, zoals energiedisplays en radiatorfolie, tot aan een bijdrage aan grotere isolatiemaatregelen zoals vloer- en spouwmuurisolatie. Het doel van deze maatregelen is directe verlaging van het energieverbruik of de energierekening.

Capaciteit klimaat en Energiebeleid CDOKE

Deze doeluitkering betreft personele (90%) en bijbehorende materiële kosten (10%) voor het uitvoeren van het Nationaal Klimaatakkoord (Regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid/CDOKE). Het bedrag ontvangen we eerst voor 3 jaar (2023, 2024 en 2025), de wettelijke regeling voor de jaren 2026 t/m 2030 volgt zo snel mogelijk. Omdat de aard een structurele taak is mogen we deze ontvangen middelen van het Rijk en de provincie als structureel bestempelen.

Brede Spuk regeling voor gezondheid en sport BR0039

Er is een nieuwe SPUK regeling ten behoeve van sport-beweegstimulering, het bevorderen van cultuurparticipatie, gezondheidsbevordering en het versterken van de sociale basis voor de jaren 2023 – 2026. Deze regeling is onderverdeeld in diverse projecten.

Lokale aanpak Isolatie

Voor de periode tot en met 2026 heeft het Rijk de gemeente een SPUK toegekend voor het isoleren van particuliere woningen met de slechtste energie-labels (D, E, F of G) en een WOZ-waarde die lager is dan € 308.000. In samenwerking met de andere Friese gemeenten en de provincie Fryslân wordt een regeling uitgewerkt en in uitvoering gebracht.

Huisvesting grote gezinnen statushouders

We hebben in 2023 een subsidie van het Rijk aangevraagd en ontvangen voor het huisvesten van een groot gezin vergunninghouders. Deze subsidie is bedoeld om een woning aan te passen voor een groot gezin. De werkzaamheden en de afhandeling heeft in 2024 plaatsgevonden.

Manifest verkeersveiligheid

Voor de jaren 2021-2025 is een bedrag van € 26.000 (samengevoegd met restant 2020) ontvangen om te besteden aan projecten ten gunste van de verkeersveiligheid. Het resterende bedrag verwachten we in 2025 te besteden.

Regiodeal Zuidoost Friesland

De Regiodeal omvat in totaal een bedrag van € 30 miljoen. Daarvan wordt € 15 miljoen door het Rijk geïnvesteerd en de regio staat garant voor € 15 miljoen cofinanciering. Wij hebben in 2023 gelden van de Rijksbijdrage ontvangen voor de projecten Bestemming Wolvega of de Zuidelijke Poort (Driewegsluis). In 2024 is er gewerkt aan het project Bestemming Wolvega. Dit project loopt nog door in 2025.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende, financiële verplichtingen. Naast de vaste schulden (opgenomen geldleningen) staat de gemeente Weststellingwerf garant voor onderstaande leningen. Bij de indirect gegarandeerde leningen staat het Rijk voor 50% garant en de gemeente voor 50%.

x € 1.000

Niet uit de balans blijvende verplichtingen	31-12-2024	31-12-2023
Huur - en leasecontracten	2.093	1.651
Gewaarborgde geldleningen 100% garantstelling	2.034	2.327
Gewaarborgde geldleningen 50% garantstelling	22.918	24.500
Totaal	27.045	28.478

x € 1.000

Gegarandeerde geldleningen Waarborg 100%	Geldnemer	Datum laatste aflossing	Rente %	Oorspr Bedrag	Restant lening 31-12-2023	Restant lening 31-12-2024
BNG						
Verzelfstandiging Soolstede	Stichting Alliade	19-06-2030	3,850	2.050	779	680
Verzelfstandiging Soolstede	Stichting Alliade	23-10-2030	3,945	3.779	1.446	1.262
ING						
089-004069	W.G. Leurs			76	51	51
SNS						
958.500.320	Stakelbeek	01-02-2024	5,710	-	5	-
Rabobank						
F.C. Wolvega	Stichting Sportpark Molenwiek	08-03-2033	6,600	125	46	41
Totaal				6.030	2.327	2.034

x € 1.000

Indirect gegarandeerde geldleningen* Waarborg 50%	Geldnemer	Datum laatste aflossing	Rente %	Oorspr Bedrag	Restant lening 31-12-2023	Restant lening 31-12-2024
BNG						
<i>Indirect gegarandeerde geldleningen vorig jaar</i>					31.000	
40103017	Stichting WoonFriesland			3.100		3.100
40114339	Woningst. Weststellingwerf			3.000		3.000
FLEX.465.02	Woningst. Weststellingwerf			5.000		-
FLEX.465.02	Woningst. Weststellingwerf			5.000		-
FLEX.465.02	Woningst. Weststellingwerf			5.000		2.000
40112530	Woningst. Weststellingwerf			3.500		3.500
40114907	Woningst. Weststellingwerf			5.000		5.000
40113856	Woningst. Weststellingwerf			4.000		4.000
40113857	Woningst. Weststellingwerf			4.000		4.000
408027503	Woningst. Weststellingwerf			1.900		1.735
FLEX.701.03	Woningst. Weststellingwerf			3.500		1.500
FLEX.465.03	Woningst. Weststellingwerf			5.000		-
Ned. Waterschaps Bank						
WSW 41770	Woningst. Weststellingwerf	29-01-2025	4,450	3.000	3.000	3.000
WSW 39219	Woningst. Weststellingwerf	21-06-2027	4,849	5.000	5.000	5.000
Aegon						
WSW 49842	Stichting WoonFriesland	03-03-2070	0,260	10.000	10.000	10.000
Totaal				66.000	49.000	45.835
	Hiervan 50% indirect gegarandeerd			33.000	24.500	22.918

Jaarrekening - Overzicht van baten en lasten

Overzicht baten en lasten

Overzicht baten en lasten

x € 1.000

Programmarekening 2024	Baten			Lasten			Saldo		
	Rekening 2024	Actuele begroting	Prim. begroting	Rekening 2024	Actuele begroting	Prim. begroting	Rekening 2024	Actuele begroting	Prim. begroting
Saldo van baten en lasten									
0 Bestuur en Ondersteuning	833	625	454	4.787	3.907	3.897	-3.954	-3.282	-3.444
1 Veiligheid	11	16	51	2.135	2.216	2.126	-2.125	-2.200	-2.074
2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	310	260	140	8.423	8.686	8.251	-8.113	-8.426	-8.110
3 Economie	647	358	358	615	689	664	32	-331	-306
4 Onderwijs	2.332	2.037	993	4.291	4.073	3.870	-1.959	-2.036	-2.877
5 Sport, Cultuur en Recreatie	837	871	843	5.066	4.977	4.273	-4.228	-4.107	-3.430
6 Sociaal Domein	13.348	12.824	12.289	40.691	43.468	40.178	-27.343	-30.644	-27.889
7 Volksgezondheid en Milieu	7.338	9.514	6.872	10.258	12.864	9.607	-2.920	-3.351	-2.735
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening	2.529	4.836	4.726	4.092	7.510	6.814	-1.563	-2.674	-2.088
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	72.820	71.481	69.348	828	857	862	71.991	70.623	68.486
Overzicht kosten overhead	9.362	8.610	8.455	23.970	21.672	21.181	-14.608	-13.062	-12.725
Overzicht onvoorzien uitgaven	0	0	0	0	70	1.495	0	-70	-1.495
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	110.367	111.431	104.529	105.157	110.990	103.218	5.210	442	1.311
Mutaties reserves									
2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	371	577	193	1.054	1.054	0	-683	-476	193
3 Economie	30	30	0	0	0	0	30	30	0
5 Sport, Cultuur en Recreatie	605	605	0	1.433	1.433	0	-828	-828	0
6 Sociaal Domein	517	548	15	0	0	0	517	548	15
7 Volksgezondheid en Milieu	720	835	0	462	508	25	258	327	-25
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening	680	1.163	0	1.618	1.618	0	-937	-455	0
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	2.528	2.528	0	1.500	1.500	0	1.028	1.028	0
Overzicht kosten overhead	128	128	0	0	0	0	128	128	0
Gerealiseerd totaal saldo van mutaties reserves	5.579	6.414	208	-6.066	-6.113	-25	-487	301	183
Resultaat	115.946	117.845	104.736	-111.223	-117.102	-103.243	4.723	742	1.493

Programma 0 Bestuur en Ondersteuning

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2024	Primitieve begroting 2024	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
0-1 Bestuur	2.850	2.069	2.059	-781
0-2 Burgerzaken	1.937	1.839	1.839	-98
Totaal Lasten	4.787	3.907	3.897	-880
Baten				
0-1 Bestuur	-294	-225	-54	69
0-2 Burgerzaken	-539	-400	-400	139
Totaal Baten	-833	-625	-454	208
Saldo van lasten en baten	3.954	3.282	3.444	-672
Onttrekkingen				
0-10 Mutaties reserves	0	0	0	0
Resultaat	3.954	3.282	3.444	-672

Toelichting hoeveel heeft het gekost?

Jaarrekening 2024 ten opzichte van actuele begroting 2024

Bestuur

Na de actuariële berekening is er een extra storting geweest (last) in de voorziening Opbouw Pensioenen gewezen Wethouders (€ 173.000) en de voorziening Uitkering Pensioenen gewezen wethouders (€ 554.000). Uit de voorziening Ontslaguitkeringen Wethouder kan een deel vrijvallen (€ 32.000), dit is een baat voor de exploitatie. Ook zijn er kosten gemaakt voor organiseren en houden van de open dag 2024 (€ 62.000).

Burgerzaken

We hebben meer leges ontvangen voor reisdocumenten en rijbewijzen dan begroot (€131.000). Hiertegenover staan hogere uitgaven voor de gedeeltelijke afdracht aan het Rijk (€89.000). Dit is voornamelijk het gevolg van een grotere vraag naar paspoorten dan vooraf verwacht.

Investerings

x € 1.000

Investerings	Totaal krediet	Realisatie	Restant 31/12/2024	Overschot / tekort 2024	Naar 2025
Multifunctioneel meubilair raadzaal	156	86	70	-	70
Eindtotaal	156	86	70	0	70

Toelichting op investeringen

Multifunctioneel meubilair raadzaal

In december 2024 is de verbouwing van de raadszaal begonnen. Deze wordt in 2025 afgerond, daarom gaat het resterende krediet mee naar 2025.

Programma 1 Veiligheid

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2024	Primitieve begroting 2024	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	1.880	1.965	1.826	85
1-2 Openbare orde en veiligheid	255	250	299	-4
Totaal Lasten	2.135	2.216	2.126	80
Baten				
1-2 Openbare orde en veiligheid	-11	-16	-51	-6
Saldo van lasten en baten	2.125	2.200	2.074	75
Resultaat	2.125	2.200	2.074	75

Toelichting hoeveel heeft het gekost?

Jaarrekening 2024 ten opzichte van actuele begroting 2024

Crisisbeheersing en brandweer

Door de verrekening van compensabele btw hebben we in 2024 een voordeel op onze bijdrage aan de Veiligheidsregio (€ 61.000).

Programma 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2024	Primitieve begroting 2024	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
2-1 Verkeer en vervoer	6.034	6.308	5.856	274
2-3 Recreatieve havens	90	65	83	-25
2-4 Economische havens en waterwegen	30	46	45	16
2-5 Openbaar vervoer	5	4	4	0
5-7 Prog 2 Openbaar groen (openlucht)recr.	2.264	2.263	2.263	-2
Totaal Lasten	8.423	8.686	8.251	263
Baten				
2-1 Verkeer en vervoer	-142	-116	-46	26
2-3 Recreatieve havens	-47	-31	-31	16
2-5 Openbaar vervoer	0	-6	-6	-6
5-7 Prog 2 Openbaar groen (openlucht)recr.	-121	-108	-58	14
Totaal Baten	-310	-260	-140	50
Saldo van lasten en baten	8.113	8.426	8.110	313
Onttrekkingen				
0-10A Mutaties reserves	-371	-577	-193	-207
Stortingen				
0-10A Mutaties reserves	1.054	1.054	0	0
Saldo mutatie reserves	683	476	-193	-207
Resultaat	8.796	8.902	7.918	106

Toelichting hoeveel heeft het gekost

Jaarrekening 2024 ten opzichte van actuele begroting 2024

Verkeer en vervoer

Het budget voor verkeerskundige knelpunten is in 2024 niet volledig uitgegeven (€ 175.000). Eind 2023 is een start gemaakt met de aanpak van een aantal verkeerskundige knelpunten die door middel van kleinschalige maatregelen kunnen worden opgelost. Dit zetten we door in 2025 (zie ook incidentele middelen van 2024 naar 2025). Ook hebben we aandacht voor knelpunten die wat complexer zijn en waarvoor eerst nader onderzoek nodig is.

Tevens is het budget voor het Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan (GVVP € 26.000) niet volledig benut. Zie ook incidentele middelen van 2024 naar 2025. Tenslotte is er een onderbesteding (€ 82.000) op het onderhoud van de wegen.

Groot onderhoud verkeersburg Steenwijkerland (€ 105.000)

De inkoopprocedure is in 2024 afgerond en de werkzaamheden zullen in 2025 plaatsvinden (zie ook incidentele middelen van 2024 naar 2025).

Mutaties reserves

Voor de dekking van de overheveling incidentele budgetten uit 2023 was begroot dat we € 338.000 uit de reserve nodig hadden. In 2023 hebben we slechts € 91.000 uitgegeven. Dit bedrag is daadwerkelijk uit de algemene reserve onttrokken. Daarnaast is er € 40.000 extra onttrokken uit de reserve investeringsambities voor de voorbereidingskosten van het project Lycklamaweg. Deze was niet begroot.

Investeringsen

x € 1.000

Investeringsen	Totaal krediet	Realisatie	Restant 31/12/2024	Overschot / tekort 2024	Naar 2025
Meerjarig invest. budget kwaliteit wegen	100	10	90	-	90
Centrumontwikkeling Noordwolde	585	55	530	-	530
Openbare verlichting 2023	89	53	36	-	36
Openbare verlichting 2024	89	0	89	-	89
Vervanging walbeschoeiing Tjonger	75	1	74	-	74
Vervangen Duikers	125	90	35	-	35
Herinrichting centrum Wolvega	6.663	1.892	4.771	-	4.771
Planontwikkeling Groene hart	7.800	601	7.199	-	7.199
Planontwikkeling Acht Pilarenplein	150	39	111	-	111
Herinrichting de Blesse	4.480	4.572	-92	-92	0
Eindtotaal	20.156	7.313	12.843	-92	12.934

Toelichting op investeringen

Meerjarig investeringsbudget kwaliteit wegen

Zoals aangekondigd in de Voorjaarnota 2024 gaan we investeren in levensverlengende maatregelen van de wegen. Dan levert toekomstig (klein)onderhoud op dezelfde wegen meer op. We startten in 2024 met een verdere gedetailleerde uitwerking van deze wegen.

Centrumontwikkeling Noordwolde

De uitvoering is gestart in het najaar van 2024. De verwachting is dat de werkzaamheden in het voorjaar 2025 zijn afgerond.

Openbare verlichting 2023 + 2024

In 2024 zijn 76 armaturen vervangen door led-armaturen. Hiermee is het aantal lichtmasten met ledverlichting gestegen naar 94%. Om de doelstelling te behalen (het volledig vervangen van oude verlichting door ledverlichting) is het nodig om het resterende krediet vanuit 2024 mee te nemen naar 2025.

Vervanging walbeschoeiing Tjonger

Bij de fietspont in de Tjonger is een walbeschoeiing aangebracht. Deze walbeschoeiing was aan beide zijden van de Tjonger aan vervanging toe. De werkzaamheden startten in de herfst 2024 samen met gemeente De Fryske Marren en worden in 2025 afgerond.

Vervangen Duikers

De werkzaamheden zijn in volle gang en worden in 2025 afgerond.

Herinrichting centrum Wolvega

Bereikbaarheid en verkeersroutes zijn belangrijke thema's evenals het 'veraangenamen van het verblijfsgebied winkelstraat. Hiertoe wordt de winkelstraat voorzien met meer groen, bankjes en verharding van een andere kleur. In 2024 is besloten tot een definitief systeem van cameratoezicht. De aannemer is in september (2024) gestart met de uitvoeringswerkzaamheden.

Planontwikkeling Groene hart

Om de gebiedsontwikkeling planologisch mogelijk te maken, zijn in 2024 een bestemmingsplan en een beeldkwaliteitsplan vastgesteld. De transitie van Huize Lindenoord van kantoor naar een hoogwaardige horeca is eveneens al in uitvoering inclusief de aanpassing van de openbare ruimte.

Planontwikkeling Acht Pilarenplein

Zie voor toelichting paragraaf Dynamische investeringsprogramma.

Herinrichting de Blesse

De herinrichting van de Blesse is afgerond. Het jaar 2024 stond in het teken van de nazorg en van de vergroening van het dorp. Dit en de afwikkeling van reeds gegeven opdrachten leidden tot een aanvullende kostenpost.

Programma 3 Economie

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2024	Primitieve begroting 2024	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
3-1 Economische ontwikkeling	82	98	68	15
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	279	337	337	58
3-3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	163	163	169	0
3-4A Economische promotie	91	91	91	0
Totaal Lasten	615	689	664	74
Baten				
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-631	-337	-337	294
3-3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-17	-21	-21	-4
Totaal Baten	-647	-358	-358	289
Saldo van lasten en baten	-32	331	306	363
Onttrekkingen				
0-1I Mutaties reserves	-30	-30	0	0
Resultaat	-62	301	306	363

Toelichting hoeveel heeft het gekost?

Jaarrekening 2024 ten opzichte van actuele begroting 2024

Lasten en baten

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Dit betreft de grondexploitaties van de bedrijventerreinen. In de jaarrekening treffen wij de voorzieningen of winstnemingen die volgens de regelgeving nodig zijn bij een grondexploitatie. Een nadere toelichting vindt u in de paragraaf grondbeleid en onder toelichting op de balans onder voorraad (vlottende activa).

Programma 4 Onderwijs

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2024	Primitieve begroting 2024	Vershil begroot - werkelijk
Lasten				
4-2 Onderwijshuisvesting	2.536	2.475	2.393	-61
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.756	1.599	1.477	-157
Totaal Lasten	4.291	4.073	3.870	-218
Baten				
4-2 Onderwijshuisvesting	-1.578	-1.570	-526	9
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-754	-467	-467	286
Totaal Baten	-2.332	-2.037	-993	295
Saldo van lasten en baten	1.959	2.036	2.877	77
Resultaat	1.959	2.036	2.877	77

Toelichting hoeveel heeft het gekost?

Jaarrekening 2024 ten opzichte van actuele begroting 2024

Onderwijshuisvesting

De lasten op het taakveld onderwijshuisvesting zijn € 61.000 hoger dan begroot. Dit komt door uitgaven voor schade herstel en extra onderhoudskosten.

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

De Specifieke uitkeringen OAB (Onderwijs Achterstanden Beleid) en NPO (Nationaal Programma Onderwijs) hebben zowel aan de lasten- als batenkant een saldo van € 275.000. Per saldo is dit budgettair neutraal. Daarnaast wordt het verschil op het taakveld veroorzaakt door lagere kosten voor de peuterspeelzalen (€ 127.000).

Investerings

x € 1.000

Investerings	Totaal krediet	Realisatie	Restant 31/12/2024	Overschot / tekort 2024	Naar 2025
Uitbreiding St. Franciscusschool	1.424	0	1.424	-	1.424
Investeringsbudget gemeentelijke gebouwen op basis van het MJOP 2024	1.239	40	1.199	-	1.199
Matthijsje Renovatie en verduurzaming	2.664	2.398	266	-	266
Vensterschool ISHP 2024	379	0	379	-	379
Eindtotaal	5.706	2.438	3.268	0	3.268

Toelichting investeringen

Uitbreiding St. Franciscusschool

Bij de najaarsnota 2023 is dit krediet beschikbaar gesteld. Er zijn nog geen kosten voor gemaakt.

Investeringsbudget Gemeentelijke gebouwen op basis van MJOP

In 2024 zijn er investeringen gedaan, maar een groot deel van de kredieten is verschoven naar 2025. Dit komt doordat twee renovaties aan technische installaties zijn uitgesteld. Deze renovaties zullen in 2025 worden gestart.

Matthijsje Renovatie en verduurzaming

90% van het investeringskrediet is uitbetaald aan Matthijsje, de laatste 10% volgt na voltooiing.

Vensterschool ISHP 2024

Bij de voorjaarsnota 2024 is dit krediet beschikbaar gesteld. Er zijn nog geen kosten voor gemaakt.

Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2024	Primitieve begroting 2024	Vershil begroot - werkelijk
Lasten				
5-1 Sportbeleid en activering	595	644	588	49
5-2 Sportaccommodaties	2.669	2.487	1.905	-182
5-3 Cultuurpresentatie cultuurproductie en	467	504	435	37
5-4 Musea	93	95	95	2
5-5 Cultureel erfgoed	69	55	55	-14
5-6 Media	546	546	519	0
5-7A Prog 5 Openbaar groen (openlucht)recr.	626	647	678	21
Totaal Lasten	5.066	4.977	4.273	-88
Baten				
5-1 Sportbeleid en activering	-260	-261	-261	-1
5-2 Sportaccommodaties	-528	-565	-565	-37
5-5 Cultureel erfgoed	-5	0	0	5
5-6 Media	-27	-27	0	0
5-7A Prog 5 Openbaar groen (openlucht)recr.	-17	-17	-17	0
Totaal Baten	-837	-871	-843	-33
Saldo van lasten en baten	4.228	4.107	3.430	-121
Onttrekkingen				
0-10B Mutaties reserves	-605	-605	0	0
Stortingen				
0-10B Mutaties reserves	1.433	1.433	0	0
5-5 Cultureel erfgoed	0	0	0	0
Totaal Stortingen	1.433	1.433	0	0
Saldo mutatie reserves	828	828	0	0
Resultaat	5.056	4.935	3.430	-122

Toelichting hoeveel heeft het gekost?

Jaarrekening 2024 ten opzichte van actuele begroting 2024

Sportbeleid en activering

Er zijn onder andere minder kosten gemaakt voor sportstimulering dan begroot, ook is er een eenmalige terugvordering van een subsidie geweest. Dit zorgt voor een voordeel op de lasten van € 49.000.

Sportaccommodaties

De lasten op het taakveld sportaccommodaties zijn € 182.000 hoger dan begroot. Dit komt door meer uitgaven aan onderhoud en reiniging zwembad de Steense (€ 63.000) en de Dobbe (€ 43.000), meer uitgaven aan elektriciteit dan begroot (€ 37.000) en meer inkoop voor het sportcafé de Steense (€ 39.000). De baten zijn in totaal € 36.000 minder dan begroot. Dit komt door meer inkomsten van sportcafé de Steense (€ 76.000) en de Dobbe (€ 31.000) maar daarentegen een terugbetaling van een specifieke uitkering energiecompensatie zwembad (€ 158.000).

Cultureel- presentatie, productie en participatie

Er zijn voor muziekonderwijs minder subsidies verstrekt dan begroot (€ 37.000), onder andere omdat voor festival Popwerf geen subsidie is aangevraagd.

Investeringsen

					x € 1.000
Investeringsen	Totaal krediet	Realisatie	Restant 31/12/2024	Overschot / tekort 2024	Naar 2025
Investeringsbudget gemeentelijke gebouwen op basis van het MJOP 2024 (incl. restant MJOP 2022)	1.353	414	939	-	939
Project Driewegsluis	1.140	465	675	-	675
Trapveldje Lindewijk	130	123	7	7	0
Beweegtuin Haenepolle	100	112	-12	-12	0
Aankoop PKN	1.033	0	1.033	-	1.033
Renovatie Kerk op de Hoogte	690	0	690	-	690
Eindtotaal	4.446	1.114	3.333	-5	3.338

Toelichting op investeringen

Investeringsbudget gemeentelijke gebouwen op basis van het Meerjarig Onderhoudsplan (MJOP) 2024

De onderhouds- en vervangingswerkzaamheden zijn deels volgens planning uitgevoerd.

Een restant van de werkzaamheden wordt in 2025 uitgevoerd. Deze werkzaamheden conflicteren met het gebruik van de betreffende accommodaties.

Er wordt gekozen voor een rustige periode om de overlast voor gebruikers te minimaliseren.

Project Driewegsluis

De werkzaamheden aan het oostelijke eiland, fase 1, zijn inmiddels afgerond. Onder andere is een natuurlijke oever gecreëerd, een slenk en poel gegraven en een vlonder aangelegd. Ook zijn er natuurlijke speeltoestellen voor kinderen geplaatst. Bij de fietsbrug is een op- en afstap voor boten gerealiseerd. In 2025 gaan we verder met fase 2.

Trapveldje Lindewijk

Dit is afgerond, dit krediet kan worden afgesloten.

Beweegtuin Haenepolle

In 2024 kwam de beweegtuin in Haenepolle gereed. Met de beweegtuin willen we een plek maken waar mensen van alle leeftijden kunnen bewegen en spelen in de buitenlucht.

Aankoop PKN

In de raadsvergadering van 10 juni 2024 heeft de raad besloten tot aankoop van de PKN panden, waaronder de Kerk op de Hoogte en het ontmoetingscentrum de Ark. Beide panden zijn van belang voor het project Bestemming Wolvega en de ontwikkeling van een Ontmoetingscentrum Wolvega. In 2024 zijn nog geen kosten gemaakt.

Renovatie Kerk op de Hoogte en De Ark

Voor het onderhoud en om de Kerk op de Hoogte en De Ark geschikt te maken voor de verschillende doeleinden is een renovatie nodig. Hiervoor heeft de raad een krediet beschikbaar gesteld. De panden waren in 2024 nog niet in ons bezit, daarom zijn er in 2024 nog geen kosten gemaakt.

Programma 6 Sociaal domein

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2024	Primitieve begroting 2024	Vershil begroot - werkelijk
Lasten				
6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	4.816	6.139	5.858	1.324
6-2 Toegang en eerstelijnsvoorziening	2.971	2.986	2.926	15
6-3 Inkomensregelingen	11.157	11.175	10.307	18
6-4 WSW en beschut werk	4.033	4.043	3.919	10
6-5 Arbeidsparticipatie	1.079	1.101	1.198	22
6-6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.296	1.284	1.246	-12
6-71 Maatwerkdienstverlening 18+	464	484	484	20
6-71A Hulp bij het huishouden (WMO)	3.043	3.163	2.658	109
6-71B Begeleiding (WMO)	1.688	1.777	1.601	105
6-71C Dagbesteding (WMO)	730	766	901	36
6-71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)	127	143	110	16
6-72 Maatwerkdienstverlening 18-	292	312	312	20
6-72A Jeugdhulp begeleiding	386	300	700	-86
6-72B Jeugdhulp behandeling	4	0	350	-4
6-72C Jeugdhulp dagbesteding	558	600	700	42
6-72D Jeugdhulp zonder verblijf overig	4.438	5.669	3.353	564
6-73A Pleegzorg	340	510	310	170
6-73B Gezinsgericht	581	580	580	-1
6-73C Jeugdhulp met verblijf overig	1.781	1.610	710	-171
6-74A Jeugdhulp behandeling GGZ zondervverblijf	139	150	350	11
6-74B Jeugdhulp crisisLTAGGZ-verblijf	315	400	490	85
6-74C Gesloten plaatsing	50	-8	284	-58
6-81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0
6-81A Beschermd wonen (WMO)	-420	-457	50	-37
6-81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	71	61	59	-10
6-82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0
6-82A Jeugdbescherming	747	685	666	-62
6-82B Jeugdreclassering	3	-6	57	-10
Totaal Lasten	40.691	43.468	40.178	2.777
Baten				
6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	-4.330	-4.285	-4.084	45
6-2 Toegang en eerstelijnsvoorziening	-121	-38	-38	18
6-3 Inkomensregelingen	-8.641	-8.252	-7.972	389
6-5 Arbeidsparticipatie	-21	-19	0	2
6-6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-235	-230	-196	5
6-71B Begeleiding (WMO)	0	0	0	0
Totaal Baten	-13.348	-12.824	-12.289	524
Saldo van lasten en baten	27.343	30.644	27.889	3.301
Onttrekkingen				
0-10C Mutaties reserves	-517	-548	-15	-31
Resultaat	26.825	30.096	27.874	3.270

Toelichting op totaal tabel

Voor de toelichting op de lasten en de baten zijn de taakvelden samengevoegd per beleidsveld.

Lasten en baten per beleidsveld

x € 1.000			
Per beleidsveld:	Rekening 2024	Begroting 2024	Verschil
Samenkracht en burgerparticipatie	4.816	6.139	1.324
Toegang en eerstelijnsvoorziening	2.971	2.986	15
Participatie	16.269	16.320	51
WMO	7.000	7.220	220
Jeugdzorg	9.634	10.801	1.167
Mutaties reserves	0	0	0
Totaal Programma 6 Lasten	40.691	43.468	2.777
Samenkracht en burgerparticipatie	-4.330	-4.285	45
Toegang en eerstelijnsvoorziening	-121	-38	84
Participatie	-8.662	-8.271	390
WMO	-235	-230	5
Jeugdzorg	0	0	0
Mutaties reserves	-517	-548	-31
Totaal Programma 6 Baten	- 13.865	- 13.372	494
Resultaat programma 6	26.825	30.096	3.270
Per beleidsveld Saldo lasten en baten	Saldo rekening 2024	Saldo Begroting 2024	Verschil
Samenkracht en burgerparticipatie	485	1.854	1.369
Toegang en eerstelijnsvoorziening	2.850	2.949	98
Participatie	7.608	8.049	441
WMO	6.765	6.990	225
Jeugdzorg	9.634	10.801	1.167
Mutaties reserves	-517	-548	-31
Resultaat programma 6	26.825	30.096	3.270

Toelichting hoeveel heeft het gekost?

Jaarrekening 2024 ten opzichte van actuele begroting 2024

Samenkracht en burgerparticipatie

Op de budgetten voor de opvang van Oekraïners hebben we € 1.118.000 over. Conform werkwijze van voorgaande jaar stellen we voor dit te storten in de reserve voor spoedzoekers.

Dit betreft het restant van de werkelijke ontvangen middelen voor opvang ontheemden uit Oekraïne.

Hiermee reserveren we middelen voor het huisvesten van spoedzoekers. Zie hiervoor het bestemmingsvoorstel in het onderdeel Jaarrekening op hoofdlijnen. Daarnaast zijn er minder uitgaven gedaan dan begroot voor versterking sociale basis (€ 27.000) en de MFC's + kinderopvang locaties (€ 47.000).

Toegang en eerstelijnsvoorziening

We hebben meer baten voor de Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek ontvangen dan begroot, hier staan uitgaven tegenover.

Participatie

De baten zijn € 390.000 hoger dan is begroot. Voor het bepalen van de baten in de begroting gebruiken we het vastgestelde budget in de voorlopige beschikking bijstandsuitkering. Het vastgestelde budget in de definitieve beschikking bijstandsuitkering is hoger waardoor de baten uiteindelijk hoger zijn dan is begroot.

Wmo

We zien nog steeds effecten van Grip op Wmo. Op de voorziening hulp bij het huishouden (€ 119.000) en de voorziening begeleiding (€ 89.000) is minder uitgegeven dan is begroot.

Jeugd

Het aantal jeugdigen is vrij stabiel maar we zien wel dat de kosten per jeugdige elk jaar toenemen. Daarom is bij de voorjaarsnota (structureel) en bij de najaarsnota (incidenteel) het budget verhoogd. Het blijft moeilijk om grip te houden op de zorgkosten en dit goed te monitoren. Dit komt vooral door de ingewikkelde financieringssystematiek en de directe verwijzingen waar we geen invloed op hebben. Ook kunnen complexe gevallen van grote invloed zijn. Er is in 2024 € 1.167.000 minder uitgegeven dan is begroot. We onderzoeken of hier een structureel component in zit en nemen dit mee bij de voorjaarsnota 2025 en kadernota 2026.

Investerings

x € 1.000

Investerings	Totaal krediet	Realisatie	Restant 31/12/2024	Overschot / tekort 2024	Naar 2025
Investeringsbudget gemeentelijke gebouwen op basis van het MJOP 2024	163	39	124		124
Eindtotaal	163	39	124	0	124

Toelichting op investeringen

Investeringsbudget gemeentelijke gebouwen op basis van het MJOP 2024

Wij hadden oorspronkelijk krediet aangevraagd voor het vervangen van een luchtbehandelingskast. Deze beslissing is uitgesteld vanwege de recente ontwikkelingen die het efficiënter maken om een breder, strategischer plan te formuleren, waarin deze investering als een integraal onderdeel wordt opgenomen. Daarom nemen we het restant van het krediet mee naar 2025.

Programma 7 Volksgezondheid en Milieu

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2024	Primitieve begroting 2024	Vershil begroot - werkelijk
Lasten				
7-1 Volksgezondheid	1.872	1.988	1.828	116
7-2 Riolering	2.218	2.031	2.045	-187
7-3 Afval	3.182	3.329	3.328	147
7-4 Milieubeheer	2.607	5.161	2.047	2.554
7-5 Begraafplaatsen en crematoria	379	356	358	-22
Totaal Lasten	10.258	12.864	9.607	2.606
Baten				
7-1 Volksgezondheid	-216	-197	-170	19
7-2 Riolering	-2.313	-2.277	-2.277	36
7-3 Afval	-3.565	-3.722	-3.672	-157
7-4 Milieubeheer	-1.049	-3.108	-543	-2.059
7-5 Begraafplaatsen en crematoria	-195	-209	-209	-14
Totaal Baten	-7.338	-9.514	-6.872	-2.176
Saldo van lasten en baten	2.920	3.351	2.735	431
Onttrekkingen				
0-10E Mutaties reserves	-720	-835	0	-115
Stortingen				
0-10E Mutaties reserves	462	508	25	46
Saldo mutatie reserves	-258	-327	25	-68
Resultaat	2.662	3.024	2.760	362

Toelichting hoeveel heeft het gekost?

Jaarrekening 2024 ten opzichte van actuele begroting 2024

Volksgezondheid

De lasten voor dit taakveld zijn lager dan begroot. Dit komt met name door een lagere bijdrage aan de Veiligheidsregio Fryslân voor het onderdeel gezondheid (€ 92.000).

Riolering

De lasten op het taakveld riolering zijn € 187.000 hoger dan begroot. Dit komt voor het grootste deel door afrekeningen uit voorgaande jaren van de voormalige energieleverancier die niet voorzien waren. Anderzijds vonden er extra werkzaamheden plaats waar voor een deel extra baten (€ 36.000) tegenover stonden.

Afval

Van het budget flankerend beleid is € 100.000 niet uitgegeven in 2024. Met een pakket van flankerende en compensatiemaatregelen vindt invoering plaats van diftar+ in de gemeente Weststellingwerf. Daartoe zijn in 2024 de eerste stappen gezet, toch dient in 2025 hier verdere handen en voeten aan gegeven te worden. Zie ook incidentele middelen van 2024 naar 2025.

Aan zowel de lasten- als de batenkant van de afvalstromen valt de werkelijkheid lager uit. In een deel van de afrekeningen van onze afvalpartners in 2024 zaten namelijk zowel de baten als de lasten. Onder de streep zijn de verschillen echter gering. Dit leidt nog wel tot een aanpassing in de begroting 2025.

De baten uit de afvalstoffenheffing vallen lager uit (€ 43.000). Een verdere toelichting op dit taakveld en de kostendekkendheid van de tarieven is opgenomen in de paragraaf lokale heffingen.

Milieubeheer

Aan zowel de lasten als de batenkant zijn middelen begroot voor de SPUK Lokale aanpak isolatie, de SPUK CDOKE en SPUK Aanpak energiearmoede. De overgebleven middelen (€ 2.059.000) mogen later worden ingezet en worden overgeheveld via de balans. In 2025 gaan we hiermee verder aan de slag. Daarnaast gaven we onder andere minder geld uit aan klimaat & duurzaamheid (€ 145.000). Daarnaast gaan we verder met de uitvoering energietransitie (€ 70.000) en het in OWO-verband uitvoeren van de transitievisie warmte (€ 153.000), zie ook incidentele middelen van 2024 naar 2025. Ook waren de uitgaven aan de FUMO lager dan begroot (€ 144.000).

Mutaties reserves

Exploitatie afval

Uitgangspunt is een 100% kostendekking. De werkelijke exploitatie sluit af met een nadelig saldo van € 45.000 waar € 25.000 nadelig was begroot. Dit werkelijke saldo wordt onttrokken aan de reserve afvalstoffenverwijdering. Zie hiervoor ook de paragraaf lokale heffingen.

Exploitatie riolering

Uitgangspunt is een 100% kostendekking. Het werkelijke exploitatieresultaat sluit met een nadelig saldo van € 139.000 waar we een nadeel (onttrekking) van € 50.000 hadden begroot. Het werkelijke saldo op de exploitatie is onttrokken aan de reserve vervanging/onderhoud riolering. Zie hiervoor ook de paragraaf lokale heffingen.

Reserve energietransitie

De structurele voeding van de bestemmingsreserve energietransitie bestaat uit de jaarlijkse huuropbrengsten van de zonneparken in Wolvega en Noordwolde. In 2024 is er € 29.000 toegevoegd aan de reserve waar € 25.000 was begroot.

Overheveling incidentele budgetten

Voor de dekking van de overheveling incidentele budgetten uit 2023 was begroot dat we € 327.000 uit de reserve nodig hadden. In 2024 hebben we slechts € 103.000 uitgegeven. Dit bedrag is daadwerkelijk uit de algemene reserve onttrokken.

Investeringsen

x € 1.000

Investeringsen	Totaal krediet	Realisatie	Restant 31/12/2024	Overschot / tekort 2024	Naar 2025
Vervangen riolering 2021	176	178	-2	-2	0
Vervangen riolering 2022	952	155	797	-	797
Vervanging riolering 2023	200	165	35	-	35
Vervanging riolering 2024	250	32	218	-	218
Vervangen rioolgemalen (elektromechanisch) 2022	109	41	67	-	67
Vervangen rioolgemalen (elektromechanisch) 2023	50	75	-25	-25	0
Vervangen rioolgemalen (elektromechanisch) 2024	162	0	162	-	162
Aanleg hemelwaterriool (na herziening)	3.313	354	2.959	-	2.959
Eindtotaal	5.212	1.000	4.211	-27	4.238

Toelichting op investeringen

Vervanging riolering 2021

Werkzaamheden zijn afgerond.

Vervanging riolering 2022 + 2023

Voor deze bovenstaande geldt reparatie en vervanging riool in 2025.

Vervanging riolering 2024

Dit is vervanging van riool aan de Emmastraat in Wolvega. Afronding van de werkzaamheden vindt plaats in 2025.

Vervanging rioolgemalen (elektromechanisch) 2022

Dit betreft het rioolgemaal in Oosterstreek. Afronding van de werkzaamheden vindt plaats in 2025.

Vervanging rioolgemalen (elektromechanisch) 2023

Het restant van dit krediet is ingezet bij het vervangen van de rioolgemalen 2024.

Vervanging rioolgemalen (elektromechanisch) 2024

Dit betreft rioolgemalen Markeweg/Langelille. De werkzaamheden vinden plaats in 2025.

Aanleg hemelwaterriool (na herziening)

Hieronder vallen de klimaatmaatregelen die in het Gemeentelijk rioleringsplan worden genoemd. Het deelproject, de aanleg van een hemelwaterriool Houtstraat in Wolvega, werd in 2024 uitgevoerd. Voor de overige projecten werd in 2024 een nieuwe planning opgesteld.

Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2024	Primitieve begroting 2024	Vershil begroot - werkelijk
Lasten				
0-3 Beheer overige gebouwen en gronden	250	308	279	58
8-1 Ruimtelijke ordening	1.232	2.049	1.220	818
8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.441	4.007	4.007	2.566
8-3 Wonen en bouwen	1.170	1.146	1.308	-24
Totaal Lasten	4.092	7.510	6.814	3.418
Baten				
0-3 Beheer overige gebouwen en gronden	-12	-7	-7	5
8-1 Ruimtelijke ordening	-30	0	0	30
8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-1.514	-4.007	-4.007	-2.493
8-3 Wonen en bouwen	-973	-821	-711	152
Totaal Baten	-2.529	-4.836	-4.726	-2.307
Saldo van lasten en baten	1.563	2.674	2.088	1.111
Onttrekkingen				
0-10F Mutaties reserves	-680	-1.163	0	-482
Stortingen				
0-10F Mutaties reserves	1.618	1.618	0	0
Saldo mutatie reserves	937	455	0	-482
Resultaat	2.500	3.129	2.088	629

Toelichting hoeveel heeft het gekost?

Jaarrekening 2024 ten opzichte van actuele begroting 2024

Beheer overige gebouwen en gronden

In 2024 hadden we geld geraamd voor de sloop van het pand aan de Grindweg 104 in Munnekeburen. Deze sloop heeft nog niet plaatsgevonden.

Ruimtelijke ordening

In 2025 gaan we verder met de Duurzame Inrichting Openbare Ruimte (€ 47.000), de implementatie van de omgevingswet (€ 567.000), IBOR (€ 55.000) en de huisvestingsverordening (€ 30.000), zie ook incidentele middelen van 2024 naar 2025. Tevens vonden geen uitgaven plaats voor het uitwerken van de omgevingsvisie (€ 89.000).

Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Dit betreft de woningterreinen. In de jaarrekening treffen wij de voorzieningen of winstnemingen die volgens de regelgeving nodig zijn bij een grondexploitatie. Een nadere toelichting vindt u in de paragraaf grondbeleid en onder toelichting op de balans onder voorraad (vlottende activa).

Wonen en Bouwen

Bij de najaarsnota was de verwachting dat de leges en rechten omgevingsvergunningen bouw meer zouden zijn dan begroot (€ 250.000). Er zijn uiteindelijk € 340.000 meer leges en rechten ontvangen dan verwacht. Dit komt door het aantal grote vergunningen. Tevens vallen inkomsten uit de verhuur van chalets aan Oekraïners hoger uit.

Mutaties reserves

Voor de dekking van de overheveling incidentele budgetten uit 2023 was begroot dat we € 647.000 uit de reserve nodig hadden. De werkelijke onttrekking bedroeg uiteindelijk slechts € 165.000.

Investeringsen

x € 1.000

Investeringsen	Totaal krediet	Realisatie	Restant 31/12/2024	Overschot / tekort 2024	Naar 2025
Huisvesting Statushouders / Oekraïense ontheemden	1.386	1.414	-28	-28	0
Eindtotaal	1.386	1.414	-28	-28	0

Toelichting op investeringen

Huisvesting Statushouders

Project Hoofdweg is afgerond en wordt inmiddels bewoond sinds 2024. Hiermee kan het krediet worden afgesloten.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2024	Primitieve begroting 2024	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
0-5 Treasury	82	151	155	68
0-61 OZB woningen	330	307	307	-24
0-62 OZB niet-woningen	325	307	307	-19
0-64 Belastingen overig	91	93	93	3
0-7 Algemene uitkering en overige uitkeringe	0	0	0	0
0-8 Overige baten en lasten	0	0	0	0
3-4 Economische promotie	0	0	0	0
Totaal Lasten	828	857	862	29
Baten				
0-5 Treasury	-924	-780	-146	144
0-61 OZB woningen	-3.221	-3.209	-3.169	11
0-62 OZB niet-woningen	-1.932	-1.925	-1.915	8
0-64 Belastingen overig	-127	-137	-137	-10
0-7 Algemene uitkering en overige uitkeringe	-66.386	-65.212	-63.763	1.174
0-8 Overige baten en lasten	0	0	0	0
3-4 Economische promotie	-230	-218	-218	12
Totaal Baten	-72.820	-71.481	-69.348	1.339
Saldo van lasten en baten	-71.991	-70.623	-68.486	1.368
Onttrekkingen				
0-10G Mutaties reserves	-2.528	-2.528	0	0
Stortingen				
0-10G Mutaties reserves	1.500	1.500	0	0
Saldo mutatie reserves	-1.028	-1.028	0	0
Resultaat	-73.020	-71.652	-68.486	1.368

Toelichting

Jaarrekening 2024 ten opzichte van actuele begroting 2024

Treasury

Op het taakveld treasury staat de rente die we moeten betalen over de korte en langlopende geldleningen die we zijn aangegaan. De rente die we aan de grondexploitatie en overige investeringen mogen toerekenen worden hierop in mindering gebracht. Wat resteert is het renteresultaat. Ook staan op dit taakveld de ontvangen dividenduitkeringen.

Onze liquiditeitspositie is positief, dat houdt in dat wij onze overtollige middelen bij de Schatkist hadden staan. Door de wet fido zijn de decentrale overheden verplicht, boven het voor dat jaar geldende drempelbedrag, hun liquide middelen aan te houden in de schatkist. We hebben ruim € 140.000 meer rente ontvangen vanuit het schatkistbankieren dan we bij de najaarsnota hadden voorzien. Een voordeel voor onze exploitatie. Daarnaast hebben we iets minder rente hoeven te betalen over onze leningen en hebben we meer toegerekend aan de grondexploitatie. Dit leverde aan de lastenkant ook een voordeel op van in totaal bijna € 70.000.

Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds

Het gemeentefonds is onze grootste inkomstenpost. In 2024 hebben we € 66,4 miljoen aan algemene uitkering ontvangen, zo'n € 1,2 miljoen meer dan we hadden begroot bij de najaarsnota. Belangrijke reden hiervoor is dat er via de septembercirculaire en de decembercirculaire van het gemeentefonds nog middelen in 2024 beschikbaar werden gesteld door het Rijk. De gemeenteraad is over de financiële gevolgen van de septembercirculaire en de decembercirculaire geïnformeerd. Ook hebben we afrekeningen van voorgaande jaren ontvangen.

Reserve mutatie

De reservemutaties betreffen een storting in de algemene reserve van € 1,5 miljoen (geraamd bij de voorjaarsnota), de onttrekkingen uit de reserve investeringsambities voor de centrumontwikkeling Noordwolde en de aankoop vastgoed Wolvega en de vrijval van € 2,2 miljoen voor de reservering onderwijshuisvesting. Deze reservemutaties zijn volgens de begroting uitgevoerd.

x € 1.000

Gemeentefonds (- = nadelig)	2024
Raming conform Najaarsnota 2024	
Algemene uitkering	65.062
Totaal raming gemeentefonds Najaarsnota 2024	65.062
Uitkering 2024 (realisatie)	
Algemene uitkering	66.187
Totaal realisatie gemeentefonds 2024	66.187
Afrekening 2021	28
Afrekening 2022	33
Afrekening 2023	138
Totaal in jaarrekening 2024	66.386

Overzicht kosten overhead

Overzicht kosten overhead

De definitie van overhead uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) wordt nader gedefinieerd (2023) als: het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hiertoe behoren ook de systemen en aanverwante lasten die deze functies ondersteunen.

Alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten die gericht zijn op de externe klant vallen hier dus niet onder maar zijn in de betreffende taakvelden opgenomen.

De bedrijfskosten die wel gerekend worden tot de overhead zijn:

- Personele kosten (alleen leidinggevenden en interne teams)
- Huisvesting
- OWO (incl. ICT)
- Communicatie
- Overige bedrijfsvoeringskosten

Toerekening aan kostendekkende activiteiten

Alle directe kosten zijn rechtstreeks toegerekend aan de taakvelden. Voor taakvelden waar kostendekkende tarieven het uitgangspunt zijn, zoals bij de exploitatie afvalinzameling en riolering, wordt een opslag voor de overheadkosten toegepast. De opslag is een percentage van de directe salariskosten. De overhead waarmee wij in 2024 hebben gerekend is 98%.

x € 1.000

Overhead	Werkelijk 2024	Actuele begroting 2024	Primaire begroting 2024	Vershil begroot - werkelijk
Personeel	9.623	8.356	8.052	-1.267
Huisvesting	1.720	1.571	1.621	-149
OWO (incl. ICT)	2.865	2.751	2.656	-114
Overige bedrijfsvoeringskosten	162	157	291	-5
Communicatie	93	99	99	5
Totaal Overhead	14.463	12.934	12.719	-1.529
Eindtotaal	14.463	12.934	12.719	-1.529

Toelichting overhead kosten

Personeel

Het saldo van alle salariskosten staat bij de paragraaf bedrijfsvoering. De kosten personeel bij overhead bestaan uit salarissen van de leidinggevenden en de interne teams. Zowel voor het vaste personeel als ook voor inhuur. Ook de kosten van onder andere opleiding, werving en selectie zijn onderdeel van de overheadkosten personeel.

We hebben € 1.267.000 meer uitgegeven op het onderdeel personeel van begroot. Dit komt met name door het samenkomen van verschillende factoren aan het einde van het jaar.

We verklaren dit per onderdeel:

- Vinden, binden, boeien (€ 85.000) - we hebben meer uitgegeven aan reiskosten woon-werk-verkeer dan begroot.
- Opleidingen (€ 60.000) - we hebben meer uitgegeven aan opleidingen dan begroot.
- Storting in de verplichte voorziening Verlofsparen en voorziening RVU (€ 210.000) - zie toelichting reserves en voorzieningen
- Salaris, inhuurkosten en overige bijkomende personeelskosten (€ 900.000) - we hebben meer uitgegeven dan begroot.

OWO (incl. ICT)

Voor het onderdeel ICT hebben we een aantal uitgaven moeten doen die niet waren begroot:

- door de overgang naar bellen via MS-Teams moest voor iedereen een uitgebreidere licentie worden afgenomen. Door de EU-aanbesteding die wij hebben doorlopen geldt de meerprijs alleen voor 2024;
- er moest een back-up worden gemaakt van de cloud en Liquit moest worden omgezet naar de cloud ;
- er moest een jaar extra onderhoud voor ons datacenter worden afgenomen door een aanbesteding die nog niet was afgerond.

Huisvesting

Voor huisvesting hebben we in 2024 € 149.000 meer uitgegeven dan dat we hadden begroot. Dit zit voornamelijk in de schoonmaakkosten. Daarnaast hebben we te maken gehad met onverwachte onderhoudskosten.

Toelichting baten

Daarnaast hebben wij ook uitgaven gedaan waar baten tegenover staan, denk aan vergoedingen personeel en de OWO-verevening. Totaal hogere baten € 752.000. Dit voordeel doet zich voor door de volgende 3 onderdelen:

- In 2024 hebben wij een bedrag van € 146.000 aan baten gerealiseerd uit de inruil van vervoersmiddelen.
- Voor personeel hebben wij in 2024 € 284.000 aan vergoedingen ontvangen . Dit komt vooral doordat wij personeel hebben gedetacheerd naar andere organisaties.
- Daarnaast hebben wij in totaal € 322.000 meer inkomsten ontvangen dan begroot. Dit is vooral het gevolg van de OWO-verevening.

Investeringsen

x € 1.000

Investeringsen	Totaal krediet	Realisatie	Restant 31/12/2024	Overschot / tekort 2024	Naar 2025
Microsoft	195	231	-36	-36	0
Vervangingsbudget automatisering 2021 (deel afgesloten)	438	129	309	-	309
Vervangingsbudget automatisering 2024	219	128	91	-	91
Roadmap (deel afgesloten)	458	417	41	-	41
Budget informatisering 2023 (deel afgesloten)	172	150	22	-	22
Budget informatisering 2024	79	81	-2	-2	-2
Laptops 2024	90	132	-42	-42	0
Tractie 2022	420	414	6	6	0
Tractie 2023	295	292	3	3	0
Tractie 2024	240	154	86	-	86
MJOP gemeentehuis 2024 (incl. restant MJOP 2022 en 2023)	809	153	656	-	656
Eindtotaal	3.416	2.281	1.135	-71	1.203

Toelichting op investeringen

Microsoft

Dit krediet kan worden afgesloten. Het is gebruikt voor uitrol van het project OWO365 fase 1, welke is afgerond.

Vervangingsbudget automatisering 2021

Dit restantkrediet is bestemd voor de deelprojecten uit de EU-aanbesteding kernapplicaties en de EU-aanbesteding van e-HRM. Naar verwachting wordt voor Belastingen in Q2 en Sociaal Domein eind Q4 decharge verleend, waarna de laatste facturen kunnen worden betaald. De aanbesteding is gegund aan Youforce en de implementatie van nieuwe functionaliteit wordt dit jaar afgerond. Het krediet zal naar verwachting eind 2025 kunnen worden afgesloten.

Vervangingsbudget automatisering 2024

Dit budget dient nog beschikbaar te blijven in verband met het vervangen van laptops en schermen. Deze investering is uitgesteld in verband met de EU-aanbesteding hardware die loopt en nu in de eindfase zit. Eind 2025 kan dit krediet worden afgesloten.

Roadmap

De projecten die onderdeel uitmaakten van de Roadmap zijn grotendeels afgerond. Voor OWO365 worden in 2025 nieuwe middelen aangevraagd voor fase 2. Daarnaast zijn de deelprojecten SSO (Single Sign On), Hello-ID en herinrichting Topdesk in de afrondende fase. Ook dit krediet kan eind 2025 worden afgesloten.

Budget informatisering 2023

Bijna alle projecten (op Fries Archiefnet en CRM salesforce na) zijn afgerond en het krediet wordt grotendeels afgesloten. Eind 2025 kan de restant van dit krediet worden afgesloten.

Budget informatisering 2024

Vanuit het Informatiseringsjaarplan 2024 zijn drie projecten nog niet afgerond, waarmee in totaal nog een investering van € 15.405 is gemoeid. Het negatieve saldo geeft een vertekend beeld vanwege het feit dat een factuur ten behoeve van de Pilot API-ZGW nog verrekend moet worden. We verwachten deze projecten in 2025 af te ronden.

Laptops 2024

Dit is een verzamelkrediet voor aanschaf van laptops voor nieuw personeel. De uitgaven hierop zijn afhankelijk van het aantal nieuwe medewerkers. Daarnaast hebben gemeenten extra uitgegeven voor het plaatsen van dubbele (extra) monitoren. Eenmaal aangeschafte laptops en schermen worden vervolgens opgenomen in het gezamenlijke vervangingsschema.

Tractie 2022, 2023 en 2024

In 2024 zijn, na een Europese aanbesteding, vier grote zoutstrooiers en drie kleine zoutstrooiers aangeschaft. Tractie 2022 en 2023 kunnen worden afgesloten. Vanwege de huidige langere levertijden is het budget voor 2024 nog niet uitgegeven. Het gaat hier om materieel voor de gemeentewerf. Het restant voor tractie 2024 dient dan ook naar 2025 te worden meegenomen.

MJOP gemeentehuis 2024

In 2024 is de nieuwe energiecentrale van het gemeentehuis in gebruik genomen, bestaande uit onder andere warmtepompen en warmtekoudeopslag in de bodem rondom het gebouw.

De financiële afwikkeling hiervan vindt deels in 2025 plaats vanwege opleverpunten.

In 2025 kan gestart worden om de aanverwante installaties te vernieuwen. Vanwege de benodigde procedures wordt verwacht dat sommige onderdelen in 2026 financieel worden afgerond.

Vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2024	Primitieve begroting 2024	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
0-9 Vennootschapsbelasting	0	0	0	0

Toelichting

De afvalinzameling en -verwerking wordt gedaan door Omrin. Omrin heeft geen vaststellingsovereenkomst (VSO) met de Belastingdienst gesloten met betrekking tot de opbrengsten uit huishoudelijke afvalstromen. Deze opbrengsten verlagen de aan de gemeente doorbelaste kosten en Omrin geeft deze opbrengsten niet zelf aan. Daarom moet de gemeente deze opbrengsten aangeven als belaste bate. In 2024 hebben we € 49 betaald. Dit betreft de definitieve aanslag over 2022 en de voorlopige aanslag van 2024.

Overige baten en lasten

Tabel overige baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2024	Primitieve begroting 2024	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
0-8B Overige baten en lasten	0	70	1.495	70

Toelichting

Jaarrekening 2024 ten opzichte van actuele begroting 2024

De stelpost onvoorziene uitgaven (€ 30.000) is in 2024 niet ingezet. Daarnaast was er nog een kleine stelpost vanuit het collegeprogramma (€40.000), deze is in 2024 nog niet ingezet.

Jaarrekening - overig

Rechtmatigheidsverantwoording

Toelichting

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 2 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3 % van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 3.336.686. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 4.833.781 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 3.336.686. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 2.147.000 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium	x € 1.000
1A. Overschrijding lasten programma's	3.485
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	239
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	153
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	3.877
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	2.147
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering)	1.728
Voorwaarden criterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering)	957
M&O criterium	
Geen bevindingen	0

Toelichting tabel

De begrotingsonrechtmatigheden die niet binnen het vooraf vastgestelde beleid van de raad passen bedragen in totaal € 1.728.000. Deze begrotingsonrechtmatigheden bestaan uit enerzijds een geconstateerde lastenoverschrijding van € 971.000 in het overzicht kosten overhead. Deze overschrijding is toegelicht in de financiële analyse in het programma overzicht kosten overhead in de jaarrekening. De overige begrotingsonrechtmatigheden van in totaal € 757.000 bestaan uit individuele overschrijdingen van de lasten en investeringskredieten en uit ongeautoriseerde reservemutaties onder de rapportagegrens. Voor een toelichting verwijzen we naar de financiële analyses per programma.

In de uitgevoerde verbijzonderde interne controles is in het proces van inkoop- en aanbestedingen een onrechtmatigheid van in totaal € 957.000 geconstateerd doordat inkopen ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed. Het gaat hierbij om € 408.000 aan onrechtmatigheden die in 2023 zijn geconstateerd en (deels) doorwerken naar 2024. De overige onrechtmatigheden zijn in 2024 ontstaan. Daarnaast is een onrechtmatigheid geconstateerd bij een gemeenschappelijke regeling waarvan ca € 60.000 doorwerkt naar onze gemeente.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Overzicht incidentele budgetten

Incidentele Baten

x € 1.000

Incidentele baten	Rekening	Actuele begroting	Verschil begroot- werkelijk
6 Sociaal domein			
Opvang vluchtelingen (Oekraïne), zie ook lasten	3.409	3.300	-109
Dekking proceskosten Regiodeal uit reserve	15	15	0
Overhead			
OWO bijdrage van Ooststellingwerf en Opsterland voor OWO-BV	410	410	0
Algemeen			
Onttrekking reserves	5.477	6.312	835
Totaal incidentele baten	9.311	10.037	726

Incidentele Lasten

x € 1.000

Incidentele lasten	Rekening	Actuele begroting	Vershil begroot-werkelijk
0 Bestuur en Ondersteuning			
EU-leader programma	19	19	0
2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat			
Verkeers- en vervoersplan	17	33	16
Brug Steenwijkerweg	0	105	105
Verkeerskundige knelpunten	75	250	175
3 Economie			
Economische beleidsnotitie	30	30	0
5 Sport, Cultuur en Recreatie			
Pilot volwassenenfond's sport en cultuur	35	35	0
Nedersaksische taal	75	75	0
6 Sociaal domein			
Deelname MDT divers	75	75	0
Hoofdlijnenakkoord GGZ inzetten	86	86	0
Energietoeslag 2e deel	356	356	0
Versterking van de uitvoering, maatwerk en service	44	60	16
Opstellen MJOP dorpshuizen	0	15	15
Bijdrage aan proceskosten Regiodeal, zie ook baten	15	15	0
Opvang vluchtelingen (Oekraïne), zie ook baten	2.181	3.300	1.119
7 Volksgezondheid en Milieu			
Ondersteunend afval beleid	0	100	100
Uitvoering klimaatakkoord	103	173	70
Uitvoeren OWO-Transitievisie Warmte	1	154	153
Quick scan warmtenetten	0	25	25
Systeemstudie	0	35	35
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke Vernieuwing			
DIOR	0	47	47
Sloop woning Grindweg 104 Munnekeburen	0	30	30
Implementatie Omgevingswet	165	732	567
Beeldkwaliteitsprogramma Openbare Ruimte (IBOR)	10	100	90
Huisvestingsprogramma	0	30	30
Woon(zorg)visie	33	25	-8
Urgentieverordening	10	15	5
Overhead			
Alle Friezen	30	28	-2
Organisatieontwikkeling - cultuurtraject	112	100	-12
E-depot (tm 2024)	65	65	0
Optimalisatie (projecten) I&A	300	300	0
Project achterstanden archief	250	250	0
Algemeen			
Storting reserves	6.037	6.087	50
Totaal incidentele lasten	10.124	12.750	2.626

Incidentele middelen van 2024 naar 2025

Incidentele middelen 2024 beschikbaar te stellen in 2025

x € 1.000

Incidentele middelen beschikbaar te stellen in latere jaren	Begroot Werkelijk Restant			Nodig in 2025	Nodig in 2026	Algemene reserve
	2024	2024	2024			
2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat						
Verkeers- en vervoersplan	33	17	16	10		10
Brug Steenwijkerweg	105	0	105	105		105
Verkeerskundige knelpunten	250	75	175	175		175
6 Sociaal Domein						
Versterking van de uitvoering, maatwerk en service	60	44	16	16		16
Opstellen MJOP dorpshuizen	15	0	15	15		15
7 Volksgezondheid en Milieu						
Ondersteunend afval beleid	100	0	100	100		100
Uitvoering klimaatakkoord	173	103	70	70		70
Uitvoeren OWO-Transitievisie Warmte	154	1	153	153		153
Quick scan warmtenetten	25	0	25	25		25
Systeemstudie	35	0	35	35		35
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke Vernieuwing						
DIOR	47	0	47	10	15	25
Implementatie Omgevingswet	732	165	567	567		567
Beeldkwaliteitsprogramma Openbare Ruimte (IBOR)	100	10	90	40	15	55
Huisvestingsprogramma	30	0	30	30		30
Totaal incidentele lasten	1.859	415	1.444	1.351	30	1.381

Toelichting incidentele middelen 2024 beschikbaar te stellen in 2025

Voor diverse projecten waren incidentele budgetten beschikbaar in 2024. Het niet gebruikte deel valt vrij ten gunste van het rekeningsaldo. Enkele projecten zijn echter nog niet volledig uitgevoerd. In de nota financieel beleid van onze gemeente is gesteld dat overheveling van budgetten naar een volgend jaar alleen kan door middel van een begrotingswijziging bij de jaarrekening van het af te sluiten boekjaar. De over te hevelen budgetten worden dan, gelijktijdig met het vaststellen van de jaarrekening, middels een begrotingswijziging in 2025 geactualiseerd en geautoriseerd.

Programma 2 Verkeer en Vervoer

Verkeers- en vervoersplan

Het onderzoek/ is nog niet volledig afgerond. Daarom is er € 10.000 benodigd om het af te ronden.

Brug Steenwijkerweg

Uit onderzoek blijkt dat er groot onderhoud bij de verkeersbrug in de hoofdrijbaan van de Steenwijkerweg uitgevoerd moet worden. Helaas kon uitvoering in 2024 nog niet plaatsvinden. In 2025 vindt het onderhoud plaats.

Verkeerskundige knelpunten

Er wordt verder gewerkt aan de maatregelen voor verkeerskundige knelpunten in 2025.

Programma 6 Sociaal Domein

Versterking van de uitvoering, maatwerk en service

Dit eenmalige budget komt voort uit het collegeprogramma 2023-2026. In 2024 hebben we een onderzoek uit laten voeren, hiervan is eind 2024 advies uitgebracht. Dit advies krijgt in 2025 een vervolg met een plan van aanpak. De resterende middelen gebruiken we voor de uitvoering van het plan van aanpak.

Opstellen MJOP dorpshuizen

Dit eenmalige budget van € 15.000 komt voort uit het collegeprogramma 2023-2026 voor het opstellen MJOP dorpshuizen.

Programma 7 Volksgezondheid en Milieu

Ondersteunend afval beleid

Met een pakket van flankerende en compensatiemaatregelen wordt diftar+ in de gemeente Weststellingwerf ingevoerd. Daartoe zijn in 2024 de eerste stappen gezet, toch dient in 2025 hier verdere handen en voeten aan gegeven te worden.

Uitvoeren klimaatakkoord

Het resterende incidenteel geld Uitvoering Landelijk Klimaatakkoord wordt in 2025 ingezet voor de uitvoering van het Soortenmanagementplan (SMP).

Opstellen OWO-transitievisie warmte

Dit betreft de incidentele rijksbijdrage voor gemeentelijke warmtetransitie bebouwde omgeving. Het resterende geld wordt in 2025 ingezet voor het verder uitvoeren van het OWO-actieplan Warmtetransitie (conform OWO-afspraken).

Quick scan warmtenetten en systeemstudie

Deze middelen zijn beschikbaar gesteld in de voorjaarsnota 2024. Deze onderzoeken geven duidelijkheid over de haalbaarheid van een warmtenet in onze gemeente. We pakken dit in 2025 op in OWO verband.

Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing

Duurzame Inrichting Openbare Ruimte (DIOR)

Dior is een dynamisch document wat herzien, aangepast en aangevuld wordt. Daarom is het verstandig om nog budget hiervan in 2025 aan te houden. Hiervan willen we € 25.000 meenemen.

Omgevingswet

Wij ontvingen de afgelopen jaren van het Rijk een bijdrage in de transitiekosten die we maken in aanloop naar de invoering van de Omgevingswet. Hoewel de omgevingswet daadwerkelijk in werking is getreden per 1 januari 2024 gaan de implementatie en de transitie ook in 2025 nog door. Om deze kosten te dekken en de eventuele financiële effecten op te kunnen vangen, stellen we voor het restant budget van € 567.000 over te hevelen naar 2025.

Beeldkwaliteitsprogramma Openbare Ruimte (IBOR)

Het onderzoek van 2024 is nog niet volledig uitgevoerd. Het IBOR 1.0 en 2.0 traject volgt in 2025.

Huisvestingsprogramma

Dit betreft de kosten voor implementatie en uitwerken van het huisvestingsprogramma. Dit wordt in 2025 verder opgepakt/vormgegeven.

Wet WNT

Wet WNT

Topinkomens in de (semi) publieke sector

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector (WNT) kortweg: Wet normering topinkomens, is in 2013 in werking getreden.

Het doel van de WNT is het tegengaan van excessieve beloningen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi) publieke sector. In de WNT worden inkomens en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen met een publieke taak, genormeerd en openbaar gemaakt. Jaarlijks worden de bezoldigingsnormen in een ministeriële regeling vastgesteld.

WNT-norm in 2024

Op grond van de WNT mag het inkomen van topfunctionarissen in de (semi) publieke sector in 2024 maximaal 100% van het ministersalaris zijn, wat neerkomt op € 233.000 inclusief belaste onkostenvergoedingen en pensioenbijdrage. Voor bestaande contracten geldt het overgangsrecht.

In 2024 hebben zowel bij vast als bij tijdelijk personeel geen bezoldigingen boven deze bezoldigingsnorm plaatsgevonden.

De WNT geeft ook aan dat de gemeente verplicht is om jaarlijks in het financieel jaarverslag de bezoldiging van iedere topfunctionaris en gewezen topfunctionaris op persoonsnaam op te nemen, ongeacht een eventuele overschrijding van de bezoldigingsnorm. De gemeentesecretaris en de griffier van onze gemeente zijn aan te merken als topfunctionaris in de zin van de WNT en zijn daarom in onderstaande tabel opgenomen.

Tabel 1a

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

	Janneke Kampinga	Otto Paans
Functiegegevens	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01-01 t/m 31-12	01-03 t/m 31-10
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	96.587,04	85.101,82
Beloningen betaalbaar op termijn	15.144,12	13.641,12
<i>Subtotaal</i>	<i>111.731,16</i>	<i>98.742,94</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000,00	155.969,95
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging	111.731,16	98.742,94
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2023	Janneke Kampinga	
Functiegegevens	Griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01-01 t/m 31-12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	
Dienstbetrekking?	ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	85.208,66	
Beloningen betaalbaar op termijn	13.372,20	
<i>Subtotaal</i>	<i>98.580,86</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000,00	
Totale bezoldiging	98.580,86	

Tabel 1b

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

	Wilfred Goedmakers	Wilfred Goedmakers
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Gemeentesecretaris
Kalenderjaar	2024	2023
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01-01 t/m 29-02	03-07 t/m 31-12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	2,0	6,0
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	184	577
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 221	€ 212
Maxima op basis van de normbedragen per maand	46.800	177.000
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	162.988	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Bezoldiging in de betreffende periode	27.600	86.583
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	114.200	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t	
Bezoldiging	114.200	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

Schatkistbankieren

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar 2024			
(1)	Drempelbedrag	2095			
		Kwartaal 1 2	Kwartaal 3 3	Kwartaal 4 4	
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	346	413	324	402
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.749	1.682	1.771	1.693
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar 2024			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	104.736			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	104.736			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	2095			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1 2	Kwartaal 3 3	Kwartaal 4 4	
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	31.501	37.564	29.795	36.975
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	346	413	324	402

Toelichting schatkistbankieren

Met de gewijzigde wet Fido beoogt de wetgever een bijdrage te leveren aan de vereiste daling van de EMU-schuld voor de Nederlandse overheid door de overtollige liquiditeiten van decentrale overheden voortaan zoveel mogelijk te bundelen binnen de overheidssfeer. Deze consolidatie van schuldverhoudingen tussen overheden onderling kan in de eerste plaats worden bereikt door middel van verplicht schatkistbankieren. In de tweede plaats kan consolidatie worden bereikt doordat decentrale overheden hun overtollige middelen gebruiken om onderling leningen te verstrekken. Dit heeft eenzelfde effect op de EMU-schuld als het aanhouden van overtollige middelen in de schatkist.

Schatkistbankieren betekent dat overheidsorganisaties, zoals gemeenten en provincies, hun geld bij de Nederlandse overheid (de schatkist) bewaren in plaats van bij een gewone bank. Dit zorgt ervoor dat het geld veilig is en helpt de overheid om schulden en rente te beheersen.

Als een gemeente geld over heeft, moet dit naar de schatkist. Als de gemeente geld nodig heeft, kan het daar weer worden opgenomen. Dit systeem voorkomt risico's en zorgt ervoor dat de overheid het geld efficiënter gebruikt.

Voor 2024 is er een drempelbedrag vastgesteld van 2 % van het begrotingstotaal. Het drempelbedrag bedraagt € 2.095.000.

Het gehele jaar is gebruik gemaakt van schatkistbankieren. Eind 2024 is het saldo in de schatkist € 20.815.000.

Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SISA)

Wat is SISA

Jaarlijks moet door een bijlage bij de jaarrekening verantwoording worden afgelegd over de besteding van een aantal specifieke uitkeringen aan de verstrekkers van deze uitkeringen. Door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt aangegeven welke gegevens moeten worden ingevuld.

SISA bijlage

OCW

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstr ekker	Uitkerin gcode	Specifieke uitkering	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		Juridische grondslag						
		Ontvanger						
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedrage n voor a, b, d en f (ja/nee)	Normbedragen voor e (ja/nee)	Eindverantwoord ing (Ja/Nee)	
					Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2		
			Aard controle D2	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	
			Indicator: B2/01	Indicator: B2/02	Indicator: B2/03	Indicator: B2/04	Indicator: B2/05	
			5	11	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)				
			Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten				
			Aard controle R	Aard controle n.v.t.				
			Indicator: B2/06	Indicator: B2/07				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
			Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Indicator: B2/08	Indicator: B2/09	Indicator: B2/10	Indicator: B2/11	Indicator: B2/12	Indicator: B2/13
			€22.084	€ 58.428				
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecte n en/of PvA's

OCW

			(jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/14</i>	cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/15</i>	T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/16</i>	jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/17</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/18</i>	cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/19</i>
			€391	€17.871	€17.845	€38.653	€9.235	€20.005
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/20</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/21</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/22</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/23</i>	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/24</i>	
			€49.392	€97.392	€0	€ 400	€98.947	
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C62/01</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C62/02</i>				
			€ 0	Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C92/01</i>	Bedrag doorgeschoven naar t+1 <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C92/02</i>	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C92/03</i>	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C92/04</i>	Aantal gebruikte leermiddelen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C92/05</i>	
			€ 27.341	€ 0	1	40	0	
OCW	D8	Onderwijsachterstand en beleid 2023-2026	Besteding (jaar T) aan	Besteding (jaar T) aan overige	Besteding (jaar T) aan	Correctie besteding (jaar	Opgebouwde reserve ultimo	Opgebouwde reserve ultimo

OCW

		(OAB)	voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	T-1)	(jaar T-1)	(jaar T)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06
			€ 493.199	€ 2.548	€ 118.340	€ 0	€ 109.872	€ 28.833
			Hieronder per regel één gemeente(cod e) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(cod e) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid		
			Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09	Aard controle R Indicator: D8/10		
		1						
		2						
		100						
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs			
			Aard controle	Aard controle R	Aard controle			

OCW

			Indicator: D14/01	Indicator: D14/02	Indicator: D14/03			
			€ 94.627	€ 0	€ 0			
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoor ding (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	Aard controle R Indicator: D14/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07		
			€ 0	€ 239.413	€ 144.787	Nee		
			Hieronder per regel één gemeente(cod e) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordin gsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(co de) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordin gsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10	Aard controle R Indicator: D14/11		
		1						
		2						
		10						
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordin gsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikkingsnu mmer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
		1	030002 Provincie Friesland	IENW/BSK-202 1/304466	€ 98.730	€ 104.875	€ 197.460	€ 209.749
		2	030002 Provincie Friesland	IENW/BSK-202 1/304466	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3	030002 Provincie	IENW/BSK-202 1/304466	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

OCW

			Friesland					
4	030002	IENW/BSK-202	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
	Provincie Friesland	1/304466						
5	030002	IENW/BSK-202	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
	Provincie Friesland	1/304466						
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								
16								
17								
18								
19								
20								
21								
22								
	Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.					
	Indicator: E44B/07	Indicator: E44B/08	Indicator: E44B/09					
1	030002	IENW/BSK-202	Nee					
	Provincie Friesland	1/304466						
2	030002	IENW/BSK-202	Nee					
	Provincie Friesland	1/304466						
3	030002	IENW/BSK-202	Nee					
	Provincie Friesland	1/304466						
4	030002	IENW/BSK-202	Nee					
	Provincie Friesland	1/304466						
5	030002	IENW/BSK-202	Nee					
	Provincie Friesland	1/304466						
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								

OCW

			15				
			16				
			17				
			18				
			19				
			20				
			21				
			22				
				Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnu mmer	Naam/numme r maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13</i>
			1	030002 Provincie Friesland	IENW/BSK-202 1/304466	Vergroten afvoer capaciteit van regenwaterrio ol en oppervlakte water, Houtstraat in Wolvega, nr 22	Nee
			2	030002 Provincie Friesland	IENW/BSK-202 1/304466	aanleg groene berging, IJsbaanweg in Noordwolde, nr 23	Nee
			3	030002 Provincie Friesland	IENW/BSK-202 1/304466	Vergroening en afvoer capaciteit vergroten, Kolksplein in Wolvega, nr 24	Nee
			4	030002 Provincie Friesland	IENW/BSK-202 1/304466	Vergroening (met als doel water vasthouden) en afvoer capaciteit vergroten, Omgang in Wolvega, nr 25	Nee
			5	030002 Provincie Friesland	IENW/BSK-202 1/304466	aanleg groene berging, Reitsmastraat in Noordwolde, nr 26	Nee
			6				
			7				
			8				
			9				

OCW

			10					
			11					
			12					
			13					
			14					
			15					
			16					
			17					
			18					
			19					
			20					
			21					
			22					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/01</i> € 7.018.096	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/02</i> € 115.437	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/03</i> € 273.993	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/04</i> € 2.473	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/05</i> € 41.687	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/06</i> € 87
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/07</i> € 116.551	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/08</i> € 3.915	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werken inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/09</i> € 0	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/10</i> € 1.131.527	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/11</i> € 16.224	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/12</i> € 0

OCW

			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvang toeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Aard controle D2 Indicator: G2/13	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				
			€ 0	Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) gemeentedeel 2024 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 29.500	€ 11.247	€ 10.571	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekking (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige		

OCW

			levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/07	betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/08	levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/09	betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (overig)
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	-€ 150	€ 0	€ 0	€ 76.774	€ 4.048
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	-€ 33	€ 0	€ 0	€ 2.127	€ 151
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	-€ 51	€ 0	€ 0	€ 4.797	€ 405
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	-€ 13	€ 0	€ 0	€ 2.268	€ 156
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		€ 0
			6 Totaal	-€ 247	€ 0	€ 0	€ 85.966	€ 4.760
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente Aard controle	Aantal besluiten kapitaalverstreking (jaar T) Gemeente Aard controle	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle		

OCW

			<i>n.v.t.</i> <i>Indicator:</i> <i>G4/07</i>	<i>Indicator:</i> <i>G4/08</i>	<i>R</i> <i>Indicator:</i> <i>G4/09</i>	<i>n.v.t.</i> <i>Indicator:</i> <i>G4/10</i>	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja			
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja			
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja			
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja			
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja			
6	Totaal	0	0	N.v.t.			
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)		
	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator:</i> <i>G4/11</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator:</i> <i>G4/12</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator:</i> <i>G4/13</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator:</i> <i>G4/14</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator:</i> <i>G4/15</i>		
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)						
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)						
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)						
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)						
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)						
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
	Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangto	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in			

OCW

				eslagaffaire	schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/17	Gemeente Aard controle D2 Indicator: G4/18	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021 gemeentedeel 2024	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle R Indicator: G10/01	Aard controle R Indicator: G10/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03		
			€ 170.509	€ 50	Ja		
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gemeentedeel 2024	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		

OCW

		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	kinderopvangt oeslagaffaire Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			Aard controle R Indicator: G12/01	Aard controle R Indicator: G12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute _deel gemeente 2024 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle R Indicator: G13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 25.046	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende uitkering				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 156.868	€ 148.564				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
		1 Programma 4	€ 17.910	€ 0	€ 17.910	€ 0		

ocw

			2	Programma 5	€ 73.566	€ 0	€ 73.566	€ 0	
			3	Investerings	€ 57.087	€ 57.087	€ 0	€ 0	
			4						
			5						
			6						
			7						
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026		Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/Nee/ n.v.t.)?	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?
				Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
				Indicator: H30/01	Indicator: H30/02	Indicator: H30/03	Indicator: H30/04	Indicator: H30/05	Indicator: H30/06
			1	Lokaal Sportakkoord	€ 23.468	€ 19.140	€ 19.140	Ja	Ja
			2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 160.662	€ 160.662	€ 315.759	Ja	Ja
			3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 36.104	€ 43.034	€ 43.034	Ja	Ja
			4	Kansrijke Start	€ 28.884	€ 18.817	€ 30.667	Ja	Ja
			5	Mentale Gezondheid	€ 9.027	€ 350	€ 350	Ja	Ja
			6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 31.591	€ 15.621	€ 16.621	Ja	Ja
			7	Valpreventie	€ 85.748	€ 48.074	€ 113.953	Ja	Ja
			8	Leefomgeving	€ 18.052	€ 18.350	€ 18.350	Ja	Ja
			9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 4.513	€ 228	€ 228	Ja	Ja
			10	Versterken sociale basis	€ 64.988	€ 66.117	€ 92.504	Ja	Ja
			11	Mantelzorg	€ 18.052	€ 22.117	€ 44.030	Ja	Ja
			12	Eén tegen eenzaamheid	€ 18.052	€ 130	€ 17.130	Ja	Ja
			13	Welzijn op recept	€ 17.150	€ 26.197	€ 26.680	Ja	Ja
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 4.513	€ 4.332	€ 8.664	Ja	Ja
			15	Coördinaties regionale aanpak	€ 13.178	€ 15.735	€ 21.235	Ja	Ja
				Eindverantwoording (Ja/Nee)					

ocw

			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07					
			Nee					
VWS	H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen	Beschikkingnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H31/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/02	Aard controle R Indicator: H31/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/05	
			SpukNEAS230148	€ 30.455	€ 21.357	Ja		
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01	Aard controle R Indicator: H35B/02				
			1 060090 Gemeente Smallingerland	€ 83.928				
			2					
VRO	J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Projectnaam/nummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee)	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T)
		Tranche 1 t/m 6 Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/02	Aard controle D1 Indicator: J9/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/06
			1 2024-0000046358	Ja	Ja	20	20	20
			2					
			20					
			Kopie	Uitvoering	Besteding	Cumulatieve	Opbrengsten	Cumulatieve

OCW

			projectnaam/n ummer	WBI-maatregel en verloopt conform fasering projectaanvraa g (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	(jaar T)	besteding (t/m jaar T)	(jaar T)	opbrengsten (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: J9/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: J9/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/12</i>
			1 2024-0000046 358	Ja	€ 1.261.451	€ 1.261.451	€ 350.000	€ 350.000
			2					
			20					
			Kopie projectnaam/n ummer	Prijscategorieë n woningen komen overeen met projectaanvraa g (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Toelichting afwijking(en)	Eindverantwoor ding/ project afgerond (ja/nee)		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/15</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/16</i>		
			1 2024-0000046 358	Ja		Nee		
			2					
			20					
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebespar ende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebrui k/de energierekeni ng	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebespare nde voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/ de energierekenin g	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06</i>
			273	€ 177.079	€ 308.202	68	€ 44.270	€ 87.747
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder			

OCW

			–bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	kosten	indicator 07 gemoeide kosten			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07	Aard controle R n.v.t. Indicator: J55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09			
			581	€ 106.971	€ 151.245			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/ energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15
			5	5		341		
VRO	J75B	Regiodeals 3e tranche	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Kenmerk/ beschikkingsnummer	Betreft pijler	Besteding per pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cofinanciering per pijler (jaar T)	
		SiSa tussen medeoverheden			Een pijler per regel			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/03	Aard controle R n.v.t. Indicator: J75B/04	Aard controle R n.v.t. Indicator: J75B/05	
		1	060086 Gemeente	DGNVLG 20208478	Vitale Kernen	€ 239.209	€ 0	

OCW

			Opsterland						
			2	060086 Gemeente Opsterland	DGNVLG 20208478	Veerkrachtig Landschap	€ 0		€ 0
			100						
				Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator J75B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordin gsinformatie voor die medeoverheid invullen	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T)	Toelichting		
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: J75B/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: J75B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/09</i>		
			1	060086 Gemeente Opsterland	€ 476.033	€ 1.269.037			
			2	060086 Gemeente Opsterland	€ 260.950	€ 780.030			
			100						
				Totale cumulatieve uitvoeringskos ten (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale compensabele BTW (t/m jaar T)	Eindverantwo ording (Ja/Nee)			
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: J75B/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/12</i>			
			1	€ 0	€ 83.046	Nee			
			2						
			3						
			VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikking nummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst		Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a

OCW

						2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2).	derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/02</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J94/03</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J94/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/06</i>
		1	LAI/23-034771 29	€ 15.047	33	0	€ 0	€ 0
		2	LAI/24-037265 74					
		100						
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/09</i>			
		1	€ 0	€ 63.408	Nee			
		2						
		100						
VRO	J97	Regeling huisvesting grote gezinnen vergunninghouders 2023	Beschikkingnummer	Besteding per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding per project (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Project is volgens aanvraag, artikel 2, lid 1 uitgevoerd (Ja/Nee) Indicator 05 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld	Eventuele toelichting op niet volgens aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 04 'Nee' is ingevuld	Plaatsing eenheidsnummer van het grote gezin dat in het object is gehuisvest
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J97/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J97/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J97/03</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J97/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J97/05</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: J97/06</i>
		1	HGGV23-036 21153	€ 35.000	€ 35.000	Ja	n.v.t.	200385822
		2						
		10						

ocw

			Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: J97/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J97/08				
		1	HGGV23-036 21153	Ja				
		2						
		10						
VRO	J117B	Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren	Hieronder per regel één provincie(cod e) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T)	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T)			
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: J117B/01	Aard controle R Indicator: J117B/02	Aard controle R Indicator: J117B/03			
		030002 Provincie Friesland		€ 12.363	€ 12.363			
		Kopie provinciecode	Status SMP (nog niet gestart/in ontwikkeling/afgerond)	Gebruik van pre-SMP (Ja/Nee)	Verwachte opleverdatum SMP(dd/mm/jj)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
		Aard controle n.v.t. Indicator: J117B/04	Aard controle D2 Indicator: J117B/05	Aard controle D2 Indicator: J117B/06	Aard controle D2 Indicator: J117B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J117B/08		
		030002 Provincie Friesland	in ontwikkeling	Ja	31-12-2025	Nee		
VRO	J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	Beschikkingnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle D2	Aard controle n.v.t.

OCW

			Indicator: J209/01	Indicator: J209/02	Indicator: J209/03	Indicator: J209/04	Indicator: J209/05	Indicator: J209/06
			1 RHA2022-033 41354	Woonvoorziening 20 wooneenheden voor statushouders te Wolvega	€ 70.237	€ 1.134.272	€ 140.000	20
			2					
		10						
			Kopie Projectnaam	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J209/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/09	Aard controle R. Indicator: J209/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/11	
			1 Woonvoorziening 20 wooneenheden voor statushouders te Wolvega	20	Ja	Ja	Ja	
			2					
		10						
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: K28/01	Aard controle R Indicator: K28/02	Aard controle R Indicator: K28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Aard controle R Indicator: K28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06
			€ 68.640	€ 482.979	€ 112.712	€ 723.607	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07					
			Nee					
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsb	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoeringen behoefte van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)

ocw

		Gemeenten		epaling (GOO)	onder M16/01 (jaar T) – uitzonderings bepaling (GOO)			
			<i>Aard controle R Indicator: M16/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/06</i>
			€ 3.311.995			€ 187.878	€ 0	€ 196.148
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkinge n GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskost en per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/ 07/08 verminderd met 09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	
			<i>Aard controle R Indicator: M16/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/11</i>	
			€ 6.064	€ 5.980	€ 0	€ 3.708.065	€ 4.251.897	

Taakvelden overzicht

Lasten per taakveld

x € 1.000

Lasten	Taakvelden	Realisatie 2024	Actuele begroting	Primitieve begroting	Verschil begroot - werkelijk
WES_0-1.24	Bestuur	2.850	2.069	2.059	-781
WES_0-2.24	Burgerzaken	1.937	1.839	1.839	-98
WES_0-3.24	Beheer overige gebouwen en gronden	250	308	279	58
WES_0-4.24	Overhead	23.970	21.672	21.181	-2.298
WES_0-5.24	Treasury	82	151	155	68
WES_0-61.24	OZB woningen	330	307	307	-24
WES_0-62.24	OZB niet-woningen	325	307	307	-19
WES_0-64.24	Belastingen overig	91	93	93	3
WES_0-8.24	Overige baten en lasten	0	813	2.989	813
WES_0-9.24	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0
WES_0-10.24	Mutaties reserves	6.066	6.112	25	46
WES_1-1.24	Crisisbeheersing en brandweer	1.880	1.965	1.826	85
WES_1-2.24	Openbare orde en veiligheid	255	250	299	-4
WES_2-1.24	Verkeer en vervoer	6.034	6.308	5.856	274
WES_2-3.24	Recreatieve havens	90	65	83	-25
WES_2-4.24	Economische havens en waterwegen	30	46	45	16
WES_2-5.24	Openbaar vervoer	5	4	4	0
WES_3-1.24	Economische ontwikkeling	82	98	68	15
WES_3-2.24	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	279	337	337	58
WES_3-3.24	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	163	163	169	0
WES_3-4.24	Economische promotie	91	91	91	0
WES_4-2.24	Onderwijshuisvesting	2.536	2.475	2.393	-61
WES_4-3.24	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.756	1.599	1.477	-157
WES_5-1.24	Sportbeleid en activering	595	644	588	49
WES_5-2.24	Sportaccommodaties	2.669	2.487	1.905	-182
WES_5-3.24	Cult.presentatie, -productie en -partic.	467	504	435	37
WES_5-4.24	Musea	93	95	95	2
WES_5-5.24	Cultureel erfgoed	69	55	55	-15
WES_5-6.24	Media	546	546	519	0
WES_5-7.24	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.891	2.910	2.940	19
WES_6-1.24	Samenkracht en burgerparticipatie	4.614	6.139	5.858	1.525
WES_6-2.24	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	2.972	2.986	2.926	15
WES_6-3.24	Inkomensregelingen	11.358	11.175	10.307	-183
WES_6-4.24	WSW en beschut werk	4.033	4.043	3.919	10
WES_6-5.24	Arbeidsparticipatie	1.079	1.101	1.198	22
WES_6-6.24	Maatwerkvoorziening (WMO)	1.296	1.284	1.246	-12
WES_6-71.24	Maatwerkdienstverlening 18+	464	484	484	20
WES_6-71A.24	Hulp bij het huishouden (WMO)	3.043	3.163	2.658	119
WES_6-71B.24	Begeleiding (WMO)	1.688	1.777	1.601	89
WES_6-71C.24	Dagbesteding (WMO)	730	766	901	36
WES_6-71D.24	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	127	143	110	16

WES_6-72.24	Maatwerkdienstverlening 18-	292	312	312	20
WES_6-72A.24	Jeugdhulp begeleiding	386	300	700	-86
WES_6-72B.24	Jeugdhulp behandeling	4	0	350	-4
WES_6-72C.24	Jeugdhulp dagbesteding	558	600	700	42
WES_6-72D.24	Jeugdhulp zonder verblijf overig	4.438	5.669	3.353	1.231
WES_6-73A.24	Pleegzorg	340	510	310	170
WES_6-73B.24	Gezinsgericht	581	580	580	-1
WES_6-73C.24	Jeugdhulp met verblijf overig	1.781	1.610	710	-171
WES_6-74A.24	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	139	150	350	11
WES_6-74B.24	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	315	400	490	85
WES_6-74C.24	Gesloten plaatsing	50	-8	284	-58
WES_6-81.24	Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0
WES_6-81A.24	Beschermd wonen (WMO)	-420	-457	50	-37
WES_6-81B.24	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	71	61	59	-10
WES_6-82.24	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0
WES_6-82A.24	Jeugdbescherming	747	685	666	-62
WES_6-82B.24	Jeugdreclassering	3	-6	57	-10
WES_7-1.24	Volksgezondheid	1.872	1.988	1.828	116
WES_7-2.24	Riolering	2.218	2.031	2.045	-187
WES_7-3.24	Afval	3.182	3.329	3.328	147
WES_7-4.24	Milieubeheer	2.607	5.161	2.047	2.554
WES_7-5.24	Begraafplaatsen en crematoria	379	356	358	-22
WES_8-1.24	Ruimte en leefomgeving	1.232	2.049	1.220	818
WES_8-2.24	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreine	1.441	4.007	4.007	2.566
WES_8-3.24	Wonen en bouwen	1.170	1.146	1.308	-24
Totaal		111.223	117.845	104.736	6.622

Baten per taakveld

						x € 1.000
Baten	Taakvelden	Realisatie 2024	Actuele begroting	Primitieve begroting	Verschil begroot - werkelijk	
WES_0-1.24	Bestuur	-294	-225	-54		69
WES_0-2.24	Burgerzaken	-539	-400	-400		139
WES_0-3.24	Beheer overige gebouwen en gronden	-12	-7	-7		5
WES_0-4.24	Overhead	-9.362	-8.610	-8.455		752
WES_0-5.24	Treasury	-924	-780	-146		144
WES_0-61.24	OZB woningen	-3.221	-3.209	-3.169		11
	OZB niet-woningen	-1.932	-1.925	-1.915		8
WES_0-62.24						
WES_0-64.24	Belastingen overig	-127	-137	-137		-10
WES_0-7.24	WES.uitkeringen en ov. uitkeringen GF	-66.386	-65.212	-63.763		1.174
WES_0-10.24	Mutaties reserves	-5.579	-6.414	-208		-834
WES_1-2.24	Openbare orde en veiligheid	-11	-16	-51		-6
WES_2-1.24	Verkeer en vervoer	-142	-116	-46		26
WES_2-3.24	Recreatieve havens	-47	-31	-31		16
WES_2-5.24	Openbaar vervoer	0	-6	-6		-6
WES_3-2.24	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-631	-337	-337		294
WES_3-3.24	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-17	-21	-21		-4
WES_3-4.24	Economische promotie	-230	-218	-218		12
WES_4-2.24	Onderwijshuisvesting	-1.578	-1.570	-526		9
WES_4-3.24	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-754	-467	-467		286
WES_5-1.24	Sportbeleid en activering	-260	-261	-261		-1
WES_5-2.24	Sportaccommodaties	-528	-565	-565		-37
WES_5-5.24	Cultureel erfgoed	-5	0	0		5
WES_5-6.24	Media	-27	-27	0		0
WES_5-7.24	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-139	-125	-75		14
WES_6-1.24	Samenkracht en burgerparticipatie	-4.324	-4.285	-4.084		39
WES_6-2.24	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-121	-38	-38		84
WES_6-3.24	Inkomensregelingen	-8.648	-8.252	-7.972		395
WES_6-5.24	Arbeidsparticipatie	-21	-19	0		2
WES_6-6.24	Maatwerkvoorziening (WMO)	-235	-230	-196		5
WES_6-72.24	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0		0
WES_6-81.24	Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0		0
WES_7-1.24	Volksgezondheid	-216	-197	-170		19
WES_7-2.24	Riolering	-2.313	-2.277	-2.277		36
WES_7-3.24	Afval	-3.565	-3.722	-3.672		-157
WES_7-4.24	Milieubeheer	-1.049	-3.108	-543		-2.059
WES_7-5.24	Begraafplaatsen en crematoria	-195	-209	-209		-14
WES_8-1.24	Ruimte en leefomgeving	-30	0	0		30
WES_8-2.24	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreine	-1.514	-4.007	-4.007		-2.493
WES_8-3.24	Wonen en bouwen	-973	-821	-711		152
Totaal		-115.946	-117.845	-104.736		-1.899

Controle verklaring

Controle verklaring

Volgt

Bijlagen

Bijlage 1: Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren

www.waarstaatjegemeente.nl - 4 april 2025

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kunt u zich een helder beeld vormen van de beleidsresultaten van de gemeente.

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

2,9% *
Weststellingwerf

DOQ's grade | 2023 | *Voorlopig

Sport, cultuur en recreatie

Niet-sporters

52,4%
Weststellingwerf

Meerdere bronnen | 2023

Sociaal domein

Banen
per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

632,5
Weststellingwerf

Meerdere bronnen | 2023

Volksgezondheid en Milieu

Omvang huishoudelijk restafval
kg per inwoner

Jongeren met een delict voor de rechter

1%
Weststellingwerf

CRS | 2023

Achterstand onder jeugd
Weststellingwerf

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

41,2%
Weststellingwerf

beredening | 2023

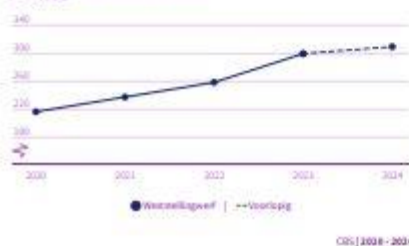
Netto arbeidsparticipatie

71,2%
Weststellingwerf

CRS | 2024

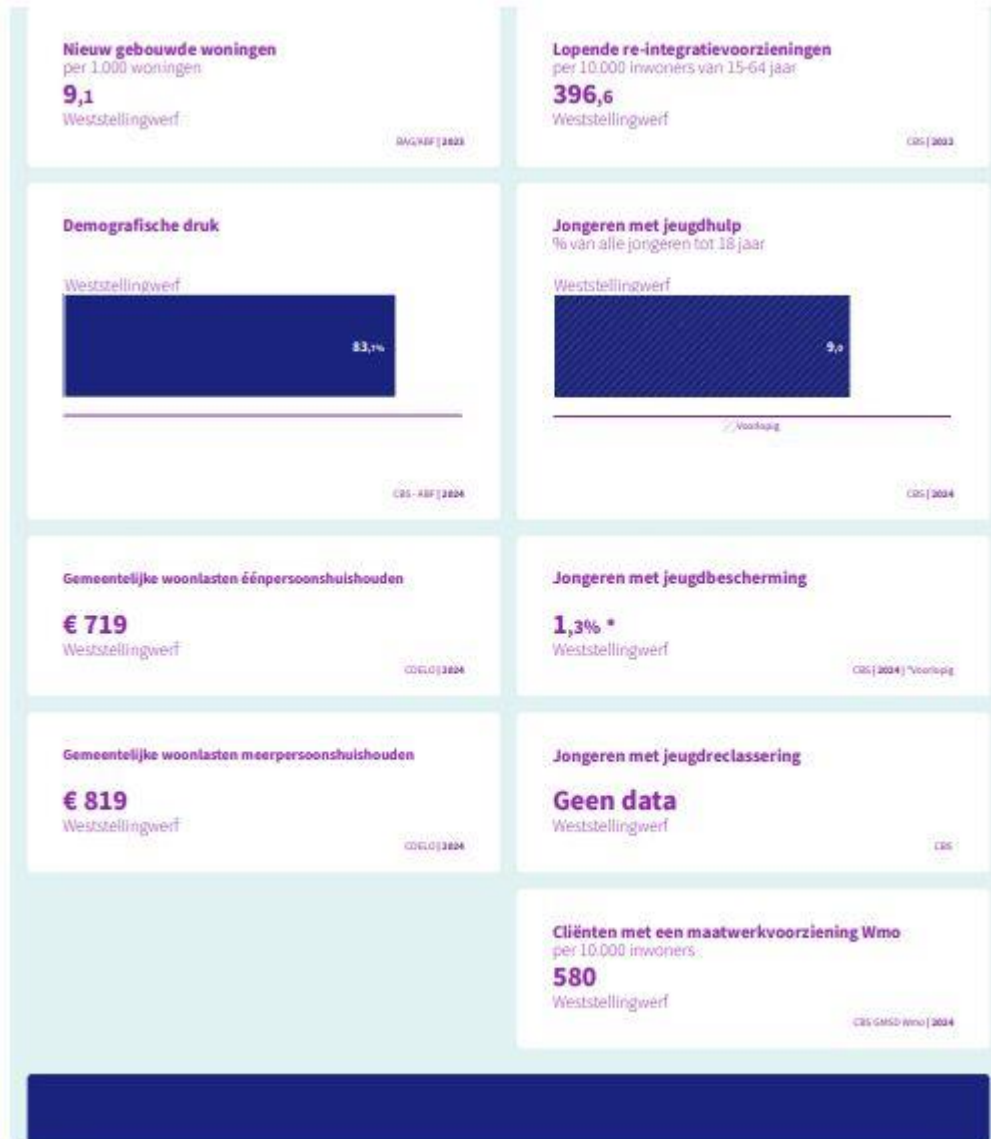
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ-waarde
x €1.000

Personen met een bijstandsuitkering
per 10.000 inwoners

Bijlage 2: Verstrekte subsidies

Verstrekte subsidiebedragen

Beleidsproduct	Preferente organisatie	Primair	Actueel plafond	Werkelijk
Veiligheid				
Nieuwjaarsfeest	Stichting Horeca Centrumplein	€ 4.124	€ 4.124	€ -
Veiligheid	Stichting Scala	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Verkeer, Vervoer en Waterstaat				
Waterwegen	Ijswegen Centrale Weststellingwerf	€ 1.731	€ 1.731	€ -
Onderwijs				
Heemkunde	Stichting Comprix	€ 10.436	€ 10.436	€ 10.122
Sport, Cultuur en Recreatie				
Bibliotheekwerk	Stichting Bibliotheken Zuidoost Fryslân	€ 500.236	€ 500.236	€ 500.236
Ontwikkelingssamenwerking	Stichting Wereldwinkel Wolvega e.o.	€ 3.515	€ 3.515	€ 3.515
Ontwikkelingssamenwerking	Stichting Gered Gereedschap Wolvega	€ 5.928	€ 5.928	€ 5.928
Cultuurbevordering (bevordering Stellingwerfs)	Subsidie Schrieversronte	€ 44.359	€ 44.359	€ 44.359
Cultuurbevordering	Stichting Opera Spanga	€ 44.002	€ 44.002	€ 44.002
Cultuurbevordering	Stichting Beheer Cultuurcluster Vlechtwerk	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Cultuurbevordering	Stichting Intermezzo (Opera Nijetrijne)	€ 2.617	€ 2.617	€ 2.617
Oudheidkunde en musea	Stichting Nationaal Vlechtmuseum Noordwolde	€ 87.822	€ 87.822	€ 87.822
Oudheidkunde en musea	Vereniging Oudheidkamer Weststellingwerf	€ 5.470	€ 5.470	€ 5.466
Heite Schaaktoernooi	Heite Schaaktoernooi			
Muziekonderwijs - Doorlopende leerlijn Jeugd en jongeren (hafabra)	Stichting Comprix	€ 41.154	€ 41.154	€ 38.763
	Terra	€ 7.158	€ 7.158	€ 7.158
	Stichting Voortgezet Onderwijs Steenwijkerland-Weststellingwerf	€ 41.034	€ 41.034	€ 32.947
	Stichting Catent	€ 3.093	€ 3.093	€ 2.832
	Stichting De Tjongerwerven Christelijk Primair Onderwijs	€ 5.877	€ 5.877	€ 4.781
	Stichting Matthijsje	€ 2.784	€ 2.784	€ 1.918
	De Bisschop Möller Stichting (BMS)	€ 12.063	€ 12.063	€ 12.063
	Muziekvereniging "Woudklank"	€ 8.248	€ 8.248	€ 4.000
	Muziekvereniging de Harmonie	€ 9.279	€ 9.279	€ 9.279
	Christelijke Muziekvereniging Euphonia	€ 7.423	€ 7.423	€ 4.618
Muziekonderwijs - muziekfestival	Stichting Comprix	€ 33.195	€ 33.195	€ 12.305
Buurtsportwerk	Stichting Sport Fryslân	€ 360.000	€ 256.963	€ 253.677
Multifunctionele accommodaties (onderhoud)	Stichting Harten Tien	€ 57.028	€ 57.028	€ 57.028
	Toerisme Regiomarketing Zuidoost Friesland	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
Lokale omroep	Stichting Radio Weststellingwerf Centraal	€ 18.300	€ 18.300	€ 18.300
Sociaal Domein				
Armoedebeleid	Stichting Leergeld Heerenveen e.o.	€ 134.030	€ 132.150	€ 132.150
Armoedebeleid	Stichting voedselbank Weststellingwerf	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
WMO	Tuindienst Meijo	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000
Schuldhelpverlening	Humanitas	€ 2.715	€ 2.715	€ 2.715
Maatschappelijke dienstverlening	Stichting Slachtofferhulp Nederland	€ 9.802	€ 9.802	€ 9.802
Maatschappelijke dienstverlening	Stichting Tûmba	€ 20.863	€ 20.863	€ 20.380
Versterking Sociale Basis	Stichting Breuningslaan	€ 2.000	€ 2.000	€ 1.500
Versterking Sociale Basis	Stichting Home-start Nederland	€ 31.302	€ 31.302	€ 30.879

Bijlage 3: Lijst met afkortingen

Bijlage II: Lijst met afkortingen

A

AI	Artificiële intelligentie
APPA	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
ASS	Autisme Spectrum Stoornis
ATB	All Terrain Bicycle (terreinfiets)
AVE	Aanpak Voorkoming Escalatie
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AWB	Algemene wet bestuursrecht
AWBZ	Algemene wet bijzondere ziektekosten

B

B&W	Burgemeester en Wethouders
BAB	Baanafsprakenbanen
BAD	Brede aanpak dakloosheid Fryslân
BADO	Besluit Accountantscontrole decentrale overheden
BAG	Basisregistraties adressen en gebouwen
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BBZ	Besluit bijstandverlening zelfstandigen
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BIE	Bouwgrond in exploitatie
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BKP	Beeldkwaliteitsplan
BNG	Bank Nederlandse gemeenten
BOSD	Backoffice Sociaal Domein
BRO	Basisregistratie ondergrond
BRP	Basisregistratie Personen
BTW	Belasting over de toegevoegde waarde
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening Gemeenten
BV	Besloten vennootschap
BVI	Team Belasting & VastgoedInformatie
BW	Beschemd wonen
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

C

CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CCW	Commerciële club Weststellingwerf
CISO	Chief information security officer
COA	Centrum Orgaan opvang asielzoekers
COVID-19	Corona
CV	Centrale verwarming

D

DHW	Drank- en horeca wet
Dib	Dienst in bedrijf
DigiD	Digitale persoonsidentificatie
DIOR	Duurzame inrichtingskwaliteit openbare ruimte
DIV	Documentatie informatievoorziening
DOM	Dorpsontwikkelingsmaatschappij
DPAN	Digitale Platform Aansluiting Nazorg
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet

E

EMU	Europese Economische en Monetaire Unie saldo
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
EPA	Energieprestatieadvies
Eph	Eenpersoonshuishouden
EPR	Eiken Processie Rups
Excl	Exclusief

F

Fido	Wet financiering decentrale overheden
FMI	Functievermengingsindex
Fte	Fulltime Equivalent
Fumo	Friese Uitvoeringsdienst Milieu en Omgeving
Fvw	Financiële-verhoudingswet

G

GAP	Gemeentelijk afvalstoffen plan
GF&R	Gemeentefonds & rente
GFT	Groente-, fruit- en tuinafval
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGK	Gemeentelijk Gegevensknooppunt
GIDS	Gezond in de stad
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GREX	Grondexploitaties
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GVVP	Gemeentelijk verkeer en vervoerplan

H

HBH	Hulp bij huishouden
Hof	Wet houdbare overheidsfinanciën
HRM	Human Resource Management (Personeelszaken)
HSJ	Hoog specialistische jeugdhulp

I

I&A	Afdeling Informatisering en Automatisering
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IHP	Integraal Huisvesting Plan
IKC	Integraal kind centrum
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IPOR	Inrichtingsplan openbare ruimte
ISPH	Integraal strategisch huisvestingsplan

J

JGZ	Jeugd gezondheidszorg
JOGG	Jongeren op gezond gewicht

K

KTO	Klant tevredenheidsonderzoek
KCC	Klant Contact Centrum

L

LEJA	Lokaal educatieve jeugd agenda
LKS	Loonkostensubsidie
LOAB	Lokaal Onderwijs Achterstanden Beleid
LTO	Land en Tuinbouworganisatie
LVB	licht verstandelijk beperking

M

MBO	Middelbaar beroeps onderwijs
M.b.t	Met betrekking tot
MDD	Monitor Doelgerichte Digitalisering
MFC	Multifunctioneel centrum
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
MKB	Midden en kleinbedrijf
Mph	Meerpersoonshuishouden
MVI	Maatschappelijk verantwoord inkopen

N

NAL	Nationale Agenda Laadinfrastructuur
NCW	Netto Contant Waarde
NIEGG	Niet in exploitatie genomen (bouw)grond
NOW	Noodmaatregel overbrugging werkgelegenheid
NPO	Nationaal programma onderwijs
NS	Nederlandse Spoorwegen
NV	Naamloze Vennootschap
NVVB	Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken

O

O.a.	Onder andere
OAB	Onderwijs achterstanden beleid
OBS	Openbare basisschool
OER	Open einde regelingen
OLA	operational level agreement
OSW	Onafhankelijke seniorenvereniging Weststellingwef
OVN	Ondernemersvereniging Noordwolde
OWO	Gemeenten Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland
OZB	Onroerende- zaakbelastingen

P

P&C	Planning & Control
PB	Plaatselijke belangen
PGA	Persoonsgerichte aanpak
PGB	Persoonsgebonden budget
PIM	Professionele dienstbaarheid, Integraliteit en Maatwerk
PNIK	Paspoorten en Nederlandse Identiteitskaarten
PO	Privacy officer
POC	Percentage Of Completion
POH	Praktijkondersteuner voor huisartsen
PPS	Publiek Private Samenwerking

R

RC	Rekening-courant
RES	Regionale Energie Strategie
REVA	Ruimtelijk-economische verkenning en advies
RIEC	Regionaal Informatie- en Expertise Centrum
RMC	Regionaal Meld-en Coördinatiefunctie
RRE	Regeling Reductie Energieverbruik
RREW	Regeling Energiegebruik Woningen
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst

S

SD	Sociaal domein
SDF	Sociaal domein Fryslân
SISA	Single information single audit
SOR	Samenhangende objectenregistratie
SOVF	Stichting Openbare Verlichting Fryslân
SOW	Stichting Ondernemersfonds Weststellingwerf
SPBW	Stichting Parkmanagement Bedrijventerreinen Wolvega
SPUK	specifieke uitkering stimulering
Suwinet	Structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen
SVLO	Samenwerking Vennootschapsbelasting Lokale Overheden
SW	Sociale werkvoorziening

T

T.b.v.	Ten behoeve van
TONK	Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten
TOP	Toeristische overstap punten
TOZO	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers

U

UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
-----	--

V

VANG	Rijks uitvoeringsprogramma Van Afval Naar Grondstof
VFG	Vereniging Friese Gemeenten
VKD	Vereniging kleine dorpen
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet onderwijs
VOI	Veranderopdracht inburgering
VP	Verbonden partijen
VPB	Vennootschapsbelasting
VRF	Veiligheidsregio Fryslân
VSO	Vaststellingsovereenkomst
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VV	Voetbalvereniging
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VVN	Veilig Verkeer Nederland

W

WABO	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wlz	Wet Langdurige Zorg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNT	Wet Normering Topinkomens
WOW	Winkeliers- en Ondernemersvereniging Wolvega
WOZ	Waardering Onroerende zaken
WsW	Wet sociale Werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wvggz	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg
WWB	Wet werk en bijstand

Bijlage 4: Lijst met financiële begrippen

Bijlage III: Lijst met financiële begrippen

A

Aanbesteding	Een inkoopmethode om offertes te krijgen voor het uitvoeren van een openbare opdracht. Vaak gaat het om werkzaamheden in de openbare ruimte, zoals onderhoud van wegen.
Activa	De (financiële) bezittingen van de gemeente. Activa staan aan de linkerkant van een balans. Aan de rechterkant staan dan de passiva (schulden).
Algemene reserve	Een soort spaarpot van de gemeente, waarvoor nog geen bestemming is bepaald.
Algemene uitkering	Geld dat gemeenten krijgen van de Rijksoverheid uit het Gemeentefonds. Gemeenten mogen zelf bepalen waar ze dit geld aan besteden. Hoeveel geld gemeenten krijgen, is afhankelijk van maatstaven zoals het aantal inwoners, aantal uitkeringsgerechtigden en oppervlakte. Zie ook: Gemeentefonds.

B

Balans	Een overzicht van alle bezittingen (activa) en schulden (passiva) op één moment. De balans is een verplicht onderdeel van de jaarrekening. De geprognosticeerde balans in de begroting is een schatting van de financiële situatie op 31 december.
Baten	De inkomsten van de gemeente. De gemeente werkt met een stelsel van baten en lasten. Dat betekent dat inkomsten en uitgaven boekhoudkundig horen bij het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben. Het gaat dus niet om het jaar waarin de betaling is gedaan (kasstelsel).
Begroting	De plannen die de gemeente voor een jaar heeft, wat die plannen kosten en welke inkomsten de gemeente verwacht.
Begrotingssaldo	Het begrotingssaldo is het verschil tussen de in de begroting verwachte opbrengsten en de verwachte kosten (baten en lasten).
Belastingcapaciteit	Hoeveel belastinggeld een gemeente jaarlijks kan ontvangen.
Benchmark	Een meetpunt om gelijksoortige zaken of diensten met elkaar te vergelijken.
Bestemmingsreserve	Geld dat apart is gezet voor een bepaalde bestemming.

C

Circulaire	Brief of mededeling aan meerdere personen tegelijk. De Rijksoverheid informeert de gemeenten via circulaires in mei, september en december over de omvang en de verdeling van het gemeentefonds.
------------	--

E

Exploitatieruimte	Zie Begrotingssaldo.
-------------------	----------------------

F

Financieringsbehoefte	Een begrotingstekort dat ontstaat als de uitgaven in een jaar hoger liggen dan de inkomsten. Er is dan behoefte aan meer geld om plannen te financieren.
-----------------------	--

G

Gemeentefonds	Fonds van de Rijksoverheid waaruit gemeenten via een bepaalde verdeelsleutel (maatstaven) uitkeringen ontvangen. Gemeenten mogen zelf bepalen waar ze dit geld aan besteden. Zij leggen daarover verantwoording af aan de gemeenteraad. Hoeveel geld gemeenten krijgen, is bijvoorbeeld afhankelijk van het aantal inwoners, aantal uitkeringsgerechtigden en de oppervlakte. Zie ook: Algemene uitkering.
Grondexploitatie	Is (soms afgekort tot grex) een begroting om grondkosten en grondopbrengsten van een ruimtelijk ontwikkelingsplan in beeld te brengen.

H

Heffingsmaatstaf/heffingsgrondslag	Bedrag op basis waarvan een belasting wordt berekend. De heffingsgrondslag en het belastingtarief bepalen samen hoeveel belasting je moet betalen.
Herijking	iets opnieuw iken, opnieuw bepalen aan welke normen iets moet voldoen.

I

Incidentele uitgave	Een uitgave die niet regelmatig voorkomt.
Inflatiecorrectie	Het bijstellen van de tarieven door inflatie. Inflatie is een economisch proces waarbij geld minder waard wordt door het stijgen van de gemiddelde prijzen (het algemeen prijspeil).

J

Jaarstukken	Bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. De gemeente verantwoord hiermee inhoudelijk en financieel het gevoerde beleid.
-------------	--

K

Kadernota	Document met de hoofdpunten van beleid en de financiële kaders voor de komende jaren.
Kapitaalgoederen	Middelen zoals gebouwen, machines, voorraden die de gemeente heeft gekocht om de taken uit te kunnen voeren.
Kengetal	Een getal waarmee je een financiële situatie kunt beoordelen en vergelijken. Hiermee maak een situatie of ontwikkeling zichtbaar.
Kredietrisico	De kans op financieel verlies omdat een partij zijn financiële verplichtingen niet kan nakomen.

L

Lasten	De uitgaven van de gemeente. De gemeente werkt met een stelsel van baten en lasten. Dat betekent dat inkomsten en uitgaven boekhoudkundig horen bij het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben. Het gaat dus niet om het jaar waarin de betaling is gedaan (kasstelsel).
Liquide middelen	Geld waar je direct over beschikt.
Liquiditeitsstekort	Er is onvoldoende geld beschikbaar om op korte termijn schulden en andere financiële verplichtingen (af) te betalen.

N

Najaarsnota	Document met de stand van zaken in het najaar van de uitgaven en inkomsten van de gemeente in het lopende boekjaar.
-------------	---

O

Ombuigingsvoorstel	Een voorstel om beleid aan te passen.
Omslagrente	De gemeente leent geld (uit) en betaalt (en ontvangt) daarvoor rente. Om deze rente boekhoudkundig te verdelen, berekent de gemeente voor alle taakvelden een gemiddelde rente. Deze omslagrente wordt aan het begin van elk jaar vastgesteld.
Open einde regeling	Regeling die personen recht geeft op een financiële bijdrage wanneer zij voldoen aan bepaalde criteria. Er is geen maximaal bedrag of een maximaal aantal personen dat van de regeling gebruik mag maken.
Overhead	Geld dat de gemeente aan de eigen organisatie besteedt, bijvoorbeeld voor personeel & organisatie, gebouwkosten en verzekeringen.

P

Passiva	De schulden van de gemeente, waarmee de bezittingen gefinancierd zijn. Passiva staan aan de rechterkant van een balans. Aan de linkerkant staan dan de activa (bezittingen).
---------	--

R

Renterisiconorm	De rekenformule om het renterisico op vaste schulden te bepalen. De gemeente betaalt rente voor het lenen van geld. Omdat het rentepercentage kan veranderen, loopt de gemeente financieel risico. Het risico voor leningen met een looptijd van een jaar of langer mag volgens de wet niet meer zijn dan 20% van het totale bedrag van de begroting.
-----------------	---

S

Schatkistbankieren	Al het geld voor publieke taken die de gemeente niet meteen nodig heeft, worden bewaard in de schatkist van het Rijk. Hiervoor wordt elke dag het saldo van de bankrekening afgeroomd naar nul.
Schuldratio/schuldquote	Een percentage dat aangeeft in hoeverre de langlopende schulden worden gedekt door het eigen vermogen. Een ratio van minder dan 100% betekent dat de gemeente alle langlopende schulden kan betalen met het eigen vermogen.
Solvabiliteitsratio	De verhouding tussen het eigen vermogen en de schulden, dit geeft aan hoe gezond de gemeente financieel is.
Stelpost	Een ingeschat bedrag omdat de werkelijke opbrengsten/kosten nog niet bepaald kunnen worden.
Structurele uitgave	Een uitgave die jaarlijks voorkomt.

T

Taakveld	Een aandachtsgebied binnen een programma (thema). De financiële en beleidsstukken Weststellingwerf zijn ingedeeld in negen thema's of programma's, met daaronder taakvelden. Binnen al deze taakvelden voert de gemeente taken uit en legt daarover verantwoording af aan de gemeenteraad.
Treasurybeleid	Beleid gericht op het beheersen van de financiën en het beperken van de risico's voor het geld van de gemeente.

V

Voorjaarsnota	Document met de stand van zaken in het voorjaar van de uitgaven en inkomsten van de gemeente in het lopende boekjaar.
---------------	---

W

Weerstandsvermogen	Het geld dat beschikbaar is voor het opvangen van calamiteiten (of financiële gevolgen hiervan).
--------------------	--